

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សាសនា ពិភោះគ្រប់គ្រង និង សុខភិត
ន.ស. ល.អ.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ខ្ឌីរដ្ឋខ្ឌីរដោយ
សិក្សា សិនប្រព័ន្ធនឹង នូចនី
ន.ស.ល.ក.ខ.គ.

- ឈ្មោះសៀវភៅ ឧបាទេសទេន
- រៀបរៀងដោយ សិក្សា សេចប្បញ្ញត្តូវ នៃ សុខិណ្ឌ
- អ្នកមានឧបករោះក្នុងការងារផ្លូវការ ដោយ ធ្វាយការ សម្រាប់ជាតិបាលោ និង សំខែរីន
- ជួយកែសម្រួលនឹងអនុញ្ញាតឱ្យបើប្រាស់កំពង់ ដោយ ធ្វាយការ អគ្គិភោ និង សុខិណ្ឌ
- ចេញផ្សាយ លើកទី ១
- កាលបរិច្ឆេទ ៩.ស. ២៥៥៨
- ស្ថានទិន្នន័យ វិត្តិក្រាងវីន “តល់ទទួល”
ភ្និមិកោះក្របិ សង្គាត់ព្រោកថ្មី ខេណ្ឌមានដីយ រាជធានីភ្នំពេញ

នគរបាលនគរបាល

ខ្ញុំរៀបរៀនសេវាកៅ ពេលវេលាដែល ឧប្បជ្ជកម្មសិល្បៈ និង
គោលដៅមិញ្ញន៍ ។ គ្រូសិក្សានេះទីនេះ គឺ ដើម្បីបានជា
ជំនួយចំណោះ បោះដឹងដល់ពួកបីស៊ី ដែលជាអ្នកសមាងទាំង
ភាពយកទូរសព្ទកាបទដែលតែងតែរក្សាបាល ។ ត្រូវឧប្បជ្ជកម្មសិល្បៈ
នៅទីនេះ ។ សេវាកៅនេះ គឺមាននិយាយអំពីការរក្សាមុខប្រព័ន្ធឌុំ
សិល្បៈ របស់ព្រោត្តកម្មជាតុលបីស៊ីទីនេះ មាននិយាយអំពី
សេចក្តីនៃឧប្បជ្ជកម្មសិល្បៈ អធិប្បាយសេចក្តីនៃឧប្បជ្ជកម្មសិល្បៈ
សិល្បៈជាបុគ្គល និងវិសាទនានិងអានិសាទ្យនៃការរក្សាមុខប្រព័ន្ធឌុំ
ព្រោត្តកម្មទីនេះ ។ មិនត្រូវមែនបុរាណៗ ថែមទាំងមាន
គោលដៅមិញ្ញន៍ ។ គ្រូសិក្សា គ្រូដិបត្តិទីនេះ ។
ខ្ញុំសង្ឃឹមថា សេវាកៅនេះនិងបានជាបំណោះបោះដឹង
ដល់ពួកបីស៊ីដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់បាន ហើយបានសមាងទាំង
នៃឧប្បជ្ជកម្មសិល្បៈ ដែលប្រកបដោយអ្នក ៥ នោះជាមិនទាន ។

ជោយមហាក្សត្រសុលបចេតនានេះ ទីសមាគទិសសៀវភៅកៅ
នេះ ជាសក្តាបូជាបំពេះព្រះរាជនគ្រប់យ៍ សូមបុណ្យក្សត្រសុល
បានសម្របដល់មាតាបិតា ជីជុនជីតា ត្រូវ អាមេរិយ មួយ
អនីធីជាយពុកក្រោតឱ្យក្នុងសង្ឃារវង់ ព្រមទាំងអ្នកដែល
កំពុងអាណន្ទុរសៀវភៅកៅនេះ សូមរោកទាំងអស់នោះទូលាប
អនុមោទនានូវបុណ្យដែលកែតាមដំឡើមុនានេះហើយ សូម
ឱ្យបានរចបាកទុកដល់នូវព្រះនិញ្ញនកំបីយុទ្ធសាស្ត្រីយ ។
សូមអនុមោទា!!!

នគរបាល នគរបាល នគរបាល

ថ្ងៃ ២ កើត ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៨ ត្រីស៊ីក ព.ស. ២៥៤៩

និគុ សិនិស្ស និគុស្ស និគុស្ស

នគរបាល

ចរណីទេសិនា

មាតិកា	ទំព័រ
អារម្មកថា	៥
បញ្ជីមាតិកា	៥
មាតិកាគ្មោះបាសចសិល	
ខ.បាសចសិត្រូ	៩
១.សេចក្តីផ្តល់នូវបាសចសិត្រូ	១២
២.អងិប្បាយសេចក្តីផ្តល់នូវបាសចសិត្រូ	
ចាបុងការសិលទិសប្លែជា	១១
៣.សាលិត្យប្រជាពលរដ្ឋបាសចសិត្រូ ...	១១
វិសាទាសិត្រូ	១១
សរុបអាយុទេរតារាណ់ចាតុម្នហការដឹក ...	១៤
សរុបអាយុទេរតារាណ់តារីត្តិង្ស ...	១៥
សរុបអាយុទេរតារាណ់យាមា	១៦
សរុបអាយុទេរតារាណ់គុសិត ...	១៧

មាតិកា អាណិសង្គមបោះពីលក្ខុងថ្មីអនាគត

មាតិកា	ទំព័រ
សរុបអាយុទៅពាក្យនិមានវតិ	១៩
សរុបអាយុទៅពាក្យនិមិត្តវតិ	៤១
សេដ្ឋសូត្រ	៤៤
អដ្ឋកចាស្តមានី	៤៧
សរុបអាណិសង្គមបោះពីលក្ខុងអដ្ឋកចាស់	៥៥
រីតុសូត្រ	៥៥
គតិពិចារណា	៦៣
៥~នាវិលទ្ធផលបោះពីលក្ខុងថ្មីអនាគត	៦០៥
អាណិសង្គមព្រំចាកចារពិបាល ២៣ យ៉ាង	៦០៥
អាណិសង្គមព្រំចាកអិន្ទាង ១១ យ៉ាង	៦០៨
អាណិសង្គមព្រំចាកអព្រឹបិយ ២០ យ៉ាង	៦១០
អាណិសង្គមព្រំចាកមុន្តារាង ១៤ យ៉ាង	៦១២
អាណិសង្គមព្រំចាកសុរាយមជ្ឈូន្យមានដ្ឋានា ៣៥	

មាតិកា បទទទេទាក់ទងនឹងសិល

មាតិកា	ទំព័រ
យោង	១១៤
ភានិសង្សីរោចកវិកាលភោជនា	១១៥
ភានិសង្សីរោចកនច្ចាគិតវាទិនិស្សកទស្សនានិងមាលាភេះ	១១៦
ភានិសង្សីរោចកខ្មោះសយនមហាសយនា ...	១២០
៥~ចំណងជើងជាក់ចាល់នឹងសិល	១២១
សិលគាថាដិប្បាយ	១២២
សរុបភានិសង្សីក្នុងសិលគាថាដិប្បាយ	១២៣
តិលប្រូបដោយវត្ថុ ១០ យោង	១២៣
សក្តីទេរវាងថ្វាយបង្គំអ្នកសិល	១២៤
សេចក្តីពន្លេលំ	១២៥
ក្នុងដៃក្រអូបរបស់អ្នកមានសិល	១២៥
សេចក្តីពន្លេលំ	១២៥
អដ្ឋកចាប់មរាងសូត្រ”ទេរតាកត់ឈ្មោះបុគ្គលិនេល រក្សាសិល”	១២៥

មាតិកា បច្ចកំណាព្យទាក់ទងនឹងសិល

មាតិកា	ទំព័រ
គុណប្រយោជនីរបស់សិល	១៦៥
តាមាវោលអំពីវានិសនុសិល	១៦៨
គុណរបស់សិល	១៧៥
យថាកតសូត្រ	១៧៨
បងដិតិកាមិយសូត្រ	១៨៣
សុខសូត្រ	១៨៥
សាចុសិលជាតក	១៩០
ពន្លូលតាមាវ	១៩៤
៦.បទអំណាព្យទាក់ទងនឹងសិល	១៩៦
សិលជាគ្រឹះពីង ...	១៩៦
ប្រយោជនីរបស់សិល	១៩៧
ព័ម្បិជ្រក្រុំលើដែនខេត្តសមិល	១៩៨
វានិសនុសិលប្រាំបី	១៩៩
សុខជាងលរបស់អ្នករក្សាសិល	២០០
គុណសិល	២០១

មាតិកា ឧបាសកនិទ្ទេស គោលដៅមិត្តរសិក្សា

មាតិកា	ទំព័រ
ច្បាប់សតល់របស់សិល្បៈប្រាំប្រការ	២០២
អានិសង្ឃឹមអង្គភីល	២០៤
គិនិតយល់ដើង	២០៥
៣~ឧបាសកនិទ្ទេស	២០៦
សំម្រែងអំពីនាមថា ឧបាសក	២០៦
ពិលវេនឧបាសកឧបាសិកា	២០៨
អាជីវេនឧបាសកឧបាសិកា	២០៩
វិបត្តិវេនឧបាសកឧបាសិកា	២១០
សម្រៀតិវេនឧបាសកឧបាសិកា	២១២
គុណវេនឧបាសកឧបាសិកា	២១៤
គិនិតយល់ដើង	២១៥
៤~គោលដៅមិត្តរសិក្សា	២១៦
សេចក្តីប្រាប្ញារបស់អ្នកកប់កំណប់ប្រព័យ ១ យ៉ាង	២១៨
អនុវត្តន៍ការកប់កំណប់ប្រព័យ ១ យ៉ាង	២១៩
កប់ប្រព័យត្រួនស្ថានទាំង ១ យ៉ាងមិនមានអនុវត្ត	២២១

មាតិកា គោលដៅមិត្តរសិក្សា

មាតិកា	ទំព័រ
ជាស្ម័គ្រ អើដែលពួកចោរនាំខៅមិនបាន	២២៥
សេចក្តីពន្យល់ក្នុងជាស្ម័គ្រ	២៤៧
មិត្តស្ម័គ្រ អើដាមិត្តរបស់អ្នកដើរផ្លូវ	២៣០
សេចក្តីពន្យល់ក្នុងមិត្តស្ម័គ្រ	២៣២
អានិសង្ឃរបស់ទាន ១៨ យ៉ាង	២៣៤
អានិសង្ឃរបស់ទានមួយឡ្វ់តែ ...	២៣៥
អានិសង្ឃរបស់បុណ្យ ៤៧ ប្រការ	២៣៥
វត្ថុដែលមិនដើរម៉ោង ១៦ យ៉ាង	២៤៣
សម្រត្តិរកបានដោយក្រ	២៤៦
ធ្មជាត ៣ យ៉ាង	២៤៧
ឧបមេយ្យជមិ	២៤៧
អច្ចិនជមិ	២៤៨
សព្វិស្ម័គ្រ គោលដោយការសេត្តប់សប្បរស ...	២៤៩
សេចក្តីពន្យល់ក្នុងសព្វិស្ម័គ្រ	២៥៥
២ ឧបមានបស់ជីវិត ៧ យ៉ាង	២៥៥

មាតិកា គោលដម្ភរសិក្សា

មាតិកា	ទំព័រ
គោលការណ៍វិនេការពីខ្ពស់នង្គ	២៧២
សុខសម្រាប់មនុស្សក្នុងលោកនៃវេជ្ជការណ៍ ១ ពួក ...	២៧៤
សុខរបស់អ្នកនៅត្រប់ត្រងផ្ទះ	២៧៤
សុខរបស់អ្នកមួយរូបទី	២៧៥
សុខរបស់អ្នកមានបីប្រព័ន្ធ	២៧៥
សុខរបស់អ្នកជាមាត្រាបិតានឹងក្បនប្រុសស្រី	២៨០
សុខរបស់លោកជានាយថោកប្រាយនឹងក្បនលួច ...	២៨២
សុខរបស់ត្រួនឱ្យក្បនសិស្ស	២៨៥
គតិពិចារណា	២៨៥
ក្បនដោតជីយក្បនជីវិត ៩០	២៨៥
ត្រូវកំសង្កែមដីចត់ទៅ	២៨៦
ត្រូវបដិបតិដីចត់ទៅ	២៨៧
ដើម្បីលើចតិក្បនុខ្សោចិត្ត	២៨៨
វិធីបដិបតិឱ្យគ្រប់ប្លាច្ញោមចិត្ត	២៨៩

មាតិកា តោលធិត្តរសិក្សា

មាតិកា	ទំព័រ
វិធីបង្កើតក្នុងមាត់ទួកពិសន្តាន	២៥៥
លក្ខណៈសម្រាតិល្អរបស់អ្នកនិយាយ	៣០០
ផ្លូវនៅទៅការដោកជ័យក្នុងការនិយាយ ២៥ ...	៣០៣
ចិវិយាក្នុងការនិយាយ	៣០៥
តោលបំណងក្នុងការនិយាយ	៣០៧
មង្គលជីវិត ៣៨ ប្រការ	៣០៨
គុណរបស់ព្រះនិញ្ញានមាន ២៥ យ៉ាង ...	៣១១
ធម្មនិយាម ៣០ របស់ព្រះពុទ្ធឌ្រប់ព្រះអង្គ ...	៣១៥
គម្ពឺរជាមុនក្នុងការរៀបរៀងសេវវេភោះនេះ	៣១៥
ព្រះនាមពិភពលោមណ៍រច្ឆនាប់មួយ ...	៣១៦

៤៤៤៤

នាមា តស្ស កកវេតា អរហានា សម្រាសមុខស្ស
សូមនមស្តារចំពោះព្រះមានព្រះរាជ
អរហន្លសម្រាសមុខ អង្គធោះ ។

ឧប្បជ្ជនទ្ទីត្រួត

ឡាតាំង

អត្ថបទ ដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅកែវឌិតសម្រាប់ប្រើប្រាស់
ប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ពីព្រះរាជរាជក្រឹត់ប្រចាំឆ្នាំ
គម្រោះសុតនិបិជក អង្គតរិកាយ អង្គកនិតុត នរមភាគ
៤៩ ទំព័រ ១៨៣ យកមកដោយបានឯកសារសៀវភៅក្នុងសៀវភៅក
យកអាណិស្សីទេ ឬសំបុត្រិប់ដែលបានរក្សានូវខ្លួន
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ព្រមទាំងមានគោលដៅមួយចំនួនទៀតសម្រាប់សិក្សា
បានឯកសារសៀវភៅក្នុងសៀវភៅកែវឌិត ។

១. សេចក្តីផ្តើមទេសចរណ៍

ទំនាក់ទំនង

ឯវរដ្ឋ សុខាំ ឬគាំ សមយំ ភគរា សារតិចយំ
វិហារតិ ឈើលើនៅ អនាគមិលិកស្ស អាកាមេ ។ ត្រូវ
ថា ភគរា កិត្តិ អាមណែនី កិត្តិរោតិ ។ កណ្តាលិ
នៅ កិត្តិ ភគរោតា បច្ចុប្បន្នសំ ។ ភគរា ឯតុលរោ
ច អដ្ឋិតសម្បនា តគោតា កិត្តិរោ ឧប្បាសជោ ឧប្បុតោ
មហាយុលោ ហោរតិ មហាយិសំសោ មហាផុតិកោ
មហាផិធ្យារោតិ ។

ទីបានស្ថាប់មកយើងនេះ សមិយមយ ព្រះមានព្រះ
ភគ ត្រឹមគីឡូក្រួចត្រូវបាន របស់អនាគមិលិកសេដ្ឋិ
ទៅប្រក្បន់សារតិ ។ កិត្តិនៅនេះ ព្រះមានព្រះភគត្រឹម
ត្រូវបាន ហោរពកកិត្តិរោ ម្នាលកិត្តិរោតិន្ទាយ (ជាការត្រឹម^៩
ជាសំគែក្រឹងសតិខ្សោស្ថាប់ព្រះជមិទេសទា) ។ កិត្តិរោតិនោះ
ទូទៅស្ថាប់ព្រះពួកដីការព្រះមានព្រះភគរោ ព្រះករុណាប្រះ

អង្គ ៤ (ហើយធ្វើនគ្រប់កសាប់ព្រះពទ្កាសិតដែលនឹង
ត្រូវត្រាំតាម) ព្រះមានព្រះភាគទីបានត្រូវត្រាំព្រះ
ធម្មទេសនានៅក្នុងខេត្តសម្រាប់ព្រះបាន

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ ! ខេត្តសម្រាប់ប្រកបដោយអង្គ ៤
ប្រការ ដែលបុគ្គលិករក្សាបៀយ រំម៉ួនមានផែលប្រើន
មានអានិស្សូប្រើន មានសេចក្តីរដ្ឋរៀនប្រើន មានសេចក្តី
ផ្សាយទៅប្រើន ។

ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ ! ចុះខេត្តសម្រាប់ប្រកបដោយអង្គ ៤
ប្រការ ដែលបុគ្គលិករក្សាបៀយ រំម៉ួនមានផែលប្រើន
មានអានិស្សូប្រើន មានសេចក្តីរដ្ឋរៀនប្រើន មានសេចក្តី
ផ្សាយទៅប្រើន តើដោយប្រការដូចមេច ?

១- ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ ! អិយសារក្នុងសាសនា
នេះ រំម៉ួនពិចារណាយ៉ាងនេះប៉ា ព្រះអរបានទាំងឡាយលប់
បង់បានពាតិបាត គីមេតនាចមិជែលជាប្រើប្រាស់ព្រះព្រំនិត្យសត្វ
ឱ្យដ្ឋាក់ចុះ រៀបចាកបានពាតិបាត មានអាជ្ញាតក់ចុះបៀយ

មានគ្រឿនស្រោចកំបុះហើយ ជាមួយមានសេចក្តីផ្តាមបាប
មានសេចក្តីអាណាពិត មានសេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍
ដល់សព្វសត្វដកបអស់ជីវិតក្នុងថ្ងៃនេះ ចំណែកទនអញ្ញលេខៈ
បង្កើនវិធានភាពធមាត ក្រោមការបារាំងភាពធមាត មានអាជ្ញាតកំបុះ
ហើយមានសេចក្តីផ្តាមបាបមានសេចក្តីអាណាពិត មានសេចក្តី
អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វអស់យប់នេះ នឹង
ថ្ងៃនេះដែរ យកតម្លៃបំពាយព្រះអរបាទទាំងឡាយ ដឹងដោយ
អង្គនេះជន ឬ ឧបាសម្របដោយអង្គទៅ ១ នេះជន ឬ

២- ន្នាល់កុំពឹងឡាយ ! អិយសារីកក្នុងសាសនា
នេះ រំមនុជារណាយការឱ្យនេះថា ព្រះអរបាទទាំងឡាយលេខៈ
បង្កើអទិន្នន័យ គឺការការងារករបស់ដែលម្មាស់គេ មិនបាន
ឱ្យក្រោមការអទិន្នន័យ ការងារករបស់ដែលគេឱ្យប្រាប់ចំពោះ
គេដែលគេឱ្យ មានទនជីស្តាត មិនមែនជាមួយបុច្ចាថ្មីដកបអស់
ជីវិតក្នុងថ្ងៃនេះ ចំណែកទនអញ្ញលេខៈបង្កើអទិន្នន័យ ក្រោមការ
អទិន្នន័យ ការងារករបស់គេឱ្យប្រាប់ចំពោះគេដែល

ពេជ្ជមានទួនដីស្អាត មិនមែនជាមុកលូបអស់យប់នេះ នឹង
ថ្លែនេះដែរ យកតម្រាប់តាមព្រះអរហត្ថទាំងទ្វាយធ័រ នឹង
អញ្ញាំរក្សាទុប្រាសច័ន្ទ ដោយអនុនេះនេះ ឬ ឧប្បាសចំ
ប្រកបដោយអនុនេះ ២ នេះនេះ ឬ

៣- ម្នាបភីកុទាំងទ្វាយ ! អិយសារកក្កដសាសនា
នេះ រំមន់ពិចារណាយក្រុងនេះ ព្រះអរហត្ថទាំងទ្វាយលប់បង់
អព្វបុច្ចិយៈ គីរធម្មកន្លែងស្អែកមានព្រប្បុបារ៍
ប្រព័ន្ធដីយ ក្រុងមេដុនដែលជាចិនីរបស់អុកស្រកដកប
អស់ជីវិតក្នុងថ្លែនេះ ចំណោកទនអញ្ញលប់បង់អព្វបុច្ចិយៈជាប
អុកមានព្រប្បុបារ៍ប្រព័ន្ធដីយ ក្រុងមេដុនដែលជាចិនី
របស់អុកស្រកអស់យប់នេះនឹងថ្លែនេះដែរ យកតម្រាប់តាម
ព្រះអរហត្ថទាំងទ្វាយធ័រ នឹងអញ្ញនីងប៉ារក្សាទុប្រាសច័ន្ទ
ដោយអនុនេះនេះ ឬ ឧប្បាសចំប្រកបដោយអនុនេះ ៣ នេះ
នេះ ឬ

៤- ម្នាបភីកុទាំងទ្វាយ ! អិយសារកក្កដសាសនា

នេះ រំមង់ពិចារណាយ៉ាងនេះថា ព្រះអារហន្តទាំងឡាយលោះ
បង់មុសាក់ទៅ(ការពោលកុហក) ក្រែងបានមុសាក់ ជាមួយ
ពោលពាក្យពិត ត្រូវដោរពិត ពោលពាក្យខាប់ខែនគ្មាយ
គេធ្វើបាន មិនបានពោលពាក្យបញ្ជាប់ហេកអស់យប់នេះនឹង
ត្រូវនេះដែរ យកតម្លៃមេព្រះអារហន្តទាំងឡាយដែរ និង
អញ្ញត់ប៉ារក្សាទុដោសបង្គ់ ដោយអន្ត់នេះជន ឬ ឧបាសប់
ប្រកបដោយអន្ត់ទី ៥ នេះជន ឬ

៥- ម្នាលភកុកុទាំងឡាយ ! អីយសាក់កុងសាសនា
នេះ រំមង់ពិចារណាយ៉ាងនេះថា ព្រះអារហន្តទាំងឡាយលោះ
បង់ហេតុជាតិតាំងនៃសេចក្តីប្រមាណ គីដីក្រឹងស្រវីជ គី
សុកនិងមេរ៉យ ក្រែងបានមុសាក់ គីដីក្រឹងស្រវីជ គី
ដីក្រឹងស្រវីជ គីសុកនិងមេរ៉យដាកបអស់ជីតុកុនីត្រូវនេះ
ប៉ាណែកទីនអញ្ញលោះបង់ហេតុជាតិតាំងនៃសេចក្តីប្រមាណ គីដីក្រឹង
ស្រវីជ គីសុកនិងមេរ៉យ ក្រែងបានមុសាក់ គីដីក្រឹងនៃ
សេចក្តីប្រមាណ គីដីក្រឹងស្រវីជគីសុកនិងមេរ៉យអស់យប់

នេះទេសចរ្រោះដែរ យកតម្លៃបំពាយព្រះអរហត្ថទំនួរយុទ្ធសាស្ត្រ
និងអញ្ញនីនឹងបានរក្សាទុវិធីសម្រាប់ជាមួយ ដោយអនុនេះជន ឬ
ឧបាទាសម្រាប់ប្រកបដោយអនុទី ៥ នេះជន ឬ

៦- ម្នាច់កិច្ចទំនួរយុទ្ធសាស្ត្រ ! អិយសារកិច្ចសាសនា
នេះ រំមនុជាពិបារណាយៗនេះថា ព្រះអរហត្ថទំនួរយុទ្ធលូលេ
បង់ការរាំ ប្រៀន ប្រាំ ម៉ឺនរំល្បៃនៃដែលជាសត្វរោគល់
កុសលិដ្ឋមិនទ្រូវបានបំពាយកំពេជសិតស្អាតកនុយកាយ
ដោយផ្តាកម្រោះ ត្រីនុក្រម្មបាន ត្រីនុក្រម្មបាន ១ ព្រៀរ
បាកការរាំ ប្រៀន ប្រាំ ម៉ឺនរំល្បៃនៃដែលជាសត្វរោគល់
កុសលិដ្ឋមិនទ្រូវបានបំពាយកំពេជសិតស្អាតកនុយកាយ
ដោយផ្តាកម្រោះ ត្រីនុក្រម្មបាន ត្រីនុក្រម្មបាន ១ ដុកប
អស់ជីវិត កូន្យប្រៀនេះ ចាំណែកនឹងអញ្ញលូលេបង់ការរាំប្រៀន
ប្រាំ ម៉ឺនរំល្បៃនៃដែលជាសត្វរោគល់កុសលិដ្ឋមិនទ្រូវបាន
ទ្រូវបានបំពាយកំពេជសិតស្អាតកនុយកាយដោយផ្តាកម្រោះ
ត្រីនុក្រម្មបាន ត្រីនុក្រម្មបាន ១ ព្រៀរបាកការរាំប្រៀន ប្រាំ

ម៉ែលទូរកែវប្រជាធិបតេយ្យដែលជាសត្វរដូចសម្រាប់កុសលប់ដី និងការទ្រព្រៃនៅ
ប្រជាប់តាក់ពេជ្ជសិតស្តានកន្លែងកាយដោយអ្នត់កម្រោង ត្រួតពិនិត្យ
ក្រឡូប ត្រួតពិនិត្យហាប់ផ្សេងៗ ឬ អស់យប់នេះនិងថ្មីនេះដែរ
យកតម្លៃបំពាណិជ្ជកម្ម ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
ឧបាទាសម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
អ្នត់ទី ៦ នេះជាន់ ឬ

៧- ម្នាក់កិត្តិកុំពោម្ពាយ ! អិរិយសារគិតកន្លែងសាសនា
នេះ រំមនុតិចារណាយការនេះថា ព្រះអរបាលទាំងនេះជាយ
បរិភោគត្រូវបានប្រជាធិបតេយ្យ ត្រួតពិនិត្យការប្រជាធិបតេយ្យដែរ
ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
យកតម្លៃបំពាណិជ្ជកម្ម ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
ឧបាទាសម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ ឬនិងថ្មីនេះដែរ ឬនិងថ្មីនេះដែរ
អ្នត់ទី ៦ នេះជាន់ ឬ

៤- ម្នាលកិត្តិទាំងឆ្លាយ ! អរឃយសារកិត្តិសាសនា
នេះ រៀមធំពិចារណាយ៉ាងនេះថា ព្រះអរបញ្ញាទាំងឆ្លាយលោះ
បង់សេនាសនេះដើម្បីសប្បុសប្រមាណណា និងសេនាសនេះដើម្បី
សិរ ព្រះរាជសេនាសនេះដើម្បីសប្បុសប្រមាណណានឹងសេនាសនេះ
ដើម្បីសិរ សម្របទទីផែកដើម្បីចាប់លើវគ្គី លើកម្រាល
ដែលគេធ្វើដោយស្ម័គ្គ ដកបអស់ជីវិតកិត្តិថ្មីនេះ ចាំណែក
នឹងអញ្ចប់បង់សេនាសនេះដើម្បីសប្បុសប្រមាណណា និងសេនាសនេះ
ដើម្បីសិរ ព្រះរាជសេនាសនេះដើម្បីសប្បុសប្រមាណណានឹង
សេនាសនេះដើម្បីសិរ សម្របទទីផែកដើម្បីចាប់លើវគ្គី លើ
កម្រាលដែលគេធ្វើដោយស្ម័គ្គ អស់យប់នេះនឹងថ្មីនេះដែរ
យកតម្លាប់តាមព្រះអរបញ្ញាទាំងឆ្លាយដែន នឹងអញ្ចនឹងចាំរក្សា
ខាងសមូរដ្ឋនេះដែន ឬ ខាងសមូរប្រកបដោយ
អណ្តិត ៤ នេះជាឌ ឬ

ម្នាលកិត្តិទាំងឆ្លាយ ! ខាងសមូរប្រកបដោយអណ្តិត ៤
ដែលបុគ្គលបាំរក្សាយ៉ាងនេះជាឌ រៀមធំមានដែលប្រើបាន មាន

អាណិសធ្យប្រឹត មានសេចក្តីរដ្ឋរៀនប្រឹត មានសេចក្តីផ្លាយ
ទៅប្រឹត ។

ពោះមានពោះភាគ ទ្រង់បានសម្រេចដម្លេសទាក្តិ
ឧប្បាសបស្ថុត្រឡេបប់ហេយ កិកទាំងនោះមានចិត្តត្រូវអរ
វិករយ ចំពោះពួកភាសិតរបស់ពោះមានពោះភាគជាមាស់
ធ្វាយប្រការដូច្នោះជន ។

ល. ន. ធមិប្បាយទេសចរណីតិចខ្លួនឯងមិនអាសយដ្ឋាន

ជាបុណ្យា សិលិពិសុខា

គោរព

បុណ្យា. អូខោសម្រេច ព្រៃថា ដូចមែល ?

វិសាត្វា. ព្រៃថា តិចវិសេស តិចចិបុលទៅដុកឡើងមិន
ដែលជាសត្រវា គឺ អក្សសបដមិន, វិគុហាប់ថា ឧបន្ទាង
អរយោ ឧធានតិតិ = ឧធានថោ (តិចវិសេស) ។
មាក់នឹងទីតិ ពាក្យថា ឧបាសម្រួល ឧប=ស-អច
(សននិភាស) ព្រៃថា (តិចវិសេស) ជាថីចិបុលទៅនៅ
អាស្រែ ប្រជាធិរក្សា, វិគុហាប់ថា ឧបសណ្ឌិ ធម្មានិ =
ឧធានថោ (តិចវិសេស) ។

បុ. អង្គឧបាសម្រួល ៥ ដែលយើងគប្បែបងបាំនាយ ៥
នៅ៖ គីមានអីទេ ?

?.

១. មិនសម្ងាប់សត្វដោយទននុង និងមិនប្រើគេឱ្យ
សម្ងាប់ ។

២. មិនលួចឡាត្រូចដោយទននុង និង មិនប្រើអក
ដែឡើងលួចយករបស់ដៃលគេមិនបានឱ្យ ។

៣. មិនសេពមេចុនធ្លូ ។

៤. មិននិយាយកុហក ។

៥. មិនសេពសុរមេរ៉យ ។

៦. មិនបរិភោគអាបារទុសកាល គីឡេក្រិត្យរៀង
ទៅហើយ ដកបាតាប់និងអរណារៈ ។

៧. មិនកាំប្រើន ប្រតាំ ម៉ឺលនូវកំប្រើន ហាប
ប្រជាប់តាក់គេនកិនកាយ ដោយត្រីនក្រុបផ្សេន ។

៨. មិនអង្គយ ដក លើខីអង្គយ ដកដីប្រសិរី
ទីសំហូសប្រមាណ ។

បុ.ពេះសូគ្រនេប្បុមិនមែន ដៃលមានសេចក្តីស្រែដៀន
និងពាក្យបច្ចុកណា៖ អង្គនៃខាងក្រោមបច្ចុកនៃសៀវភៅនមស្សារ

ដែលឧបាសកឧបាសិក តែងតែស្ម័គ្រឡើងនៅថ្ងៃ ធម្មស្សារេនេះ
តីថ្ងៃស្អាប់ជម្រើនទោះប្រ ?

វិ. ហូវិធី ។

បុ. កាលបរិច្ឆេទជីវិសេចក្តីយ៉ាននេះហើយ ហេហ
ស្អាគរាយ សុមអ្នកកំណត់សេចក្តីទៅ អ្នកគឺនឹងអាចធ្វើ
ចិត្តខ្សែស្អប់បាន អាចជីនូវអ្នកដែលជាបុណ្យ អីជាកុសល
និង អីជាតុណា អីជាប្រយោជន៍បានប្រើន ត្រាង់ កំអាច
កំហាត់បង់ទីវិវាទ៖បានទេ ជាតុឡើងបាន (លេបានមួយ
ទុណា៖ ១) និងអាចរាប់បានថា ជាការប្រមិនសិរីស្អាតិ
កម្មជានបានដែរប្រឡើ ?

វិ. ចាន ។

បុ. កាលប្រព័ន្ធកន្លែងអ្នកនៅខាងក្រោមប៉ាន់ ៥ នោះ
ធ្វើ គីមីទេ ?

វិ. មាន ២ យ៉ានគី

- ប្រព័ន្ធកន្លែងតាមដ្ឋានរកាយ ១
- ប្រព័ន្ធកន្លែងតាមដ្ឋានរការ ១

កំណើនអនុញ្ញាត ៥ នោះ បែងចិត្តនិងកំណើកាលប្រព័ន្ធ
កន្លែងផ្លូវការយ បែងប្រើគេខ្សោយដៃការប្រព័ន្ធកន្លែងផ្លូវការ,
តែត្រូវប្រកបប្រមឈាយបេតនា ទីបាបជាប់បាកអនុញ្ញាតន
បែមនប្រកបប្រមឈាន កំណើនជាប់ នេះចំពោះតែអនុទី ១ ទៅ ៤,
និងបែងចិត្តនិង កំណើយប្រើអ្នកដៃខ្សោយដៃកំណើយ គឺជាប់
ជួបត្រា ឬ តែបាបតែអនុទី ៣ ឡើរហូតដល់អនុទី ៥ បែងចិត្ត
និង ទីបាបជាប់បាកអនុ បែងប្រើគេខ្សោយដៃជាប់ទេ ។

- ធ្វើជាយុទ្ធនិនិយក សាយត្តិកប្រយោត
[ប្រយោតកេតអំពីការធ្វើជាយុទ្ធនិនិយក] ។

- បែងប្រើគេខ្សោយដៃ កាណាត្តិកប្រយោត
[ប្រយោតកេតអំពីការបន្ទាប់អ្នកដៃខ្សោយដៃ] ។

ប្រាជែងខ្លោះ អ្នកដែលមានសេបភីសង្គមរាំង មិន
ប្រព័ន្ធអនុញ្ញាត ឬ ទីបាបជាប់ មទុស្សមានសុប អ្នកប្រាជែង
ទាំងឡាយ ហើយទីបាបជាប់ សិលជាព្រៀងធ្វើការយនឹង
រាយការណ៍ ជាមុនយុទ្ធនិនិយក ការបារិបស្តី

ត្រោតត្រាត ដែលអាបនីនគគប្បិន្ទេត្រព័ត៌មានផ្លាសយនិន
របាយ ៤

ឬ- អ្នកនៃខេត្តសម័យទាំង ៥ នេះ ពោលធោយ
ទៅសមានបុញ្ញានយ៉ាង តីអីវា ?

ី- មាន ២ ប្រភេទ

- ជាពោសដែលដនឡូចក្រោមរហូម ហេរបារ
លោកវិធី៖ ១ ឬ

- ជាពោសដែលប្រព័ន្ធដឹងបញ្ជាផី ហេរបារ

បណ្តាណិធី៖ ១ ឬ

គឺនគនីអ្នក ៥ នាងដើមជាម៉ោងបាកវិធី៖ដល់អ្នក ៧នៅ
រក្សាប្រុមិនរក្សាកើដោយ កាលបរិច្ឆេតកនុវត្តបែកឱយ គន់ជា
ពោសដល់អ្នកនៅ៖ ឬ ចំណោមអ្នក ៣ នាងចុងនៅ៖ ជា
បណ្តាណិធី៖ បើអ្នករក្សាមានចិត្តជោរកជាប៉ានប្រព័ត៌មាននូវ
ថីបោចាពោស បីមិនកែងប្រព័ត៌មាននេះ កើមិនមានពោស
វិធី ឬ

បុ. ហើយើនពោលដោយពេររៀក តីមានបុំន្ទាន
ប្រភេទ គីអូឌី៖ ?

វិ. មាន ២ ប្រភេទគី

- ជាបេររៀក ១

- មិនជាបេររៀក ១

ហើយើកណាប្រព័ត៌កន្លែងអង្គ ៥ ឧនីដីម អ្នកនោះ
ត្រូវមានពេរ ពោលគីម៉ែនចានទួលបានមានអាយុវិជ្ជាតីម
ប្រព័ត៌កន្លែងអង្គ ៣ ឧនីចុងមិនជាបេរ ។

បុ. សេចក្តីនៅព្រះសុគ្រីនអង្គទី ១ ដែលថា ជាបុកមានកំណត់រឿង និងស្រាតាក់ចុះហើយនោះ មានអធិប្បាយយ៉ានណា ?

វិ. គីរហាកន្យរការសមាប់សត្វដោយត្រីនប្រហារ
មានកំណត់រឿងស្រាតាតីម កំរឿង ជាមួយមិន
សមាប់សត្វនោះនេះ ប្រុបដូចជាមួកសមាប់សត្វដោយ
ត្រីនប្រហារផ្សេង ១ ហើយបន្ថែមទីនេះត្រីនប្រហារ

ពាំន់នោះ ហើយកីមិនអាបសម្រេចប្រយោតកុងការដែល
សមាប់បាន តែកុងពេះសូគ្រោះត្រូវយល់ថា ត្រីវិនប្រហារ
ទាំងពីរ បើមិនមានចុងមុតទេ ក៏សង្ក្រាមបញ្ចូនកំណត់
ឡើ តែបើមានចុងមុត ក៏សង្ក្រាមបញ្ចូនត្រីវិនស្រាល
ទីបីបាត់ជាការទូទៅបានដោយថា ត្រីវិនដែលនឹងធ្វើឱ្យសត្វ
ស្ថាប់មានប្រើប្រាស់ប៉ុន្មានការបំភែកហើយ តែបើបំព្រៃល
បុះមកមាន ២ គីឡូ

- មានមុខមុត ១

- មិនមានមុខមុត ១ ឬ

បុ. កុងអង្គទី ៥ ដែលបារបស់ស្រីវិន គីសុកនីន
មេរីយោះ សំដើរករបស់ស្រីវិនប៉ុន្មានយ៉ាង គីអីវេះ ?

? . សម្បាយកត្រីវិនស្រីវិន ១០ យ៉ាង គី សុក
នីនមេរីយ ដែលមាននឹមួយ ៤ ឬ

ស្តុវនលេខ៖ មាន ៥ ဖែងទត្តិ

- ១- ចិត្តសុរ សុរព្រៃអំពីម្បៀ
  - ២- បុរសុរ សុរព្រៃអំពីនា
  - ៣- ទិននសុរ សុរព្រៃអំពីបាយ
  - ៤- គិណ្ឌបត្វិត្តា សុរដែលគេជាក់ពួនសុរ
  - ៥- សម្បារសំយុត្តា សុរដែលគេប្រកបអំពីក្រឹង
- ផ្សំរៀន ៧មានត្រាប់ម្រប និងត្រាប់ស្ថាដើម ។
រមជាសុរ ៥ យ៉ាន ។
ទីក្រោះដែលគេព្រៃឱ្យស្រើស្រួលហេរ ឡើយ មាន ៥
យ៉ានគឺ

- ១- បុញ្ញសហោ ទីក្រោះដែលព្រៃអំពីជាបេរី
- ២- ធមាសហោ ទីក្រោះដែលគេព្រៃអំពីផ្លែបេរី
- ៣- មឆ្នាសហោ ទីក្រោះដែលគេព្រៃអំពីទីកូយំ
- ៤- គុណ្ឌាសហោ ទីក្រោះដែលគេព្រៃអំពីទីកអំពោះ

៥- សម្ងាត់សំបុត្រា គិត្យត្រាំដែលគេប្រកបអំពីត្រូវឯង
ផ្សំដៃនៅ ១មានីដៃប្រមិនធដៃកនត់ព្រជាជីម ។
រមជាមេរើយ ៥ យ៉ាន ។

ចុ. ក្នុងអង្គទី ៥ នោះមិនបានទួនិយាយដល់អាណក់ន
និងកញ្ញាថ្មីយ៉ា ហើយដែលរក្សាសីលខ្លាសច ប្រ
ិនិច្ចសីល ដក់អាណក់និងកញ្ញា មិនជាប់បាកអង្គសីលប្រ ?

? . ជាប់ កុំចាត់តែអាណក់និងកញ្ញាថ្មីយ៉ា សូម្បីតែស្រាប់
ប្រជាបច្ចុបំណុះការដីម ដែលជាត្រូវឯងស្រីដីក៏ស្រី
ចុលនៅក្នុងសុកមេរើយដូចតា ក្រោរក្រោរតែប្រព័ន្ធបច្ចុក៏កំ
កេការដីម ហើយនិច្ចបនបមិនធ្វើឱ្យកេតការស្រីនឹងបាន ទីប
គ្នា មិនជាប់បាកអង្គសីលទេ ។

ចុ. ក្នុងអង្គទី ៦ ដែលថា ជាមួកមានកតកក្នុងកាល
តែមយនោះ សម្រាប់សេចក្តីថា បានកោតតែមួនប៉ុណ្ណោះ
បានកោតប្រើនិងជនមិនបានទេប្រ ?

? . មិនយ៉ាននោះទេ គិត្យដីនិភ័យកាលមួនក៏កាលដែល

គុប្បិបរិការគ្រប់គ្រងទេសចរណ៍ ២ គ៊ី

- បុរណកតុកាល នៃហាមុនភត្ត ១

- បង្ហាកតុកាល នៃហាថ្រាយភត្ត ១

បាប់តាំងពីអរុណារះ រហូតទៅលើត្រានីជ័យ្យត្រង់ ហេរ

ថា បុរណកតុកាល ។

បាប់តាំងពីថ្វីបុរណកតុកាល និងលោប់

ហេរថា បង្ហាកតុកាល ។

មីហិបុរណកកើនបុរណកតុកាល បុរណកបុន្ទានមួន ៤ក្តី
បានដែរ រប់បាប់តាំងពីព្រលប់ទៅរហូតមុនអរុណារះ ហេរថា
វត្ថិ សូម្បីកើនវត្ថិបុរណកមិនបាន ព្រោះដូច្នោះ ទីបាន
បានមួយឡើតថា វីរបាកការបុរណកអាមារកើនវត្ថិ ។

បុ. កើនអន្តែទី ៦ នេះ ដែលថា វីរបាកការបុរណក
អាមារកើននៃហាហិកាលទេស នៃហាមាមេរោគ កាល នៃហាមាមេរោគ
ធម៌ ហេរថា វិកាល ?

? នៃហាហិកាលទេសចរណ៍ នៃហាមាមេរោគ នៃហូតទៅ

ទល់គ្នាតីនឹងត្រួសៗហេរថា កាល តីជាកាលបរិយោគកោដ្ឋារ-
ហាររបស់ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានព្រះសម្បាសទូម្ពឺ
ជាដើម មិនទេទេ ។

ហាប់តាំងពីត្រួសៗរហូតទៅទល់គ្នា និង មុនអរុណារៈ
ផ្លូវនៅម៉ោងហេរថា វិភាគ ។

ចុ. ភុនអន្តិទិ ៣ ដែលបានរៀបចាកការរំប្រែងប្រាំ
ត្រួសៗត្រួសៗផ្សេងៗ ។នៅ៖ ធ្វើឱនធនឹងរាយមិនគ្មាន, ចុះបេីប្រើគេ
ឱ្យរំប្រែង ប្រាំជាដើម ឱ្យម៉ែល ឱ្យស្ថាប់មិនគ្មានរបស់ខ្លួន ?

វិ. មិនគ្មាន ។

ចុ. បេីយ៉ាន់នៅ៖ហាប់តាំងពីអន្តិទិ ៣ រហូតដល់ទី ៤
ធ្វើឱនធនឹង ទីបាប់ចាកអន្តិសិល បេីប្រើគេឱ្យផ្តើកនៅតែ
ជាប់មិនមាន អិចិនឹងរាយមិនជំនាញសំគាល់ហេរិយោបេប្រួល ?

វិ. នឹងជំនាញសំគាល់ម៉ែលកែត បេីប្រើគេឱ្យរំប្រែង
ប្រាំជាដើម អត់ម៉ែល អត់ស្ថាប់ផ្សេងៗនៅ៖ កើមិនជាប់ចាក
អន្តិសិល តែត្រួសៗហេរថា ជាប់ ព្រះការម៉ែល ការស្ថាប់មិន

មែនជាប់ព្រោះប្រើគឺ កំប្រឈរប្រតាំងដើមទេទេ សូមវិះ
ធោយហោចទៅប្រើគឺមិន ការកំ ប្រឈរ ប្រតាំងដើម
កីឡានជាប់ដែរ ។

ចុ. សេចក្តីភីក្នុងព្រោះសូត្រ មាននិយាយថែអំពីការ
មិនបានបុរាណារ៉ា ហើយឱ្យនោះ ការស្ថាប់បារម្យឈរ ប្រស្ថាប់ក្រុង
ជាបើម មិនគឺដល់អ្នករក្សាទុក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ ?

វិ. មិនគឺជាអ្វីយព្រោះការស្ថាប់ ហេកសញ្ញាឃូល
ក្នុងការមិនបានបុរាណារ៉ា ។

ចុ. ហេកសញ្ញាឃូលក្នុងការមិនបានបុរាណារ៉ា ?

វិ. ហេកពោលទុកបានបុរាណារ៉ា ហើយព្រាយមិនបានបុរាណារ៉ា
ប្រឈរជាការប្រព័ន្ធគន្លែងអនុសិរី ហើយរបស់ខ្លួន មិនបានបុរាណារ៉ា
សេចក្តីព្រាយមិនការិនថាមិនបានបុរាណារ៉ា ស្រាប់ថែមានការ
លេងនោះក្នុងថែមេដី សូមវិត និងមិនកំណើប៉ុប៉ា
មិនជាការប្រព័ន្ធគន្លែងអនុសិរី ត្រាន់តែដូច្នៃខ្លួនសិរី

ប៉ុណ្ណោះ តែទេសបីយានីនោះ បើសិនជាអាមអត់ម៉ែលបាន
គឺលមានទៅនេះ ចាំណូនការស្តាប់ក្រួនបម្រីនីជាដីម ជាការប្រព្រឹត្តកន្លែងអន្ត់សិរិយាយិត ក្រែរវេលនៃតែការស្តាប់បម្រីនីដែលប្រកបដោយធិន ដែលជាថ្មីនីដែលប្រកបដោយធិន និងបានការស្តាប់ទាន់ទាស់ដែលកំពុងដន្តិកប្រព្រឹត្តសម្រាប់សេចក្តីផ្តើម ប្រព្រឹត្តកិត្តិសញ្ញាតនៅក្នុងទីក្រុង ដូចជាមាន ព្រះបេរះមួយព្រះអន្ត់បានស្តាប់ទាន់ទាស់ដែលកំពុងដន្តិកប្រព្រឹត្តសម្រាប់សេចក្តីផ្តើមសត្វិតបិត កាលលោកបានស្តាប់ហើយ កិត្តិសេចក្តីផ្តើមឈរឈរ ហើយបានធ្វើទីក្រុងបិតដោយឧបាយ ប្រាស្ត្រាលោកកំពុងសម្របមត្តិជំរឿន ក្នុងបម្រីនីដូច ទេសបីស្តាប់កិត្តិសញ្ញាតការគ្រមិនមានពេស ឬបុ. ដែលថា តាក់តែងកន្លែងកាយនីនោះ បើមានកោតកំយុណមួយកោតទីនីនិងកាលបរិច្ឆេទ ដីជាដីម ដើម្បីបំបាត់កោតនីនោះ មិនបានគិតដើម្បីតាក់តែងខ្លួនស្តាតទេ បើដូច ទីជាប់បាកអន្ត់ដែរប្រើទេ ?

៩. មិនជាប់ លោកសម្រាប់យកចំពោះតែការលាបប្រឈរ

ទ្រួស់ប្រជាបាក់តែងដើម្បីនឹងពេញឱ្យរដឹងស្ថាតតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចុ. កុដិអន្តិទី ៤ ដែលបានរៀបចាគីដោយប្រសិរីនឹង
ទីដោកដីខំសំបុរាណណាមេនៅ ហាក់ដូចជានៅស្របពេជ
ស្រពិប មិនទាន់យកប៉ុលបច្ចុប់ សម្រាប់អ្នកដែលរក្សា
ដូចគ្នាមេនៅ ពីយ៉ានិកណាទៅហេរបា ទីដោកខំសំនើកំណត់
ខំសំបុរាណទៅទីបុគ្គារ ?

វ. ចំពោះត្រូ តាំង ទាំងពីរដែលបាក់ដោយរលូព្រោះ
នីងជាប់ ប្រុងដោយសម្រាប់ធ្វើដោយបន្ទះការនីងមានដើម្បី
កោដ ប្រើដើរប្រឹនកំណែយ កស់ពីមេត្រានិកក្រោមចុះទៅ
បីដើម្បីខំសំត្រូម ៤ ផ្លាប់ព្រះសុគត្ត (ត្រូវបាន ១០ ផ្លាប់
និង ៣ ហត្ថជានិយ័យ) ប្រុទបចុះមក ទីបុគ្គារ ខំសំរីស
ពីមេនៅ មិនគ្នា, បីតាំង ៤ ប្រួល សូម្បីដើម្បីខំសំជាន់ ៤
ផ្លាប់ព្រះសុគត្ត កីត្តិរ បីត្រូដែលគេធ្វើភាកំបង្កើតាំង ៣
នាង សូម្បីខំសំជាន់ ប្រមាណកីត្តិរ ប្រូ តាំងដែលមាន
ដើម្បីខំសំបុរាណស្របពេជ តែបា នៅជាប់ទីលើកទៅណាមិន
បានដូច នោះកីត្តិរ បីត្រូមិនមានភាកំបង្កើតអាចធ្វើឱ្យខំសំ

ទៅត គីអាបធ្លឹនសំត្រិម ឬ ឆ្លាបជានុយឈឺបុរាណកែះ ទីប
គ្រ ការហាមដេកទូសំបុរាណ ទីអង្គយុទ្ធសំនោះជាយបំណាន
មិនខ្សោដៃកនោះដំពើក ដែលជាបាតុដ្ឋីខ្សោក់តាកត់សេបកិ
តម្រកត្រួតត្រូវាល ។

បុ. យ៉ានុណា ហោចា ត្រូវ យ៉ានុណា ហោចា
តាំង ?

ន. ត្រូវ មានសណ្ឌានឡើនដែលជាទីសម្រាប់ ដៃក,
តាំងជាទីសម្រាប់អង្គយមានសណ្ឌានឡើនកំមាន ឬ ប្រជុំ
កំមាន មួលកំមាន ។

បុ. ទីដៃកយ៉ានុណា ដំ វើនត្រួមុណា បុទ្ទានបាតុ
ហោចា ទីដៃកទូសំដែលមិនគ្រ រ ?

ន. មិនមែនដំវើនត្រួមុណា បុទ្ទានបាតុនោះទេ កុំ
ទីនេះ សេបកិជាចំ សម្រាប់យកការតាក់តែនិងក្រាលដោយ
របស់មិនគ្រជាត់ដើម ហេកសម្រេចទុកចាយមាន ២០ យ៉ានីត

១_ អាសន្និ អាសន់ដែលទូសំបុរាណ

២_ បណ្តុះ: ត្រូវដែលមានដើមវិបីត្រូវជាយុបសត្វ

សាបារ៉ា មានសត្វាតាគ់ដើម

៣- តោលាកេះ ព្រំដែលមានកៅអីនៃជាន់ ៤ ឆ្នាំ

៥- ជិត្យកេះ កម្មាលដែលគេធ្វើពីកៅសត្វ វិចិត្រ
ដោយរបស់តួសាបារ៉ា

៦- បងិតកេះ កម្មាលមានពណិតសដែលគេធ្វើដោយ
កៅសត្វ

៧- បងលិតកេះ កម្មាលដែលធ្វើដោយកៅសត្វជា
ផ្ទាប់ខ្លួន

៨- តូលិតកេះ កម្មាលដែលព្យាព់ដោយសំឡើត

៩- វិគតិកេះ កម្មាលដែលធ្វើដោយកៅសត្វវិចិត្រ
ដោយរបស់តួសិហ៍: និងតួដាគ់ដើម

១០- ឧន្ទលេខាធិកេះ កម្មាលដែលធ្វើដោយកៅសត្វមាន
កៅប្រាន់ទ្រឹវតែមាន

១១- ឯកន្ទលេខាធិកេះ កម្មាលដែលធ្វើដោយកៅសត្វ
មានកៅប្រាន់ទ្រឹវតាំងពីររាន់

- ១១- គជិស្ស កម្មាលដែលធ្វើដោយទិន្នន័យ
 សុត្រហើយ បាក់ស្រែ៖ដោយរតនវត្ថុ
- ១២- គោសយ្យ កម្មាលដែលធ្វើដោយសរស់សុត្រ ហើយបាក់ស្រែ៖ដោយរតនវត្ថុ
- ១៣- គុត្តកេះ កម្មាលដែលធ្វើដោយកេមសត្វ
 លួមពុកស្រីចាំ ១៦ នាក់យរកំបាន
- ១៤- បាត្រូនេះ កម្មាលសម្រាប់ក្រាលលីខ្លួនដី
- ១៥- អស្សូនេះ កម្មាលសម្រាប់ក្រាលលីខ្លួនសេះ
- ១៦- វច្ចូនេះ កម្មាលសម្រាប់ក្រាលលីខ្លួនរប់
- ១៧- អជិនប្បរេណិ កម្មាលដែលធ្វើដោយស្សុក
 ឃាយុំ
- ១៨- គណលីមិតបរៀបច្ចុន្យណាយេះ កម្មាលដីខ្ពុតម
 ដែលធ្វើដោយស្សុកសត្វូលុំស
- ១៩- សុខ្សូនុងេះ ទីដែកដែលមានពណិកក្រហមលី
 គីពិតានពណិកក្រហមនៅឋានលី

២០. ឧត្តមាលោហិតកូបដាន៖ ក្រុមាលដែលមាន
ខ្លួយ មានពណិក្រហមទាំងពីរនាន គីខ្លួយកែឱយ ក្បាល
ក្រុមាល ខ្លួយកលប់ដើសក្រុមាលបានដលប់ទីផែកមានខ្លួយ
ក្បាលក្រុមាល ខ្លួយដើសក្រុមាលហ្មិន្ធជន ។

ចុ. តើបណ្តុះអាសនេះទាំងអស់នេះ មានលក្ខណៈ
ទុសត្វា យ៉ាងណាដែរ ?

វិ. មានលក្ខណៈទុសត្វា គី
បណ្តុះអាសនេះទាំង ២០ នេះ អាសនេះ ៣ យ៉ាង គី
ត្រួចបានជាប់អនុយកមិនខ្សោយ ដៃកកមិនខ្សោយ ដោ
ជាប់ឆាត ។ ប៉ឺអាសនេះក្រោពីប៉ឺនេះ (គីអាសនេះ ១៧)
ចំពោះបញ្ចិត ប៉ឺជារបស់ត្របស្ថ ។ គោតាកំពេងទននិនិកនឹង
ទីទាំងន្ទាយ គីដម្ចាសនេះកី ទីដែលទាយកអនុសក្តីរតីក
កោដនសាបភកី ដូចៗគោកនិស្សរកកី នៅៗព្រះសម្បាសទួម្រូបត្រួច
អនុញ្ញាតខ្សោយបានគោត្រួច ដៃកមិនបានជាប់ឆាត ។
គីប្បីដើសប៉ា អាសនេះទាំង ១៧ នេះដែលប្រើប្រាស់អនុញ្ញាត

ឱ្យអនុយតានចំពោះតែរបស់គ្របាស្ត្រ បើជារបស់ខ្លួន
ក៏ដ្ឋានបានដែរបាន កុំដោក កុំអនុយ ។

ចំពោះគ្របាស្ត្រខាងនៅក្បែង កុំដឹងមិនលបត្តទីបន្ទី ត្រូវ
ខ្មោះសម្រាប់កម្ពុជានសម្រាប់បាន ក៏គ្រប់គ្រាល់បែលមិនសម
គ្នា គីអាសន់ ១៧ ដែលបានគ្រាល់លើក្រុង និងតាំង
រំមួនមិនសមគ្នា គ្រប់គ្រាល់ផ្លូវទៅត្រូវ រំមួនគ្នា ។
ដោយហេតុនោះ កុំដឹងកូលបានដែលបានលើក្រុង ទីបានការណ៍
បាន ក៏ការដោកលើដី សូម្រីក្រាលដោយក្រាលការពាណិជ្ជកម្មសត្វជាប់
ដើម ក៏សមគ្នាដែរ ។

និយមួយទៀត ទីដោកដំសមៈសេចក្តីត្រូវ ៤បាន ទី
ដោកដែលដោកបានតាំងពី ២ នាក់ឡើងទៅដែលជាទីដោក
របស់មនុស្សគ្នា អ្នករក្សាមុខបានបែន្រែកការពាណិជ្ជកម្ម
គ្នាដោកនៅកុំដឹងទីដោកបែបនោះ ។

បុ. តើគ្រប់គ្រាល់ពេលសម្រាប់បាន ទីដោកដំសមៈសេចក្តីត្រូវ
ប្រើប្រាស់ដោក អនុយតាននោះ មានបុំទានអ្នែៗ៖ ?

វិ. មាន ៤ យ៉ាន គ៊ែ

១- មសារកោ ត្រូវដែលគេបាតាបមេឡើងទីកន្លែងដំណាប់
ដើម

២- ពុជ្ជិតាតទ្វោ ត្រូវដែលគេភាប់មេនិងដើម

៣- គុណ្ឌិតាងកោ ត្រូវដែលមានដើមដូចជាកៅដើម

កាម
ភាព

៤- អាហាច្បុជាងកោ ត្រូវដែលមានដើមចុច បុរីត្រូវ
ដែលគេបាតាបមេឡើងទីកន្លែងដំណាប់មេ ។

ត្រូវ តាំងអស់នេះ ឡើងអនុញ្ញាតឱ្យប្រឹប្រាស់នាន ។

បុ. តែតាំងដែលពេះសម្ងាត់ដូច ឡើងអនុញ្ញាតឱ្យ
ប្រឹប្រាស់ដែក អង្គយ បាននោះមានបុទ្ទានអីវី៖ ?

៥. មាន ៤ យោងតី

១- មសារកំ តាំងដែលគេបាតាបមេឡើងទីកន្លែងដំណាប់
ដើម

២- ពុជ្ជិតាតទ្វោ តាំងដែលមានមេគេបង្ហាគប័ណ្ណនិងដើម

៣- គុណ្ឌិតាងកំ តាំងដែលមានដើម ដូចជាកៅដើម

កាម
ភាព

៤. អាយុទ្មានកំ តាំងដែលមានដើសបុប្បន្ទាំង
ដែលគេបាតាលដើសទៅក្នុងជំណាប់មេ ។

តាំង តាំងអស់នេះទ្រួស់អនុញ្ញាតខ្សោយប្រើប្រាស់បាន ។

បុ. ពួកយើងណា ទីបសមគ្គរ ?

វិ. ពួក ៥ យើងគី

១. ឧណ្ឌភីសិ ពួកញ្ញាត់ដោយរេមសត្វ

២. ហោន្ទភីសិ ពួកញ្ញាត់ដោយកំណាត់សមពិ

៣. វាកភីសិ ពួកញ្ញាត់ដោយសម្បរក់រៀ

៤. តិណភីសិ ពួកញ្ញាត់ដោយស្វ័មានស្វៀងៗណក

ទន្ទាយជាជីម

៥. បន្ទភីសិ ពួកញ្ញាត់ដោយសីករៀ

ពួក ៥ យើងនេះ ជារបស់ទ្រួស់អនុញ្ញាត

បុ. សេចក្តីឡើក្នុងព្រះសូគ្រ ទ្រួស់បាម៉ែត្រីដែកលី
ទីដែកទីសំបុរាណបាបុរាណ៖ ហើយើងនោះ អនុយនៅ
លីទីឯសំបុរាណបាណ មិនជាប់បាកអង្គសិលទេប្ប ?

វិ. មិនបាន ។

សេចក្តីផ្តើមត្រង់ព្រះសុទ្ធទ បាននិយាយយ៉ាងនៅ៖ មែន
តែប៉ា ហេរកស្រោះការអនុយចូលកុងពាក្យប៉ា ដេកនោះ
ដែរ ស្រដៃនឹងត្រូវ និងអនុវត្ត និងដែលហេរកស្រោះការ
ស្ថាប័ចូលកុងការម៉ឺន កំប្រឈរប្រគល់នៅដែរ តែប៉ែនោះ
ការរួរ ដើរក្រកនិងអនុយ ទីដេកទាំងពីរមិនបាន ។
ឬ. បើនិយាយអំពីការសមាងទន្លឹៗ តើត្រូវធ្វើយ៉ាង
ណា ចាំបាច់ត្រូវតែមកវត្ថុ ?

វិ. បើមកវត្ថុបាន វិតតែប្រសើរ ព្រោះបានសមាងទន្លឹៗ
ជាមួយនិងព្រះសង្គម ហើយបានស្ថាប័ន្ទរព្រះដីថ្មីចេញ ។
ឬ. ចុះបើមានហេរកចាំបាច់ណាមួយកែត្រូវឱ្យមកមិន
បាន និងសមាងទន្លឹៗជាមួយអ្នកណាសោត ?

វិ. បើមិនបានមកវត្ថុទេ សេចក្តីផ្តើមហេរកបានស្ថែមជុំ
ទុកប៉ា បើដល់ថ្មីខ្ចាសប៉ា គប្បីបានពុកបានអនុ
វត្ថុខ្ចាសប៉ក្តីសំណាក់កិត្តិ បុ កិត្តិ បុ ដោយហេរកទៅ

ក្នុងសំណាក់ឧបាសកឧបាសិកអ្នកទ្រព្រៃនៃសីល ១០ ក៏ដូន
តែបើមិនមានទេ និងអធិដ្ឋនយកដោយខាងនៅនៅក្នុង គប្បី
បញ្ជញ្ញរាល្អមដោយវិធីសមាទនទាំង ២ យ៉ាងណាមួយ តាម
តែអាជ្ញរស៊ីយ ។

ចុ. វិធីសមាទនមាន ២ យ៉ាងនោះ គីអីនេះ ច្បាប់
អធិបញ្ញយមកដ្ឋន ?

នឹ. គី

១. បច្ចុកសមាទន

២. ជកដ្ឋសមាទន ។

ឯ. ការសមាទនជាមួយព្រះកិភីសង្គម ហេរថា
បច្ចុកសមាទន ។

ឯ. ការសមាទនតែម្នាក់ដី មិនមានអ្នកដែន ហេរ
ថា ជកដ្ឋសមាទន ។

បច្ចុកសមាទននោះ គីសមាទនជាមួយព្រះសង្គម

បាប់តាំងពី ធាយកតិច្ចាល វេរមណី សិគ្គាបដាំ សមាធិយាមិ រហូតដល់ ឧប្បជ្ជាសយន មនាសយន វេរមណី សិគ្គាបដាំ សមាធិយាមិ ជាទីបំផុតនេះ ហេរថា បច្ចក. សមាតន ។

ចំណោកឯកជ្រើសមាតនវិញ្ញានេះ គប្ប័តាំងវិវតិ-
ចេតនាចុះច្បានគ្រប់ ឬត្រា ហើយសមាតនបា
ពុទ្ធបញ្ញាលំ ឧធាសចំ អធិដ្ឋាមិ វិប្បថា ទុំអធិជាន
នូវឧប្បជ្ជាសបដៃលព្រះពុទ្ធដ្ឋាម្ភាស់ ត្រួតបញ្ជាតិកហើយនេះ
ហេរថា ឯកជ្រើសមាតន ។

អ្នកសមាតនដោយអនុតាំង ២ យ៉ាន ឯកម្មយនោះ
កិនិានដើម គប្ប័ថាយបន្តិត្រេនេះត្រូវយុទ្ធបើយ ពេល
នៅ ៣ ចប់ និងក្រោតសរុបតម្លកហើយ គប្ប័សមាតន
ហើយអ្នកដែលមិនដឹងបានប៉ីសុម្រីនិងសមាតន ដោយភាសា
របស់ទីនកុងប្រជាពលរដ្ឋ ។

ចុ. កាលអ្នកសមាតនឧប្បជ្ជាសបត្រួតម្រាមវិធី

សមាតនយោងនេះហើយ បើដីប្រទេសហូរមានយកពី
ទ្វីន មានចែតនាកេវប្រព័ន្ធកន្លែង និងវិនិច្ឆ័យយោងណា
ទីបាបាបយល់ចុលបច្ចុប្បន្នជានជាប់បាកឧប្បាសចំណុះ បុ មិន
ជាប់ ?

ឬ. ត្រូវឱនិច្ឆ័យចាមអគ្គិដ្ឋិជីលហេហកសម្រេចទុក ទីបាបាបជីនច្បាស់បាន ជាប់បុមិនជាប់ ឬ
បុ. កិអគ្គិមានបុញ្ញាន គីអូវិស៊ី ដើម្បីធ្វាយស្របដល់
អ្នកបជិបត្តិនិច្ឆ័យដោយទន្លេនេះ និងមិនចាំបាច់ថែស្រអ្នក
ដោទេ ហើយសូមអជិប្បាយខ្លួនមានព្រះបាបីដែន ដើម្បីខ្លួន
អ្នកបជិបត្តិជានចេះចាំបីច្បាបីចាំនីក្រោម ឬ

ពិ.សិក្សាបច្ចី ១ មានអនុ ៥ គី

- ១- ឆាយោ សត្វមានជីវិត
- ២- ឆាយសត្វោ សេចក្តីជីនបាន សត្វមានជីវិត
- ៣- វដកចិត្ត បិត្តគិតិនិងសម្ងាប់

៤- ឧបក្រុម ព្រាយាមនិងសមាប់
៥- នៅលើ សត្វស្តាប់ដោយព្រាយាមទេះ

សិក្សាបច្ចី ២ មានអត្ថបន្ទី ៥ គំរូ

- ១-បរិត្តិភាព ប្រព័ន្ធដែលមានសំគាល់រក្សាទុក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ
- ២- បរិត្តិភាពសាស្ត្រិត សេចក្តីផ្តើមប្រព័ន្ធដែលមានសំគាល់រក្សាទុក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ
- ៣-ខ្សែស្រែ បិត្តិភាពនិងលួច
- ៤-ឧបក្រុម ព្រាយាមនិងលួចដោយអាការណាមួយ
- ៥-នៅលើ លួចបានមកដោយសេចក្តីព្រាយាម

ទេះ ៤

សិក្សាបច្ចុប្បន្ន ៣ ភ្នែកប្រជាពលរដ្ឋបាលនគរូបាល

អច្ចារមីនីជាមាន ៤ នឹង

១. សេវាលំដាប់ត្រួតពិនិត្យសេវា

២. មន្ទីរ មន្ទីរប្រជាពលរដ្ឋ ព្រះមន្ត្រី និងមន្ត្រីឱ្យ

ជំនួយ ៤

ចំណែកភ្នែកប្រជាពលរដ្ឋបាលនគរូបាល ៥ នឹង

**១. អធិរាជនាវិយាយត្រួត អធិរាជរណីរត្តិ (រត្តិដែល
និងប្រព័ន្ធក្នុង គីមនីទាំង ៣)**

**២. តាម សេវាលំដាប់ត្រួតពិនិត្យសេវាក្នុងរត្តិដែលមិន
គូរគ្រប់រកនោះ**

៣. សេវាលំដាប់រកនោះ ព្រាយមាននិងសេវា

៤. សាធិយនំ មានសេចក្តីព្រែកអរ ៤

សិក្សាបច្ចុប្បន្ន ៥ មោលអត្ថ ៥ ដី

១. អន្តេតំ វត្ថុ វត្ថមិនពិត ប្រ ក្រើងមិនពិត
  ២. វិសំរាងនច្ចាស់ គិតទិន្នន័យបីរួមទៀត
  ៣. តាញ់ រាយាមេ ព្យាយាមនឹងពោលបីរួមទៀត
  ៤. បរស្ថិតិនត្ថិត្តិនសំ ព្រំនអ្នកដែលខ្សោយដីជប្បាស់
នូវសេចក្តីទោះ ឬ
-

សិក្សាបច្ចុប្បន្ន ៥ មោលអត្ថ ៥ ដី

១. មិនឱយវត្ថុ វត្ថុជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវិជ្ជតិសុវ
និងមេរ៉យ
  ២. ធានុកម្មតាមតាមតាមតាម គិតបម្រើនិងដីក
  ៣. តាញ់ រាយាមេ ព្យាយាមនឹងដីកនូវទីកស្រវិជ្ជ
  ៤. ឥស្ស ឧាលំ បានដីកនូវទីកស្រវិជ្ជទោះខ្សោយដី
-

សិក្សាបច្ចុប្បន្ន ៦ មានាំខ្លួន ៣ តី

១. វិគាមេរោ កាលទីស គី ព្រះអាគិត្យប្រជាធ
ហេរិយដកបាទាប់នឹងអរណារៈ

២. យុវគាល់គំ របស់ដែលបានការការណ៍កាល
គីបាប់តាំងពីអរណារៈឡើងដកបាទាប់ថ្មីតីនឹងអរណារៈ

៣. អណ្ឌភាពរណ៍ លេបចូលកន្លែងបំពន់ក ។

សិក្សាបច្ចុប្បន្ន ៧ ត្រួតពេទការខ្លួនខ្លួន ៧ ផែនកតី

ថ្មីកទី ១ ត្រូវរាយការការរំប្រែង និងប្រកំប្រើប្រើ
ត្រួតពេទ ៧ និងម៉ែលនូរក្នុងដែលជាសត្វដាក់កុសល
នោះមានអង្គ ៣ គី

១. និច្ចគិតាលំ ការម៉ឺនក្នុងមានការរំប្រែងជាដែម

២. កាត្រុកម្បញាបច្ចុប្បន្ន ចិត្តគិតបម្បងនិងថ្មី

៣. សុណុដស្អួលន្នាយ គមលំ ថ្មីដើម្បី និងស្ថាប់
ប្រម៉ឺនហេរិយបាទាប់ស្ថាប់ប្រម៉ឺន ។

ផ្នែកទី ២ តី កំរចាកក្រឹងប្រជាប់តាក់តែនេះ
មានអង្គ ៣ តី

១- មាលាង វត្ថុសម្រាប់ប្រជាប់កាយមានភ្លាកម្រោង
ជាជីម

២- ធារណ្ឌនិត្យប្រជាប់តាក់តែនេះ
៣- នស្សារលំបាន ប្រជាប់តាក់តែនេះនូវវត្ថុសម្រាប់
ប្រជាប់កាយមានភ្លាកម្រោងជាជីមនោះ ។

សិក្សាតទិន្នន័យ ៤ មេដាច់ ៣ តី

១- ឧប្បាសយនមហាសយដែន ទីដោក ទីអង្គយដែនសំ
ហុសប្រមាណនិត្យទីដោក ទីអង្គយដែនប្រសើរ
២- បរិភោគចិត្ត ចិត្តគិតនិត្យដោក បុ អង្គយ
៣- បរិភោគគរលំ បានដោក បុអង្គយ ។

បុ. អង្គភាពសិក្សាបទទី ៣ ដែលបែងជា ២ ឧប់
ជា ៤ ឧប់នោះ និងវិនិច្ឆ័យយោនម៉ែចឡើ ?

វិ. យោនណា ៤ក់បាន តែបើយើងពិនិត្យម៉ែលឡើ
មានសេចក្តីដូចត្រា ផ្សេងត្រាបំពោះតែព្យាយុទ្ធប់រូបរាង៖ ឬ

បុ. កំបែលកសិក្សាបទទី ៧ នោះហេតុអូបានជាមិន
រម្យត្រាមួយមានអង្គ ៦ តែមួនឡៅចាំបំពើខ្លួរបំបាក់ត្រូវបែង
ជា ២ ផ្ទុកធ្វើអូប្រុកមានបំណានយោនណា ?

វិ. រម្យត្រាមិនបានឡើយ ព្រោះថា អាការដែល
ប្រព័ន្ធដែលជារៀនតែមួយដូចសិក្សាបទដែលគឺ

ផ្ទុកទី ១ ប្រព័ន្ធការកំប្រឈរ ប្រតិនិជ្ជម៉ែលស្ថាប់ ឬ
បែលកសិក្សាបទទី ២ ប្រព័ន្ធការប្រជាប់តាក់តែនូវ ឬ
ព្រោះជាម្យារៈ ទីបែងជាការរម្យត្រាមិនបាន សូមវិជ្ជាសិល ១០
កំហែកបែងបែកជា ២ សិក្សាបទ បើសិនជានូរម្យត្រាបោអង្គ
៦ នោះ បើជាម្យារៈ អ្នករក្សាទុបាសចរំ ប្រឈរកី ឡើ
ម៉ែលហេតុនឹង តែគេមិនប្រជាប់តាក់តែនូវ ដូចនេះមិនគ្រប់

អង្គ ៦ តែក៏តិន្នជាប់បាកឧប្បាសប័សីលវេដរ ។

បុ. អ្នកដែលធ្វើឱ្យសោរ្បៃន ដោយហេតុណានីមួយ
ហើយគប្បីសម្រួលតាមអង្គដែលលោកចាន ពោលមកនេះ
ក្នុងសិកាបទនោះ ៤ បើសិនជាដាច់ត្រួមតែអង្គ ១ កើមិនជាប់
បាកឧប្បាសប័សីលវេដរ បើដូច្នេះទាំងតែគ្រប់អង្គ ទីបង្ហាញបាក
ឧប្បាសប័ប្បុ ?

វិ. យើននោះ ។

បុ. កាលកំពុងរក្សា ជាប់នៅក្នុងចន្ទនោះ ៤ និងធ្វើ
យើនណា ?

វិ. បើមានសេបកីពេញចិត្តដើម្បីនិងរក្សាតៅឡើត
សូមសមាទានសាងបួនីទៅ កុំទុកឱ្យជាប់អីចិន ។

បុ. ព្រះសុទ្ធពោលដោយឧប្បាសប័សីលក់ពិត
តែបើពោលដោយសីល ៥ ក្នុងសិកាបទទី ៣ (កាម-
សុមិថ្ញាបារ) មានអង្គបុន្ណានគីអូខែៗ ?

វិ. មានអង្គ ៥ គី

១. អគមនីយរដ្ឋ វគ្គដែកមិនគុរគប់រក (គី ស្រី

២០ ដំពូក)

២- នស្ស សេរុណ ចិត្ត បិតបង់សេពកដ្ឋានមិនគា
គប់រកទោះ

- ៣- សេរុណប្បយោត្រា ព្រាយាមិនសេព
៤- មនុស្សប្បជិលតិ អធិរាសនំ បានប្រជល់
ប្លងទូលនុវត្តដោយមតិ ។

៥. ស្រី ២០ ដំពូកទោះ មានអ្នកៈ ?

៦. ពេលដោយរៀបចំទោះ គី

៧- មាតុរកិតា ៨- កាតុរកិតា

៩- ប៉តារកិតា ១០- កតិកិរកិតា

១១- មាតាបិតុរកិតា ១២- ព្រោតិរកិតា

១៣- គោតុរកិតា ១៤- បង្គរសិនិ

១៥- ធម្មរកិតា ១៧- ឱចបញ្ជិនិ

១៨- សារកា ១៩- ឱកចបុមជាត

២០- សហិទញ្ញ ២១- ទស្ស ច ករិយា ច

- ១១- ធម៌កិតា ១៥- កម្ពុជាកិតី ឬ កិរិយា ឬ
១២- នន្តកសិនី ១៨- ធម៌ហេងដា
១៣- កោគកសិនី ២០- មុហុត្តិកា ឬ
១- ស្រីដែលមានមាតាគ្រប់គ្រងរក្សាបោចា មាតុ-
រកិតា ឬ
២- ស្រីដែលមានបិតាគ្រប់គ្រងរក្សា ប៉ិតុ-
រកិតា ឬ
៣- ស្រីដែលមានមាតាបិតា គ្រប់គ្រងរក្សាបោចា
មាតាបិតុរកិតា ឬ
៤- ស្រីដែលមានបន្ទប្បុស ឬ បួនប្បុសគ្រប់គ្រង
រក្សាបោចា ភាតុរកិតា ឬ
៥- ស្រីដែលមានបន្ទស្រី ឬ បួនស្រីគ្រប់គ្រងរក្សា
បោចា ភតិនិរកិតា ឬ
៦- ស្រីដែលមានព្យាពិគ្រប់គ្រងរក្សា បោចា
ព្យាពិរកិតា ឬ

៧- ស្រីដែលមានបុគ្គល មានគោតជាមយ្ញា បុ
មានជាតិវិនិយោជន៍មួយគ្នា ត្រូវប្រព័ន្ធក្នុងក្រោម ហើយ គោតរក្សា ។

៨- ស្រីដែលបញ្ចីតុកណាមួយអ្នកប្រព័ន្ធដីច្បាស់
គ្នា ត្រូវប្រព័ន្ធក្នុងក្រោម ហើយ ជម្លាក្សា ។

៩- ស្រីដែលប្រកបដោយកិរិយាក្នុងក្រោម គឺ ស្រីដែល
មានស្អាម៉ែងៗ បុ មានគោប្រកាន់ទុក្រចេងៗ ហើយ សារក្នុង
សារក្នុង ។

១០- ស្រីដែលប្រកបដោយអាជ្ញា គឺ ស្រីដែលប្រោះ
រាជធានីអាជ្ញាមួនខ្សែខ្សែកណាប្រព័ន្ធគន្លែងតាមអំពើចំពោះ បុ
មិនខ្សែខ្សែសណាមួយទៅប្រព័ន្ធគន្លែងហើយ សម្រិទណា ។

១១- ស្រីដែលគោចិញ្ញ បុលោះដោយប្រព័ន្ធទោះគឺបានក្នុង
ប្រើបានក្នុង យកមកដោរកិរិយា ប្រព័ន្ធឌែលលោះមកបុំណោះ
គោមិនបានដួរទៅដោរកិរិយាក៏ដោយហើយ ជនក្តុតា ។

១២- ស្រីដែលរត្តតាមទៅនៅដោរកិរិយាបស់បុរស
ដោយសេចក្តីពេញចិត្តបស់ទាំងអស់ ហើយបុរសគោទទឹលប្រម

ផែន ហេរជា នគរាលិនី ។

១៣- ស្រីដែលទៅនៅធ្វើជាកិរិយាបសប្បរសព្រោះ
តែកោត៖ គឺ ស្រីដែលបានកោត៖ដោយហេរចម្លៃតែ
អង្វែងនិងត្បាងបានជើម អំពីប្បរសណាបេីយក៏ទៅនៅធ្វើជាកិរិយាបសប្បរសនៅ៖ហេរជា កោតរាលិនី ។

១៤- ស្រីដែលទៅនៅជាកិរិយាបសប្បរសព្រោះ តែ
សម្រាត គឺស្រីដែលទិបក្រដែលត្រាន់តែសម្រាត់ស្ថិកប្បសម្រាត់
ដណ្តូប៉ុក្រដែរ ទិបសុខចិត្តបានទៅនៅជាកិរិយាបសគេ
ហេរជា បានរាលិនី ។

១៥- ស្រីដែលគេធ្វើបង់ជាមួយប្បរសប្បរក៏ទៅក្នុង
ផ្ទិលទិកម្មយ ហេីយគេពោលជា អ្នកទាំងទ្វាយចុរប្បដ្ឋាន
ចុរក៏បេកប្តាក៏ត្រាមួយបានទៅនៅ៖ គឺស្រីដែលគេធ្វើជូនុញ្ញជាកិរិយាបសប្បរសដោយវិធីបេប នេះហេរជា ឱទាអត្ថកិនី ។

១៦- ស្រីដែលគេជាក៏ប្រឡបចុះអំពីក្រុងបានគឺ ស្រីរក
ឧសជាជើមដែលប្បរសណាមួយ គេជាយជាក៏ប្រឡបអំពី

ក្បាលហើយទាំយកទៅធ្វើជាកវិយាគគេហោចា និភតបុម្យដា ។

១៧- ស្រីដែលជាតាសីគេដែន ជាកវិយាគគេដែនគីស្រី
ដែលជាតាសីរបស់បុរសណាមួយ ហើយបុរសនោះយកជា
កវិយាគគេចា ពាន់ ច កវិយាគ ច ។

១៨- ស្រីដែលជាកនូលូលគេដែន ជាកវិយាគគេដែន
គីស្រីដែលបុញ្ញលទៅនៅធ្វើការសុវត្ថូលគេ ហើយមានបុរស
ណាមួយ បុ ដធ្វើរបស់ទីនោះទៅសម្រប្បធម៌សង្ឃាសជាតិ
មួយកំលើត្រូវការដោយកវិយាគរបស់ទី ហេរជា កម្ពុជានឹង
ច កវិយាគ ច ។

១៩- ស្រីដែលសេនាទាំមកដោយទីជ័យ គីស្រី
ដែលសេនាជាំឡើងទីជ័យ លើកទៅចិត្តរំនឹងដោរីម៉ោន
របស់ស្អែចជានឹង កែវយកចានមកហើយ បុរសណាមួយ
យកធ្វើជាកវិយាគគេចា ធម្មានជា ។

២០- ស្រីដែលមានបុរសកប្បសព្វ តែម្មយស្របកំ
គីស្រីដែលជាសហយស្តីរបស់បុរសណាមួយ ហេរជា

មុហុត្តកា ។

បេីសិនបុរសណាមួយ ហើនប្រព័ន្ធគន្លឹនអគ-
មនីយវត្ថុទាំង ២០ ដំពូកនេះ សូមធ្វើដំពូកណាមួយព្រម
ដោយអនុជួចដែលបានពោលហើយ កើតិចប៉ាកបញ្ចុះរ-
វិរតិសិក្សាបទទី ៣ (តីកាមេសុមិថ្នាតារ) ។

បុ. កើចំណែកស្រីសោតក្នុងសិក្សាបទដែលពោលនេះ
និងវិនិច្ឆ័យយោន់ណា ?

វិ. ចំពោះស្ថិតប្រើកំណត់ដោយប្រព័ណឺ តីបេីសិនម
សង្ឃាសជាមួយបុរសណា ដែលជាការមិនត្រូវតាមប្រព័ណឺ
បុរសជួចនោះហាត់ជាមកមនីយវត្ថុ របស់ស្រី ។

បុ. ឧប្បាសប ប៉ូចាត់ដោយប្រព័ន្ធដែលការរក្សាយាន
បុន្ណាន អ៊ីនេ ?

វិ. ប៉ូចាត់ដោយបិយាយនឹមួយ ១ តាមការរក្សា
យោន់ទាប គណនាល និងឧក្រិដ្ឋមាន ៣ តី

- ១~ សិតុល្លឹមទេនអ៊ែ
- ២~ តោខាងទីទេនអ៊ែ
- ៣~ នីយទីទេនអ៊ែ ឬ
→ ឧប្បជ្ជ របស់ពួកអ្នកបានសន្និដ្ឋានក្រោមៗ
ពួកសាសនា ហេរថា និគណុខប្បជ្ជ ឬ
→ ឧប្បជ្ជ ដែលឧប្បជ្ជសកឧប្បជ្ជសិកាតែវក្សរក្សា
មានអាការដូចជាអ្នកទួលិបាយឯកលើបាយការណ៍ ហេរថា តោ-
ប្បជ្ជឧប្បជ្ជ ឬ
→ ឧប្បជ្ជ ដែលឧប្បជ្ជសកឧប្បជ្ជសិកាតែវក្សតែវក្ស
ប្រសិរី ពិសេសដោយសេចក្តីបងិបត្តិ ហេរថា អីយ-
ឧប្បជ្ជ ឬ
ចុ. នេះសង្ឃបណ្តាល់ លំប្បកម្យលំពើសេចក្តីពិស្តីរ
មាន អធិប្បញ្ញយយ៉ានុវត្តន៍ ?
- វិ. ទី ១ និគណុខប្បជ្ជនៅ៖ គីតាគំដើរតិចចនា
កំរាយកដោយចំពោះ ដូចនៅក្នុងសិកាបទទិ ១ គិតកំរាយក

មិនសម្រាប់សត្វកដិសរាងកែត តែទិសដៃខែមិនរៀបចាក ប្រ
មិនសម្រាប់មាតាប៉ាតា ព្រាតិមិត្ត បង្កបន សម្រាលំ ប្រ សត្វ
ពួកខ្លះដែលជាទិស្សរៀល ជាទិពេញចិត្តនៅន តែបំពេះអ្នក
ដែទ ប្រ សត្វកដិសរាងរៀបចាកដោយនៅដើម សូមវិក្សុ
សិក្សាបទដែទ ។ ឡើតកំមានអាការយ៉ាងនេះដែរ រមសេបកិ
មកមាននំយ៉ា រក្សាមតែការពេញចិត្តនៅនយ៉ាងនេះបោរ
មាតា និតណ្ឌខាងក្រោម ។

ទី ២ គោលខាងក្រោម និង
រក្សាមតែការពេញចិត្តនេះ ដូចជាពេលវេលាដូចជាសិក្សា
ដែលរក្សាបន្ថែមនេះដែរ តែសមាតនឡើយកិច្ចិយាយ
តិរបានកប្រយោជន៍ ។ មាននិយាយដល់ដី ក្នុង ដើម
រួម ចំការ សុទ្ធភាព ទិញដូរ ក្នុង ក្នុង ទិនេះ ទិនោះ
អ្នកនោះ អ្នកនោះជាធិជ្ជាមិនទាក់ទងជាយុបុណ្ណកុសល
កាលបរិយ៉ានេះកិច្ចិយាយបានទូលារសប្តាទិ បាម៉ោង៖ ស្អោះ
ដីប្រាន់នៅក្នុងខាងក្រោម ដែលនេះរក្សាដែរ សេបកិនេះបោក
និងប្រើបាន ដូចអ្នកដែលទូលាបូលយុបុណ្ណាបគោ (មិន

មេនម្នាស់របស់គោ) រែហាព្រៀកទៅទួលប៉ុន្តែជាមកហើយ
ក៍ដោព្យាថៃខ្លួនសូន្យ ឬ៖ដុំដែរហាប្បាហ ក៍ដោព្យាថោមក
ឱ្យម្នាស់គោ ហើយចានតម្លៃយុលតាមសមត្ថ កិត្តិថា
ស្អែកនេះយើងនឹងទៅយុលគោទៅនោះ ត្រូវនានស្អែកយើងនឹង
ទៅយុលគោទៅនោះ ស្អែកណូ ទីក ទីនោះណូទីនោះមិនណូ
យ៉ាងនេះរីយៈ ទៅមិនបានបិរិយាណសន្នែនគោ មានទីក
ដោះស្រស់ និង ទីកដោះបាតាដាផីម យ៉ាងនេះ ហែរបោះ
គោបាលឧបាទាសម័យ ។

ទី ៣ អិរិយឧបាទាសម័យ៖ អូកបាបិបតិតាមធនត
សមាតនហើយបើកាលសមត្ថ គ្រោះតិចម្រោះនឹងសមបុរីម្នាចាន
ប្រើបស្រឡាកម្នាចាន ក៍បម្រើនឹងត្រូវនឹងអធ្យារស្រីយរបស់នឹង
ដែលពេញបិត្ត និងជំនាញក្នុងកម្នាចាននោះ ឬ ហើយម្រោះ
កម្នាចានទៅ ចិត្តស្បែប់បាកអក្សសលនីវរណាគមិតាន ដោយ
គិទ្យបហានជាផីម ក៍ខស្សាប៉ូ ព្យាយាមចម្រោះនៅ កាល
ហើយបិត្តរីរកយមិនស្បែប៉ូ ប្រុខកាសមិនសមដែលនិងចម្រោះ
កម្នាចានបានក៏ ហើយនាគម្នសាក្នុងដែលជាប្រើនឹងដោត

ស្ថាប្រែប្រើប្រាស់និងព្រមទាំងត្រូវយោ និងប្រព័ន្ធទៅដើម្បីចិត្តភក់
សុតសធ្វើគឺគីប្បីសន្តិជាចម្លៃសាក្តៃ សាកស្អានដោល
អតិថិជន ដែលទន្លេមានសេចក្តីសង្គម្មយ ដើម្បីបានជា
ចំណោះដឹង តែសូមកំឱ្យប្រព័ន្ធដោយការរោះវិភាគឯក^{ឯក}
រោងក្នុងសេវាគាល់ កាលបរិច្ឆេទសាក្តៃមិនបានប្រព័ន្ធទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ ជាពួរដែលបានពេលហើយជាដែមកីឡា ប្រុមិនកីឡា
បីមានការសម្រេចដឹង កីគីប្បីទៅស្អាប់ជមឺ ដើម្បីអប់រប់
នូវស្ថាប្រើប្រាស់ សុតិះ វិយេះ សតិ បញ្ញា ជាដែម
ឱ្យបានបញ្ជីនក្រោះលើដឹង ប្រុងដើម្បីសេចក្តីសង្កែតភក់សុតិ
កុងបិត និងសេចក្តីដ្ឋែប្រើប្រាស់ បីការស្អាប់ មិនប្រព័ន្ធទៅដើម្បី
ទូលាបាចនូវប្រយោជន៍ ជួរដែលបានពេលហើយនៅ៖ កី
គីប្បីបញ្ជីនកម្មជាន បទណាមួយទៅតាមអង្គរស្រីបស់
ទន្លេហើយបាន សម្រេចកម្មជាដែលជាអារម្មណកិច្ចរបស់អរិយ-
ឧប្បជ្ជ ទុកប្រាស់ មាន ៦ យ៉ាវតី

១- ពុទ្ធសម្រាតិ រលូកដល់គុណភាពសេចក្តីប្រុមិនកីឡា

ព្រះពុទ្ធន

**៤- ធម្មានុស្សតិ រលូកដល់គុណាសេចក្តីល្អបស់
ព្រះជម្លើ**

**៥- សង្ក្រានុស្សតិ រលូកដល់គុណាសេចក្តីល្អបស់
ព្រះសំដ្ឋាន**

៦- សីហានុស្សតិ រលូកដល់សីល្អបស់ខ្លួន

**៧- ថាគានុស្សតិ រលូកដល់ទនដែលបន្ទានបរិច្ឆេទ
ហេរីយោ**

**៨- ទោរភាពុស្សតិ រលូកដល់គុណាសេចក្តីល្អមាន
ទន សីល ការវាទាដោដឹង ដែលជាប្រព័ន្ធឌើបុគ្គលិកឱ្យជាប្រព័ន្ធបន្ទានមួយ តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្លួន តែកំពិត
ថា ចម្លើនិងបានទាំង ៦ កម្មដានក្នុងឧណាណៃតម្លៃយុទ្ធសាស្ត្រៈ
ហើយ អ្នកដែលធ្វាប់ទៅក្នុងរិបស្សនា កំប្រមិនមិន
បានធ្វាយថា កម្មដានទាំង ៦ នេះ ជាផ្លូវសមប័ណ្ណៈ ។**

**ព្រះជម្លើ៖ ក្នុងអវិយាទាសមប័ណ្ណៈ គូរទាំងសមប័ណ្ណៈ
និង វិបស្សនា ទីបមិនជិតសំជាសាធារណៈទៅដល់ជន
ដែលជាសមប័ណ្ណយានិក និងវិបស្សនាយានិករមសេចក្តីបុរី៖ មក**

ក៏តីដៃការប្រព័ន្ធកន្លែងទេនេះ ដែលរក្សាទីប្រព័ន្ធទៅកន្លែងវា
ដែលជាប្រយោជន៍ មានចម្លៀនកម្មដានជាដើម ដូចដែល
ធានពេលហេតុយ៉ាង នេះជនបោចា អិយឧប្បសច ។

បុ. ចាត់ និគណ្ឌឧប្បសច ជាប្រព័ន្ធកំពាល់
ឧប្បសច ជាប្រព័ន្ធកំណូល អិយឧប្បសច ជាប្រព័ន្ធ
ខ្លួនយ៉ាងនោះប្រា ?

វិ. យ៉ាងនោះជន តែបា និគណ្ឌឧប្បសចនោះ មិន
របៀប ជាមុនប្រព័ន្ធពីរក្សាប្រព័ន្ធប្រជុំបែនព្រះមានព្រះ
ភាគទេ អិយឧប្បសចដែលជាប្រព័ន្ធខ្លួនយ៉ាង អ្នកបដិបតី
រក្សាមិនបានរក្សាបានត្រឹមតែគោលប្បាលឧប្បសច ធោយប្រើ
ហើយអ្នកបដិបតី រក្សាដាអិយឧប្បសចយ៉ាងបោចាបីបានត្រឹម
តែមួយប្រុគន់នឹងដើរបា ជាបុណ្យកុសលដីវិសេសនិងទាំង
ដែលបានទូលារស ពេលតីបតី បាមោដែនីប្រើនិងមិនបាន
ធ្វើឱ្យខ្លាតិកំណែកាមនុស្សដែលដួងប្រព័ន្ធសាសទា ។

ចុ. តើខ្លាសចំ មានអង្គប៊ូនាន អីទេ ?

ពិ. ឧទេសច័រ មានអង្គ ៣ គិត

១. ការ បានដល់ កាលតីថ្មីដល់ត្រូវក្រា
២. ប្រព័ន្ធបានដល់ ការរៀបចំក្រប់ស្ថិភាពទាំង៨
៣. ការពេញចិត្តក្នុងបានឱ្យប្រើប្រាស់ ឬ
ចុ. កាលរៀបចំក្រាមខ្លាសចំ បានតែចំពោះក្នុងថ្មី
៤. ពេល ១៤ ពេល ១៥ ពេល, ៣ ថ្មីនេះបុណ្យការ ប្រើ
ក្រាមក្នុងថ្មីដែល ៤ មិនបាត់ជាទ្វាសចំប្រើប្រាស់ ប្រើមានថ្មីនិង
រក្សាបានទៀត ?

ពិ. មិនមែនតែ ៣ ថ្មីបុណ្យការ ស្ម័គ្រក្រាមក្នុង
ថ្មីដែល ៤ មិនបាត់ជាទ្វាសចំប្រើប្រាស់ ប៉ឺពេលរដ្ឋាយសង្ឃប
សមត្ថរដល់ការបងិបតិខ្លាសចំមាន ៣ ថ្មីនេះទៀតដោយ
ថ្មីដល់រក្សា ចំណែកវិធីសមាទានជាគៅមកក្នុងប្រព័ន្ធ ឬ

ចុ. គីមីទេ ?

ពិ. គី

១~ ចក្ខិតិវិធាននៃ

២~ ចបីជាសវនិវិធាននៃ

៣~ ចាបីហានិយត្តិវិធាននៃខ្លួន

~ ចក្ខិតិវិធាននៃ

កាលវេលបកតិខ្មោះសម្រេចនេះ មានកំណត់ដូចខាងក្រោម កាល
វេលបកតិខ្មោះសម្រេចនេះមាន ៤ ថ្ងៃ គីឡូ ៤ ថ្ងៃ កុង
ជុំណាយប្រកុង (ឧអិត្តិត) ពោលគីឡូ ៤ កើត ៤ កើត ១៦
កើត និង ១៨ កើត, កុងកាច្រប្រកុង(ឧអិត្តនោច) កីមាន
៤ គីឡូ ៤ កើត ៤ កើត ១៦ កើត និងកីឡូ ១៨ កើត)
កីឡូដូចត្រូវ (មីនីទីត្រូវកីឡូ ១៦ កើតចិយមកកីឡូ ១៣ កើត
១៨ កើតចិយមកកីឡូ ១៦ កើតវិញ) តែព្រះសម្បាលមិនជាបាន
ម្នាស់ ត្រូវសម្រេចបាន

ព្រះហេតុនោះ ចូរអ្នកមានសេចក្តីផ្តល់រក្សាទុប្រាកដ។
សម្រេចបានប្រកបដាយអន្ត់ ៤ ខ្សែមានសភាពពេញលេញ
ល្អ អស់កីឡូ ១៦ ទី ១៨ និងកីឡូ ១៩ វេលបកដូចខាងក្រោម

ពាណិហារិយបក្ខដ្ឋន ។

តាមព្រះពុទ្ធឌីកនេះយើង្វាប់ កាលវេនបកតិខាងសម
បានខ្លួនគំរូ ១៤ កើត ១៥ កើត និងថ្ងៃ ៥ កើត,
បានរន្តាច គីថ្ងៃ ១៤ កេដ ១៥ កេច និង ថ្ងៃ ៥ កេច
បុណ្យភាព ។

តែសេចក្តីនេះ លោកពោលទុកក្ខដ្ឋអដ្ឋកប់ ពាំង
ធ្លាយ បុ ក្នុងគម្ពុជាអនុលត្តិបនិច្ឆ័្
ជថ្ងៃទី ៥ មិថុនានមកក្ខដ្ឋព្រះបាបី(ព្រះពុទ្ធឌីក)កើ
ពិតមេន ហើយតែគប្បីកាន់យកនូវថ្ងៃទី ៥ នោះកំណត ព្រះ
ជាថ្ងៃដែលព្រះ សង្ការាគារបារាំងធ្លាយ បានតាំងកំណត់
ឡើងហើយ ។

កាលវេនបកតិខាងសម ជូចបានពាណិនាមកនេះ
ខាងសក ខាងសិកា អ្នកប្រុងចុះឯកសារគប្បីចែរក្សា
ខាងសម័យបាននៅថ្ងៃទី ៥ ។

~ ចងិនីបាសរួមទេសចរណ៍ ~

ចំណែកការបោនបដិជ្ជការខ្លោសច លោកសម្រួលទុក

កុងតម្លៃមនុលតុទិបនីថា

ការបោនបដិជ្ជការខ្លោសច កុងមួយខែមាន ១១ ថ្ងៃ
គីឡាយខ្លួនមាន ៥ ថ្ងៃ គីថ្ងៃ ៤ កែត ៦កែត ៧ កែត ៨
កែត និងថ្ងៃ ១៣ កែត, ឧនុវត្តន៍ ៦ ថ្ងៃ គីថ្ងៃ ១
កែច ៤ កែច ៧ កែច ៨ កែច និង ថ្ងៃ ១២ កែច ប្រ
១៣ កែច ៤

ការបោនបដិជ្ជការខ្លោសច កុងខែមិនពេញមាន ១០
ថ្ងៃ កុងខែពេញមាន ១១ ថ្ងៃ ដើម្បីថ្ងៃថ្ងៃនេះ មិនមែនជា
ការបោនខ្លោសចទេ ។

នៅកុងតម្លៃមនុលរបស់រណី អធិកថា អធិត្រនិភាយ
តិកទិបាត ត្រួសថ្មីត្រួតបញ្ជាក់ បច្ចុបាយការសុត្រពន្យលប់ថា

ពាក្យថា រក្សាទុរាមខ្លោសច បានសេចក្តីថា ដនទំនឹង
ទ្វាយ រំមនុជិជ្ជនទ្ទេអនុវត្តបោនខ្លោសចមួយខែ ៥ ដន ។

ពាក្យថា បដិជ្ជករណី សេចក្តីថា រំមនុយ្យវិទ្យាសប់
កម្ពុជ្យមានឈ្មោះថា បដិជ្ជករ៖ ឬ

ឧបាសក ឧបាសិកា កាលរក្សានរបដិជ្ជករឧបាសប់
នៅ៖ រំមនុយ្យធោយអំណាបការទទួល និងការធ្វើដំណើរតែ
ត្រូវបានបញ្ជាយ ៤ ក្នុងកន្លែខែមីយ៉ា ឬ ការទទួល
នៃឧបាសប់ក្នុងថ្ងៃទី ៥ រំមនុយ្យជាអ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ
ឬ ៦ កាលធ្វើដំណើរ រំមនុយ្យជាអ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ
៦ ឬ កាលទទួលនៃឧបាសប់សិលក្នុងថ្ងៃទី ៧ រំមនុយ្យជា
អ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ ៨ ការធ្វើដំណើររំមនុយ្យ
ជាអ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ ៩ ការទទួលនៃឧបាសប់
ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ រំមនុយ្យជាអ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ ១៣
ការធ្វើដំណើរ រំមនុយ្យជាអ្នករក្សានរបានបញ្ជាយ ១៤ ហើយ

នៅក្នុងគម្ពីរសារតួមពាសា ជាដឹកនៃអង្គភាពនិកាយ
ទិន្នន័យភាគ បញ្ហាក់ថា

ពាក្យថា អស់រោះ ៤ ធន សេចក្តីថា រំមនុយ្យ

អធិត្យនអស់រោះ ៤ ដន យ៉ាវនេះ គីឡូនកណ្ឌែខេម្បយ ៤
ដន, កុវិនកណ្ឌែខេម្បយទៅតក់ ៤ ដនដុចត្រា ឬ ពាក្យបា
រំមែនអធិត្យន មាននូយបា រំមែនតាំងបិត្តមាំ ឬ ពាក្យបា
បានិជ្ជការពេល ព្រៃបា រំមែនក្រាក់ព្រឹកដោយលំដាប់ ឬ ឬ
ពិតមែនហើយ សត្វតាំងផ្លាយកាលធ្វើបុណ្យរោងបោះបា
រំមែនក្រាក់ព្រឹក ព្រោះកាតជាអ្នកក្រោលបំក្រោយកុវិនកិច្ច
ដែលទាន់នឹងកប្បៃដ្ឋី, តែបា សត្វដើម្បីតែបោះបា រំមែន
ដោកលកក់ ព្រោះកាតជាអ្នករបៀបបាកប្រយោជន៍បស់ខ្លួននិង
ប្រយោជន៍អ្នកដោទ ឬ ការរក្សាទុកាសប័កុវិនថ្មី ១៥ កេច
(រំមែនមិនបានដើម្បីទូលានិងការដួនដំណើរ) ដូចមិនបាន
ការដួនដំណើរខ្លាសប័កុវិនថ្មី ១៥ កេច ព្រោះគ្មានថ្មី ឬ

~ ចាបិទារិយនុញ្ញនៅ ~

នៅកុវិនកិច្ចនៃអភិបានប្រព័ន្ធបិកាសុចិស៊ែមែនបា
(ធម្មជាត) នាំទៅនូវដឹងជាសត្រវា រោងបា
បានិហាយ ឬ

នៅក្នុងគម្ពីរសារតួមលាសា ជាជីវការអង្គតរទិកាយ
ទុក្ខិយភាព សម្រេចបាន

ឧប្បជ្ជជានិច្ច គឺ អស់កាលមិនដាច់ លើខ្លោះបាន
ធានិហារិយបញ្ចុ ព្រោះត្រូវទំនេតាមលំដាប់ ឬ គឺ គប្បី
ប្រព័ន្ធទៀកាល ឬផ្លូវ ឬផ្លូវ ឬ

នៅក្នុងគម្ពីរអង្គកបាន មនោរបប្រណិតអង្គកបាន អង្គតរទិកាយ
តិកនិធាត ត្រូវការដស្ដីត្រូវសម្រេចបាន

ឧប្បជ្ជ ដែលបានរក្សាអស់កាលជាប់មិនដាច់
គឺរក្សាដានិច្ចរហូតអស់ប្រជុំនៅទី ៣ (៣ នៅ) នានក្នុងស្ថ្ទិតិ
លើខ្លោះបាន ធានិហារិយបញ្ចុ, កាលមិនអាច (នឹងរក្សា)
ឧប្បជ្ជ សូម្រីនានក្នុងស្ថ្ទិតិ ៣ នៅនោះបាន ឧប្បជ្ជ
ដែលរក្សាអស់កាលមិនដាច់ (ជានិច្ច) (នឹងរក្សា) អស់ប្រជុំ
នៅទីមួយ (មួយនៅ) ក្នុងរក្សាបែបរាយការពាណាំនៅ គឺ ១៥
កែតិះកតិក (ប្រ) កាលមិនអាច (នឹងរក្សា) ឧប្បជ្ជជានិច្ច
អស់មួយនៅនោះបាននឹងរក្សាកន្លែងនៅ ហាប់តាំងពេលបែបរាយការ

ដំបងក៍រើម្យារៈថា ជាតិហានិយបញ្ជី ដូចតា ។

តែនៅកន្លែកមីរបរមត្តជោគិក អង្គភាពទុកនិកាយ
សុគន្លឹបាតត្រជីជមុនិកសុត្រ ទិកាតសម្រេចជាបា

កើតុកន្លែបទថា ជាតិហានិយបញ្ជី នេះវ៉ាទាំងឡាយ ៥
នេះ គឺ ខេសាសាយកន្លែកបំណែកឧន្ទដើមជិត និងថ្មីថ្មីល
រស្សារ, ៣ ខេខាន្តកន្លែករស្សារ និងខេកតិក លោកហោរថា
ជាតិហានិយបញ្ជី ។

អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា ជាតិហានិយបញ្ជី មាន ៣
ខេបុរិណារៈ គឺ ខេសាសាយ ខេកតិក និង ខេដណ្ឌ ។
អាចារ្យមួយពួកទីនៅពោលថា ថ្មី ៥ ១ នៃបកចាត់សម្រេច
ដោយអំណាចថ្មីខាន្ទដើម និងខាន្ទបង្គពោលគីថ្មី ១៣ កេច,
១ កេច ៧ កេច, និងថ្មីកេច កេច, កស់ ៤បញ្ជី ។
ប្រចាំយើរដណា គប្បីកាន់យកយើរនោះបុះ ។

ចំណែកបត្វិលអ្នកប្រាថ្នាបុណ្យ គប្បីថ្មីមីន (គប្បី
ធ្វើ) ជានគ្រប់យើរ ។ សេចក្តីថា បណ្តិតគប្បីថ្មីបង្គចាត់ទុក

យ៉ានីនេះថា បុគ្គលមានចិត្តជ្រោះថ្ម កាលមិនបានបង្កើរ
ធានីបាបុក ដែលប្រកបដោយអន្ត នៅស្ថាយប្រឹក្សាទីបុរី
រក្សាប្រើប្រាស់ថ្មីខ្លួន ឱ្យបានបង្កើរបាន ហើយបាបុកបានបង្កើរ
បុរាណទៅរកទូទាត់សម្រាប់ដែលប្រកបដោយអន្តប្រាំបី ។

កាលដែលសម្រេចការណ៍ពីនេះ អ្នកប្រាប់ចំពោះ
បុរាណកុសលក្ខរដ្ឋីខ្លួនបានត្រូវបែង ក្រោតីនោះមិនមែនជា
កាលដែលបានរក្សាបាន ជាកាលក្នុងរក្សាសីប៊ា នៅទីនេះ ឬ
រហូតទៅ ។

បុ. ពីក្រុងការណ៍ទាត់សម្រាប់ដែលគេប្រើដោយ
ប្រើបានថា យ៉ានីម៉ែប ?

វិ. អាការណាព្យម ។ ត្រូវថា មយំ កណ្តុះតិះសរណោះ
សហ អន្តលសម្បនាកត់ ឧទាស់បំ យាយមិ(ស្ថ្ទិត ៣
ជន ទុតិយម្បិ តតិតម្បិ) ។

បុ. កីពីក្រុសមាតានពេលដួចមេបាន ?

វិ. តិតិប្បីតាំងចិត្ត នមស្បការគុណាព្យាប់ពុទ្ធដាម្បាស់

ថា នាមេ នស្ស កតគវេតោ អរបាតោ សម្បាសមុខស្ស,

៣ ដន ហើយពោលថា

ទុនំ សរណំ ឥឡាទិ ឬព្រះករណា សូមជបន្ទរ
ព្រះពុទ្ធដាចីពីនិងទីរព្យក ។

ផ្លូវំ សរណំ ឥឡាទិ ឬព្រះករណា សូមជបន្ទរ
ព្រះជមិជាចីពីនិងទីរព្យក ។

សម្បែំ សរណំ ឥឡាទិ ឬព្រះករណា សូមជបន្ទរ
ព្រះសង្កើជាចីពីនិងទីរព្យក ។

ជុតិយម្បី ទុនំ សរណំ ឥឡាទិ ឬព្រះករណា
សូមជបន្ទរព្រះពុទ្ធដាចីពីនិងទីរព្យកជាគម្រប់ពីរដន្តដន្ត ។

ជុតិយម្បី ផ្លូវំ សរណំ ឥឡាទិ ឬព្រះករណា
សូមជបន្ទរព្រះជមិជាចីពីនិងទីរព្យក ជាគម្រប់ពីរដន្តដន្ត ។

ជុតិយម្បី សម្បែំ សរណំឥឡាទិ ឬព្រះករណា
សូមជបន្ទរព្រះសង្កើជាចីពីនិងទីរព្យក ជាគម្រប់ពីរដន្តដន្ត ។

តតិយម្បី ពុំណែង សរុបាំ ឥឡាមិ ខ្លួនព្រៃក
សូមដល់ទូរព្រៃកចាត់ថ្នាក់ទីពីរ ជាតម្រប់បីដន្តដន្ត ។

តតិយម្បី ផ្សំ សរុបាំ ឥឡាមិ ខ្លួនព្រៃក
សូមដល់ទូរព្រៃកចាត់ថ្នាក់ទីពីរ ជាតម្រប់បីដន្តដន្ត ។

តតិយម្បី សម្បោះ សរុបាំ ឥឡាមិ ខ្លួនព្រៃក
សូមដល់ទូរព្រៃកសង្ក្រាតីពីរ ជាតម្រប់បីដន្តដន្ត ។

ហើយលោកពោលបា តិសរុបាតមណ៌ និងឯ៉ា ឬៗ
បា តិសរុបាតមណ៌ ឬៗបា សរុបាតមណ៌ ឬៗ ក្រុបបា
ចប់សេចក្តីនសរុបាត់បុរុណ៍ ។

ហើយតាំងបិត្តក្រោមក្រប់សិក្សាបទទៅបា

១- ធាងាតិធាងាតា រោមណី សិក្សាបណ្ឌ សមាធិយមិ ខ្លួនព្រៃក
សូមសិរាតននឹវសិក្សាបទ គីប៊ូន
ជាបោតុក្រោមកិរិយាង្វិសត្វមានជីវិត ឱ្យដ្ឋាក់ចុះកន្លែង គី
សម្ងាប់សត្វ ។

២- អនិត្យាជានា រោមណី សិក្សាបណ្ឌែ សមាត-

ិយាមិ ទីព្រះក្រុណា សូមសមាតននួរសិក្សាបនុ គីមេត្រនា
ជាបោតុរៀបាកកិរិយាការឃើយកនុវត្ថុ ដែលតែមិនបានខ្សោ
ដោយកាយ ប្រដោយភាព ។

៣- អច្ចល្លាចិរយា រោមណី សិក្សាបណ្ឌែ សមាត-

ិយាមិ ទីព្រះក្រុណា សូមសមាតននួរសិក្សាបនុ គីមេត្រនា
ជាបោតុរៀបាកកិរិយាប្រព័ន្ធដឹងមិនប្រសើរ គីសេពននួរ
មេច្ចុនដម្គំ ។

៤- មុសារាជា រោមណី សិក្សាបណ្ឌែ សមាតិ-

យាមិ ទីព្រះក្រុណា សូមសមាតននួរសិក្សាបនុ គីមេត្រនា
ជាបោតុរៀបាកពោលនួរពាក្យក្រុហក ។

៥- សុកម្រោយមជ្ជប្បញ្ញមាណដ្ឋានា រោមណី សិ-
ក្សាបណ្ឌែ សមាតិយាមិ ទីព្រះក្រុណា សូមសមាតននួរ
សិក្សាបនុ គីមេត្រនាដាបោតុរៀបាកបោតុ ជាទីតាំងនៃសេចក្តី

ប្រមាណ គីដីកន្លែងទិន្នន័យគីសុរាណិនិមិត្តយ៉ាយ ។

៦- វិភាគលក្ខណៈ រោមណី សិក្សាបច្ចេកទេស
សមាជិយាមិ ទីព្រំក្រុណា សូមសមាតទន្ទរសិក្សាបទ គី
ចេតនាដោយចុះ ក្រោមកកិរិយាបរិកាតន្ទរកោដនាបារក្នុង
ការបទិស ។

៧- ឯក្រឹតការណិតវិសុំគុណស្សន៍មាលាតន្ទរិលេប -
ការឈាមឈានវិភាគសន្និដ្ឋាន រោមណី សិក្សាបច្ចេកទេស
សមាជិយាមិ ទីព្រំក្រុណា សូមសមាតទន្ទរសិក្សាបទ គី
ចេតនាដោយចុះក្រោមកកិរិយាកំនិតប្រជុំនិងប្រគល់និងប្រើប្រាស់
និងប្រើប្រាស់ក្រោមកកិរិយាបរិកាតន្ទរសិក្សាបទ គីដីកន្លែងទិន្នន័យគីសុរាណិនិមិត្តយ៉ាយ
និងប្រជុំនិតិវិធីក្រោមកកិរិយាបរិកាតន្ទរសិក្សាបទ គីដីកន្លែងទិន្នន័យគីសុរាណិនិមិត្តយ៉ាយ ។

៨- ឧប្បាសយនមបានយន្ត រោមណី សិក្សាបច្ចេកទេស
សមាជិយាមិ ទីព្រំក្រុណា សូមសមាតទន្ទរសិក្សាបទ គី

បេតនាដោយពុករៀបចំ សេវាសន៍ដើម្បីសំបុរិស
ប្រមាណា និងទីសេវាសន៍ដើម្បីប្រសើរ ។

ឥឡូវ អណ្ឌលសម្រាប់គោលចំ ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិតាំង ឧធានបំ
តែមពុក និង ឥឡូវ ជីវសំ សម្រាប់ អភិវឌ្ឍន៍តាំង
សមាជិយាទិ ។

ទីព្រះក្រុណា សូមសមាថនទួលខ្លួន សម្រាប់បុរិសិលជ័យ
ប្រកបព្រមដោយអណ្ឌ ។ ដែលព្រះសម្បាសមុខជាមាសបំព្រឹង
ត្រាសំបញ្ញតុកហេរិយនេះ ដើម្បីនឹងរក្សាទីបរិបុណ្យ ប្រព័
អស់កាលកំណត់ថ្ងៃនេះ និង យប់នេះ សូមកុសលប្រជាត់
ឱបនិស្សីយោ ដើម្បីជាក់ប្រាសំនួរព្រះនិញ្ញនូវដីអនាគតនៅឯណា
មុខនោះបោន្ន ។

រចហេរិយ លោកអ្នកខ្សោយសិលពោលរក្សានិងរពកថា
ឥម្ពានិ អណ្ឌ សិក្សាបន្ទានិ ឧធានបំសិលរសន
ឥឡូវ និង ឥឡូវ ជីវសំ សាងគកំ គត្តា អប្ប-

មានន សម្ងាត់ត្រូវ ។

ប្រចា អុកទាំងឡាយ គប្បីធ្វើនវិកាបទទាំងឡាយ
ន នេះឱ្យប្រព័ន្ធឌ្ឋរិក្សាដោយអំណាច នៃខេត្តសមែ
សិលអស់ការកំណត់ត្រួម ១ ថ្ងៃ ១ យប់ ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាណ តីបា កុំហីធ្វើសប្រហែលទីយ ។

អុកសមាទនត្រូវទូលាប់ អាម ភន្លេ ប្រចា ព្រះ
ក្រុណាបេរាកម្មាស់ ។

ហើយបេរាកសម្រួលអានិសជ្រើញស្អាប់បា
សីលន សុតតី យនិ សីលន ភោគសម្បជាត
សីលន និពុតតី យនិ នស្សាស សីល វិសោធន៍យ ។

ប្រចា សត្វទាំងឡាយទៅកាន់ស្នាតុតុន ក៏
ព្រះសិល, សត្វទាំងឡាយបានបរិបុណ្ឌដោយភោគ៖ ក៏
ព្រះសិល, សត្វទាំងឡាយបានទៅកាន់ទំរំបត់ទុក ពោល
គិត្រេនិពុត ក៏ព្រះសិល, ព្រះហេតុនោះ បុត្តិលជ្រា
សហ្មរស គប្បីធ្វើម្រះសិលឱ្យបរិស្សិកុំឱ្យសោហ្មនទីយ ។

អ្នកសមាតនត្រូវទទួលប័ណ្ណ សាងដុ សាងដុ សាងដុ
ត្រូវប័ណ្ណ ប្រព័ន្ធប័ណ្ណ ប្រព័ន្ធប័ណ្ណ ប្រព័ន្ធប័ណ្ណ ។
ប័ណ្ណក្រាបច្ចាយបង្គំ ន ដន្ត ជាការស្រើចន្លើដី
សមាតនប៉ុណ្ណោះ ។

៣. អាស៊ិនឡូឌីទេសចេសីឯ (សិល ៤)

គោរព

បុគ្គលិកដែលជាមួយកសមាទនសិលប្រាំបី តីជាបុគ្គលិកដែលជាបានបំពេញនូវកុសលបធិត្យធន សម្រាប់គ្របាស្តីដែលជាមួយគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រោះព្រះសម្បាលសម្រាប់ជាមាស់ត្រូវត្រាស់ថា បុគ្គលិកបៈបង្កើនរវាងកុសលបធិត្យធនប្រើប្រាស់បុគ្គលិក សេចក្តីណូវដែលជាបុណ្យរវាងកុសល តែនៅក្នុងសន្លានបិត្តនៃបុគ្គលិកនៅទានប្រើប្រាស់ ឬ សុខា បុញ្ញស្ស ឧច្ចាយការសន្យបុណ្យនាំមកនូវសេចក្តីសុទ្ធតឹ ឬ សយំ កត្តាធិបុញ្ញនិតាំ មិត្តាំ សម្រាប់យិកនិងបុណ្យរវាងកុសលដែលគេធ្វើហើយ ហើយធ្វើយាមួននឹង រំមេងជាមិត្តជាប់ពេក្តុងជាតិទានមុទ្ធតឹ មិនត្រួមតែបុណ្យធនាគារ៖ ការរក្សាសិលនេះ មានអានិសនុយប្រើប្រាស់ជូនជាប្រព័ន្ធផ្លូវការណាស់ ដូចជាប្រព័ន្ធអនុសម៉ែនជាមួយនិងឧបាសារិកវិសាងាតនក្នុង ពិសោធន៍រត្រូវ ថា

ម្នាលវិសាង ! ឧប្បជ្ជប្រកបដោយអ្នន្ត ៥
ប្រការ ដែលបុគ្គលចាំរក្សាបៀរ រៀមនឹងមានដែលប្រើ
មានអានិស្សូប្រើប្រាស់ មានសេចក្តីរដ្ឋរៀនប្រើប្រាស់ មានសេចក្តី
ផ្សាយទៅប្រើប្រាស់ ៥

ឧប្បជ្ជ មានដែលប្រើប្រាស់ចុចមេះ មានអានិស្សូ
ប្រើប្រាស់ចុចមេះ មានសេចក្តីរដ្ឋរៀនប្រើប្រាស់ចុចមេះ មានសេចក្តី
ផ្សាយទៅប្រើប្រាស់ចុចមេះ ៥ តើដោយប្រការដុចមេះ ៥

ម្នាលវិសាង ! ប្រុបដុបុគ្គលសោយកង្វៈ ជា
តិស្សុកដិបតិនេមបាតនបទទាំង ១៦ នេះ ដែលជាដនបទ
សម្បរដោយកែវ ៥ ប្រការ តិមបាតនបទលើក្នុង អ្នន្ត៖
១ មគដែន ១ កាស៊១ កោសលេះ ១ រដ្ឋី១ មល្មេះ ១
មេត្តី១ វិសេះ ១ ក្បុរ៉ែ១ បញ្ហាលេះ ១ មច្ចេះ ១ សុរសន
១ អស្សុកេះ ១ អវិនិត្តេះ ១ គត្តារេះ ១ កម្លោដេះ ១ រដ
សម្បត្តិនេមបាតនបទទាំងនេះ មិនដូចនេះបំណិត ១ ក្នុង
បំណិតទី ១៦ ។ ហើយកន្លែងឧប្បជ្ជដែលប្រកបដោយអ្នន្ត
៥ ប្រការឡើយ ៥ ដំណើរនោះប្រព័ន្ធអ្នី ៥ ម្នាល

វិសាង កដសម្បត្តិរបស់មនុស្សជារបស់សតស្ថិន្ទេហីយ
យកទៅប្រព័បង្កើនិងសេចក្តីសុខជារបស់ទី។

ម្នាលវិសាង ! ៥០ នាំរបស់មនុស្សត្រូវជា ១ យប់
១ ព្រៃ របស់បាត់ម្នាលហាណិកាទោតា កប់កត្តិនោះបាន ៣០
កត្តិ ត្រូវជា ១ នៅ កប់វ៉ែនោះបាន ១២ នៅ ត្រូវជា ១
នាំ កប់នាំនោះបាន ៥០០ នាំទីត្រូវជាប្រមាណការយុ
របស់ពួកបាត់ម្នាលហាណិកាទោតា ឬ ម្នាលវិសាង ហេតុនេះ
រំមែនមានត្រូវដែលស្រី បុ បុសពួកខោគ្នាតុកិនិភ័យ
រក្សានូវខ្លាសបច្ចុបណ្ឌិយអន្ត ៤ ប្រការ ឬ បេក្ខណ៍យ
កនិកាយស្តាប់ទៅ រំមែនទៅកើតជាមួយនឹងពួកបាត់ម្នាល
ហាណិកាទោតា ឬ ម្នាលវិសាង កដសម្បត្តិរបស់មនុស្សនេះ
ធន់ ជារបស់សុចស្ថិន្ទេហីយកទៅប្រព័បង្កើនិងសេចក្តី
សុខជារបស់ទី។ ដែលបាត់គត់សរៀម្បងហីយព្រោះអាស្រ័យ
ហេតុនេះ ឬ

សិរីបន្ទាយទេវត្ថុថាមពេលចាត់ក្នុងហារវិជ្ជា^១

ទេវត្ថុមួយបាកដីការនេះ មានអាយុ ៥០ ឆ្នាំទិញ
ជាប្រមាណា ឬ គិតជាង្វំមនុស្ស គឺ

១ ក្រឹងទេវត្ថុ = ៥០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ខែ = ១,៥០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ឆ្នាំ = ១៥,០០០ ឆ្នាំទេវត្ថុស្ស,

៥០០ ឆ្នាំទេវត្ថុ= ៥ លានឆ្នាំមនុស្ស ឬ

ម្នាល់រិសាធា ! ១០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្សត្រូវជា ១
យប់ ១ ក្រឹង របស់ពួកគារតិន្យទេវត្ថុ កាប់ការត្រួតពេន
ពាន ការត្រួតពេន ១ ខែ កាប់ផែនពេន ១២ ខែ ត្រូវ
ជា ១ ឆ្នាំ កាប់ឆ្នាំពេន ១០០ ឆ្នាំទិញ ត្រូវជាប្រមាណា
នៃអាយុរបស់ពួកពិន្យទេវត្ថុ ឬ ម្នាល់រិសាធា ហេតុនេះ

---

^១ អភិធម្ពាតសង្គម: ៥ បរិច្ឆេទ/ ៥៦

រះមជនមានត្រួតដែលប្រើប្រាស់ពកខេត្តក្នុងពេកទេះ ចាំរក្សា
ខាងសម្រាប់ប្រកបដោយ ឬ ប្រការ ឬវេចក្បាយការណ៍កាយ
ស្ថាប់ទៅ រះមជនចូលទៅកើតជាមួយនឹងពកតារគិតិស្សីទេរោគ ឬ
ម្នាក់សាធារណៈ រាជសម្រាតិបរស់មនុស្សនេះដែល ស្ថាប់ស្ថិតិ
ហើយយកទៅប្រើបង្រឿបនឹងសេចក្តីសុខជាបស់ទីឱ្យ ដែល
តាមតាមសម្រាប់ហើយ ព្រះអាមេរិកហេតុនេះដែល ឬ

និរូបនាយកដៃនាទីនៅតាមត្រួតពិនិត្យ

ទេរោគជាតិតារគិតិស្សីនេះ មានអាយុ ៩,០០ ឆ្នាំទីពីជាប្រមាណា ឬ គិតជាផ្លូវមនុស្ស គឺ

១ ថ្ងៃទេរោគទេះ = ៩០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ឆ្នាំ = ៣៦,០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

៩,០០០ ឆ្នាំទីពីទេះ = ៣៦ រាន់ឆ្នាំមនុស្ស (ស្ថិតិ)

៥ ដងនៃបាត់ម្នាក់បាត់) ឬ

ម្នាក់សាធារណៈ ! ២០០ ឆ្នាំបស់មនុស្សត្រូវជា ១

យប់ ១ ត្រូវបានយកម្លេរតា រហូតដល់នៅទីនេះ ៣០ រៀត្ស
ត្រូវជាទុ ១ ថែ រហូតដល់នៅទី ១៧ ថែត្រូវជាទុ ១ ឆ្នាំ រហូត
ដល់នៅទី ២០០០ ឆ្នាំទី២ ត្រូវជាប្រមាណានៃអាយុរបស់
យកម្លេរតា ឬ ម្នាក់រីសាង ហេតុនេះ រៀមធ័នត្រួតពិនិត្យ
ផែលស្តី ប្រុប្បុរសពិភ័ណ៌ក្នុងហេតុនេះ ចំរក្សានៃខ្លួន
ប្រកបដោយអនុ ៥ ប្រការ ឬ ដែលបានប្រកបដោយការស្វែបំ
ទេរៀមធ័នទៅក្នុងយកម្លេរតាមឯកយកម្លេរតា ឬ ម្នាក់រីសាង
រាជសម្រាតិរបស់មនុស្សនេះនៅ ជាបានស្តីស្តីជាប្រើប្រាស់
យកម្លេរប្រែបង់បង់ និងសេចក្តីសុំជាបានបានទិញផែលតប់
គឺ សរុបតុលាក្នុងហេតុនេះ ឬ ក្នុងយកម្លេរតា ឬ ម្នាក់រីសាង

-----+-----

សុខភាពរួមចេតនាបានលំប្អូន

ទេរតាផាន់យកម្លេរតេ មានអាយុ ២,០០០ ឆ្នាំទី២
ប្រមាណានេះ ឬ គឺជាប្រមាណានៃអាយុ ២,០០០ ឆ្នាំទី២
ទេរតាផាន់យកម្លេរតេ = ២០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ នៅ = ៦,000 នាមុនស្ស,

១ នាទី = ៧២,000 នាមុនស្ស,

៨,000 នាមុនទោរតានេះ = ១៤៦ លាននាមុនស្ស

(ក្នុង ធនធានមូលដ្ឋាន ប្រចាំ ធនធាន ឯ ឯ ឯ) ។

ម្ចាល់វិសាជា ! ៤០០ នាមុនរបស់មុនស្សត្រូវជា ១
យប់ ១ ត្រូវ របស់ពួកគុយិតទោរតារប់រត្រូវនៅបាន ៣០
រត្រូវរត្រូវជា ១ នៅ រប់ខែនៅបាន ១២ ខែត្រូវជា ១ នៅ
រប់ឆ្នាំនៅបាន ៤០០០ នាមុនទីព្រៃនាបានក្នុងអាយុ
របស់ពួកគុយិតទោរតានេះ ម្ចាល់វិសាជា ហេតុនេះ រួមជំ
មានត្រូវដែលប្រើប្រាស់ ឬ បុរសពួកខ្លះក្នុងហេតុនេះហំរក្សាន់
ធ្វើសម្រេចប្រកបដោយអន្ត់ ៥ ប្រការ ឬ ៩០០ប្រកបដោយការ
ស្ថាប់ទៅរួមជំនួយក្នុងពួកគុយិតទោរតានេះ ម្ចាល់
វិសាជា ការសម្រេចប្រកបដោយនឹងពួកគុយិតទោរតានេះ ជារបស់សប្តាហ៍
ហើយការប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ និងសេចក្តីសុំជារបស់ទីព្រៃនេះ
គឺជាការប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ ហើយការប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ និង

សុខធម៌យុទ្ធផលតារាងនៃផ្ទេរ

ទេរោតាតនៃគិតទេរោតានេះ មានអាយុ ៤,០០០ ឆ្នាំទីពីរ
ប្រមាណការ ឬ គិតជាប្រចាំមួនសម្រាប់ ឬ

១ ថ្ងៃទេរោតានេះ = ៤០០ ប្រចាំមួនសម្រាប់,
១ ថ្ងៃ = ១២,០០០ ប្រចាំមួនសម្រាប់,
១ ឆ្នាំ = ១៤៤,០០០ ប្រចាំមួនសម្រាប់,
៤,០០០ ឆ្នាំទេរោតានេះ = ៥៧៦ ហានប្រចាំមួនសម្រាប់
(ស្មើ ៦៤ ដងទេហោចុមហាកដិកា ប្រ ១៦ ដង នៃតារាងតិច
ប្រ ៤ ដងទេមាយា) ឬ

ម្ចាល់វិសាង ! ៤០០ ប្រចាំមួនសម្រាប់ទ្រូវជា ១
យប់ ១ ថ្ងៃ របស់ពួកនឹមួយាពីទេរោតាត របៀបត្រូវទេនេះបាន ៣០
ទ្រូវជា ១ ថ្ងៃ របៀបទេនេះបាន ១២ ថ្ងៃទ្រូវជា ១ ឆ្នាំ របៀប
ទ្រូវទេនេះបាន ៥០០០ ប្រចាំពីរ ទ្រូវជាប្រមាណការអាយុរបស់
ពួកនឹមួយាពីទេរោតាត ឬ ម្ចាល់វិសាង ហេតុនេះ រីមិនមានត្រួត
ដែលស្រី ប្រុប្បរសពួកខ្លះក្នុងហេតុនេះប៉ារក្សានូវខ្លះបាន

ប្រកបដោយអត្ថ ៥ ប្រការណុះបែកច្បាយរាជការយស្តាប់ទៅ
រំមនុទៅកែតជាមយនិតិនិមួនទីទេរតា ។ ម្នាលវិសាង
រាជសម្រាតិរបស់មនុស្សនេះនឹងជារបស់សប្តល់ខ្លួន ហើយ
យកទៅបៀបដោបនិតិសេចក្តីសុះជារបស់ទូទៅ ដែលតបាតត
សំមនុហើយ ព្រះអាស្រែយហេតុនេះនឹង ។

សរុបអាយុផែនតាមបាល់និមួននេះ

ទេរតាដាន់និមួនទីទេនេះ មានអាយុ ៥,000 ឆ្នាំទិញ
ជាប្រមាណា ។ គិតជាប្រាំមនុស្ស គឺ

១ ថ្ងៃទេរតានេះ = ៥០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ឆ្នាំ = ២៤,០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ឆ្នាំ = ២៥៥,០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

៥,០០០ ឆ្នាំទេរតានេះ = ២,៣០៦ លានឆ្នាំមនុស្ស
(ស្មើ ២៥៦ ដងនៃបាតុម្ពបារាកិក ប្រ ៥ ដងនៃ
គិតសិត) ។

ម្នាក់វិសាង ! ១៦០០ នាទីរបស់មនុស្សត្រូវជា ១
យប់ ១ ថ្ងៃរបស់ពួកបរិមួនធនសរិតីទេវាតាកប់ក្រឹត់នៅបាន
៣០ ត្រូវជា ១ នៅ រប់ខែនៅបាន ១២ ខែត្រូវជា ១ នាទី
របស់ពួកបរិមួនធនសរិតីទេត ឬ ម្នាក់វិសាង ហេតុនេះ
រំម៉ងមានត្រូវដែលស្រី ប្រុប្បុរសពួកខ្លះគួរឱ្យហេតុនេះចាំរក្សា
ឧប្បាសចប្រកបដោយអនុ ៥ ប្រភាគ ឬ៖បេក្ខណ៍យកនុ
កាយស្ថាប់ទៅ រំម៉ងទៅកែតិជាមួយនឹងពួកបរិមួនធនសរិតី
ទេវាតា ឬ ម្នាក់វិសាង កដសម្បរត្តិរបស់មនុស្សនេះជួយជា
របស់សប្តាហ័ណ្ឌ ហើយយកទៅប្រែបធៀនសេចក្តីសុខ
ជារបស់ ទិញដែលតាតាតតសម្រេចហើយ ព្រោះអាស្រែយ
ហេតុនេះជួយ ឬ

សិរីចាន់មួយដុល្លារនៃបន្ទីតិចនៅក្នុង

ទេវតាតាងនៃបន្ទីតិចសរីតិចនេះ មានអាយុ ១៦,០០០

ឆ្នាំទីព្រំប្រមាណ ៤ គិតជាមួយមនុស្សតិច

១ ថ្ងៃទេវតាតាង = ១,៦០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ខែ = ៤៨,០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១ ឆ្នាំ = ៥៧៦,០០០ ឆ្នាំមនុស្ស,

១៦,០០០ ឆ្នាំទេវតាតាង = ៥,២១៦ លានឆ្នាំ
មនុស្ស (ស្មើ ១០២៤ ដន្តូនៃបាត់មួយបាកដិក ប្រ ៤
ដន្តូនៃនិមួយនរតិ) ។

កាលបរៈមានព្រះភាគ ឯកសារស្ថាបន្ទីតិចនេះហើយ
ឯកសារស្ថាបន្ទីតិចនេះត្រូវបានបង្កើតឡើង បុគ្គលិនតប្បីសម្រាប់
១ មិនតប្បីការណ៍យកវត្ថុដែលត្រូវបានឱ្យ ១ មិនតប្បីពេល
ពេក្យកុហក ១ មិនតប្បីដែកទិន្នន័យស្រី ១ គប្បីរៀបចាកការ
ប្រព័ន្ធមិនប្រសើរតិចមេចបែន ១ មិនតប្បីបរិភោគកោដនកនឹង
រៀបរាប់កាល ១ មិនតប្បីទ្រួន្នៅកម្ពស់ មិនតប្បីប្រសិរី

ធ្វើយកត្រួតព្រមទាំង ១ មិនគឺបានដែលលើកត្រូវ ហើយដែលជាប្រុសលើកម្រាល ១ ព្រះពុទ្ធប្រះអង្គិភ័ន្ធរឹងបំផុតនៅទីក្រុងប្រទេសបានរាយការណ៍ ៥ ប្រការនេះ ជាសការ៖ ទាំងនាយករដ្ឋមន្ត្រី ព្រះបន្ទ ១ ព្រះអាណាព្យ ១ ជាសការ៖ លីម៉ូលកាលបំភ្លើយលាករីម៉ែន ចារនៅអស់ទីត្រួតមុនា ព្រះបន្ទនឹងព្រះអាណាព្យទាំងនេះ ដែលកំបាត់បង្កើនរដ្ឋដីត ចារឡើកដែលអាកាសញ្ចាំនៃទីស ឱ្យភ្លើនិងរឿងភ្លើប្រាស់ក្នុងអាកាស អស់ទីត្រួតមុនា ព្រៃរុណាមានក្នុងចារនេះនេះ តី កែរមុកកិត្ត កែរមុណិកិត្ត កែរពិទ្ធរីលីកិត្ត មាសលើយោះ សិទ្ធិកិត្ត លើយោះ សុវណ្ណកិត្ត បុ មាសលើយោះ កាត់នៅកិត្ត លើយោះជាត្របកិត្ត លើយោះហាងកកិត្ត ព្រៃរទាំងអម្ពាល់នោះមិនដល់នឹងបំណិត ១ ក្នុងបំណិត ១៦ ១៧លើកនៃខ្លាសបែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការឡើយ ដូចជាត្រកត្តាយទាំងអស់ មិនដល់នឹងពន្លឹងព្រះបន្ទ ហេតុដោយោះ ស្រីកិត្ត បុរសកិត្ត ជាមួកមានសិល្បៈរហំរក្សានឹងខ្លាសប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការ ពួកដន្តដែល

មិនមានគេទិន្នន័យ បំពេញនូវបុណ្យរដែលមានសេចក្តីស្តី ជា
កំ្រែ រ៉ែមងច្ចូលទៅហោនស្តីតាន ។
សុតនិបិជកភាព ៤៨, ទីល៉ែ ១៩៧

តារាងតម្លៃផ្សេងៗនៃផលិតផលខ្លះនូវតិន្នន័យ

លំដាប	ឈ្មោះហេតុស្តី	ទម្រង់មួយប៉ែនស្តី ឱ្យបានការកូន មទ្វូលឈរក	អាយុវេរោស ប៉ែនស្តី	អាយុវេរោសប៉ែនស្តី ឱ្យបានការកូនប៉ែនមទ្វូលឈរក
១	បាតុមួយការដឹក	៥០ នាក់មទ្វូលឈរក	៥០០ នាក់ទិញ	៥ រាយដាក់មទ្វូលឈរក
២	តាក់ដឹង	១០០ នាក់មទ្វូលឈរក	១០,០០០ នាក់ទិញ	៣៦ រាយដាក់មទ្វូលឈរក
៣	មាមាត	២០០ នាក់មទ្វូលឈរក	២,០០០ នាក់ទិញ	១៤៤ រាយដាក់មទ្វូលឈរក
៤	គុសិត	៤០០ នាក់មទ្វូលឈរក	៤,០០០ នាក់ទិញ	៤៩៦ រាយដាក់មទ្វូលឈរក
៥	ឯក្រាមទី	៥០០ នាក់មទ្វូលឈរក	៥,០០០នាក់ទិញ	៦,៣០៦ រាយដាក់មទ្វូលឈរក
៦	បានិចិត្តស៊ីរកិ	១.៦០០នាក់មទ្វូលឈរក	១៦,០០០នាក់ទិញ	៨,៦១៦ រាយដាក់មទ្វូលឈរក

៥. មនុស្សយើងដែលបានកែចមកហើយ ត្រូវស្ថាប់
ទៅវិញ្ញាយការធានាប្រាកដមិនត្រូវសង្ឃឹមយើងឡើយ គ្រាន់តែស្ថាប់
មុនស្ថាប់ក្រុយ អាយុតិច ប្រើបានជាផ្លូវការ ស្ថាប់ដោយហេតុ
នេះ ហេតុនោះ កេតុនោះ កេតុនោះតែប៉ុណ្ណោះ, ម៉ែអ្នកបង្កែ

ពេទ្យកែតនៅក្នុងសាន សូគិជាតទំនើននៃត្រូវបារេចដៃសប្តាហិរញ្ញវត្ថុ
ប្រមាណ ៤

ចាក.ចុងកំពូល ទីលេខ ១០៦

ឈ្មោះត្រូវត្រួតពិនិត្យ
អាជីវនុស៊ិប ៨

សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ ព្រះមេរាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ក្នុងការរំលែករាជការ ឬសាធារណការ ដើម្បីបង្កើតប្រជាធិបតេយ្យ ឬ ព្រះ
នៅក្នុងការរំលែករាជការ ឬសាធារណការ ដើម្បីបង្កើតប្រជាធិបតេយ្យ ឬ ព្រះ

ធនដែលគេមិនទិញទៅការព័ត៌មានស្តី ឬ កាលដែលព្រះជ័យមានព្រះភាគ ធ្វើត្រាសំយោងនេះហើយ រៀបចំខ្លួនបានក្រោប់ បន្ថែមទៀតជ័យមានព្រះភាគដូចខាងក្រោម

បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ពួកញ្ញាតិសារោបិតជាទី ស្រឡាញ់របស់ខ្លួនព្រះអន្ត គប្បៃរក្សាទុសចប្រកបដោយ អន្ត ៥ ការរក្សាទុសចនោះ គប្បៃប្រព័ន្ធដែលដើម្បីជា ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុវត្ថិភាពរបស់ពួកញ្ញាតិសារោបិតជាទី ស្រឡាញ់របស់ខ្លួនព្រះអន្តអស់កាលយុរ ឬ

បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ប្រសិនប័ណ្ណក្បត្តិយទាំង ពួន គប្បៃចាំរក្សាទុសចប្រកបដោយអន្ត ៥ ប្រការ រក្សាទុសចនោះ គប្បៃប្រព័ន្ធដែលដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី សេចក្តីសុវត្ថិភាពរបស់ពួកក្បត្តិយទាំងពួនអស់កាលយុរ ឬ

បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ប្រសិនប័ណ្ណក្បត្តិយប្រុណិយតាំង ពួន ឬ ... ពួករៀស្សេះ សុទេះ គប្បៃចាំរក្សាទុសចប្រកប ដោយអន្ត ៥ ប្រការ រក្សាទុសចនោះគប្បៃប្រព័ន្ធដែល

ដើម្បីសេចក្តីសុទ្ធជូន ដល់ពួកសុទ្ធទាំងពួនអស់កាលយូរ ឬ
ម្នាល់រាយ ! ប្រសិនបើពួកក្សត្រិយាទាំងពួនគ្មី
ចំរក្សាបានសម្រាប់ប្រកបដោយអ្នន្ត ឬ ការក្សាបានសម្រាប់នៅទៅ
គ្មីប្រព័ន្ធឌីដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុទ្ធជូនដល់ពួក
ក្សត្រិយាទាំងពួនអស់កាលយូរ ឬ

ម្នាល់រាយ ! ប្រសិនបើពួកព្រោះប្រហែលវាំងពួន ឬ
... ពួកវេស្សី៖ សុទ្ធជី គ្មីចំរក្សាបានសម្រាប់ប្រកបដោយ
អ្នន្ត ឬ ហើយការក្សាបានសម្រាប់នៅគ្មីប្រព័ន្ធឌីដើម្បី
សេចក្តីសុទ្ធជី ដល់ពួកសុទ្ធទាំងពួនអស់កាលយូរ ឬ

ម្នាល់រាយ ! ប្រសិនបើហេក(នេះ) ព្រមទាំង
ទេរេហេក មារេហេក ព្រហេហេក ពួកសត្វព្រមទាំង
សមណាប្រហែលវាំង ទាំងមនុស្សជាសម្បតិថែទាំងមនុស្ស
ជីសេស គ្មីចំរក្សាបានសម្រាប់ប្រកបដោយអ្នន្ត ឬ ការ
ក្សាបានសម្រាប់នៅគ្មីប្រព័ន្ធឌីដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីសុទ្ធជីដល់ហេក ព្រមទាំងទេរេហេក មារេហេក
ព្រហេហេក ដល់ពួកសត្វព្រមទាំងសមណាប្រហែលវាំងទាំង

មនុស្សជាសម្បតិទេទនីដែលមនុស្សដើរសេស ជាសម្បតិទេទអស់
កាលយូរ ។

ម្នាវភាសេដ្ឋី ! ប្រសិនប័ណ្ណដើមមហាសាលាព្រឹក្បាទំនី
ពីនី គប្បីចាំរក្សាមានាសប្រកបដោយអត្ថិន ឬ ប្រការរក្សា
មានាសប្រនោះ គប្បីប្រព័ន្ធប័ណ្ណដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដើម
មហាសាលាព្រឹក្បាទំនីនេះ អស់កាលយូរ ប្រសិនប័ណ្ណឱ្យ
ចាំនីនេះ ចោះគិតចាំបាច់ថាគិយាយច្បៀដល់មនុស្ស ។

សុគន្លែងការការពាណិជ្ជកម្ម ៤៨, ទី៣៩ ២០២

អច្ឆិនជាមួលទេន

ដែលនៃការរក្សាមានាសប្រនោះ

សូម្បីព្រះបេរីរោង្វារៈ ឧត្តមា អត្ថិន កើតុនកសាង
សន្សំបុរាណមី ទុកកុវត្ថិន្រោះពុទ្ធដាម្បាស់មុន ឬសន្សំកុសល
ដែលជាខ្លួនឯងគ្នា និងព្រះនិញ្ញនិញ្ញកុនកពនោះ ឬ កុនកសាងទា
របស់ព្រះមានព្រះការព្រះនាមបា វិបស្សី កើតជាយតណាស់

ក្នុងត្រូវបារបស់ក្រុងមីក្តុក្តាក់ នៅក្នុងនគរពន្លមតិនានបម្រើន
រឿយហេីយធ្វើការជារចិត្តមយាយ តារបស់នេះ សម្រេចនៅ
ព្រះបានពន្លមភាពដ្ឋានក្បាលខ្លួនបច្ចុប្បន្នក្នុងថ្មីពេញលេញកែងកែ
មុនអាបារទ្រឹមខ្លួន ឬដូចរណារក្សាយអាបារស្រួលយកន
នៅស្ថាប់ធី ត្រានោះមហាផន្លប្រព្រឹត្តសមាទានអន្ត់ខ្លា-
សបច្ចុប្បន្នថ្មីពេញលេញកែងកែ ដូចជាព្រះរាជា ដ្ឋានបិជិបត្តិដៃរ ឬ
ត្រានោះ ទស្សនោះបានមានសេចក្តីពីយ៉ាងនេះថា តុងវិនេះ
ទាំងមហាផន្ល និងមហាផន្លប្រព្រឹត្តសមាទានអន្ត់ខ្លា សប
(យ៉ាងនេះហេីយ) អាជ្ញាមព្រៃកែប្រើប្រព្រឹត្តសមាទានអន្ត់
ខ្លា សបច្ចុប្បន្នថ្មីខ្លា សបទាំងឡាយ ទស្សនោះកែបានធ្វើយ៉ាង
នោះបានក្បាលខ្លួនបច្ចុប្បន្នសុទ្ធលប ឬ (ឬដូចលាស្ថាប់
នៅ) កែបាននៅក្នុងស្ថានស្ថិតិ ជាន់តារតិចិត្តិរិល ឬ នៅ
ក្នុងសុគតិទាំងឡាយនោះជន (ឬមកដល់) ពុទ្ធប្រាងកាល
នេះ កែបានមកកែតែនៅក្នុងត្រូវបារបស់នៅនា ក្នុងសារតិ
លុះបានដើរកីឡានិងហេីយ បានស្ថាប់មិក្តុក្តាសំណាក់របស់
ព្រះបេរីបង្ហាញ ធ្វើមចបម្រើនិងស្ថិតិ មិនអាចព្រំងិយិរិ

វិបស្សានេះដល់ទីបំផុតបាន (ត្រានោះ) ព្រះបង្ហាញកម្រិត
ជ្រាបអាការ៖ ចិត្តរបស់នាន ទីបានខ្សែខ្សែដល់នានបាន
តាំងនៅក្នុងខេត្តបាល់ព្រះប៊ែនកំពង់ចាន សម្រាប់ព្រះ
អរហត្ថិភាព ព្រមដោយបានសម្រួលទាំងឡាយ ព្រះពេទ្យនោះ
លោក ទីបាល់ព្រះក្នុងអប់រាយ

នៅក្នុងនគរពន្លមតី មានព្រះមហាក្សត្រមួយព្រះអង្គ
ធ្វើព្រះនាមពន្លម សោយរាជក្រឹត្យនគរពន្លមតីព្រះអង្គរក្បារ
ឧប្បជ្ជក្នុងថ្មីពេញបណ្ឌម៉ឺ ។ សម្រេចនោះ ទីជាក្នុងនាន
នៅក្នុងនោះ ទីបានយើង្វាសាទ្រមព័ត៌មិនព្រះរាជ ហើយ
កំពុងគិតយ៉ាងនេះប៉ា សូមវិសោធន៍យូរក្នុងព្រះអង្គរតិ
ហើយ រក្បារឧប្បជ្ជក្នុងនោះពីត ជាប្រកបដោយដល់បាន
ជាតុកដនវិករាយហើយ ។ ទីពិភាក្សានូវទីតួនាទិន្នន័យ នូវ
សេបក្នុងក្រឹត្យក្រុង ដោយឧប្បជ្ជក្នុងប្រព័ន្ធផិតិមិត្តឱ្យរិករាយ
ហើយរក្បារឧប្បជ្ជក្នុងនោះប៉ា ហើយរក្បារឧប្បជ្ជក្នុងសាសនានៃ
ព្រះសម្បាល់សម្បាល់ជាមួយ ហើយ (ទីក្នុងនៃរបស់ទាំងនេះគេ)

ទីក្នុងនោះហើយក្នុងហានតារតិន្នន័យ ដោយក្នុសលកម្ម

ដែលមិនធ្វើឡានេះនៅ មានកំស់ទៅជានេរីមួយយោងទៅ
ប្រជាប់ដោយផ្តុះកំពុងដែលបានប្រសើរ មានអាសន៍ដំស្តិតស្អាន
លួយហើយ ឬ ស្រីអប្បរមួយវិសនទៅនឹងបារម្មត្រូវសញ្ញា ឬកាល
ទីនៃរៀនកន្លែងលើសទេរកាត់នៅរាយដែលសញ្ញា ឬកាល ឬ

ទីបានជាមហាសីនៅទេរកាត់ ៦៥ ដន្ត បានជាមហាសី
នៃស្អូចចក្ខុង ៣៦ ដន្ត ទីមានពណិជ្ជកម្ម មាសនៃនៅ
អនោយាលេទៅកុងករពទាំងឡាយ ទីជាប្រសើរកន្លែងទីទាំង
ពីរ នេះជាដែលនៅខាងក្រោមបច្ចុប្បន្ន ឬ

ទីពេទ្យបាននូវរៀនទាំងពីរនេះគឺ យានជីវិះ យានសេះ
យានចេចទាំងអស់ នេះជាដែលនៅខាងក្រោមបច្ចុប្បន្ន ឬ

ទីបាននូវរៀនទាំងពីរជាថាពិភាក្សានៃមាស ជាថាពិភាក្សានៃ
ឆ្នាំ ជាថាពិភាក្សានៃកំរើសបិត ជាថាពិភាក្សានៃកំរើមានពណិ
ក្រហម (ទាំងអស់នេះជាដែលនៅខាងក្រោមបច្ចុប្បន្ន) ឬ

ទីបាននូវរៀនទាំងពីរ គឺសម្រាប់ការសេយ្យព្រមទាំង
សម្រាប់កម្មលំដន់ សម្រាប់សំបករៀបចំដន់ និងសម្រាប់អំពុះ
ដន្ត សម្រាប់កម្មលំដន់មានតម្លៃដីប្រើប្រាស់ (ទាំងអស់នេះជាដែ

ជំលោនទៅបានសម្រេច) ។

ខ្លួនពីរតឹកចាំនូវនីងនេះ គឺ ជាយ ទីក នាទិរីយៈ
សម្បតីនីងសេទាសន៍៖ នេះជាដែលនៃទៅបានសម្រេច ។

ខ្លួនពីរតឹកចាំនូវនីងនេះ គឺ ក្រែវក្រអូបដ៏ប្រសើរ
និងជាកម្មវិធីសម្រាប់រាជ នេះជាដែលនៃទៅបានសម្រេច ។

ខ្លួនពីរតឹកចាំនូវនីងនេះ គឺ មានកំពុលប្រាសាទ
មណ្ឌល ប្រាសាទមានដំបូលរលីនិងគុហា នេះជាដែល
នៃទៅបានសម្រេច ។

ខ្លួនមានអាយុ ៥ ឆ្នាំ អំពីកំណើតបានចូលបានការ
ផ្តល់សម្រានបានក្នុងវេជ្ជន កំណើតសម្រាប់ព្រះអារហន្ធ ខ្លួន
មានអាសវេះចាំនូវនីងអស់ហើយ ឥឡូវនីង កាតប្រើមិនមានឡើត
ឡើយ ។

ក្នុងកប្បេទិ ៥១ អំពីកប្បេទិ ព្រះហេតុដែល ខ្លួន
បានដ្ឋើកសម្រាប់ក្នុងការរោគរោគ៖ ខ្លួនដែលស្ថាប់ទូតិ នេះ
ជាដែលនៃទៅបានសម្រេច ។

កិលេសចាំនូវនីងនេះ ខ្លួនជូនបំផ្លាញហើយ កាតចាំនូវ

ព្រៃន ទីបានដកលាបហើយ ទីជាមួយនឹងមានភាសរោះ ព្រោះ
បានភាពតំណាឌដូចជាមេដឹកភាពត្រូវបានរៀនឡើង ។

ខ្លួន ! ទីមកលូហើយ ភ្លើនសំណាក់នៅព្រោះព្រៃនដីប្រសើរ
វិជ្ជា ៣ ទីបានសម្របហើយ សាសនាបស់ព្រោះព្រៃន ទីបាន
ធ្វើហើយ ។ បដិសមិទ ៤ វិមាណ ៥ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ទីបានធ្វើឱ្យជាកំប្លាស់ហើយ ទាំងសាសនាបស់ព្រោះព្រៃនទីក្រុង
បានប្រពិបត្តិហើយ ។

គ្រាសម្របព្រោះអរហត្ថបត្រហើយ ពិចារណាការបងិបត្តិ
របស់ទាំងប្រព័ន្ធដានពេលគារបានចំណែនផែនដាច់ទានបាន

អាត្រាមញ្ញ មិនបានសេចក្តីស្រប់រម្តាប់បិតមិនលុះភ្លើន
អំណាចការនាមចិត្ត បានមេញទៅលានក្រោមពីរកកិត្តិកិត្ត ៦ ដន្ត
៧ ដន្ត ៨ អាត្រាមញ្ញនោះបានចូលរោះក្រោមពីរកកិត្តិកិត្ត ដែលអាត្រា
អញ្ញត្ររដោះ (បង្ហាញកម្រិត) កិត្តិកិត្តនោះបានសម្រេចដី តី
ទន្លេ អាយុតនេះ ជាតុ ដល់អាត្រាមញ្ញ ៧ លុះអាត្រាមញ្ញបាន
ស្តីប់ដីរបស់ ពេកកត្តមទំន់ដែលពេកកត្តប្រជុំប្រជុំ
អាត្រាមញ្ញក្នុងគោតដោយបិតិនិន្ទ សុះ អង្វយប់បល់មួយ

អស់ ពី ត្រួត ឬ ក្នុងត្រួត ឬ អាជ្ញាមព្រាណទម្ងាយគំនរ
ដើម្បី គឺមែនបេះហើយ សណ្ឌកដើរតាំងគូ ឬ

បណ្តាបទាំងនេះ បានប៉ា សា ភិគ្គន៍ ឧបត្ថម្លៃ
យា មេ សង្សាយិកាមហុ សេចក្តីប៉ា ភិកិនិណាដែលប៉ុំ
គូបីដី គឺមានវាទាត្ររដី ទុំនោះបូលទៅជីតគូបូលទៅរក
ភិកិនិនោះ នាន់ពោលសំដើរយកព្រះបង្ការកម្រិតបានប៉ា
សា ភិគ្គន៍ ឧបត្ថម្លៃ យា មេ សាសយិកា ដូចនេះគឺមាន
នេះ សេចក្តីប៉ា ភិកិនិណាដែលបីប្រយោជន៍របស់ខ្លួនឱ្យសម្រេច
ដែលប៉ុំ ភិកិនិនោះ គឺ ព្រះបង្ការកម្រិតបូលទៅរកដើម្បី
អនុញ្ញាត ឬ

បានប៉ា សាមេ ធម្មុណែសសិ ឈ្មោះយុទ្ធនាពុយ
សេចក្តីប៉ា ព្រះបង្ការកម្រិតនោះ កាលសំមែនិចចំការនឹងជា
ដើមប៉ា ព្រឹកនេះទាំង ៥ ព្រឹកនេះ អាយុតនេះ ១២ ព្រឹកនេះ
ជាតុ ១៤ បានសំមែនិចចំការនឹងជាប៉ុំ ឬ

បានប៉ា ឥស្សុ ធម្មុ សុលិន្ទាន សេចក្តីប៉ា ស្តាប់
ជមិត្រីនិច្ឆ័ន់បុត្រិតសុំម ដែលសំមែនិចចំការនឹងជាប៉ុំ អិរិយ-

មតិ មានការចែកទ្ទាត់បានដើម្បីសំណងកំរបស់ព្រះបេរី
ដែលសម្រេចបានឈឺទាំង

បទថា យថា មំ អនុសាសិសា សេចក្តីថា តាម
ដែលព្រះបេរីនៅប្រព័ន្ធប្រជុំ កាលបងិបត្តិយ៉ាងនៅ ឬ
ធានញំនការបងិបត្តិខ្សោដល់ទីបំផុត អង្កែយដោយបល់ដឹងយ
រហត ពី ថ្មី ។

ស្អែក យ៉ាងណា ?

នៅយថាបទថា ចិត្តសុខសមប្រើតា ធានដល់ ជាមួក^ក
ព្រមប្រព័ន្ធដោយបីទិន្នន័យ សុខ ដែលសម្រេចដោយរាយន ។

បទថា អង្គមិយោ ធាន បសារេសិត មោគ្គុណ៍
បលាងយ សេចក្តីថា ឲ្យមែយកនិមាបេ:មិនខ្សោសល់ដោយ
អរហត្ថ មតិឲ្យមែយបល់ដឹងសណកដើសហើយ កនិត្រូវ ៥,
កំការបន្ទីទាននេះជនជាការព្យាករណីព្រះអរហត្ថដលរបស់
ព្រះបេរីនៅ ។

អង្គកបាកាត ៥៥, ទំព័រ ៧៨

ស្តីបនាលិតិល្អុទ្ទេលិតិលិតិលិតិលិតិលិតិលិតិលិតិ

- ចានចោរកែតកិនហានតារតិកិន្យ
- វិមានមានកំពស់ ១ យោដន៍ មានកំពូលដីប្រសើរ
មានភាសនេះស្តីតស្តីរក្សាបៀរ
- ស្រីអប្បរ ១ សែនតែងបម្រីសព្វ ១ កាលនឹង
រួនក្រែងឯកសារ
- ចានជាមហេសិនសេចឡើរការ ៦៤ ដង
- ចានកែតជាមហេសិនសេចចក្ខុតិ ៣៦ ដង
- មានពណិជ្ជមាស ព័ត៌មាននៅលើកិនការតាមធនធាន
- ព័ត៌មានរត្តទាំងពីរនេះ គឺ យានដី យានសេះ

យានរថ

- ចានរត្តទាំងពីរជាការរៀនមាស ប្រាក់ កែវដលិត
- ចាននូវរត្តទាំងពីរគឺ កោសយុទ្ធស្រួលដីសំពាត់
កម្មប័ណ្ណ សំពាត់សម្បករឈើដង សំពាត់ទិញដង និងសំពាត់
គម្រោង
- ចានរត្តទាំងពីរគឺជាបាយ ទិក នានីយ សែនាសន៍

- បាននូវតុចាំនួន គឺ ក្រឹត្យក្រអុបដ៏ប្រសិរិយី
កម្រិជ្យណា លំអិតសម្ងាប់រាប
  - បាននូវតុចាំនួន គឺ ដូចមានកំពុស ប្រាសាទ
មណ្ឌល ប្រាសាខមានដំបូរលីន និងគុបារា
  - អាយុ ៧ ឆ្នាំសម្របទោះអរបាត់, មិនទៅការទៀត
ទុកតិ ៤១ កប្បី
  - បាននូវវិធាន ៣ បានសម្រួល ៤ វិមាមកែ ៥ និង
អភិញ្ញា ៦ ។
-

ព្រៃនលាងលេខា

គុណវេនការរក្សាទុបានសម្រេច សិលចាំនួន ពីក្រឹត្យដកបដល់បានសំ
កាលព្រោះសម្ងាត់មុនបរម្យត្រូវ គឺនៅក្នុងតីវេនមហាហ
ិបារ ជាអាកមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ នាក្រឹត្យសារតិ ឬ
កាលណែនាំ មានជីតាម្មាក់រោង នានជីតា ជាកន្លែបស់
សារតិធមានក ឬ នានលាងជីតាមោះ ជាប្រើមានប្រាផ្ទុ

ឈ្មាសវេរ លេខីដឹងច្បាស់នូវច្បាប់ព្រះពុទ្ធសាសនាគារប្រើ
មាតាបិតាក្រឹមមានគុណស្ថាមិកិយា ក្នុងពេលដែលក្រុម
អាករម្មណីលនោះ បាននិមន្តព្រះសង្គមានព្រះពុទ្ធដោប្រជាន
ឡើច្បាយកត្ត លុះក្រុម្មណីលការរួចហើយកើបពាណិជ្ជកម្ម ឡើង
ក្នុងសំណាក់មាតាបិតាក្រុង ឬ នានាបតាគារស្រីមាននូវមារ-
មានលូត្រីមត្រូវិតខ្លួនប្រពិបត៌ប្រមិស្ថាមិ និងមាតាបិតាក្រុក
ដោយគោរព ទាំងមានចិត្តអាណាពិតអាស្សរដល់ទសកម្មរបស់
នាន តែនឹងថែកបាយសម្ភត់សារអារក្សស្ស មួលបំណីដល់
ទសកម្មកររើយ ឬ រែលាក្រុម្មណីលដែលទានក្រុង ឯ
ខាងក្រោមនីមួយៗ និងមាតាបិតាក្រុក
យើងូរប្រសាមានចិត្តយោរយោទលូខ្លួចខ្លោះ កិមានសេចក្តី
ស្រឡាញ់ពេញចិត្តជាទីបំផុត ព្រះជាមួកមានស្វែង្រៀន
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាបុគ្គារ ក្នុងកាលជានានក្រាយមក
នានបតានៅក្នុងដីមួយរាងកាលឡើង ឡើងកែតជាផីតាបរស់
សេចក្តីស្សរីណា នាស្អានបាតុមួយការធនការណ៍ មាន

លេខាជាប់ លតា ដូចជាលេខាជាប់ ក្នុងស្ថានមនុស្ស ។ ឯព្រះ
បានរៀបស្បែកនៅមានព្រះរាជធ័រ ៥ ព្រះអង្គ គីនាងលតា
១ ស្អាត់ ១ បរិភេទ ១ អង្គមុនិត់ ១ សុត្រា ១ ។ ការបែង
នាយកដីតាតាំង ៥ នេះកៅត ហើយសកទេរកដ កើតឃើយកទៅ
ការស្ថានតារិត្យ ឱ្យធ្វើជាបានបរិចារិការបស់ព្រះអង្គហើយ
តែងឱ្យនាយកដី ៥ លេខរបាំទៅរប់ ៧ថ្ងៃ ។ ក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រ
១ំនួយ ៥ បានដែកគ្នាជាប់ យើងទាំងអស់គ្នានេះ អ្នកណាការំ
ប្រជុំតិ៍កៅ: នាយកមុនិត់ ឬនគ្រាន់បែង នាយកមុនិត់
ទៅតិ៍កៅ: ឬនគ្រាន់បែងជាន់ ដែកគ្នាជាប់ស្របកើតឃើយ
បង្កើត្រះបានរៀបស្បែកនៅបិតា ហើយទូលស្ថាប់ បពិត្រព្រះ
បិតាដានីខ្ពុំទាំង៥ របោះ នាយកណាការំប្រជុំលីកៅ: នាយកទេ ?

ព្រះបានរៀបស្បែកនៅ បានឡើព្រះរាជធ័រស្ថាប់ដោយ
ហើយក្នុងប្រជុំ ម្នាក់ក្នុងសម្រាប់ខ្លួន ហើយបានបង្កើត្រំបង្កើត្រំ
កើតឃើយក្នុងប្រជុំក្នុងទី ប្រជុំនៅទៅក្នុងរមាត្រសេវាទៅត្រូ
នាក់ព្រះហេមពាណិជ្ជកម្ម៖ ទីបង្កើត្រំប្រជុំបាន ៥ ព្រះរាជ

បុគ្គិតាតំនើង ៥ អង្គភាពនាំត្រាគៅកំប្រឈរ កែវរមាត់ស្រែ៖
អនោតត្រាមពេះការដំឡើងបស់បិតា ឬ កុងពេលនោះទៅត្រា
តំនើងខ្លាយ បានដឹងទូរដំណឹងនោះហើយ កើតូចនរទៅប្រជុំត្រា
នៅក្រោមពាណិជ្ជកម្ម មីរដៃជាសពេញក្រោមពាណិជ្ជមួល ឬ
ពេលនោះពេះការដំឡើងបិត្រីក្រុងកំប្រឈរមួនម្នាក់ ឬ ដរាបស់
អស់ ៦ នាក់នៅសរប់ពេទ្យនូវបានមួយតុំពាណិជ្ជកម្ម កាល
បើដីតាតំនើង ៧ នោះ ក្រោមបច្ចុប់ហើយ ពួកទោរតាតំនើងខ្លាយ
កើតូចស្ថាត់ហើយ តត្វូស្ថាស្ទុសាធុការឡើយ ឬ បន្ទាប់
ពីនោះមកនូវបានក្រុងក្រាកឡើងកំស្រួលក្រោម មានសម្រេច
ពីកោះ ពួកដំឡើងពេញក្រោមពាណិជ្ជមួល ឬ៖កំប្រឈរបច្ចុប់
ហើយពួកទោរតាតំនើងខ្លាយ កើតូស្រួលខ្លួនសាធុការរហាន់
ពួកក្រុក ព្រោះប៉ោរពេញក្រោមពាណិជ្ជកម្ម ឬ លំដាប់នោះ នាន
សុគ្រា ជាប្រេះការដំឡើងបិត្រីពេលបីស៊ី និងស្រួលស្អាយកុងបិត្រ
ទៅបីស្ថិរទៅនូវបានជាបង់បាន បងបានធ្វើបុរាណជូនបម្រួលពី
ជាតិមួន បានជាមានរបល់ មានសម្រេចពីកោះ មានប្រាក្សា

ប្រើន ? នាន់លតាង្លាប់ថា បានជាបងមានរូបភាស់ មាន
សម្រួលពីកេះ មានប្រាក់ប្រើនដូចខ្លះ កាលពីជាតិមុនបងបាន
រក្សាទុដាសបសិលតាំង ពីក្នុងរហូតដល់បានសំពុំដែលឱ្យ
ជាប់ដូចជាយុម្ភធម្មទូរឃីយ ។

វត្ថុស្ព្រៃ

ភត់វ ឯនុលេរ៉ា អង្គភាសមន្ត្រាណេ ភីគុំរោះ
ឧធាស់ថា ឧបរុណ៍ មហាមុន្តោះ យោងតិ មហាផិសំសោ
មហាផុត្តិកោ មហាផិត្តិកោ ។ ព្រះមានព្រះរាជ ប្រើ
ត្រាសំដូចខ្លះថា ម្នាហរកិកុំទាំងនៅយ ឧធាសបប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ប្រការ ដែលបុគ្គលូបាទាំរក្សាបៀរ រំមិនមានដល់
ប្រើន មានអានិសិសិរិយប្រើន មានសេចក្តីរឿងរៀងប្រើន មាន
សេចក្តីរិយាយទៅប្រើន ។ ល ។

ចន្ទា ច សុរោះ ច ឧកោ សុណសុវណា នឹង-

សយនា អណុយនិ យារតា តមោនុជា នៅ បន
 អនុលីក្បាគា នគេ បរាសណិ ឯធនា វិភេទា ិត្យិ
 យំ វិធីតិ អនុរោ ដល់ មុនា មណី និងូរិយពុ កណ្តាកំ
 សិតិ សុវណ្ណា អចកាបិ តាមពុនំ យំ ជាព្យាបំ ហាងកណិ
 រុបិ អផលបេតសុ ឧធាសបសុ កលម្បិ នៅ
 ពាណិករណិ សោន្យសិ ចន្ទប្បរា តារកណារ សព្វ
 ឥន្ទា ហិ នី ច នកេ ច សិលរ អផលបេតំ
 ឧបរសុ ឧមាសចំ បុញ្ញាលិ កត្តាល សុខិចយានិ អនិនិតា
 សត្វមុបេតិ ថាលណិ ។

សការ៖ ទាំងធនាយ ២ គីឡូលីក្រ ១ ព្រះអាគិត្រ
 ១ ជាសការ៖ ប្រើម៉ឺល កាលបំភីលីក រំម៉ឺលបរទេអស៊
 ទិត្រិមិណា ព្រះប្រឹនិត្រព្រះអាគិត្រទាំងនេះ ដែលកំហាត់បង់
 នូវវិធីត បរទេក្នុងអាកាស ញ្ញាំងទិសខ្សែរវិវេជ្ជក្នុងរាល់
 ក្នុងអាកាសអស៊ទិត្រិមិនោះ ទ្រព្យិណា មានក្នុងបន្ទាន់នេះ

តីកេរមកាត់ កេរមណីកែវ កេរពិទ្ធរដីលូកែវ មាសឈ្មោះ
សិគិតីកែវ ឈ្មោះសុរណាំកែវ ប្រមាស ឈ្មោះកាត់នកែវ ឈ្មោះ
ជាតុរបកែវ ឈ្មោះហងកកែវ ឡើចាំនៃអម្ពាលនោះមិនដល់
នូវចំណុចមួយកន្លែងចំណែក ១៦ លីកនៃខាងក្រោមដែល
ប្រកបដោយអត្ថ ៥ ប្រការឡើយ ដូចជាតកក្នុងយាទាំនៃអស់
មិនដល់នូវពន្លឹនប្រែច្បាស់ ហេតុដោយ ស្រីកែវ បុរសកែវ ជាតុ
អកមានសិលគ្រប់រក្សានូវខាងក្រោមប្រកបដោយអត្ថ ៥
ប្រការ ពួកដន្តដែលមិនមានគេទិញ បំពេញនូវបុណ្យយាទាំនៃ
ឲ្យយា ដែលមានសេចក្តីសុខជាក់រ៉ាម រ៉ែមនូលមេកាន់
ហានសុគិត្តាន ។

សុគនបិធីភាគ ៤៨, ទំព័រ ១៩៤

គតិតិចរននា

- ព្រោះកំយេបលតាមដៃមាត់ កំយេវិបតិកំចេញពីមាត់
- ពាក្យបញ្ចូរចិត្តជបកំបិតមុត្រដៃដែលបានដាក់
- អ្នកដែលចូលចិត្តនិយាយរឿងអាណាព័ត៌ម្ពកដែលជាបានដោយបុរស

- ចូលចិត្តនិយាយអាណាព័ត៌ម្ព ព្រោះបានផ្តល់ការងារ

ទន្លេ

- ពាក្យអាណាព័ត៌ម្ព ពាក្យដោរ ជាទាក្យរបស់អសប្បរ សពិធីភាពការងារដែលមានសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មនុស្សប្រជុំមិនចេះប្រយ័ត្នសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។

ដែលរួមចំណែកជាប្រព័ន្ធដែលបានដោលពាក្យដែលចូលចិត្តនិយាយអាណាព័ត៌ម្ព មានជាផើមយ៉ាងនេះជាប្រព័ន្ធដែលបានដោលពាក្យដែលចិត្តនិយាយរឿងអាណាព័ត៌ម្ព ជាប្រព័ន្ធដែលបានដោលពាក្យដែលចិត្តនិយាយរឿងអាណាព័ត៌ម្ព ជាប្រព័ន្ធដែលបានដោលពាក្យដែលចិត្តនិយាយរឿងអាណាព័ត៌ម្ព ។

ពេលវេលាដែលបានបង្កើតឡើង និងមាន
ទីបំផុត គីកធនកាលដែលជាសេចសង្គមុលទាតករាជក្រឹត់
ជាសេចក្តីថ្មីទាតករាជ ក្នុងកាលដែលជាសេចចម្បយ្យយ្យទាត.
រាជក្រឹត់កាលដែលជាសេចដីរីសីលវរក្រឹត់ ក្នុងកាលដែលជា
សេចដីរមាតុធ្លាសកហតិ ក្នុងកាលដែលជាសេចដីរិនទុន ឬ
កីឡាស្របំយ្យប្រាកដស្សី ដោយសីលវេនសម្បតិក្រឹត់
ហេកនេះ និងក្នុងហេកនាមួនមួន ទីតាំង អារម្មណ៍ ទីបំ
លែបីការពារទីដីរ៉ែ ទីទៅក្នុងនាមួនមួន ប្រាកដស្សីដោយ
សីលមិនមាន ឬ

៥. អាលិតុល្អូទ្ទិចោនបែលី និងក្នុង នគរបាល

ខេត្តខេត្ត

ឧបាសក ឧបាសិកាដៃលបានសមាតននូវសិល្បៈប្រាំបី
ហើយ រៀមធិនុលបានអាណិស្សិតជាមសិកាបទិន្នមយ ។
ធម្មានក្រោយ ៖

អាលិតុល្អូនាមព្រះបារាំងជាជាតិ ៧៣ ឆ្នាំ១៩៩៦

១- អណ្ឌបញ្ញសម្រាប់បានបានបាន បរិបុណ្យដោយអរីយេះ
គុបដំ (មានភ័យការប្រើប្រាស់សម្រេចផិតវិកបរិការ)

២- អារ៉ែងនាប់នាបានសម្រាប់ប្រកបដោយភ័យ
ការប្រើប្រាស់ហើយសម្រេចផិតផែ

៣- ជំនសម្រាប់ជាមនុស្សសម្រាប់ប្រកបដោយការរក្សា
នូវប្រជាធិបតេយ្យ

៤- សុបត្តិសាស្ត្រ ការជាមនុស្សមានដើម្បីជាតិ
សិប្បី

- ៥- ចារុណា កាតជាមនុស្សមានសេចក្តីផ្តែងៗបាន
រៀងដៅ
- ៦- សូចិតា កាតជាមនុស្សសាតលបាន
- ៧- មុឡុណា កាតជាមនុស្សទេនក្នុងនគរសមដៅ
- ៨- សុធម៌តា កាតជាមនុស្សជួបប្រទេះ និងសុខ
បម្រើនដៅ
- ៩- សូរតា កាតជាមនុស្សក្រោកក្រុងបរិស៊ិទដៅ
- ១០- មហាថ្វុលតា កាតជាមនុស្សមានកម្លាំងប្រើ
ដៅ
- ១១- វិស់ដ្ឋារបនតា កាតជាមនុស្សមានភាពពីរោះ
កែវារៈក្រាយ
- ១២- អភេណបរិសតា កាតជាមនុស្សមានបរិស៊ិទ
មិនបែកប្រាក់ពីទីនដៅ
- ១៣- អង្គមិតា កាតជាមនុស្សមិនតក់សុតកំយ៉ាច
ដៅ

១៥- អប្បដំសិកតា ពួកស៊ុកសត្វរប្រទួលមិនបាន

១៥- អប្បបត្រកម្មនិងអមរលាតា ជាមនុស្សមិន

ស្ថាប់ដោយ សេចក្តីព្យាយាមវិនអ្នកដែឡើយ

១៦- អនណូបរិភាគតា ជាមនុស្សមានបរិភាគប្រឹក
គ្មានទិបំផុត

១៧- សុរបតា កាតជាមនុស្សមានរបល្បស្រស់

១៨- សុសល្អានតា កាតជាមនុស្សមានឡ្ចៀយ

លប់ដី

១៩- អប្បរពេដតា កាតជាមនុស្សមានជម្លើតិច

២០- អសោគិតា កាតជាមនុស្សមិនខប់ចិត្តដោយ

សេចក្តីសោកឡើយ

២១- លោកចិយតា ជាទិស្សន្ត្រាប្បែរស់ហេកគី

ពួកស៊ុកដី

២២- ចិយេបិមតា បេបិសិទ្ធិអវិប្បយេរាជតា

មិនបានប្រព័ន្ធសនិកសចាកសត្វ និង សង្ឃារដែលជាទិ

ប្រធាន់ និងជាតិពេញចិត្តផ្លូវ

២៣- ឯធមាយុគារ កាតជាមនុស្សមានអាយុវេដ្ឋ
ទៅតាមកាល ។

ធនិសឡូវុយនព្រះបាកអិលុជាន ១១ ម៉ោង

១- មហាផ្ទៃនាន កាតជាមនុស្សមានទ្រព្យប្រើនធន

២- បហុតុណ្ឌនាន កាតជាមនុស្សមានរបស់

របរ និងជញ្ញាបារដីសម្បូរ

៣- អនុលោការ ជាមនុស្សរកទ្រព្យបានដោយ
មិនទិន្នន័យ

៤- អនុប្បញ្ញត្តការុប្បញ្ញត្តនា កោគទ្រព្យដែលមិន
ទាន់កែតក់កែតទ្រូវឱ្យបាន

៥- ឧប្បញ្ញត្តការុប្បញ្ញត្តនា កោគទ្រព្យដែលបានកែត
ទ្រូវឱ្យបាន ហើយកំតាំងនៅខ្លួនប៉ុន្ម័នមិនឱចាទាត

៦- ឥច្ចិតានំ លាកានំ ិច្ចិជិតានំ រកទ្រព្យ

របស់ដែលប្រព័ន្ធតាន ធ្វើយកចាប់របស់សមិទ្ធបំពាក

៧- អសាងាលោកោតតា មានទ្រព្យសម្បត្តិមិន
ឆ្លាត់ទាយ អនុវយទៅធ្វើយកដកំយ ហេរកំយ ឧទកំយ
អគ្គិកំយបុញ្ញាតិ នបោកទ្រូវយ

៨- អសាងាលាងនបជីលាកតា រកទ្រព្យបានមក
ហ៊ីយ មិនបានទូទៅយកយកយកទៅផ្លូវសង្គ័សទ្រូវយ

៩- លោកកុត្តាបជីលាកតា សមរម្យជាមួកបាននៃ
លោកកុត្តាបទ្រព្យទៅតិចដែន

១០- និតិ ភារស្ស អជាលនតា អសវនតា
កាតជាមួកមិនធ្លាប់ដីធន មិនធ្លាប់ទូ ធ្វើយត្រានទៅពេករូបៗ
ត្រានទោះទ្រូវយ

១១- សុខិរការិតា ទៅនៅទីកន្លែងណា កើតុបប្រទេស
តែនិងសុទិ ឬ

អាលិសឡូការពេរបាតាគអ្នប្បុចិយ ២០យ៉ានតី

- ១- វិគាទបច្ចុប្បន្ន មិនមានសត្វរបៀបប្រព័ន្ធដែល
- ២- សព្វជនសង្ឃិយតាម ជាតិស្រួលព្យោទុកចិត្តនៃ

ជនទាំងពីរ

- ៣- អណ្ឌបានវត្ថុសុសុយលានឯណ៍ បដិសាតារកបាយទីក ត្រីវស្សែកដណ្តើប់ និងទីកនៃនឹងដោកនៅបានដោយជាយុយ
- ៤- សុខសុយលាន ដល់ដោកទៅកំលក់ជាសុខបាយ
- ៥- សុខបដិចិន្យលាន ក្រាក់ឡើងវិញកំជាសុខបាយ
- ៦- អធាយតាយវិនិមុត្តាន ដុតកំយកនិងអបាយ
- ៧- អភពាន មិនត្រួរប់កែវិជ្ជាបានស្រើប្រើបែងយុទ្ធម៌
- ៨- អកោដាន ជាមុនសម្រួលិនជាយនិជិថិនិងក្រាម ៧
- ៩- សក្ខាចុការិន ធ្វើអី ៧ សុខតែមានរបៀបរៀបរាយ

រយៈល្អ

១០- បច្ចុក្រការិតា ព្រៃអីដ្ឋែប្រាកដមិនជាកំរែរះហេល

១១- អបតិតក្រួនតា មិនខិនកសំយុទ្ធបុះកុងទីប្រជុំ
ជនទីយោ

១២- អនោមុទ្ធតា មិនមានមុខខិនដែប់ គីមាន
អំណាច

១៣- អញ្ចាគូចិយតា មានមិត្តភក្តីសុខ តែ
ស្រឡាញតា ដោយស្របដែន

១៤- បិទុណិត្យិយតា មានត្រីយពេញលេញប្រ

១៥- បិទុណិលិលិតា មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់

១៦- និភត្តន៍តា មិនធ្វើឱ្យអកណាមយរដ្ឋីសាធាន

១៧- អប្បាសុកតា មានសេចក្តីលីប៉ាយគិចកន្ល់
អំពើតតប្រយោជន៍

១៨- សុទិបរិតា ទៅនៅទីកន្លែងណាកំដុបប្រទេះ
តែនិងសុទិ

១៩- អគ្គតាកតយា មិនមានកំយមកពិណាទីយ

២០- ចិយវិប្បយោទការណា មិនស្ថរមានព្រៃត់
ត្រូសបាករបស់ជាតិស្រួលព្យែរីយ ។

អាលិតុល្មាននៅព្រះបាកឥឡូវនាការ ១៤ យ៉ានដី

១- វិប្បសន្ទិត្តិយតា មានត្រីយចាំង ៥ ដឹង៖
បាសាត្រូវបាន

២- វិស្សុធុនុរាយិតា មានភាពឱ្យកេរកេរោះ
ក្បាយដឹង

៣- សមសិទ្ធិធម្មុជនា មានធ្វើព្រៃត់ស្រី ជីត
បរិស្តុទូលាបឹង

៤- នាតិចូលតោ មានភាពជាមនុស្សសម្រេចមិន
ជាត់ពេក

៥- នាតិកីសតោ ជាមនុស្សប្រុមមិនស្ថមពេក

៦- នាតិស្សតោ ជាមនុស្សប្រុមមិនចាបពេក

- ៤- នាតិជីយត្រា ជាមនុស្សបុមមិទ្ធិស៊ា
- ៥- សុខត្តា ពាណិជ្ជកម្មស្បែកសុខស្រប
- ៦- ឧប្បលគន្លឹមុខត្តា មានមាត្រាប៉ុណ្ណោះ ដូចដោ
ឧប្បលជាតិដង្វែ
- ៧០- សុស្សនកបិទនត្រា មានបរិស៊ីជាបរិករ
សុខទៅមានសេចក្តីផ្តល់ស្រាប់បង្កើត
- ៧១- អារ៉ែយ្យរំចនត្រា មានសម្រាប់គ្រប់ស្ថាប់
បានដង្វែ
- ៧២- មុនុលោយិតតន្ទិន្ទីត្រា វិមីនមានអណ្តាត់
ស្ថីន្ទី ក្រហមដូចត្របកភ្លាយកិច្ច
- ៧៣- អនុនត្រា មានបិទមិនរសាត់អំណែតដៃសំ
ដ្ឋាសដង្វែ
- ៧៤- អបកតម្លៃនត្រា មិនមែនជាមនុស្សប៉ុណ្ណោះទេ
ដង្វែ ។

ធនាគារនគរបាល នគរបាល នគរបាល នគរបាល

៣៥ យ៉ានដី

- ១- កំច្ចុករណីយេស៊ូ ិច្ចៃំ បណ្តុះនឹងតាត ជាមនុស្សដើរ ស្ថាប់កិច្ចដែលគ្រប់កិច្ចអតិថិជន អនាគត បច្ចុប្បន្នយក់នាប់រហ័សដី
- ២- សាធារណ៍និត្យសាធារណ៍ ជាមនុកមានសតិដម្ភល់ទៅខាប់ទិន្នន័យសព្វការប
- ៣- អនុមន្ទិត ជាមនុស្សសមិទ្ធឌែនជាមនុស្ស និតិដី
- ៤- ព្រោះរាជការ មានព្រោះរាជការជាព្រឹងដើរព្រឹងប្រើប្រាស់ប្រការដី
- ៥- អនុញ្ញនា ជាមនុស្សមិទ្ធិព្រោះព្រោះជាសាធារណ៍
- ៦- អនុញ្ញនា ជាមនុស្សមិទ្ធិសស្ថក់សស្ថិតសុះ ស្ថាប់
- ៧- អនុញ្ញនា ជាមនុស្សមិទ្ធិ ប្រជិតដី

៤- អមណាតា ជាមនុស្សមិនប្រវិធីប្រចាំការមេ
ណាំដង

៥- អប្បមត្តាតា ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីប្រមាណ
ក្នុងក្នុងសេលដមិជន

៦០- អសម្ចាយាតា ជាមនុស្សមិនវិធីដែលស្ថាស
ដោយសារអារម្មណាំដង

៦១- អគ្គិតា ជាមនុស្សមិនជាយនិជ្ជក់ស្ថាព្យាប
ធ្វើឱលដង

៦២- អសារមូនា ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីរាយ
ដល់ចិត្តដង

៦៣- អនិស្សិតិតា ជាមនុស្សមិនប្រវែកន តស្ស្រ
អ្នកណាជន

៦៤- អប្បាសុគ្គាតា មានសេចក្តីល្អាយតិច ក្នុង
ការតតប្រយោជន៍

៦៥- សុខិតា ជាមនុស្សសុខស្របដង

១៦- អតិសម្ព័ន្ត មានមនុស្សដែរ របៀបនា
កោត្រក្រឹងដង

១៧- សង្គរភីនា ពោលពាក្យរាបណាស់ឡើតសប្បុ

១៨- អចិនុលានា មិនដែលពោលពាក្យសិកសៀវភៅ
អ្នកណាជន អ្នកដងកើត្យាននិយាយសិកសៀវភៅមករក

១៩- អចុរុសតា មិននិយាយពាក្យត្រាតត្រាត ទី
គោះដល់អ្នកណាជន ត្យានអ្នកណាខេនិយាយពាក្យត្រាត
ត្រាតទ្រគោះមករកដង

២០- អសម្បប្បញ្ញាបរភីនា មិននិយាយនូវពាក្យ
រោយរកយត្តប្រយោជន៍ តតាតនការដង

២១- វត្ថិនីរមនិនីតា ជាមនុស្សមិនខិលប្រអូស
ទាំងយប់ទាំងថ្មីដង

២២- គត់ពុំតា ជាមនុស្សមានសេចក្តីដឹងឱ្យការ
គុណវិនអ្នកមានគុណភាពដង

២៣- គត់រំដីតា ជាមនុស្សដឹងនូវគុណភាពហើយ

ផ្លូវតបន្ទូរឧបការគុណាជន

២៥- អមច្ចូនា ជាមនុស្សមានកំណាព្យេស្តិតស្តាប្ប
ទីសាធិនជន

២៦- បាករណ្ឌតា ជាមនុស្សស្តាប់បរិច្ឆេទខ្សែតាម
ការប

២៧- សីលរណ្ឌតា ជាមនុស្សមានសិល្បតីមត្រូវលូ

២៨- ឧណុគតា ជាមនុស្សមានចិត្តពិត្រត្រី

២៩- អគ្គារាងនតា ជាមនុស្សមិនធាយ និងក្រោដ
ដល់អ្នកណាន ១

៣០- ហើរមនតា ជាមនុស្សមានចិត្តទាសប្បាប

៣១- ឆ្នុតប្បីតា ជាមនុស្សមានចិត្តតក់ស្ថិត និងប្បាប

៣២- ឧណុជិត្យតា ជាមនុស្សមានកំនិតយើង្វោត្រូវ

៣៣- មហាបញ្ញតា ជាមនុស្សមានបញ្ញាចំឡុងបាយ

៣៤- មេដ្ឋានតា ជាមនុស្សមានប្រាប្រាយលំប្បូរុំ

៣៥- បណ្តុះតា ការជាម្នកមានព្យាយាយភាពតិសព្យកាល

៣៨- អន្តាលទួកុសលកា ឃ្លាស់វិដីនយល់ភ្នែកនឹង^៩
ការមានប្រយោជន៍ និង ការដែលគ្មានប្រយោជន៍ត្រប់
យ៉ាង ។

ធនាគារល្អូរការពេញនិយោគតិត្យនៅខេត្តលាសី
[វិកាបនោកនាសិក្សាបាន, ជាសិក្សាបទម្ពយោជនៈលក់
ប្រចាំ កិរិយាក់រៀបចាប់រិកាតអាបារុសកាល ។ ការ
កំណត់កិរិយាក់រៀបចាប់រិកាតអាបារុស កាលនេះធ្វើឱ្យយើងមិន
មានការកួនកួលប់ប្រឹង ភ្នែកការបរិកាតធ្វើឱ្យយើងមានពេល
ទំនេរភ្នែកការអប់រំទ្វានប័ណ្ណ ធ្វើឱ្យយើងអាចលប់បង់នៃរំណាច់
របស់នឹងបាន ជាថូសសម្រេចនៅក្នុងសម្រាប់មិនជាមាស់
ទ្រួស់ត្រូវបាន កាលបរិយើងអាចលប់បង់នៃរំណាច់បានប៉ុណ្ណោះ] ។

អាលិោសឡូការព្រះបាត់អនុត្តិតុលានិតីសុខិតិស្សនា និមួយាជាតិ

[ចំពោះសិក្សាបទទី ៣ នៃឧប្បជ្ជាសាស្ត្របាន៖ គឺជាបទ
សិក្សាបទមួយ ដែលបានសម្រាប់ជាមួយសំឡេងបាយដែល
អ្នកដែលរក្សាមិនឱ្យកំប្រើន ប្រតិបត្តិក្រោមឯណ្ឌ ឬនិងការ
ទ្រឡប់ប្រជាប់តាក់ពេជ្យ សិតស្អានភន្ធកាយដោយអ្នកម្រោង
និងគ្រឿងក្រុហប និងគ្រឿងលាបផ្លូវ ឬមានទឹកអប់និងមេរូ
លាបមួយដែលបានប្រព័ន្ធដោយ បើអ្នករក្សានេះបើកនប្រព័ន្ធណីជ
និងត្រូវជាប់បាននៃសិក្សាបទនោះ ហើយកំណើនបានទូលាលទូលាល
អានឯសធ្លើដែរ ឬ ពេលបើអ្នកដែលសមាទានសិក្សាបទនេះរក្សា
បានលួមិនជាប់ប្រព័ន្ធនៅ គឺជាមហាកុសលមួយដើម្បីនិងជំន៉ែ
រក្សាមួយប្រព័ន្ធម៉ាបាន និងជាកល្បាចាលិជ្ជិបររប្បសិរ នៅ
ក្នុងជំណើរដីនិងន្នាយនេះ បានប្រព័ន្ធដោយ អាចបាយយាត់ទូលាល
បំណានរបស់វាបាន ដែលជាបំណានមួយសិតនៅក្នុងអកុស.
លួមិ សេចក្តីព្រះបាន សប្តាយវិករកយោនៅក្នុងអំពេជែល

ជាមុនមេពីត្រប្រយោជន៍ អំពីទាំងកន្លែសេចក្តីផ្តើម
អស់កាលជាយុរអន្តែងដែលព្រះសម្បាសមួលជាមួស៖ ព្រះ
អង្គត្រូវតិះដោលហើយធោយប្រការដោយ ។ នៅ ឬ សរុប
សេចក្តីមកាលបីយើងអាច ក្រុងនៃសិក្សាបទនេះបានយើង
មានលេខាដំបានដោយបុណ្យមួយដែលជាបុណ្យមិនបាន
ចំណាយសុយកក់ ។ ប្រកែកសម្បិត្រូវអស់ជាបុណ្យថ្មាក់
សិរ ឬ ព្រះសម្បាសមួលព្រះអង្គត្រូវត្រូវត្រាស់សម្បិត្រូវជាបុណ្យ
កាលបីយើងអាចលីបន្ទូនរក្សាសុលបដិច្ឆាប់បុណ្យការ៖ បុណ្យ
ក្នុងសុលក្តីប្រចាំនៅក្នុងចំពោះយើងបានបុណ្យការ៖] ។

នានិនិត្យគារពេញនិច្ចាសាស្ត្រាសាស្ត្រាសាស្ត្រាសាស្ត្រាសាស្ត្រា
[សិក្សាបទទី ៤ លេខាដំបុណ្យអាសយដ្ឋានមហាសយនានេះ
គឺជាសិក្សាបទមួយ ដែលព្រះអង្គត្រូវតិះបានយកតែសម្រាប់អ្នក
ដែលក្រុងនៃខាងក្រោមនេះ ត្រូវក្រុងក្រុងដែក ប្រុងអង្គយ
ដីខ្ពស់ប្រុសប្រមាណា និងទិន្នន័យនៃប្រជុំ ឬ មួល
យកតែដែលខ្លួនព្រះអង្គត្រូវបានយកតែ ពីព្រះជាបុណ្យកាលបីយើង

នៅក្នុងយោនេវកន្លឹះសេទាសន់ដីប្រភេទ លូ មានពួកដីទៅ
កម្រាលដីលូតុបាត់នៃ លំអស់ស្ថាតនោះ រាជាណាពិធីខ្សែ
ចិត្តយើង់រករាយ សហ្មាយនៅកន្លឹះក្នុងអគ្គិសល សេចក្តីព្រៃក
ត្រាងាលនៅកន្លឹះកាមគុណ នៅកន្លឹះមេបុនដម្នាប់ដីម ដែល
ជាកំពើមួយ សហ្មារសទាំងឡាយមានព្រះសម្បាសមួន ជា
ដីម ឡានីតិ៍ដោលហើយដោយប្រការទាំងពីរ ឬ ផ្ទុយទៅ
វិញ ហើយឱ្យអាជរក្រារពារនូវសិក្សាបនេះ មិនខ្សែជាប់
ជី ដូយ ព្រៃះ ព្រោយ ត្រួតពេនការណាមួយនោះ គំនៈ
បុណ្យ គំនៈរក្សាសលបនីនកៅតិះត្រូវឱ្យដីជា ព្រោះតិះត្រូវសន្ដាន
ចិត្តរបស់យើងជាមិនបាន] ។

ចំពោះអាណិសនូវខ្ចាស់បែនេះ នៅមានប្រឹន
តម្លៃទៅតិះត្រូវបានមិនបានហើយកមកខ្សែអស់នោះ
ទេ ហើយកសិក្សាពេនីនឡាយប្រាប់ការបេះ ដីនតម្លៃទៅតិះត្រូវនោះ
បុរសិក្សានៅកន្លឹះគម្រោះត្រូវបានប្រើបាន និង មួយអនុវត្តដោយព្រះ
អង្គកប្រាប់តិះត្រូវប់ ។

ធន. បច្ចុប្បន្នរាជការណ៍លិខិត

អនុញ្ញាត

សិទ្ធិភាពជាមិថ្យាមេ

សិទ្ធិភាពជាទី ១

សិលមេវិធ សិគ្គុច អន្តី លោក សុសិគ្គុលំ
សិលំ ហិ សព្វសម្រតិ ឧបនាមេតិ សេវិតិំ ។
បុត្តិលក្ខប្បីសិក្សានូវសិល ឱ្យជាសិលដែលជាន
សិក្សានូវហិយក្នុងរោកនេះ ព្រោះថា សិលដែលបុត្តិល
សេរាប់យើ រៀមនឹងបានមកនូវសម្រតិចំនួន ។

អនុញ្ញាត សិទ្ធិភាពជាទី ១ បរមាលិខិត

បទប៊ា នៃ ក្នុងបទប៊ា សិលមេវិធ សិគ្គុច អន្តី
លោក នេះ ក្នុងគារប្រាក់នេះ មានត្រួមតែនិងបុត្តិលប្បុត្រិ
អ្នកប្រាប់ចំពោះប្រយោជន៍ ក្នុងរោកនេះដើម្បីរក្សាសិល
ក្នុងឋាន់ដើម តាំងដោយចំពោះសិល និងរារិតសិលជាប៉ុណ្ណោះ

និងកាលសិក្សានៃសីលនោះទីផ្សារ ការសិក្សាបាយដោយ
ល្អ គប្បីសិក្សាទីបរិសទួបិច្ចុណីដោយល្អ ទីផល់ការ៖
ជាសីលមិនជាចំជាត់ដើម្បី ។

បទ់ អនុះ លោក សេចក្តីបាន ក្នុងខាងដើម គប្បី
សិក្សាសីលក្នុងធីដែលបញ្ហរសិក្សាក្នុងសង្ការលោកនេះ ។
លោកពោលបាន សីលំ ហិ ជាតុដើម ព្រោះសីលជា
ទីតាំងមាំ សូម្បីនៅទិន្នន័យត្រួតពី ។

ស៊ុត្តបាន ហិ ក្នុងគារបាន គារតិយាណិភ័ព្ធ ព្រោះសីល
ដែលបញ្ហរបស់ពេលបាយ អប់រំបាយ ក្រោបាយ រំម៉ោង
បានមកនៅសម្បត្តិទាំងពីរគឺមិនស្សែរ សម្បត្តិ ទិញសម្បត្តិ
និញនសម្បត្តិ ដល់សត្វអ្នកដល់ព្រមដោយសីលនោះ ។

ថីបោត់ ឈី ២

សីលំ រគ្មួយ មេដារី បន្ទូយានោ តាយោ សុខ
បសំសំ វិត្សិលាកពុ បេច្ចុ សត្វ បមោជន់ ។

ជនអ្នកមានប្រធ័រ កាលចង់បានទូរសេចក្តីស្តុទ ៣
យ៉ាន គីសេចក្តីសរសើរ ១ ការប្រានេទូរសេចក្តីព្រៃកអរ ១
ការលោះលោកនេះទៅហើយ វិករាយកុងហោនស្អតិ ១ គប្បី
រក្សាទូរសៀល ៤

អត្ថភោះ សិជ្ជភាពា ឱ ២ បរមេត្តិចលិ
បណ្តុបទចំនៅ៖ បទប៉ា នគ្គួយ្យ ប្រប៉ា គប្បី
រក្សា ពិតមេន បុគ្គលកាលវិរាងតាមាតិតាតជាដីម
និងបំពេញរត្តបដិបតិឱ្យបិបុណ្ណ៍ ឈ្មោះប៉ា រ៉ែមងរក្សាសៀល
នៅ៖ ដោយគ្រប់សង្គត់ជិះដែលជាសកសរត្រូវចំនៅអស់
បាន ៤ បទប៉ា មេដារី ប្រប៉ា អ្នកមានប្រធ័រ បទនេះ
ជាបទសម្រួលិនធចាយគ្រឿងរក្សាសៀលនៅ៖ ពិតមេន កាល
សមាទនសៀលនៅ៖ និង កាលដែលសៀលនោះមិនកម្រិក
រ៉ែមងបានដោយកម្មាំងនៃបញ្ហា ៤
បទប៉ា ចន្ទួយានោ បានដល់ កាលប្រធ័រ ៤

បទថា តាយោសុទ្ធជាតនដល់ សុខ ព យ៉ាង មរ៉ាង
ឡើត ហេតុនៃសេចក្តីសុខ ហេក្រប្បាច់ថា សេចក្តីសុខ ឱ
បទថា ចសំសំ ត្រប់បានសេចក្តីត្រកអវ តែថា
អាចារ្យពួកខេះពោលថា វិនិត្តលាក់ បានសេចក្តីតាប់បិត្ត
អធិប្រាយថា បានទ្រព្យ ឬ ពិតមេន អូកមានសិល រីមជុំ
ផ្លូវប្រសព្ទគំនរគោត់ដែល ព្រោះជាមួកមិនប្រមាណ ឱ
បទថា ចឡើ បានដល់ ធ្វើកាលហេរីយ ឱ
បទថា សឡេ ចមោណែនាំ ភាព់សេចក្តីថា ប្បាច់ការ
ត្រកអវរកកយដោយកាមគុណា ដីពោញចិត្តកន្លែងឡើហេក ឱ
មានវាតាប្រកបដោយសេចក្តីថា កាលប្បាច់សេចក្តីសរសើរ
គឺបានសេចក្តីតាប់បិត្តកន្លែងហេកនេះ និងសេចក្តីរកកយដោយ
ទិញសម្បត្តិកន្លែងហេកខាងមុខ គប្ប័រក្សាសិល ឱ

សេចក្តីថ្លែង និង ៣

សើលរាប់ ហើ ពលរូប មិត្តលោក សញ្ញាមេនាគារិកគ្នា
ជុសវិញ្ញាបន មិត្តលោក ដំសនេស ខាងមាសាំ ។
ពិតិណាស់បុគ្គលធម៌មានសីល រំមេដ្ឋានទួរមិត្ត
ទាំងឡាយប្រឹកដោយការសង្គម ចំណែកបុគ្គលធម៌សីល
កាលប្រចាំត្រីការក្រៃក រំមេដ្ឋានបាកមិត្តទាំងឡាយ ។

អនុគមន៍ សេចក្តីថ្លែង និង ៣ បន្ទះដីបន្ទី

បន្ទះ សញ្ញាមេន បានដល់ ការសង្គមការយោប៊ា
ដើម ។ ពិតិណាស់ ការសង្គមមិនបៀវបៀនរណា ។
ដោយការបុគ្គលធម៌មេដ្ឋានលើក រំមេដ្ឋានមិត្តទួរ
បាន ព្រោះជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញបិត្ត ។

បន្ទះ ដំ សន្តោ បៀប៉ា រំមេដ្ឋានកំហាត់ ។

បន្ទះ ខាងមាសាំ បានដល់ ផ្លូវបាកមួមានបាន -
ពិបាតជាភីម ។ ពិតិណាស់ សត្វទាំងឡាយ អ្នកប្រាថ្មា
ចំពោះប្រយោជន៍ រំមេដ្ឋានមិនគឺរកបុគ្គលធម៌ក្រុសីលសីលជាប់
ជាប់ខាត ។

សិទ្ធិភាពាំង ី ៤

អរឃ្លាត្រ អគិត្យាត្រ ឯក្សាបោល លកនេ នារោ
រឃ្លាកិត្យ បសំសព្វ សុខ លកនៅ សីលរា ។
ធម៌អ្នកទ្រស្ថិក រ៉ែមនុបានទូរទាសដន នូវជំរោះ
ជំនួរបាន ឯធម៌អ្នកមានសិក រ៉ែមនុបានទូរគុណដន
នូវសេចក្តីសរសើរដន សព្វ ឬការ ។

ឥឡូវតាំង សិទ្ធិភាពាំង ចរម្បត្តិថតិ
បទបា អរឃ្លាំ ប្របា នូវទោសមិនមែនគុណ ប្រ
ការវិះគនបំពោះមួន ។

បទបា អគិត្យ បានដល ពោសមិនមែនយស តី
មិនមានរូប្រាង សម្រេច ។

បទបា រឃ្លាំ បានដល គុណ ។

បទបា គិត្យ បានដល រូប្រាង សម្រេចសេចក្តីជា
អ្នកប្រាផ្ទាយស ។

បទបា បសំស បានដល សេចក្តីហើកសរសើរ
បំពោះមួន ។

សិច្ចតាំង ឯ ៥

អាគិ សើលំ បតិដ្ឋា ច គល្បរាយាងព្យ មានុា
បម្ខុំសព្វដម្ពាលំ តន្ទា សើលំ វិសោធន៍យេ ។
សិលជាតិដីជ ជាទិត្រាំន ជាម៉ែនកុហ្មាបាគមិ
និនជាប្រធាននៃដមិទាំនព្យ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បី
ជម្រះសិល ។

អត្ថភ័ៀវ សិច្ចតាំង ចរម្បនិបនី

បទបា បតិដ្ឋា ព្រៃបា ជាមុល ឬ ពិតម៉ែន សិល
ជាតិដីជ ជូនកុសលបាគមិ ឬ ដូចជាបោកពោលបា ព្រោះ
ហេតុនោះជន កិកុំបោកចូរជម្រះសិលដែលជាតិដីជ
បុរាណ ឱ្យរាយានចុំកិត្តកុសលបាគមិ ឬ កិត្តជាតិដីជ នៃ
កុសលបាគមិ កិសិលដែលបរិសិទ្ធិបនោះ ជនជាតិដីជ នៃ
កុសលបាគមិ ឬ បទបា បតិដ្ឋា បានដល់ តាំងមាំ ឬ ពិត
ម៉ែន សិលជាទិត្រាំន នៃឧត្តមនុស្សដមិទាំនអស់ ឬ ព្រោះ
ហេតុនោះ បោកទិបពោលបា តាំងនៅកិត្តសិលជាតិដីជ ឬ

បទថា គល្លាងុណ្យ មាសុកំ សេបកីថា ជាម
បង្កើតតីខ្សែកំណែកប្រាណាចម្លើ មានសមបនិនឹបស្បែនា
ជាជីម ។

បទថា បម្ខុំ សព្វចម្លានំ ធានដល់ ជាប្រមុទ តី
ជាប្រជាន អធិប្បាយថា ជាដរនៃការប្រព័ន្ធទៅនៃដល់
រកទោសមិនបានទាំងអស់ មានបាមោដ្ឋានឱម ។

បទថា ឥស្សា ត្រប់ ធាយការ៖ជាជីម ។

បទថា វិសោនយេ ធានដល់ គប្បីខ្សែសម្របនៃ
សីលដែលមិនជាប់ជាជីម ។

ទី៣តាម១ ឈី ៦

ឱរា ច សំរែ សីលំ ចិត្តនូស្ស អភិបាសនំ

តិត្យុ សព្វពុជ្ញានំ ឥស្សា សីលំ វិសោនយេ ។

សីលជាប្រាំនៅ ជាចំនប់ ជាប្រជីនបញ្ចាំនៅចិត្តខ្សែកកាយ

ពំនិតាកំពង់របស់ព្រះពុទ្ធឌ្រប់ព្រះអង្គ ព្រះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីជម្រះនូវសិល ។

អង្វែកថា សិលភាពា ចរមណិជនី

បទ់ នៅ ដានដល់ ជាដែនអធិប្បាយថា ជា
ទីតាំង ព្រះអត្ថថា មិនយានកន្លែងបាកទួចចិត្ត ។ ប្រាំ
រយៈថា នៅរាជរដ្ឋប្រុស សិលខ្លួនជួនតាមតី
កំពាត់ការ៖ជាអ្នកប្រុសសិល, សិលរយៈថា សំរាប់ ព្រះ
បិទ្ទារ៉ែនការកែតាមីនីរបស់កាយទួចចិត្តជាគោម ។

បទ់ អតិថរណ៍ សេចក្តីថា រយៈថា ព្រះអរ
ព្រះសេចក្តីនៃបិទ្ទារ៉ែនការកែយសេចក្តីជាបេតុមិន្ត្រីរដ្ឋរក្សា ។

បទ់ តិចឡាតាំង សិលខ្លួនតី សេចក្តីថា ប្រុប
ជួចជាកំពង់ ព្រះអាចបន្យាត់បាហលនវមនិតិល តីកិលស
និងកិនិការយានចុះកាន់មហាសម្បូរ តីព្រះនិញ្ញននៃព្រះពុទ្ធ
ពំនិតាផ្លាយតីព្រះសារកញ្ច ព្រះបាបេកញ្ច ព្រះសម្បាសម្បូរ ។

សិទ្ធិភាព និង ៧

សើលាំ ពលាំ អប្បជិមាំ សើលាំ អារុចមុន្តមាំ
សើលាំ អាករណាំ សេដ្ឋាំ សើលាំ ការចមពាន់ ។
សិលជាកម្មាំនីរកអ្នីប្រើបង្គួមមិនបាន សិលជា
អារុធិនីឧគ្គមាំ សិលជាគ្រឹនអាករណោះដីប្រសើរ សិលជា
គ្រឹនក្រោះយ៉ានអស្សាយ ។

អត្ថភាព សិទ្ធិភាព ចរមណិបនី

បទថា សើលាំ ពលាំ អប្បជិមាំ បានដល់ ជាកម្មាំនី
និនជាបាមពលរបស់កំពុលមេចំព ដែលមិនមានអ្នកស្រីរ
បានក្នុងការព្យំព្យូរកមារនិនសេទាន់មារ ។

បទថា អារុចមុន្តមាំ បានដល់ ជាគ្រឹនប្រហារដី
ប្រសើរបំផុត ក្នុងការកាត់ទូរសង្ឃឹមលើសដឺម ។ ឈូនេះថា
អាករណោះ ព្រោះដ្ឋីខ្សែស្រីរោះរាជការយស្សាត ។

បទថា សេដ្ឋាំ សេចក្តីថា ជាសម្បត្តិដីប្រសើរបំផុត
រហូតដល់អស់ជីវិត ។ ហាកំបីបង្គចជាគ្រឹនក្រោះ ព្រោះអាប

ការពារសវត្ថមានដីរីត, អាមេរិកក្នុងពោលថា មិនបែកច្បាត់
ទូយ អធិប្បាយថា មិនទម្លាយ ឬ លេខាជាត ជាសាន
ព្រោះអត្ថថា មិនលើចុះក្នុងកិលេស ព្រោះលាកនកនឹង
ត្រពំនិកដីជា គីសិន្នរ ឬ

សិទ្ធិភាព ឯ ៥

សីលំ សេឡុ មហេសគ្រោ សីលំ តាញា អណ្ឌនៅ
សីលំ វិលេបនំ សេឡុ យេន រាតិ ជីសោធនិសំ ឬ
សីលជាសានមានសំគិតំ សីលជាប្រើន្តក្រុមបង្កើត
ប្រសើរ សីលជាប្រើន្តកាបង្កើតប្រសើរ តែនបកចោសោ ឬ
ទិស ឬ

អង្វែកថា សិទ្ធិភាព ចរម្បនិបនិ
បទថា មហេសគ្រោ ប្រុបា អ្នកមានកម្មាធិន្ទនឹក ឬ
បទថា តាញា អណ្ឌនៅ សេបកិច្ចា កិនធន្តក្រុមបណ្តុំ
ជាចំគេ ព្រោះផ្សាយថែប្រោសួរបំក្នុងទិសទាំងពីរ ឬ
ជាយហេតុទោះ លោកទិបពោលថា យេន រាតិ ជីសោ-

ឯសំ សេបកិច្ចា បុគ្គលអូកដល់ព្រមដោយកិនតី សីហនោ៖
រំមនុជ្រាយទៅកាន់ទិសតុប ទិសដាំ តីទៅកាន់ទិសទាំងពីរ
ធាប់ថា ឯសោ ដូច្នះកែមាន អធិប្បាយថា ទៅកាន់ទិស
ទាំង ១០ ។

ពិចារណា ទី ៤

សីលំ សម្តុលមេរកំ សីលំ ធាមេយ្យមុន្តមំ
សីលំ សេដ្ឋា អតិវាយកា យេន វត្ថិ ឯសោិសំ ។
សីលជាកញ្ចប់បាយដៃប្រសើរ សីលជាស្សីវិនិច្ឆ័ន់
សីលជាកំបន់ដៃប្រសើរ សម្រាប់ទៅកាន់ទិសទាំងពីរ ។

អគ្គិភោះ ពិចារណា ចរមណិចលិ

បទថា សម្តុលមេរកំ បានដល់ កញ្ចប់បាយ ឈ្មោះ
ថា ស្សីវិនិច្ឆ័ន់ ឬសកាន់យកកញ្ចប់បាយ ដើរដើរទៅមិន
លំបាកដោយសេបកិច្ចា ព្រមៗសេបកិច្ចាស្រកយុវនទោកិនិ
ចន្ទោះដើរយ៉ាងណា សម្រិអូកបិបុណ្ណោះដោយសីលកិយ៉ាង

នោះការយកស្សែរធម្មត សិលដែលបានស្ថិតដើម្បីរាជការ
ជូរកញ្ចារ គឺ សង្ការរមេដែលបំពាកភុទិន្នន័យ ឬទៅហើយ ឬ
ព្រោះហេតុនោះ សិលទីបាយឃាត់ ជាស្សែរធម្មតដើម្បីបាន
ម្យាក់ឡើត សិលរាយឃាត់ ជាស្សែរធម្មតដើម្បីរាជការ
ដើម្បីបាន ព្រោះមិនខ្លួចដល់ពួកយោរជាដើម និងព្រោះឱ្យ
សម្របសម្រាតដែលប្រាប់បាន ឬទៅហើយ ការបុណ្យកន្លែង
ទៅរាយឃាត់ នាំទៅឱ្យដល់ទៅនោះ ឬ តាមដែលប្រាប់ ឬ

បទបាត់ អតិវឌ្ឍន៍: នាំទៅយ៉ាងក្រោះលី បានដល់
យកពាណាព: ឬ សិលជាចម្លៃជាតិដែលនរណា ឬប្រុទស្ស
កិយមិនបាន ជាតុណាចាតិដើម្បីបាន ជាទាបន:ដើម្បីបាន
បំផុត ព្រោះឱ្យសម្របទីបានដែលឧនបនឹងបាន ឬ
បទបាត់ យេន បានដល់ ពាណាព:ដើម្បីបានក្រោះលី បាន
លាស់ ឬ

បទបាត់ យាត់ ធម៌សោ ធម៌សំ សែបភុទបាត់ រមេដែលនាំពាំង
អុកមកពាំងអុកទៅការទិសនោះ ឬ ធ្វាយជាយស្របតុំ
ម្យាក់ ឬ

សិទ្ធិភាព ទី ១០

តែង និច្ចំ លកតិ មេច្ចុទ្ទាយ ច ឯមេនា
សព្វន្ទ ឯមេនា ពាល់ សីលេសុ អសមាបើតា ។
បុគ្គលិកមានចិត្តអាណក្រកំក្រិតិចាំនួន មិនតាំង
មាំក្រិតិសិលបចាំនួរយា រៀមជនបាននូវការនិន្ទុក្រិតិហើយ ហើយ
ដើម្បី ឬ៖បោះហេកនេះទៅហើយ រៀមជនមានចិត្តជាទុក្រិតិ
អាចឲ្យដឹង ។

អង្វ៉ែនថា សិទ្ធិភាព ចរមណិតិលី

បន្ទោះ តែង និច្ចំ លកតិ សេចក្តីថា បុគ្គលិក
មានបញ្ហានៃខ្សោយ សូម្បីនិន្ទុក្រិតិហើយ ជាអ្នកមាន
ចិត្តដែលប្រកបដោយកិលេស មានភត់ជាថីម ប្រទស្ស
ហើយ រៀមជនបានឡើលូនូវការនិន្ទុថា អ្នកនេះជាបុគ្គលិកស្តី
សិល ជាបុគ្គលិកមានធិនិភាមក ។ និន្ទុសូម្បីឬះហេក
នេះទៅហើយការបរហេក រៀមជនឡើលូនូវការនិន្ទុអំពី
យមបុរស(សេចក្តីយមកាត)ជាថីម ក្រិតិអាចឲ្យដោយនៅយ៉ា

ជាគើមថា ជាគាត់មនុស្សកាងវិណ្ឌី ជាមនុស្សអារក្រា)
ជាអារជាតុដ្ឋេប្បែង ក្នុងទួលបានព័ត៌មាននឹង ព័ម្យាន
បុរាណកំពើដែរ ដោយពីត គេហេយ៉ាបា ជាមនុស្សពាល
អារក្រា ក្នុងទីចាំនូន គីជាមុកចិត្តអារក្រា ក្នុងហេរេ-
ស្ថាបៀបេយ ព្រោះខ្លួនកំពើដោយអំណាចនៃកម្ពុជាគើម
ព្រោះហេតុនោះ គេទីបាបេយ៉ាបា ជាបុគ្គលពាលជាមុកមាន
ចិត្តអារក្រា ក្នុងទីចាំនូន ។
ព្រោះហេតុអ្នែ ?

ព្រោះគេជាមនុស្សមានចិត្តមិនតាំងមាំ ក្នុងសីលាំន
ធ្លាយ គី មានចិត្តមិនតាំងនៅមិនប្រពិត្យក្នុងសីល ទាំង
ធ្លាយដោយត្រួមត្រូវ ។

សិច្ចភាព ឌី ១១

តែង គិតិ លកតិ បេច្ចុ សត្វ ច សុមេា
សព្វតុ សុមេា ដីរោ សីលសុ សុសមាបិតោ ។
អុកប្រាប្រុមានចិត្តបុក្នុងទីចាំនូន តាំងមាំក្នុងសីល

ទាំងទ្នាយ រំម៉ួនបានទូរកិត្តិស៊ុក្តុក្តុហេកទេះដែន លុះបោះ
ហេកទៅ រំម៉ួនមានចិត្តវិកាយកិត្តិហ័នសុគិជន ។

អត្ថអត់ សិទ្ធិភាពា ចន្ទេត្តិបនិ

បទៗ នៃ គិត្ត លកតិ សេបកិត្ត ចំណោកអូក
មានចិត្តលកិត្តហេកទេះ ក្រើរំម៉ួនទូលបានទូរកិត្តិស៊ុក្តុបោះ
ជាសប្បីរស មានកល្បាចាងមិ គេបោះហេកទេះទៅកាន់
បារហេក(ហ័នសុគិត្ត) រំម៉ួនទូលកិត្តិយសបោះ អូកទេះ
ជាសប្បីរស មានកល្បាចាងមិពិតយ៉ាវ៉ែនោះ គេរំម៉ួន
ចូលដល់នូវការធានមិត្តសម្បាត់នៅទោះតាំងទ្នាយ មិនមែន
បានទូលកិត្តិយសវិតម្យាប៉ុក្តុហេកទៅដែរ ដោយពិត
នោះគេបានហេហ្មោះបោះ ជាអូកប្រាស់ដល់ប្រមជាយបញ្ញាមាន
ចិត្តតាំងមាតាំដោយលូ ប្រពិស្វានដោយលកិត្តិសីលប៉ាតាំងទ្នាយ
ហេហ្មោះបោះ ជាអូកមានចិត្តលកតិដល់ប្រមជាយសរមនស្ស
ក្រោះការប្រព័ន្ធសុបិតកិត្តិហេកទេះនិងកិត្តិទីតាំងពន្លេ ក្រោះ
បានទូលកិត្តិយសម្រាតិកិត្តិហេកទាន់មុខ ។

សិទ្ធិភាព ទី ១២

សិលមេរ តែង អត្ថំ បញ្ញា បន ឧត្តមា
មណុស្សសុ ច ឡើសុ សិលបញ្ញាលាទា ជយណុំ ។
សិលជាកំពុកកុវិនិកហេរកនេះ ចំណោកបុគ្គលមាន
ប្រាប្រើដីឧត្តមដៃរ ដីយដំនោកុវិនិកខែរោហក ព្រោះ
សិលទិនបញ្ញា ។

អត្ថំភាព សិទ្ធិភាព ចនមត្តិបនិ

សិលកុវិនិកបទប៊ា សិលមេរ តែង អត្ថំ នេះ មាន ២
យ៉ាន គីឡូកិយសិល ១ ហេរកុត្តរសិល ១ ឬ កុវិនិ
បញ្ញាសិល ២ យ៉ាននោះ ហេរកិយសិលដែលដល់ជាប់
ដំបូង រំមនុនាំគុណរិសសដែលឱ្យកិត្តកុវិនិកាតារារិក្សា
ក្បួនមបាសាបជាគើម កុវិនិកាមហេរកនិនជាបោត្តិនការ៖
ជាបុគ្គលបានការឱ្យប្រព័ន្ធដីរិសសកុវិនិកខែរោហក និនប្រព័ន្ធ-
ហេរកជាគើម ឬ ចំណោកហេរកុត្តរសិល រំមនុដើរឱ្យរាយការ

កន្លែងនរវិធីទីសម្បែកចំនួនអស់បាន ព្រោះហេតុដឹងខ្សោះ សិល
នៅក្នុងបណ្តុះបណ្តាល កំពូលដោយពិត ឬ សមជុចពាក្យដែល
លោកពេលទីក្រោម

បុគ្គលរើមជួលដល់សេចក្តីជាក្សត្រ ដោយ
ព្រមទាំងរឿងបាន រើមជួលដល់សេចក្តីជាមេដោយ
ព្រមទាំងកណ្តាល និងរើមជួន(ល្អ)តែទេះដោយ
ព្រមទាំងខ្លួនសំដួល ឬ

និងថាកិត្តចំនួនឡាយ ប្រសិនបើកិត្តប្រើសង្គមថា
អាណាពប្រើបានចិរ បិណ្ឌបាតសេទាសន៍ គិតានកេសដុះ
នៅ កិត្តប្រើដូចខ្លួនបានកិត្តសិលចំនួនឡាយចុះ ឬ ប្រុង
ម្នាលកិត្តចំនួនឡាយ សេចក្តីចំនួនបិតមាំរបស់អ្នកមានសិល
រើមជួនសម្រាប់ព្រោះជាអ្នកបានសុទិដ្ឋចុះ ឬ

តែកន្លែងការវិធីដល់សិល លោកក្នុងសិលបែប៖ ដីដល់
ជាសត្វរប់បេញបានដោយប្រការចំនួនពន្ល កន្លែងនរសង្គ្រារទីក្រោម
បានចំនួនអំពីកន្លែង ឬ ទីបិទនៃបានចំពោះពេលដែលឡើយ ឬ

ជោយបទថា បញ្ចាក់ បន ឧត្តមោ នេះ លោកពេល
សំដើរបំបញ្ញានោះនឹងប្រសើរបំផុត ជោយបុគ្គលាចិត្តន
ថា កីបុគ្គលអូកមានបញ្ញា រំមនុជាអូកខ្សែខ្សែស៊ែរ តីប្រសើរ
បំផុត ។

តើវីរនេះ កាលទិន្នន័យបំផុតការណ៍នៃសិល និងបញ្ញា
ប្រសើរបំផុតជោយកិច្ចលោកពេលថា ដំយធម៌នុកិច្ចមនុស្ស
លោក និងទៅលោករំមនុជាទន្លេសិលទិន្នន័យបញ្ញា ។

លោកស្រី បញ្ជានំ ព្រោះអតិថាវីនិងការបំផុត
នោះគឺ លោកស្រី ឈ្មោះជមិនធនិជ្ជការ ព្រោះសិលទិន្នន័យ
បញ្ញា ។

ពិតិណាស់ បញ្ញាបៀវសិលបេញ្ញាបៀយកិច្ចតើវីនិងមិន
ធានប្រសិលបៀវបញ្ញាបេញ្ញាបៀយ រំមនុជីនាទីនិងនឹង មិន
ធាន, កើតិចិត្តនឹងពារនោះទំនុកប្រុងដល់ត្រានិនិត្ត ។ សម្រាប់
ពិតិជួចចាករដល់លោកពេលទុកថា បញ្ញា តីសិលជម្រោះ
ហើយ ឯសិល តីបញ្ញាដម្រោះហើយ ។

បទបោះ មនុស្សសុ ច នៅសុ នេះ ជាបទសម្រាត
ដល់សេចក្តីសេសវេទបានរបស់សិល និងបញ្ហាទោះសេចក្តី
ពិតិភូទទៅនោះ សមាជិរមេដឹងយើង្ហារដោយសិល ព្រោះជាបាន
របស់បញ្ហា ប្ររមេដឹងយើង្ហារដោយបញ្ហារព្រោះដ្ឋីខ្សែកែត និង
ជាបានរបស់សិលជាដើម ។

សុត្តនបិដកភាព ៥៧/ ២៨/ អង្គកបាកាត ៥៧/ ២៧៦

ស្ថុបន្ទាលិនិត្យលើឯកត្រួតពិនិត្យនៃគម្រោង

១- សិលរ ហិ ពហុមិត្ត អ្នកមានសិលរមេដឹង
បានមិត្តប្រើ

២- នៅលើ គិត្យ បន្ទីរ និងអ្នកមានសិលរមេដឹង
បាននូវកុណាផន្លឺ នូវកិត្តិសំណុដឹង នូវសេចក្តីសរសើរដឹង
សូច ៣ ការ

៣- អាច សិល បន្ទីរ ច សិលជាមួយដើម្បី
តាំង ជាមណ្ឌលកែតែនៃសេចក្តីលូ ។

- ៥- បម្ខុទំ សព្វចម្លាត់ សិលជាប្រធាននៃជម្រើនធម្មាន
- ៦- នៅ ច សំរែ សីល សំរោះសិលជាអ្វីន
កកំដូន្ទីទូចិត្តធ្វើឱ្យបិត្តិកកយ តាំងជាកំពង់យានចុះកាន់
មហាសម្បទ្រពីព្រះនិញ្ញន ។
- ៧- សីល ពលអប្បជិះ សិលជាកម្មាំងរកអូប្រប
ជួមមិនបាន ។
- ៨- សីល អារុចមួលម សិលជាអារុចដីខត្តម ។
- ៩- សីល អាករណ៍ សេដ្ឋ សិលជាអ្វីនអាករណ៍
ជួបសីរ ។
- ១០- សីល គរចមពុត្តា សិលជាអ្វីនក្រោះយ៉ាន
អស្ឋារ្យ ។
- ១១- សីល សេត្ត មហាសគ្គា សិលជាស្ថានមាន
សិក្សា

១២- សីលា វិលេបនាំ សេដ្ឋ សីលជាត្រូវឯករាជ
ដីប្រជុំ

១៣- សីលា សម្បតុលមេរគ្គំ សីលជាកញ្ចប់បាយ ដី
ប្រជុំ

១៤- សីលា ទាមយុរិកុតម៉ោ សីលជាស្រួលដីខុតម

១៥- សីលា សេដ្ឋា អតិវិញ្ញាន សីលជាការហន់ដី
ប្រជុំ ។

ពីធម្មទ្រព្រឹមជោមិតត្លុ ១០ ម៉ោទ

១- អណ្ឌមេា សីលប្រុបដ្ឋានច្បាប់ម្មាប់ពិស ។

២- ឱសនសមេា សីលប្រុបដ្ឋានច្បាប់បំបាត់រោគ (ច្បាប់
វិសេសដែលអាចម្មាប់ទូរោគ តីកិលសរបស់សត្វទាំង
ឡាយឱ្យអស់ទៅ) ។

៣- ឧណ្ឌមេា សីលប្រុបដ្ឋានទីកិន្ទីត្រជាក់ ច្បាប់

ស្ថាត (អាចហានដម្រះនូវដោជល ពេតិសក់កូលជាប្រចាំឆ្នាំ
ដ្ឋាប់កុងកាយគីកិលេស) ។

៥- មណីរតនមនោលាសមោ សិលប្រុបដុបកវ
មណីមានលើខ្លោះថា មទាបិចនិត្ត (រៀមធនិត្តឱ្យសម្រប
នូវសេចក្តីប្រចាំឆ្នាំយ៉ាង) ។

៥- នាកសមោ សិលប្រុបដុបជាទុកដា (និងអាច
ទាំងនឹងកាត់ឱ្យធុតអនុញ្ញាត ៥) ។

៦- សន្តូរាយនសមោ សិលប្រុបដុបជារទេសគោះគោះ
(ដែលនិត្តអាចអូសន្តូនឹងកាត់ឱ្យធុតអំពីតំបន់ជាប់ស្រយាល
គី ជាតិ ធម៌ ព្យាពិ មរណាត់) ។

៧- រតនសមោ សិលប្រុបដុបជាមួល (ព្រោះអាច
កម្មាត់បេញ្ញូវកែវិតាំង ៣ គី ភគោះ ទេសោះ មោហោះ) ។

៨- មហាមួយរុដ្ឋិសមោ សិលប្រុបដុបជាមួយ
កែវិតាំង (ព្រោះអាចនិត្តឱ្យសម្របនូវសេចក្តីប្រចាំឆ្នាំ
តាំងពីរ) ។

៥- អាជីយសមោ សិលប្រជុបដជាអាមារ (ពេន់
តែងតែទទួលទៅសិស្ស ឱ្យសិក្សានរៀតដែលជាកុសល) ។

៦០- នេសិតសមោ សិលប្រជុបដជាបុគ្គលដែល
ចូលរួមប្រាប់ដ៏ (ប្រាប់ដល់អ្នករដ្ឋនាមខ្លួនខ្លួនទៅជាប្រទេសទៀតរៀប
ដើម្បីមែន) ។

ហាក. គម្ពីរយវាំនបិយតិភាគ ២, ទំព័រ ១៤០

សេវាឌីនិទ្ទេ

សារពិនិត្យ

ម្នាក់កិច្ចការយក កាលពីព្រៃននាយសកម្មទេរានមិន
ធានហោរមាតលិសត្វាបាក់មកប្រុប់ថា ម្នាក់មាតលិសំឡាល់
អ្នកចូលចិត្តរបៀបជានេយ្យដែលទិន្នន័យៗមួយណែនាំ យើងនឹង
ទៅកាន់ខ្សោយការកូមិ ដើម្បីម៉ឺននរកូមិដែលប្រាប់បាន ។

ម្នាក់កិច្ចការយក មាតលិសត្វាបាកទៅប្រព័ន្ធដែល
ស្ថាប់ពាក្យសកម្មទេរានមិនបាន សូមទទួលប្រាក់ពេញ

ហេីយទីមាប់អាជារ៉ែនយក ដែលទីមាសេះមួយពាណ ក្រាបទូល
ដល់សកទេរានមិនបាត បពិត្រពេះអង្គអកទិន្ទិក រប់អាជារ៉ែន-
យក ដែលទីមាសេះមួយពាណ ខ្លឹមពេះអង្គបានទីមបម្រុងពេះ
អង្គហេីយ សូមឡើងសំគាល់នូវការបញ្ជាក្រនីនឹងស៊ូបចោកក្នុង
កាលពីឆ្នាំទេនេះចុះ ។

ម្នាលកិកទាំងឡាយ រំជាប់នោះជន សកទេរានមិន
ត្រូវបានការដែលយកប្រាសាទើអធិប័ណ្ឌមស្តារក្រប់បិស ។
ម្នាលកិកទាំងឡាយ ត្រានោះជនមាតលីសង្ហាបក
ទេរបុត្រ បានក្រាបទូលសូរសកទេរានមិនដោយគាត់បាត
តាំង និមស្សនិតិ តែវិជ្ជា សព្វ គុម្ភា ច ទន្លេយោ
បន្ទាក់ ច មហាការ តិនសា ច យសស្សិនា
អច កោះ នាម សោ តកោ យ ច សក្ស
និមស្សនិតិ ។

ពកអកមានវិជ្ជាបីដែន ពកក្បុត្រិយ៍ទាំងអស់ដែលគន់
នៅក្រុងបីដែនដីដែន ពកមហាការទាំងប្រព័ន្ធផកទេរតាមាន

យសក្តីនឹងហានតារតិន្យដន្ល ពេទ្យច្បាយបន្ទីព្រះអណ្ឌ បពិត្រ
សក្តីទេរកដ កាលបើយ៉ាននេះ ព្រះអណ្ឌនឹងច្បាយបន្ទីអក
លាង អ្នកនោះជាបុគ្គលិករតេបូជា តើជាអ្នកណា ?

សក្តីទេរកដ ត្រាស់បា

ឥ នមស្សនី តេវីឆ្នា សព្វ គុម្ភា ច ឈត្តិយា
ចត្តាកៅ ច មហាការ តិនសា ច យសស្សីនោ
អបាព្យ សីលសម្បញ្ញ ចិរឡុសមាយិតេ
សម្ងាត់ បព្វិតេ វណ្ណ ព្រៃឡុចិយបាយឱល
យេ គបាន្តា បុញ្ញការ សីលវិនា ឧធាសកា
ដម្ចុន ធនាំ ធ្វាស់លិ នៅ នមស្សមិ មានលីតិ ។
ពួកអ្នកមានវិធាបីដន្ល ពួកក្រុត្រិយ៍ពំនអស់ដែល
គដិះទៅលើដែលដិះដន្ល ពួកមហាការពំនបានដន្ល ពួកទេរតា
មានយសក្តីនឹងហានតារតិន្យដន្ល ពេទ្យច្បាយបន្ទីខ្ញុំពិតិមេន
ឯខ្ញុំច្បាយបន្ទីដោយប្រព័ព័នេះពួក បព្វិត់ដែលបរិបុណ្យ
ដោយសីល មានចិត្តពំកល់មាំអស់កត្រិដីយុរអវេនីនមាន

ព្រហ្មបារុងជាទីប្រព័ន្ធឌីកនឹងទាន់មុខ ពួកគ្របាស្តូរាងដា
អ្នកធ្វើបុណ្យ ជាជាបាសកម្មានសិល ចិត្តធមក្តុន ប្រព័ន្ធ
ដោយធិនិ ម្នាលមាតិលិ ទីកំថ្នាំយបនីចំពោះពួកគ្របាស្តូ
នៅ៖ដែរ ។

មាតិលិទិនុលប៉ា

សេដ្ឋា ហិ គិះ លោកស្រី យេ តាំ សត្វ និមស្សុសិ
អបាម្បី នៅ និមស្សាមិ យេ និមស្សុសិ រាសវាតិ ។

បពិត្រសក្ខទេរកដ ព្រះអនុប្បាយបនីពួកបុគ្គលិក
ពួកបុគ្គលិកនៅ៖ប្រសិរីបំផុតកនុលោកដោយពិត បពិត្រ
រសវេះ ព្រះអនុប្បាយបនីពួកបុគ្គលិក ទីព្រះអនុកំប្បាយ
បនីពួកបុគ្គលិកនៅ៖ដែរ ។

បុះមយវេរកដ ព្រះនាមសុដ្ឋម្បតិជាប្រជានរបស់
ទេរ៉ែ ឯនពោលពាក្យនេះហើយ កំប្បាយបនីគ្រប់ទិសរប
ទ្រីនគង់លើរបេឡើ ។

បបមសក្ខនមស្សនស្ស្រត បិដកភាគ ៣០, ទី២៩ ២៤៧

សេចក្តីលទ្ធផល

បទថា បុរិនិត្យសា ធានដល់ ទិសដំ ៤ និងទិស
តូច ៥ ។

បទថា ភូមា ធានដល់ អ្នកនៅលើផែនដី ។
បទថា ចិរវត្សសមាតិតេ ធានដល់ អ្នកមានចិត្ត
តាំងមានហេតុយោងខ្លួន និង អប្បនាមសៀវត្ថិយរ
អវេង្វន ។

បទថា វណ្ណ ធានដល់ ឱ្យសុមសំពេះ ។
បទថា ព្រហ្មចិយបកយនេ អធិប្បាយថា នៅ
ប្រព្រៃតប្រហ្មចិយ ដែលជាការប្រព្រៃតប្រសើរបំផុតជាជំម
ថា ដែកមួយពេល នាន់មួយពេល ក្នុងទីបំផុតជីវិតរហូត
អស់ ១០ ឆ្នាំទេ ២០ ឆ្នាំទេ ។ ឬ ៦០ ឆ្នាំទេ ។

បទថា បុឡូគា ធានដល់ អ្នកធ្វើបុណ្យមានជា
ជំមយ៉ាននេះថា ថ្វាយបច្ចេយ ៤ បុជាជោយត្រូវមិនកំអាធ
ប្រទិបម្បុយពាណ ។

បានប៉ា សីលវេជ្ជា សេបកិច្ចា តាំងនៅក្នុងភាពដោ
ឧបាសកប្រកបដោយសិល ៥ ឆ្នាំ សិល ១០ ឆ្នាំ ។

បានប៉ា ធ្លើមួល នានា ធ្វាល់លិន បានដល់ មិនធ្វើ
ពោរកម្មមានការទម្លាយខ្លួនជាជីម ហេរីយចិត្តមរក្សាប្រចាំ
កុំយាក់ដោយកសិកម្ម គោរកកម្មទិន្នន័យកម្មជាជីម ។

បានប៉ា បម្លេទា រដមានុយិ បានដល់ជាប្រមុខតំបន់
អ្នកប្រសិរបស់ពេទ័ព្ទច្បាយ ស្របឡើងរប ។

អង្គកបាតាកាត ២៤, ទី៣ ៥០៩

ផ្លូវលិខិត្តក្នុងនឹងបានប៉ា

សារតីទិញ ។

ម្នាលកិកព័ត៌មានច្បាយ ក្រើងដ្ឋាប់មានមកបា ពួកតសិ
ប្រិនរប ជាអ្នកមានសិល មានគុណដមិលនៅក្រោមស្រែយ
កិន្និកដិះប្រកោះយស្សកលើកនឹងក្រោះ ។

ម្នាលកិកព័ត៌មានច្បាយ ក្រោនោះនឹងសកម្មភាពមិន និង

កំបចិត្តអសុវិនចូលទៅរក្សាតកតសីអ្នកមានសីល មានគុណ
ធមិកុចាំងនោះ ។

ម្នាលភីកីទាំងឡាយ ត្រានោះនេះ កំបចិត្តអសុវិនពាក់
ស្ថ្រកដើនីជីក្រាស៊ែ សេវិត្យវត្ថេខំ តាំងនគ្រដើរចូលទៅ
ការនៃអាស្រែយតាមទារដីប្រសើរ ដើរក្រែរពួកតសី អ្នកមាន
សីល មានគុណាភមិជីលូ តាំងនោះចម្បាយប្រមាណមួយ
ព្រាម ។

ម្នាលភីកីទាំងឡាយ ចំណែកទានសក្ខទេរនមិន ដោះ
ស្ថ្រកដើនីជីក្រាស៊ែ ប្រទានព្រះខំដល់ពួកទេរតាងទៀត តែ
មិនដើរដោយត្រូវ ស្អែចចូលទៅការនៃអាស្រែយតាមទារខាងបាត់
ហិរញ្ញធមព្វាបិនមស្រាវពួកតសីអ្នកមានសីល មានគុណាភមិ
ជីលូតាំងនោះ ពីអាជក្រមួយលូ ។

ម្នាលភីកីទាំងឡាយ ត្រានោះនេះ ពួកតសីអ្នកមាន

---

៤. ស្ថ្រកដើនីជីក្រាស៊ែតាំងពី ៤ ជាន់ដ្ឋីនីទេ ។

សិរីបាយានគ្តុណាងមិជីប្បញ្ញាំនីនេះ ឯកពោលបន្ទីសក្រុមេរោត-
មិនធនធាយគាត់ ហៅ

ក្រឡាន វសីនំ ចិនុក្តុតានំ

គាយា ចុតោ គ្រប់ មាលុទេន

វតោ បដិក្សម សហស្សន៍នេត្ត

ក្រឡាន វសីនំ អសុចិ ឈរោរាណិ ។

កិនរបស់ពួកតសី អ្នកប្រព្រឹតនរៀតជីយូរ រំម៉ង
យ្មានបេញអំពើកាយផ្លាយទៅតាមខ្សែប៊ែរ បពិតសហស្ស-
នេត្ត សូមប្រែងអនុប័ណ្ឌសបេញពីទីនេះទៅ បពិតទោរោដ
ព្រោះកិនរបស់ពួកតសីមិនស្ថាតទេ ។

សក្រុមេរោដពោល

ក្រឡាន វសីនំ ចិនុក្តុតានំ

គាយា ចុតោ គ្រប់ មាលុទេន

សុចិត្យបុប្ផែ សិរីសិរី មាលំ

ក្រឡាន ឯនំ បដិក្សម ក្រឡាន

ន ហេតុ នៅ បជ្ជកាលសព្វិលាសិ ។

ឯ. ក្រុមរបស់តែសីអ្នកប្រព័ន្ធឌាន អស់កាលដើម្បី
រំមែនធុងចំបោះអំពីកាយផ្លាយទៅតាមវរណៈ (ក៏ពីតែមេន)
បាតិត្រូវការកើតចំនួន តែប៉ា យើងខ្ញុំប្រាប្រាប់តែក្នុងទីនៃបង្ការ
បុគ្គលប្រព័ន្ធការកម្មងារ ជាតុងវិចិត្តជាក់លើក្រោល ឬក
ទេរតាមទីនៃការកើតឡើង នឹងរាយការដឹកនាំក្នុងក្នុងនេះទេ ។
អារ៉ាកសុត្រ.សុត្រនិងកិច្ច ៣០. ទំព័រ ២៦៥

សេចក្តីណាយ្យជំនួយ

បទៗ បណ្តាណកុដីសុ សម្រាប់ សេចក្តីប៉ា តែសីទាំង
ខ្លាយ អាស្រែយនៅក្នុងបណ្តាណសារា សម្រារណ៍ដោយទី
សម្រាកពេលយប់ និសម្រាកពេលវ័យ និងទីប្រចាំម៉ោងដើម្បី
ក្នុងដង្វោះ ដែលបានរឿករាយក្នុងបិមរន្តប្របេស ។ ទេរតាំង
ពីរពកនេះគឺ សក់ទេរកនមិនឱ្យសេចក្តីប៉ាបិតិជាកុងប្រសារ
និងឱ្យពុកកេកក្នុង ឲ្យបានក្នុងប្រព័ន្ធដោយ

ត្នា ពេកធនគ្រានេះត្រាប់ទៅជាមួយត្នា ឱ
បទបោ អនស៊ីយោ បានដល់ ស្ត្រីរដីជក្រាស៊ី
ប្រើនជាន់ ឱ

បទបោ ឈតំ ឱល តែត្នា បានដល់ស្តាយជាន់ ឱ
បទបោ ដត្លុល បានដល់ ធម៌ស្រួចនគ្រាទិញ ទុក
ភាគខែស៊ី ឱ

បទបោ អបព្យាមនោ កែវត្នា គី ឆ្នាយមិនដល់
មួយព្យាម ឱ

បទបោ ចូលគីតានំ គីប្រព័ត៌រតមកយា ឱ តីសី
ទំនុងធ្លាយពោលបោ ហោកកូរមួយចោលទៅអំពីទេនេះ ចូរ
រៀរចោលអំពីទេនេះ កុំហូររហូវយប់ ឱ

បទបោ ន ហោឡុ មេហោ សេបកីបោ ពកទោតាម
មិនមានសេបកីសម្ភាប់ កុងកុងរបស់អ្នកមានសីបនេះបោ
"បដិកលប់"ទេ ឱ ហោកសម៉ែមិនទុកបោ កើតុកទោតាមាន

សេចក្តីសមាបុណ្យ កិនបស់អ្នកមានសិលបា “ត្រប្អួល
គរព្រៃកអរ គរពោលបិត” ទាំងអស់នោះជន ។

អដ្ឋកបាកាត ២៥, ទំព័រ ៤៤៤

ធម្មតាសម្រាប់ បុរាណភ្នែក និង បុរាណភ្នែក

ធម្មតាសម្រាប់ បុរាណភ្នែក និង បុរាណភ្នែក

បទបា អមព្វ ពីរិសដ្ឋាន បានដល់ ពីរិសដ្ឋាន

(និង បទបា អមព្វ ពីរិសដ្ឋាន) ។

បទបា តម្លៃ ហើរកំ អនុវិចនិតិ សេចក្តីបា បានពួលបា
កិនថ្មី ៨ សេចក្តីបានពួល ត្រូវបានសេចមហាការទាំង
៩ បា “ហើរកំនឹងខ្សោយ ថ្មីនេះជាថ្មី ៨ ហើរកំនឹង
ខ្សោយចុរត្រាប់ទៅកាន់មនុស្សហើរក ហើយកត់យករោងរោង
និងគោត្របស់មនុស្សដែលធ្វើបានរួមមក ៤ សេចមហាការ
ទាំង៩ ៤ នោះ កិត្យុប់ទៅបានបរិភេរបស់ខ្លួនបា ទៅ
ចុះហើរកំនឹងខ្សោយ ហើរកចុរត្រាប់ទៅកាន់មនុស្សហើរក

សរស់រហូរះនិងគោត្រ និងមនុស្សដែលធ្វើបុណ្យចុះក្នុង^៩
ផែនមាសហើយនាំមកចុះ ។ បីរាជទាំងនេះធ្វើតាមពាក្យ^{១០}
បញ្ជានោះ ដោយហោតុនោះ ទិប្បព្រះមានព្រះភាគត្រាស៊ប់
តមំ ហោកំ អនុវិច្ឆនិ ដូច្នេះ ។

បទថា កចិ ពហុ ជាដើម ព្រះមានព្រះភាគត្រាស៊
ទុក ដើម្បីសម្រួលិកអាការត្រួតត្រាមីល របស់ទោតាតាំង
នោះ ។ ពិតម៉ែន ទោតាតាំងធ្លាយត្រាប់ទៅត្រួតត្រាមីល
ដោយអាការដឹបពេលមកនេះ ។

គុណគ្មានទេន

បណ្តាបទាំងនោះ បទថា ឧប្បសជំ ឧបរសនិ
សេចក្តីប៉ា មនុស្សទាំងធ្លាយអធិជានអនុឧប្បសចម្លយខេ
រ ត្រា ។

បទថា បជិជាតករកិ សេចក្តីប៉ាធ្វើការ (រក្សា)
បជិជាតករឧប្បសជំ ។ ដនទាំងធ្លាយកាលធ្វើការ (រក្សា)

អូកធ្វើបុណ្យចុះក្នុងដែនមាស ហើយនាំមកថ្មាយស្តីច
មហាការជាតិ ៤ ។ បទប៉ា បុត្រា តមំ ហេរកំ អនុវិចនិត្ត
សេចក្តីប៉ា (ខិរសរបស់ស្តីចមហាការជាតិ ៤) ត្រាប់
ឡើ (ត្រួតមើល) ព្រោះត្រូវស្តីចមហាការជាតិ ៤ បាន
ឡើតាមនីមួនទីនេះ ឬ បទប៉ា តុលាបុ ត្រូវប៉ា ក្នុងច្រៃ
នោះ ឬ បទប៉ា ឧត្តាសចេ ត្រូវប៉ា ក្នុងច្រៃឧត្តាសចេ ឬ
បទប៉ា សចេ កិត្យឱះ អប្បកា ហេនិតិ សេចក្តីប៉ា
បារិស៊ិទអាមាត្របស់ស្តីចមហាការជាតិ ៤ ចូលឡើការ៖
គ្រាមនិតិម និង ការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ
អាស្រែយនៅតាមគ្រាម និតិមនិងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ
អាមាត្របស់ស្តីចមហាការជាតិ ន្មាយមកហើយ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ
កិត្យិត្យិការ៖ ត្រូវបណ្តាការ ឡើការ៖ សំណាក់របស់ទោតារ
ជាតិ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ
នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ នៅក្នុងការិយាល័យ

ចំណុទប្រើននៅដីយសក្រោះមាតានៅប្រឈម, កាលវទេតាប្រាំ
គ្រាម និតម និងរាជធានី រាយការជាប់ មែនហើយ លាក
អ្នកទិន្នន័យ ក្នុងព្រៃកនេះអ្នកជារោង និងអ្នកជារោងនៅ
ផ្ទើបុណ្យ ក៏កត់រោងនិងគោត្របស់មនុស្សទាំងនោះទុក
ហើយទៅកន្លឹងទីដី ឬ តមកក្នុងថ្ងៃ ១៤ សូមវិបុត្របស់
សេចមហាការទាំង ៤ ក៏កាន់យកដែនមាសនោះហើយត្រាច់
ទៅកត់រោង និងគោត្រតាមន័យនោះនឹង ឬ ក្នុងថ្ងៃ ១៥
ដែលជាប់ចុះខ្ពស់ចំណុទ សេចមហាការទាំង ៤ ក៏កត់រោង
និងគោត្រចុះទៅដែនមាសនោះ ឬ ហើយតាមន័យនោះ ឬ
សេចមហាការទាំង ៤ នោះជ្រាបជាប់ រោបារោះមានមនុស្ស
ពិប រោបារោះមានមនុស្សប្រើន តាមចំណុទដែនមាស ឬ
ព្រះមានព្រះភាគច្រួនៗសំដើរយកសេចក្តីនោះ ទីប្រទាស់ពាក្យ
ជាដើមជាប់ សមេ កិត្តិវ អប្បរា ហេតិ មនុស្ស ដូច្នេះ ឬ

ទេពតាម់តាមត្បូន្យ

បទបា ទេរតំ តារតិសាទំ សេចក្តីបា ទេវតាពំនេ
ធ្លាយបាននាមយ៉ាងនេះបា (តារតិស្ស) ព្រោះអាស្រ័យ
ទេរបុគ្គលិក ពួន អត្ថ អ្នកកែវត្រាំបុង ឬ ចំណោកកបា
ពោលដោយការឧប្បត្តិរបស់ទេវតាពំនេះនៅ បានអធិប្បាយ
ទុកហ៊ីយយ៉ាងពិស្តារ ក្នុងអដ្ឋកបាសកបញ្ហាស្ថ្រី ក្នុង
ទិន្នន័យ ឬ បទបា ពេន តីព្រោះការប្រាប់នោះប្រ ព្រោះ
មនុស្សអ្នកដ្ឋើបុណ្យមានពិចនោះ ឬ បទបា ទិញ វត កោ
កាយា បរិបាយិស្សនិ សេចក្តីបា ព្រោះទេរបុគ្គលិក ឬ
មិនប្រាកដ ពួកទេវតាកិនិងសាបសុន្យអស់ទៅទេវតុរប្រវិជ្ជ
ប្រមាណមួយមួនយោដន៍ ដែលគួរឱកកាយ កិនិងទេវ ឬ
បទបា បរិបុរិស្សនិ អសុរកាយា សេចក្តីបា អាមួយ ឬ
និងពេញបរិបុរាណៗ ឬ ដោយហេតុ នេះទេវតាងនៃតារតិស្ស
ទិន្នន័យបិត្តបា ពួកយើងនិងមិនបានលេងនកូវត្រកុល
ពួកទេវតាកិនិងទេវតុរប្រវិជ្ជ ឬ សុម្បី
ក្នុងសកបុរី កិត្យប្បីជ្រាបអត្ថនឹយដោយ ឧបាយនេះនៅ ឬ

ព្រះមានព្រះកាតត្រាសំបា ភូតបុព្វំ ភិករោះ សក៍
ទេវកនមិទ្ធោ ដូច្បែះ ត្រួសំដោដល់ដែលព្រះអគ្គជាស៊ូច
សក៍ទេវកន ឬ ម៉ារីទេវត ហោកពោលបា ព្រះមានព្រះ
កាតត្រាសំបោដល់អធ្យារស្រើយរបស់ស្អែចសក៍៖ ព្រះអគ្គ
មួយ ឬ

បទបា អនុទយមាណោ ពីប្រជា ជាសំពើនីមួយៗរបៀប
ដីផ្លូវ ឬ

បទបា តាមំ រែហាមំ គីកធនកាបនោះ ឬ

ជាបីបារិយបត្រ

ជាបីបារិយបត្រឡាតិ ឯណ្ឌ ជាបីបារិយបកោះ នាម
អន្តរ់សេវី តេមាសំ និពលុខាសបោ, នៅ អសកោនីស្ស ទិន្ន័ំ
បរារុណាលំ អន្តរ ឯកមាសំ និពលុខាសបោ, នម្បៃ
អសកោនីស្ស បច្ចមបរារុណាលោ បច្ចាយ ឯកោ អន្តមាសោ
ជាបីបារិយបកោះយោវ នាម ។

ក្នុងបទថា ធាតិហារិយបក្ខណ៍ នេះ គប្បីជ្រោបវិនិច្ឆ័យ
ដូចតទៅនេះ ឧប្បាសចំដែលរក្សាតាប់ពត្យារហ្មតដល់អស់
ត្រមាសានក្នុងវស្សារឈ្មោះថា ធាតិហារិយបក្ខុប្បាសចំ ឬ
កាលមិនអាច(នឹងរក្សា) ឧប្បាសចំរហ្មតដល់អស់ត្រមាស
នោះបាន ឧប្បាសចំដែលរក្សាប្រចាំរហ្មតដល់អស់ទៀមយ
ក្នុងបន្ទាន់ថ្វីបរាណណាតាំនៃ ២ នេះ, កាលមិនអាច(នឹងរក្សា)
ឧប្បាសចំប្រចាំរហ្មតដល់អស់ទៀមយនោះបាន (ឧប្បាសចំ)
កន្លែះទៀមយ តាំងពីថ្វីបរាណណាគំបួននេះ, កើរឈ្មោះថា ធាតិ-
ហារិយបក្ខុប្បាសចំដូចត្រា ។

បទថា អដ្ឋនុសុសមាតតាំ ថ្វីប្រចាំ ប្រកបដោយអដ្ឋ
គុណ ៥ ឬ បទថា យោបស្ស មានិសោ នៅ សេចក្តី
ថា សត្វសុម្បែណា គប្បីជ្រោកដួចជាយើង ឬ បានទូមក
ថា ស្ថូចសក្ខ៌ជ្រោបគុណរបស់ឧប្បាសចំ មានប្រការដួច
ពោលហើយ ទីបុល់សម្រតិក្នុងទីរោហក ទៅចុលចាំ
ឧប្បាសចំមួយទៅ ៥ ថ្វី ឬ

នំយម្យយាង់ត បទថា យោបស្ស មានិសា នក
សេចក្តីថា សត្វសុម្យីណាគគប្បីប្រាកដុបជាយើង អធិប្បាយ
ថា គប្បីប្រាកដុបដើម្បីបានទទួលមហាសម្បត្តិ ឬ ក្នុងសេចក្តី
នេះ មានអធិប្បាយដូចខ្លះថា កើបុគ្គលអាចដែលនឹងបានទទួល
សម្បត្តិរបស់ស្អែចសក៍ ដោយខាងក្រោមមួយបែបនេះ ឬ
បទថា វិសិទ្ធភាព បានដល់ មានការនៅបច្ចេកវិទ្យាយ ឬ
បទថា កតករណីយោ បានដល់ ធ្វើកិច្ចដែលគ្មានធ្វើដោយ
មតិ ឬ បិតនៅ ឬ បទថា ឱហិតភាគេ បានដល់ ជាក់
ទន្លេការ កិលសការ និងអភិសិទ្ធភាពរបស់បិតនៅ ឬ បទ
ថា អនុប្បត្តិសទេត្រា សេចក្តីថា អរហត្ថធោល ហេងថា
ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន សម្រេចប្រយោជន៍របស់ខ្លួននៅ ឬ
បទថា បរិក្តិណាករសំយោជនោ សេចក្តីថា រោងប៉ោង មាន
សញ្ញាជន ព្រៃនីបនីសត្វទុកក្នុងកតអស់ហើយ ព្រោះ
សញ្ញាជន ដែលជាបោតុឱ្យបង្ហាញ ហើយអសាទ្វានៅ
ក្នុងកតទាំងឡាយអស់ហើយ ឬ បទថា សម្បទញ្ញា វិមានៗ

សេចក្តីថា វប្បធម៌ ព្រះជីវិ៍ដោយហេតុ ដោយនីយដោយ
ការណែ៖ ឬ

បទថា កណ្តាំ វចនាយ ព្រះ គ្នរដីម្បីនីង
ពោល ឬ បទថា យោបស្ស មានិសា នក់ សេចក្តីថា
សូម្បីបុគ្គលិកនិតិប្បញ្ញត្រោះអិណាល្អ ត្រាកដដូចជា
យីន បុគ្គលិកសូម្បីនៅ៖ គប្បីចូលចាំខោសប្ត់បែបនេះគឺ
កាលដីនគុណរបស់ខ្លួនសម្រាប់យោបស្សនេះ ឬ

នីយម្បួយទៀត បទថា យោបស្ស មានិសា នក់
សេចក្តីថា សត្វសូម្បីណាគប្ប័ត្រាកដដូចជាយីន ឬ អធិ-
ប្បាយថា គប្បីប្រាទ្រាជាដីម្បីបានទូលាមហាសម្បតិ ឬ ភីន
បទនេះ មានអធិប្បាយដូចខ្លះថា កិច្ចិកបាកចនិតិប្រានទូលាម
សម្បតិរបស់ព្រះអិណាល្អ ដោយខ្លួនសម្រាប់បែបនេះ ឬ

អង្គកប្រាកត ៣៤, ទំព័រ ១៦៣

សុវត្ថិភ័យរបៀបនៃការគេងទីន ៣០ ប្រចាំខែ

១. សីល ជាជីវិចិត្តអាមេរិកដែលមានសាច់សង្គមខ្ពស់ មាន
ពោលវេលាទៅជាប់ពីសំណង់ដល់ការបង្ហាញរបស់ខ្លួន មាន

២. សីល តែងកម្មាធំបាត់នូវអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រ មាន
ភាគចំណេះដោះស្រាយ

៣. សីល ជាប្រធ័នប្រជាប់ដើម្បីប្រសើរក្រោមឈានជាន់
ខ្លួន និងកម្មាសជាប់ពីសំណង់ដល់ការបង្ហាញរបស់ខ្លួន

៤. សីល មានការក្រោមឈានជាប់ពីសំណង់ដល់ការបង្ហាញរបស់ខ្លួន និង
សមត្ថភាព ក្រោមឈានជាប់ពីសំណង់ដល់ការបង្ហាញរបស់ខ្លួន

៥. សីល មានគុណភាពជាប់ពីក្រោមឈានជាប់ពីក្រោមឈាន សូម្រី
ក្រួច្ឆែងបានសាលជាប់ពីក្រោមឈាន ក្នុងសមត្ថភាព និងសំណោះស្រាយបង្គំ
ចំពោះលោកអ្នកមានសីលដែរ

៦. សីល ជាដែលក្រោមឈានជាប់ពីការបង្ហាញរបស់ខ្លួន

៧. សីល ជាភាមិនសម្រាប់ការបង្ហាញរបស់ខ្លួន និងអភិត្រា

៨. សីល ជាផ្លូវការបង្ហាញរបស់ខ្លួន គឺព្រមទាំងនិញ្ញន

៨.- សីល ជាក្នមិប្រព័ន្ធសារករណិត្យាងាបចេករណិត្យាងាប និងសម្ងាត់សម្ងាតិត្យាងាប

៩០.- សីល ប្រុបដុបជាជើមកប្បញ្ញត្តិក្ស ប្រជាក់កវិទ្យា ព្រះអាចីមិសម្របបានតាមសេចក្តីប្រាប់

៩១.- សីល ជាទិស្សន៍ពេញចិត្តគោរពលើក តម្លៃនៃសព្វហ្មារ (អ្នកប្រព័ន្ធគិស្ស))

៩២.- សីល តែងទាំមកនូវបីពិសោមនស្ស

៩៣.- អ្នកមានសីល រំមនុមិនតុះដៃរុណុនុនុន

៩៤.- អ្នកមានសីល មិនខាងចំពោះអាជ្ញាកំយ និង
ទុគតិកំយ

៩៥.- អ្នកមានសីល វិញ្ញាផនមិនតុះដៃរុ

៩៦.- អ្នកមានសីល វិញ្ញាផនតែងសរសើរ

៩៧.- អ្នកមានសីល រំមនុមិនមាននូវសេចក្តីកោរ

ក្រហាយស្តាយក្រាយ

៩៨.- សីល ជាសិរីសុសិនិងជាមន្ត្រូលបដើម្នាក់

១៩.- សីល ជាកុលសម្បត្តិដីក្រែលនទាន់ខ្សោយបុគ្គលិក

២០.- សីល ជាពស្តុរោះដីក្រែលនភាពជាចំក្បងទន

**២១.- សីល ទាំងមានជីវិតទាំងប្រសើរជាន់ជីវិត
(ស៊ូ មួយថ្ងៃប្រសើរជាន់រស់អត់សីលមួយរយៈថ្ងៃ)**

**២២.- សីល ជាថ្វីដីក្រែលនមិនជាសាធារណៈ
ដល់ទឹកភ្លើងខ្សោយប៉ាធិនិនអនុញ្ញាត៖ដល់ទេរោហក**

**២៣.- សីល ក្រែលនជាន់របសម្បត្តិ ព្រោះមិន
បិតឡាក្បងអំណាចហេតា ព្យាជិ និន ជាទីព្រោកអរនៃជន
ដែល សូម្បីជនដែលនោះជាបារក់ដោយ**

**២៤.- សីល ជាគ្រឿនសេចក្តីសុខឆ្លើចិត្ត ក្រែលន
ជាន់វិមានប្រាសាទ**

**២៥.- សីល ក្រែលនជាន់ព្រាតិមិត្តមានមាតាបិតា
ជាថីម**

២៦.- សីល ក្រែលនជាន់បញ្ហាសេទារបស់ព្រះរាជ

- ២៧- សីល ក្រុកលើជាតិដាច់មនុ ប្បច្ចាំដីវិសេស
- ២៨- សីល ជាព្យិកធនក្រាមទៀតដែលគេចាងដោយកម្រិត
- ២៩- សីល ទាំងអាជីវកម្មនៃជាតិពីពីនៃទៀតទៅនឹងជីថិត
- ៣០- សីល ទាំងអ្នកបានសម្រេចជាមនុស្សរូប ។
 (ហាក អង្គកចាតរិយាលិក)
-

តាមៗពោនជំនួយនាមិត្តល្វែងឯណា

សាសនេ គុណបុត្រានំ បាតិដ្ឋាន និត្ត យំ វិធាន
 អាណិសំសបិរិប្រជំ នស្ស សីលស្ស គោរៈនេ ។
 ទិតិនៃកុលបុត្រាទាំងទ្រាយ កុងសាសនាថំនមាន
 ព្រោះរៀរាបុទ្ផិសីលិក នរណាតបីពោលនរការកំណត់
 អាណិសន្សែនសីលនោះបាន ។

ន ឥឡូ យមុនាកាបិ សរភូ រ សរស្សតិ

ជិនិត្ត រាជិរតិ មហិ រាជិ មហាលជិ ។

សក្តិលានិ វិសោឱចតុំ តំ មលំ នៅ ធាងិន

វិសោធនយតិ សត្តានំ យំ នៅលើលេខំ មលំ ។

សិទ្ធិភាពកី យមុន្តកី សរភុកី សរសុវត្ថិកី អបិវវត្ថិ
កី មហិកី សុទ្ធទៅតាសិទ្ធិយោងដំ ១ កំណើនអាមេរិកី និង
ជម្រះនូវមួនរបស់សត្វពំនួរយ កុងហោកនេះធានឡើយ
មានព័ត៌មានពេលតែសិលនេះដែលហើយ ។

ន តំ សុជាលុយ ន បាន ន ចាប់ ហើនុជាំ

នៅ បាន ន មុលាយោ ន ចណ្តុកិរណាលុក

សមយន្តិន សត្តានំ បរិឆ្លាយាំ សុរក្តិតំ

យំ សមេតិជំ អវិយំ សិលំ អច្ចុនសិតលំ ។

ឱ្យប់ពំនួរយ ដែលប្រកបដោយទៅកី ឪមចនុន
ក្រហមកី កែវមុកាបារពំនួរយកី កែវមណិតំនួរយកី
រស្តីនៃព្រះបន្ទុនដីទេកី មិនអាមិនរម្យប៉ុនុសបញ្ជីក្រហាល់
ក្រហាយ បស់សត្វពំនួរយកុងហោកនេះធានឡើយ មាន
ព័ត៌សិលដីប្រសិរដែលបុគ្គលរក្សាសិលហើយ ដោយប្រៀប
ជាតុណាចាតិត្រូចជាកំយោនក្នុងក្រែលនឹងនេះ ទីបអាមេរិកីរម្យប់
ធាន ។

សីលគន្លសមោ តាម កុតា នាម តិវិសិដ្ឋិ
យោ សមំ អនុរាយ ច បណ្តុរាយ ច រាយតិ ។
កិនធនារាជ្យយោទៅស្តី កិនធទិបណ្តាយឃូប់ និង
ប្រាសូប់ កិននោះស្តីដោយកិន គី សិបនិងមានមក
អំពីណា ។

សត្វាបេរាណសាធារណ៍ អញ្ញាំ សីលំសមំ កុតា
ឡើរ រ ចន និព្យាន និត្យសូ បនែនដេ ។
ធម្មជាតិដីទីដែលជាដណៈណូរ សម្រាប់ទ្រួនទៅកាន់
ស្ថានសុគិបុប្រា ទ្វាសម្រាប់ញូនិងដនខ្សោចូលទៅកាន់នគរ គី
និព្យានខ្សោស្តីដោយសិបនិងមានមកអំពីណា ។

អនុនុរាយជាគិកយំ វិនិសយតិ សព្វសោ
ជាលិ គិតិ ហាសព្វ សីលំ សីលរំ សណា ។
សិបនៃបុគ្គលូកមានសិបចាំនូរាយ រំមិនកម្ពាត់
នូវកំយចាំនូន មានអត្ថានុរាយជាគិកយោដើម ដោយសព្វគ្រប់
តែងញូនិងកិតិសំពុនិស់បុគ្គលូរករករាយខ្សោក់តិសព្វកាល ។

គុណាណាំ មួលភូតស្ស នោសាណាំ ពលបាតិតោ
តិតិសីលស្ស វិញ្ញូយ្យាំ អាលិសំសកចាមុទាំ ។
ប្រធាននៃពាក្យពោលខ្ពស់អាណិសង្គរបស់សិល ដែល
ជាមួលហេតុនៃគុណាណាដំនឹង ជាប្រព័ន្ធសម្បាប់ខ្ពស់កម្មំនឹង
នៃទោសចំនឹង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបតាមទំយោដែលបាន
ពោលមកនេះប៉ះ ។

ឥស្ស ឌាសាគិតាំ ហេរាទិ បន្ទាបីវេចារណ៍
បញ្ហាច្នោះ សដលា ឥស្ស យុស្ស សីលំ សុណិម្ភលំ ។
សិលនៃកិត្តិកណា មានមនុលអស់ហើយ (បិស្សិ
ស្តុត) ការប្រព័ន្ធបីរោនកិត្តិកនោះ រំមិនទាំមកឯណ៍រោសបកិត្តិ
ជ្រោះបញ្ហាច្នោះរបស់ហេរាទិ រំមិនមានផលប្រើបាន ។

អន្តាលុវាគាតិតយំ សុទ្ធសីលស្ស តិកុតោ
អនុគារំ វិយ វិ បានយំ នារុកាយតិ ។
កំយអត្តានុវាគេយជាថីម តែដិជិនជ្លាក់បុះកាន់បាប្ប-
ចំយោនៃកិត្តិកដែលមានសិលបិស្សិ ដូចជាព្យេរិទ្ធេដែលមិន
ជ្លាក់បុះកាន់ទិន្នន័យ ។

សីលសម្បត្តិយា ភីគុ សោកមានោ នាមេរោន
បកាសម្បត្តិយា ចនោ គនោ វិយ សោកតិ ។
ភីគុលកដីព្រៃ គិតបេ: (សកាតព្រឹងកិលសម្បត្តិក្រោ
គិសិល) ព្រោះបរិបុណ្យដោយសិល ដូចជា ព្រះបន្ទុដែល
លកដស្របទនៅមេយប្រព័ន្ធដោយសិល ។
គាយគនោយ ធាមុនិ សីលនោន្តិ ភីគុនោ
គកេតិ អបិ ឈរវណ៌ សីលគនោ គបារកា ។
សម្បត្តិនកាយរបស់ភីគុមានសិល តែងធ្វើសេចក្តីរក
រយដល់ទេរតា និងមនុស្សទាំងឡាយចាំពេលទៅបីកុដីក្នុងក្រុង
នៃសិល ។
សព្វសំ ឥន្ទុជាសាលំ សម្បត្តិ អភីគុយ្យតិ
អវិយាតិ ធនធានិសា សីលគនោ បរាយតិ ។
ភីនរបស់សិល តែងត្របន្ទុសម្បត្តិនគ្នាតាតិទាំង
ឡាយទាំងបុណ្យបាន តែងដ្ឋាយទៅការទិសទាំង ១០ គត់
ទិសទាប់ ។

អប្បកាបិ កតា កក សីលវេន មហាថ្មនា
យោនីតិសីលវា យោតិ ចុះសត្វាកាលណំ ។
សការ៖ ដែលទាយកដ្ឋី ហើយ ក្នុងអ្នកមានសីល
ឈ្មោះថា សូម្បែមានប្រមាណភាពិបក់មានផលប្រឹន ព្រះ
អ្នកមានសីលជាកាលនេះ សម្រាប់ទួលប្រគីនសការ៖ បង់
សីលវេនំ ន ពាយនិ អាសវា ឯធម៌ដ្ឋីកា
សម្បរយ៉ឺកណុក្តាលំ មួលំ ឈុតិ សីលវា ។
អាសវេះទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបច្ចុប្បន្នបៀវតបៀន
បុគលមានសីលមិនបាន បុគលមានសីលតែដីករំហើងនៃ
ប្រសគលវេនសេចក្តីទីក្នុងនៅយ៉ា ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងនាន
មទ ។

យា មនុស្សសុ សម្បតិ យាច នៅសុ សម្បនា
ន នា សម្បនុសីលសុ តែងតែ យោតិ ឯុល្យតោ ។
សម្បតិណា ក្នុងមនុស្សយោកនិងសម្បតិណា ក្នុង
ទេរោក សម្បតិទោះ កាលអ្នកមានសីលបរិបុណ្យប្រាប្រាប្រា

ហេរិយមិនមែនជារបស់បានដោយក្រឡេ ។

អច្ចិនសណ្តា បន យា អយំ និញ្ញាលសម្បជា

សម្បជាសីលស្ស មនោ តមេរ អនុគារតី ។

និញ្ញាលនេះហ្មើនិងធន ដែលមានសេចក្តីស្របក្នុងទីបំផុត
ក្នុងពេក ចិត្តរបស់បុគ្គលមានសីលបិច្ឆុណឺហើយនៅទីនេះស្តែះ
ទៅការនៃនិញ្ញាលសម្បត្តិនោះធន ។

សព្វសម្បត្តិថលមិនមែនសីលមិនតិច បណ្តុះបណ្តុះ

អនេកាការរៀបការ អាណិស៊សំ វិភាគរយៈ ។

ពេះយោគរបស់បុគ្គល ជាបណ្តិតគប្បិចប្រើប្រាស់នៅ
អានិស្សូដើរជាសង្គមការ៖ជាអនេកក្នុងសីល ដែល
ជាមួលនៃសម្បត្តិទាំងពីរឱ្យឲ្យសេសទ្រូយ តាមន័យដែល
បានពេលមកហើយដោយបការ៖ជូន្យេះ ។

បាក.គម្ពីរិស្សទិម្ខិត្តបាបីភាគ ១, ទំព័រ ១០០

គុណវត្ថុនិង

សីលាលារសិទ្ធិសោ អលចកេរ នត្វា ។

អបអ្នរប្រាកដដូចជាប្រើខ្លួនអបអ្នរ តីសីលមិន

មាន ។

សីលបុប្ផុសិទ្ធិសំ បុប្ផំ នត្វា ។

ជ្រាយប្រាកដដូចជាច្រាយ តីសីលមិនមាន ។

សីលឥឡូសិទ្ធិសោ ឥឡា នត្វា ។

កិនប្រាកដដូចជាកិន តីសីលមិនមាន ។

យោតិ សីលរត្តំ អឡា ។

សេបកិចប្រើនៃពិធីមានដល់ពួកជនអ្នកមានសីល ។

ចន្ទនំ នក់ រាជិ ឧប្បជ្ជំ អច វស្សិកី

ឯនេសំ ឥឡូជាតានំ សីលឥឡា អនុន្តកេ ។

កិននៃសីលជាកុណាចាតិប្រសិរបំផុត ជាតិគ្នាចាត

ពិធីនេះ តី ឪមបន្ទទំ ឪមក្រស្តា ជ្រាមប្បុរ ជ្រាម៖ហា ។

សីលំ សមាងានិនិ ។

សីលរមេនិបិទបាតំងនូវសេចក្តីមិនប្រមាណ ។
សីលំ ឧបតាមនឹង ។
សីលតែនិច្ចុបាទិជិត ទ្រព្យិទិកនូវកសុលដមិទាំង
ពួនិច្ចិកនូវកសុល ។

សីលំ សីតនិ ។
សីលជារបស់ត្រជាក់សុប់រម្បាប់នូវអគ្គសុល ។
សីលំ វិឆ្លែនិ ។
សីលជាថីញ្ញាំនិកសុលទាំងពួនិច្ចិកប្រមិន ។
សីលំ អធាយ សព្វនិ ។
សីលជាភ្លើនិបិទបាតំងនូវអធាយក្នុមិន ។
នៅសំ សម្បជ្ជនីលានំ អប្បមានវិហារិនំ
សម្បជ្ជនា វិមុត្តានំ មាខោ មត្តំ ន វិណុតិ ។
មាកជិកជ (ទុកជាស្អិក) កិមិនជបនវិរបស់
លោកអ្នកមានសីលបិទុណិក អ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រមាណ
អ្នកប្រសិទ្ធនេះ(បាកជមិជាភ្លើនិស្អាប្តុន) ព្រោះជិនច្បាស់

ពាមហេតុ ៤

ន សនិ បុណ្យ តាមរាយ ន ចិត្ត នបិ ពន្ល់រ
អនុកែវាថីបន្ទូល្អ នតិ ញ្ញាតិសុ តាមរាយ
ឯតមទ្វារសំ ញ្ញា បណ្តិតោ សីលសំរុតោ
និញ្ញាណតមនំ មត្តំ ធម្បរម វិសោចយេ ។
បុគ្គលដែលមរណាស្រើម គីសេបកីស្បាប់ត្រប់សង្គត់
ហើយ កុនទំនួរយនឹងមកដូយាចាបំនុំកំនើកពុំបាន មាតា
និនិជបិតាពំនួរយនឹងមកដូយាចាបំនុំកំនើកពុំបាន ដោពីរ
ពំនួរយនឹងមកដូយាចាបំនុំកំនើកពុំបាន ត្រីនុំកំនើក
កុកុនួរពីពំនួរយ មិនមានសោះឡើយ (ព្រោះហេតុ
នោះ) បណ្តិតដែលមានប្រាក្សា កាលបរិច្ឆេទដើម្បីនូវអំណាច
នៃប្រយោជនីគីសិលនី៖ហើយ កុកុនរៀតស្រួមប្រយ៉ត្តកុន
សីលខំដម្រោនរដ្ឋរសម្រាប់ដៀរទៅកាន់ព្រះនិញ្ញានិញ្ញាប់ ឱ្យ
រសកនកុបនិនីនូវឡើយ ។

យុទ្ធសាស្ត្រ ត្រួត

បុគ្គលប្រកបដោយធាមិ ១០ ប្រការឡើងស្ថានសុគិ

ដូចជាគាំយកទៅដំកណែវិក

ម្នាវកិត្តិការណ៍ទ្វាយ ! បុគ្គលប្រកបដោយធាមិ ១០
ប្រការនេះ និង ទៅកើតិជស្ថានសុគិ ដូចជាគាំយកទៅ
ដំកណែវិក ។

ចងកិ ១០ យ៉ែនតិនិជ្ជីទេះ ន

១. ម្នាវកិត្តិការណ៍ទ្វាយ ! បុគ្គលុខិត្តិរោកនេះ
លេបដីជាបាតិជាត ពេរបាកជាបាតិជាត មានអាជ្ញាតក់
ចុះហើយមានត្រីនស្រោចកំចុះហើយ ជាមួកអេវនទ្ទាស
ដល់នូវសេចក្តីអាណាពិតអាស្សរ អូកមានសេចក្តីអនុត្រោះ
ដោយប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ ។

២. ម្នាវកិត្តិការណ៍ទ្វាយ ! បុគ្គលុខិត្តិរោកនេះ
លេបដីអទិនាទន ពេរបាកអទិនាទន ជាមួកម៉ែនលូបច្រេយ
គោដៃលជាត្រីនុបករណ៍ គីសម្បតិនៃបុគ្គលដែលដៃលជាតា

**ទ្រព្យបិតកុន្តស្រុកកី បិតនោកុន្តវេត្តកី ដែលគេចមិនឱ្យពេល
គំរាបូច ។**

**៣. ម្នាលភកីកីព័ន្ធញាំង ! បុគ្គលូខេត្តកុន្តហេរកនេះ
លេបដីកាមសុមិត្តាចារ ក្រោមបាកមសុមិត្តាចារ អ្នកមិន
ដល់ទូរការប្រព័ន្ធកន្លែងចំពោះស្រីព័ន្ធញាំង ! ដែលមានមាតា
រក្សាបិតារក្សា បន្ទបនប្រុសរក្សាបន្ទបនស្រីរក្សា ញ្ញតិរក្សា
ជមិរក្សា ជាស្រីមានចិត្ត មានអាជ្ញា(កំណត់ទុក)ដោយបោច
ឡើ សូមវិតស្រីដែលគេចប់ពាកកម្រងជាតុ ។**

**៤. ម្នាលភកីកីព័ន្ធញាំង ! បុគ្គលូខេត្តកុន្តហេរកនេះ
លេបដីនូរមុសាកាទ ក្រោមបាកមុសាកាទ ទោះបីបិតនោកុន្តហេរ
កី បិតនោកុន្តបិស់ទុកី បិតនោកុន្តកណ្តាលបៀនញ្ញតិតុក បិត
នោកុន្តកណ្តាលបេសដឹកី បិតនោកុន្តកណ្តាលបៀនរាជត្រកុលកី
ដែលគេទាំងកសុរជាសាក្សីជា នៅ បុរសអើយ បុរអុកចុល
មកអាយ អ្នកដីនូរហេតុណា ចូរទិន្នន័យប្រាប់ទូរហេតុនោះ
បុរសនោះ កាលមិនដើរិនិយាយជា ទីមិនដើរិនិយាយជំនួយ
និយាយជា ទីមិនដើរិនិយាយជាកាលមិនយ៉ែត្រីនិយាយជា ទីមិន**

យើព្យកមាន កាលយើព្យិមាយយ៉ា ទុំយើព្យកមាន ជាមួក^{ជី}
មិនពោលនូវពាក្យកុហកទាំងដីនឹងនឹងប្រែះ ព្រោះហេតុនៅនឹងកី
ព្រោះហេតុនៅបុគ្គលដែលកី ព្រោះហេតុសំណុក គីអាមស៊ែ
បនិចបនបនកី ឬ

៥. ម្នាបភីកីទាំងឡាយ ! បុគ្គលូនេះកន្លែងហេតុនេះ
លេបនីនូវបិសុណាករាយ ព្រោះហេតុនូវបិសុណាករាយ ពួកគ្រាមំពិ
សំណាក់ដននេះហេតុយ មិនទាំងប្រាប់ដន ឬណោរោងដីមី
និងបំបែកដនទាំងនេះ បុព្ទពាក្យអំពិសំណាក់ដនឯណោរោង ជាមួកដូចជាម្នាបយុទ្ធគឺដនដែលបែកគ្នា បុជាមួកទំនួរបម្រួលនីពក
ដនដែលប្រមូលព្រៃនជាមួកព្រោះអរកុងការប្រមូលព្រៃន ជាមួក^{ជី}
មានតម្លៃកុងសេបកី ប្រមូលព្រៃនជាមួកវិកាយកុងការប្រមូល
ព្រៃន ពោលរាយដែលធ្វើឱ្យគោតសេបកីប្រមូលព្រៃនគ្នា ឬ

៦. ម្នាបភីកីទាំងឡាយ ! បុគ្គលូនេះកន្លែងហេតុនេះ
លេបនីផ្តល់សរុប ព្រោះហេតុផ្តល់សរុប ជាមួកពោលពោតរាយ
ដែលមិនមានពោស ជាករាស្រួលដល់ត្រព្រៃន គីរីម៉ែ
ស្រឡាត្រូវបានការព្យូរប្រួល ជាករាស្រួលបុរាណិស្រឡាត្រូវ

នៃជនប្រើន ជាសម្បិទញចិត្តនៃជនប្រើន ។

៤. ម្នាលភីកុំដែរយ ! បុគ្គលូនេះកន្លែងហេរកនេះ
លេបនៅនៃសម្បុរាបាបេ : ព្រៀរហាកសម្បុរាបាបេ : ជាមួក^{ខ្លួន}
ពោលច្បារតាមកាល ពោលពាក្យពិតពោល ពាក្យដែលជាបាបេ
អត្ថ ពោលពាក្យដែលជាចម្លើ ពោលពាក្យដែលជាកើនយ៉ា
ពោលពាក្យដែលត្រូវគេតាំងទុក ជាទាក្យច្បារតាមកាល
ប្រកបដោយគ្រឹះនាន ជាការមានទីបំផុតប្រកបប្រមឈប់
ប្រយោជន៍ ។

៥. ម្នាលភីកុំដែរយ ! បុគ្គលូនេះកន្លែងហេរកនេះ
ជាមួកមិនមានអភិដ្ឋាន ជាមួកមិនគួរគិតនៅនៃគ្រឹះនាន
ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលូដែលបាន ឱ្យបាន គ្រឹះនាន
ជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលូដែលបាន គ្រឹះនានបានកូលិតប្រុងប្រាណ
មកអញ្ចប់ដៃខែដៃឆ្នីយ៉ា ។

៦. ម្នាលភីកុំដែរយ ! បុគ្គលូនេះកន្លែងហេរកនេះ
ជាមួកមានចិត្តមិនព្យាយាយទេ មានតម្លៃកន្លែងចិត្តដែលពោសមិន
ប្រទួលបាន សត្វពំដែរយនេះកុំខ្សោចបង្ហោរ កុំព្យាយានេះ

កំមានទីក្រុង ចូរក្រានទីប្រជាធិបតេយ្យ សេចក្តីសុំខ្លះ ។

១០. ម្នាល់ភីកពាំនឹងធ្វាយ ! បុគ្គលូនៃកន្លែងហេរកនេះ
ជាអ្នកយល់ត្រូវយើង្ហាសេចក្តីមិនវិបត្តិថា ទន្លេដែលបុគ្គលូនឹង
ហេរកមានដែល ការបុរិជាចំណានដែល ការបុរិតាមចមានដែល
ដែលវិបត្តិកនៃកសហក្សសលកម្ម ដែលបុគ្គលូដើរីបុរិ និង
អាណក្រកមានហេរកនេះមាន ហេរកឧនិម្ពមាន មាតាបិតា
មានគុណា សត្វពាំនឹងធ្វាយជាទបដាតិកកំណើតមាន សមណា
ព្រោយឯណកពាំនឹងធ្វាយកន្លែងហេរកនេះ ជាអ្នកប្រព្រៃតិលី ប្រព្រៃតិ
ត្រីមត្រូវដើរីខ្លួនជាកំប្រាស់នូវហេរកនេះ និងហេរកឧនិម្ព
ដោយប្រាកដីខ្លួនដោយទន្លេនីង ហេរកម្រោប់មាន ។

ម្នាល់ភីកពាំនឹងធ្វាយ ! បុគ្គលូប្រកបដោយធី ១០
យ៉ាននេះនឹង និងថោកកើតជស្សនកស្សតិ ដូចជាគេនាំយកទេ
ដម្ភលិទ្ធក ។

សុតនបិដកភាគ ៥១, ទំព័រ ១៦៦

ធម្មជិតាចិយឥត្តុ ព្រៃ

គុណសម្បត្តិរបស់សីល

នៅក្នុងព្រះសុទ្ធបិធីក ឧទិកទិកាយ បបមកាត ៥៧,
ទំព័រ ៣៣៧ ព្រះមានព្រះរាជទ្វីត្រាំសំអានិសិទ្ធិ ប្រការ
នៃបុគ្គលមានសីល ប្រើបានកោដ្ឋាយសីលថា

ម្នាលគបាបតីទាំងឡាយ ! អានិសិទ្ធិនៃសីល
សម្បទា បុគ្គលមានសីលនេះមាន ៥ យ៉ាង ។

ធម្មិតិសិទ្ធិ ៥ យ៉ែងនេះឱ្យបង្កើចឡើង

តែង គុណមេដោយ សិលវា សិលសម្បញ្ញា
អប្បមានាងិរណ៍ មហាល៊ែន ភោគគូល៊ែន អធិកប្រតិ ។

ម្នាលគបាបតីទាំងឡាយ ! ក្នុងរោកនេះបុគ្គល
មានសីលតែងបានគំនទ្ទេរទ្រព្យប្រឹត មានសេចក្តីមិនប្រមាណ
ជាបេតុ នេះជាអានិសិទ្ធិនៃសីលសម្បទា របស់បុគ្គល
មានសីលទី ១ ។

បុណ្យ ច ចាំ គុណមេដោយ សិលវេសាសិលសម្ប -
និស្ស គុណមេដោយ គិតិសញ្ញា អពុកប្រតិ ។

ម្នាល់គប់ហតិថាំនីងឆ្បាយ ! ម្នាយទីត បុគ្គលមាន
សីល បរិបុណ្ឌដោយសីល តែនឹងមានកិត្តិស៊ូពីជីតិកេះ ទា
រាយទៅ នេះជាការិសង្ឃ្រោះនៃសីលសម្បទារបស់
បុគ្គលមានសីលទី ២ ។

បុណ្ណ ច ចាំ គប់នៅ សីលវេោ សីល-
សម្បទោ យព្យាយឱរបីសំ ឧបសណ្ឌមតិ យធមិ ទន្លិយឱរបីសំ
យធមិ ព្រោះនូលាបីសំ យធមិ គប់នៅ គប់បីបីសំ យធមិ
សមណាបីសំ វិសារនោ ឧបសណ្ឌមតិ អមលូក្ខវេោ ។

ម្នាល់គប់ហតិថាំនីងឆ្បាយ ! ម្នាយទីត បុគ្គលមាន
សីល បរិបុណ្ឌដោយសីល ចូលទៅរកបីស៊ូណា ៤ទោះ
ជាទិយបីស៊ូកី ព្រោះនូលាបីស៊ូកី គប់បីបីស៊ូកី
សមណាបីស៊ូកី រំមួនក្រោរក្រ មិនមានមុខីនបែះនេះ ជាការិសង្ឃ្រោះនៃសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីលទី ៣ ។

បុណ្ណ ច ចាំ គប់នៅ សីលវេោ សីល-
សម្បទោ អសម្ព័ន្ន គាល់ គកេតិ ។

ម្នាល់គប់ហតិថាំនីងឆ្បាយ ! ម្នាយទីត បុគ្គលមាន

សិលបរិបុណ្ឌ៍ដោយសិល រៀមធិនដ្ឋីមរណកាលទាំងរវ៉ែន
នេះជាអាណិសង្ឃ្រោះនឹងសិលសម្បទា របស់បុគ្គលមានសិលទី
៥ ។

បុន ច ចាំ គបាលនយោ សិលរា សិល-
សម្បលោ តាយសុខ តេជា បរម្ភរលាត សុគតិ៍ សុគតិ៍
លោកំ ឧបបណ្តិតិ៍ ។

ម្នាលគហបតិ៍ទាំងឡាយ ! ម្នូយវិញ្ញុទីពី បុគ្គល
មានសិលបរិបុណ្ឌ៍ដោយសិល ឬវិបេក្ខាយការិកាយសាប់
ទៅ រៀមធិនកើតកើនសុគតិ៍សុគតិ៍ ទៅលោកនេះជាអាណិសង្ឃ្រោះ
នឹងសិលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសិលទី ៥ ។

តែម ទោ គបាលនយោ បញ្ញ អាណិសំសា
សិលរោះ សិលសម្បនាយកិ៍ ។

ម្នាលគហបតិ៍ទាំងឡាយ ! អាណិសង្ឃ្រោះនឹងសិល
សម្បទារបស់បុគ្គលមានសិលមាន ៥ យ៉ាននេះជាន់ ។

ស្តុ នៅ ត្រួត

អកប្រាប្រាស់សេចក្តីសុទ្ធភាព ៣ ប្រការ គប្បីរក្សាសិល
ខ្ញុំបានស្វាប់មកយ៉ាងនេះ ពាក្យនីមេបានព្រះភាគ
ដ្ឋែនត្រាស់ហើយ ព្រះអរបានសម្រេចហើយ ឬ
ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បណ្តិត កាលប្រាប្រាស់សេចក្តីសុទ្ធភាព
៣ យ៉ាងនេះ គ្រៀតរក្សាសិល ឬ

ឈោះនៅ នៅ ឃើញនៅឯុទ្ធផលូចឡូវេះ ឬ

១. គី បណ្តិត គប្បីរក្សាសិលដោយបំណងថា
សុមិនីសេចក្តីសរសើរមកដល់អាត្រាមព្រ,

២. គីបណ្តិត គប្បីរក្សាសិលដោយបំណងថា សុមិនី
កោតោគោតោទាំងឡាយ កែវិធីនិងដល់អាត្រាមព្រ,

៣. បណ្តិត គប្បីរក្សាសិលដោយបំណងថា អាត្រា
មព្រ លុះដល់បេក្ខជ្ជាយកនុកាយស្ថាប់ខ្លួន និងខ្លួនកែវិធី
សុគតិសុគតិទូរលោក ឬ

ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ! បណ្តិតកាលប្រាប្រាស់សេចក្តីសុទ្ធភាព

៣ យ៉ាងនេះដឹង គ្រែតែរក្សាសីល ឬ លុះព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រួសម៉ែនសេចក្តីផ្តើម ឬ ទ្រួសត្រាសំគាល់នៅក្នុង
សូត្រនោះបាន

សីលំ វគ្គឃើយ្យ មេដារី បន្ទូយានា នយោ សុខ
បសំសំ វិនិលាកញ្ចុ មេចុ សត្វ បមោជនំ ។
បណ្តិត កាលប្រចាំថ្ងៃសេចក្តីសុខ ៣ យ៉ាង គី
សេចក្តីសរសើរ ១ ការធានទ្រព្យ ១ ការលុះហេរកនេះ
ហើយវិកិយក្នុងសានសុគិត ១ គ្រែតែរក្សាសីល ឬ
អគារកោត្រាបិ ឬ ធាបំ គកោត្រាមុបសេរតិ
សិតិយោបេរតិ ធាបសិ អរឡាយ ចសិន្ទ រហតិ ។
កាលបីបុគ្គលមិនធ្វើបាបទេ តែទៅសេតគប់នីង
បុគ្គលធ្វើបាប បុគ្គលនោះត្រូវអ្នកដឹងរដ្ឋិស ព្រោះអំពី
អាណ្នកដឹង តាំងឯកជំនួយ រំមនុចមិនធ្វើនឹងដល់បុគ្គល
នោះដឹង ឬ

យានិសំ គុរុតេ មនំ យានិសំ ធមុបសេរតិ

សិរីតានិសកោ យេរាតិ សហវាសោ បើតានិសោ ។
បុគ្គលូយកបុគ្គលូបៀបណាត់មិត្តធីនី សេពតប៊ទីនី
បុគ្គលូធ្វើដុប បុគ្គលូនោះជីនិងប្រាកដស្មើដោយមិត្តនោះ ។
ព្រោះការនៅរមនិនីភាយទៅជាបៀបត្រូនោះពីត ។
សេរីមានោ សេរីមានំ សម្បែង សម្បែសំ បាំ
សោរ ឯុដ្ឋោ គូលាបាំរ អលិត្យមួយលិម្បតិ ។
បុគ្គលូបាប កាលបៀបុគ្គលូស្ថាតដើមកសេពតប៊
ហើយបុគ្គលូបាបច្បាប់បុគ្គលូស្ថាត(នោះ) មកកប់ប្រសព្ព
ហើយ រំមនិនីប្រឡាកក់នូវបុគ្គលូអ្នកមកកប់ប្រសព្ពនោះដែល
គេមិនបានប្រឡាក់ដោយបាបធមិនីនី ឯុចព្រោះជីនី ។
ឧបលេបកយា ដីកោ លេរ ខាបសុទ្ធសិយា ។
អ្នកប្រាប់ ព្រោះខាបការប្រឡាក់(ដោយបាប) ទីប
មិនយកបុគ្គលូបាបជាសម្បាប្រាំទីយោ ។
បួនិម្បៃំ គុសត្វុន យោ នោរ ឧបនិយោតិ
គុសាបិ បួនិ រាយនិ ឬវិ ពាណុបសេរីនា ។

នរដែនទួបត្រីសុយធោយចុងស្សវេរ ស្សវេរកមានកិន
សុយជ្រាយចោព្រៃទៅយ៉ាងណាមិញ្ញ ការសេតគប់នឹងបុគ្គល
ពាលកីយ៉ាងនោះដ៏រ ។

ឥឡូវណា បណ្តាលេន យោ នោ ឧបនូចិត្ត

បន្ទាបី សុរកិ រាយណិ ធម៌ ជីវិ ជីវិ បានសេរនា ។

នរដែនណាមួបីមក្រស្តា ធោយសុករឈីសុករឈី
កិមានកិន ក្រអុបជ្រាយទៅយ៉ាងណាមិញ្ញ ការសេតគប់នឹង
អុក្រប្រាក់ កីយ៉ាងនោះដ៏រ ។

ឥឡូវណាមួបស្សវេរ ញ្ញា សម្រាកមន្ទនោ

អសន្ទ នុបសេរយ្យ សន្ទ សេរយ្យ បណ្តិតោ ។

ហេតុនោះ បណ្តិតដីនឹងការសម្រេចនៅផលរបស់ខ្លួន
ជូចជាកញ្ចប់នៃសុករឈី ហើយមិនគប្បែសេតគប់នឹងពុក
អសប្បរសទ្រូយៗ គូរសេតគប់ពេទនីពុកសប្បរស ។

អសន្ទ និរយំ នេនិ សន្ទ ខ្ងាយណិ សុកតិនិ ។

ព្រោះពុកអសប្បរសពេទនីនាំទៅការនៅរកញក សប្បរស

តែងញ្ចាំងសត្វឱ្យទោកនៃសានសុគិ ឲ្យ

ឲ្យបានសាប់មកហើយបា សេចក្តីនេះជនព្រះមានព្រះ
កាតប្រឈឺត្រាស៊ុកហើយ ឲ្យ

សុគន្លឹមបិដកកាត ៥៣, ទំព័រ ៤៩

សៀវភៅនិងចំណេះ

ប្រើសរើសយកអូកមានសិល

កាលព្រះសាស្ត្រ គីនីនៅក្នុងវត្ថុដែតពន ប្រឈឺបាន
ប្រាញចំពោះព្រាប្បុណ្ឌម្នាក់ ត្រាស៊ុប្រាមម្នានេះមាន
ពាក្យដើមបា សវិនធនំ រុឡូយំ ជួប្រែ៖ ឲ្យ

បានពុមកបា ព្រាប្បុណ្ឌនោះមានកន្លែកម៉ោង ៦ នាក់ ឲ្យ
មានបុរស ៦ នាក់ ត្រូវការកូនក្រម៉ាទំនីនោះ ឲ្យ ក្នុង
ចំណោមបុរសទាំង ៦ នាក់នោះ បុរសទី ១ មានរបាយក្នុង
សាត កន្លែកយោព្យបិច្បុណ្ឌ, បុរសទី ២ មានកាយុ
ប្រិន, បុរសទី ៣ ជាអូកបិច្បុណ្ឌដោយជាតិ (ជាតិ

កំណែតិវិធីទាំងអស់) ដែលក្រោមការប្រើប្រាស់ទី ៤ ជាមួយកម្រិចឱ្យការ
ធ្វើយ៉ាងស្ថិត ឬ ព្រៃលូណុកតិតថា កាលបរិច្ឆេទបណ្តាលកន្លែ
ស្រី តើនឹងគ្មានឱ្យដែលអ្នកណាបាន គ្មានឱ្យដែលប្រើប្រាស់ដែល
មានរបស្ឯាត, ប្រើប្រាស់អាយុប្រឈឺ, ប្រើប្រាស់មានជាតិទាំងអស់,
ប្រើប្រាស់គ្មានឱ្យដែលមានស្ថិត, (ហើយ) តើប្រើប្រាស់
មួយណាលូលី ឬ សូម្រីព្រៃលូណុកព្រាយាមគិតយ៉ាងណាក់
មិនជាប់ស្របដែរ (រំពោលនោះ) គាត់គិតថា ព្រះសម្បាព
សម្រាប់ជាមួយស់ ត្រួតពិនិត្យជាបន្ទរហេតុទាំងនេះ យើងនឹងទៅ
ទូលាស្របព្រះអង្គ ហើយយើងនឹងលើកកុនស្រី ឱ្យដែលអ្នក
ដែលសម្រាប់គ្នា គ្នាប់ណែាមប្រើប្រាស់ទាំងនោះ ទីបានការ
យករបស់ក្រុមមានភ្នាក់យើងជាដើម ដើរឡើកនៅតួ, ពេល
ទៅដែលហើយក្រុងប្រាណប្រាណប្រាណប្រាណប្រាណប្រាណប្រាណប្រាណ
គ្នាប់ឱ្យសម្រាប់គ្នា កាលព្រៃលូណុកអង្គយោន៍គ្នាប់ឱ្យសម្រាប់គ្នា
ហើយបានក្រាបទូលាសេចក្តីនោះ ដែលព្រះមានព្រះការតាំង
ពីដើម ហើយទូលាស្រប់ បាតិត្រព្រះអង្គដីប្រមួន តើគ្នា
ឱ្យដែលអ្នកណាក្នុងបំណែាមប្រើប្រាស់ទាំង ៤ នាក់នោះ ឬ ព្រះ

មានព្រះរាជក្រឹតា កាលពីមុនមកបណ្តិតទាំងឡាយ ក៏
ដានសុរបញ្ញានេះដល់ព្រះអង្គដែរ តែព្រះកន្លែងកពជាតិប្រឹន
មក ទីបីមិនអាចចងចាំបាន កាលព្រោះបណ្តុះបាកាបន្ទាន់
ទីបីឡើងតាំងរឿងអតិថិជនក្រុមក្រុម

ក្នុងកាលអតិត កាលក្រុមព្រះបានព្រោះត្រូវបាន សោយ
រាជសម្រាតិនៅក្នុងក្រុងសារតី ព្រះពោធិ៍សត្វកែវតិនៅក្នុង
ត្រូវបានព្រោះបណ្តុះបាកាបន្ទាន់ សិក្សាសិល្បៈសាល្តនៅក្នុងកត្តសិល្បៈ
ហើយបានមកជាអាមារទិសដ្ឋាមេរូ ក្នុងក្រុងកត្តសិល្បៈ ឬ
កាលនោះព្រោះបណ្តុះបាកាបន្ទាន់ក្នុងក្រម៉ែ ៤ នាក់ ឬ ហើយមាន
បុរស ៤ នាក់ ត្រូវការកួនក្រម៉ែទាំងនេះ ឬ ព្រោះបណ្តុះបាក់
ជាតិ គ្រឿងឱ្យដល់អ្នកណាកាលគាត់គិតមិនជាប់ក្រែសប្តា
ទីបីគិតជាតិ យើងនឹងសូរអាមារហើយ នឹងឱ្យដល់អ្នកដែល
គ្រឿង ទីបីឡើរកអាមារមុននឹងសូររឿងនោះ ទីបីពោល
គាត់ដំបូងជាតិ

សវិនិន្តំ វឌ្ឍនំ សោជន់ សាងសីលិយំ

ព្រៃយុទ្ធសាស្ត្រ ចុង្យាម គិត្យ នៅសំ វិមាល់ ។
[ព្រៃយុទ្ធសាស្ត្រ] កាត់បុគ្គលមានសរីរៈប្រការ
នៃបុគ្គលបាស់ កាត់បុគ្គលមានជាតិលូ កាត់បុគ្គលមាន
សិលលូ យើដឹសុមសុរអុកជាប្រុយុទ្ធសាស្ត្រ បណ្តុះបុគ្គល
ទាំង ៤ នាក់នោះ តើយើដឹសុមប្រុយុទ្ធសាស្ត្របុគ្គលឯណា ។

អាចារុញនាស្ថាប់ព្រៃយុទ្ធសាស្ត្រនោះហើយ ទីបច្ចប់ថា
បុគ្គលដែលមានសិលវិបតិ សុម្រឿមានរបសម្រតិក្តីគ្រាន់
ដើរព្រៃយុទ្ធសាស្ត្រ របសម្រតិមិនជាប្រមាណាទេ យើដឹសុម
ចិត្តសេចក្តីជាអុកមានសិល កាលនីងប្រកាសសេចក្តីនេះ
ទីបច្ចប់គារបានទី ២ ថា

អន្តោ អន្តិ សរីរស្តី វិនិយោស្ស និមិត្ត ការេ
អន្តោ អន្តិ សុជាតស្តី សិលំ អន្តាកែ វិចិត្តិ ។
[អាចារុញជិសត្វពោលថា] សេចក្តីបម្រិនរៀមឱ្យ
មានក្នុងសរីរៈប្រុយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីការចំពោះបុគ្គលបាស់
សេចក្តីបម្រិន រៀមឱ្យមានក្នុងបុគ្គលដែលមានជាតិលូ តើ

សីល រំមន្តពេញចិត្តដល់យើងទាំងឡាយ ។

បុះព្រោះណាក់ ធានស្អាប់ពាក្យរបស់អាចារីយ៉ក់
ធានលើកកុនស្រី ឱ្យថែបុរសដែលមានសីលតែមរៀន ។

ពោះសាស្តា ទាំងបែងចុះទេសទានេះមកយើយ ត្រួន្ត់
ប្រកាសសប្តាហិរញ្ញវត្ថុប្រជុំជាតិក ។ កាលបច្ចេកទេសប្រជុំ
ព្រោះណាក់តាំងនៅក្នុងសោតាបត្តិដល់ ព្រោះណាក់កាល
នោះធានមកជាទ្រូវការណ៍នៅឯណ៍ ចំណែកអាជិសាតាមៗក
គីមីតបាតកតនេះជន ។

សុតនបិដក ៥៨, ទំព័រ ៩៩

ពន្លឹមត្រូវ

បទោ អនោ អតិ សវិរស្សី ដោយសេចក្តីបា
សេចក្តីបម្រិនកិច្ចកាយសម្បទ កិច្ចសេសគ្រឿងប្រចាំបីយ
មិនមែនបាមត្រប្រយោជននោះទេ ។

បទថា វិអ្នព្យស្ស និមោ កន ដោយសេចក្តីថា
យើងកើតូច្បាប់ការខិនលំពេន ចម្លើនដោយរួមដែរ ព្រះ
បុគ្គលិធលប់ចម្លើនដោយរួម រម្យធម្ភរដល់ការក្រាបសំពេន
គោរពកប់អាន ។

បទថា អត្ថា អតិ សុជាតស្ស ដោយសេចក្តីថា
កាតចម្លើនចម្លើនចំពោះមនុស្សដែលមានជាតិ ត្រកូលណូ
ឲស៊ី កើមានពិតហេរូយ ព្រះជាតិសម្បត្តិគ្រងជីឡាច្ញាន់
នមស្តារចំពោះបុគ្គលិធលប់មហាផន ។

ពោះបរមាពិស្វុបញ្ចប់ដោយបទថា សិលាំ អស្សាក
របួនិ បុំពេទ យើងពេញចិត្តចំពោះអ្នកមានសិលបែតបុំពេរោះ ។
អ្នកមានសិលសម្បរិកិដោយមានយាទ សុម្រឿនះខាតនវិសិរិ
សម្បត្តិកើតូច្បាប់ការបុង គ្រងល់ការសរសើរ ។

៦. ចន្ទកំណែព្រមទាំងនិលនីមួយៗ

~~~~~

សិលជាត់ទូកជាស្អាន

សិលជាត់ទូកជាស្អាន	ជាឌីមានយសសកិដំ
ចម្លងមនុស្សទេព្រហ្ម	ផ្លូវទៅផ្លូវនិញ្ញានាយ ។
សិលជាប្រើប្រាស់ក្រុមប៊ូ	ឈុំយុលុប់គ្របក្តិនទាំងឡាយ
ទោះទិន្នន័យ	គង់ផ្សេងៗជាយដល់ត្រប់ពេល ។
សិលជាប្រើប្រាស់រោល	បាលបបន្យាបត្រឹងរោលរាយ
កិលេសជាប្រើប្រាស់បណ្តាលបានផ្ទរប្រាលត្រជាក់ព្រម ។	
សិលពេងហកក្តិនផ្សេ	ផ្សាយទិសដប់ទាំងលើរក្រាម
ទេព្រាមមនុស្សតែន្រប្រហ្ម	គ្រប់និគមនិងទីប៉ាន ។
សិលជាកញ្ចប់បាយ	ដែលវេចស្អាយទៅតាមប្រាណ
ដែលរីរបានសុខសាន្ត	ផ្លូវកាត់វង់សលុក្រារ ។
សិលជាសៀវភៅនិសេស	ប្របើរលើសលើស្រែវេងនានា
ឧមត្ថម្ភយើងរាល់ត្រា	កំពុងត្រាមានអាសន្ន ។

សិលជារាបកនេះ

ប្រសើរសក្ខិសមអានន្ទូ

ដព្វុនសត្វលានកាន់

ដាក់គ្រឿយត្រាយនិញ្ញានហេង ។

ប្រយោជន៍ខេត្តស៊ីម

ពួកជនអ្នកមានសិល

ដែលមនិលស្អាតហ្មតំបន់

បានគុណសម្រតិធី

ត្រឹមកន្លែងហ្មសតណកា ។

កិត្តិយសនិងកិត្តិសំពូ

សរសើរគ្របច្ចុនទិវាត

ពួកមនុស្សប្រឡាតា

តែងខស្សាប់ជូនពារដី ។

សិលជាលម្អឺខាងជើម

ប្រជានេដ្ឋីមិចដែ

សមាជិបញ្ញាកី

សម្រេចដោយសិលទាំងអស់ ។

សិលចាត់ទុកជាស្អែល

ជាកំពុលដៃយជីន៖

កុងលោកជាថ់ប្រឡេរោះ

នេះគឺដោយអំណាចសិល

ហេតុនេះអ្នកទាំងឡាយ

ចូរខ្លល់ខ្សាយកំបិខ្លួល

ដុតខាត់សម្អាតសិល

អស់មនិលសព្វកាល ។

តាមច្បាស់ដៃប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអនុយោគ

ឧបោសមិលផ្លូវដេដ្ឋែ	ប្រកបអនុមានប្រាំបី
មនុស្សយោចស់ក្នុងប្រុសស្រីជូរគុប្បីខំរក្សា ។	
មានជលប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវដេដ្ឋែ	ពិសេសបំប្លកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រការ
គ្នាកំពើយិនគ្រប់ត្តា	ខំរក្សាណាព័ត៌មានយប់ថ្វេ ។
ទី ១-មហាមួល	ដែលបានផ្តលជលដំប្រកេ
ហ្មរធ្លឹលទាំងយប់ថ្វេ	កើតិនិស្សីយុខស់ត្រកាល ។
ទី ២-មហានិសុ្យ	ប្រើប្រាស់ជំនួយប្រាកាល
ជាទិន្នន័យត្រាមាល	ព្រះអរិយត្រប់ព្រះអនុ ។
ទី ៣-មហាដុតិកា	រុងវីរិន្ធនារភាគខំង
ជាកំករ៉ែសុះបញ្ចាំង	យើព្យូលមានិទាំងបញ្ចុ
ទី ៤-មហាវិញ្ញារៈ	ជ្រាយ ផ្លូវមគ្គជលអស្សារ្យ
ពួកមនុស្សប្រឡាយ	បានជលាចំឡុលាយ ។
ព្រះពុទ្ធព្រាស់បញ្ចាក់	នូវភារ់ដីដំប្រកេ
ឧបោសមិលប្រាំពេល	ជាបច្ចុប្បន្នបានបោះ ។

អាលិតល្អនឹងប្រចាំពី

សិលមានអង្គប្រាំបី	ជនប្រុសត្រីរក្សាញដៃ
សម្រេចគុណភាពិសុធន	ប្រាំគ្រប់អង្គភាល់យប់ថ្ងៃ ។
ទិម្បយ ដូបប្រសព្ត	គំនរប្រព័យ៉ាងដំឡេក
បញ្ចូលទាំងយប់ថ្ងៃ	បានដោយភីមិនប្រមាណ ។
ទិតីវ កេវីយោះលូ	តែងខ្សោយខ្លួនតស្ថប់ស្ថាត់
ទោះទីកំបាំងបាត់	គង់បក់ជាតិភិនិត្យស្ថាត់ ។
ទិបិ ចូលជីនំ	ទិប្រជុំបិនិត្យទណាន
រំមេងទែងក្រៀវក្រា	មិនជាក់មុខសំយុងទេវិយ ។
ទិបុន ឱនចាស់ក្រែង	មិនរៀងក្រែចមុខក្រោយ
ដោយគុណសិលនេះហើយ	ធ្វើអំណោយពេលមរណៈ ។
ទិប្រាំ លុះបេកផ្ទាយ	រូបរាងការយនៃលោកអ្នក
ទោកេតិបាំនស្សគិជាក់	គ្រប់ជាន់ថ្នាក់ប្រាកដបោង ។

សុខបែងចាន់នូវកម្មភាព

សប្តាហរិយាយក្នុងការសិល	ដៃអាជ្ញាល់ប្រព័ន្ធដែល
វាទាកាយបរិសុទ្ធ	ត្រានវិបត្តិជាចំណេះដាយ ។
រំមេងចមេនិនសុខ	ចាកចោសទុកក័យអនុវត្ត
សុខសាន្តបានសប្តាយ	ដំឡើលាយប្រាំប្រការ ។
ទីមួយ បានសុខសាន្ត	ដោយពុំមានទោសផ្តល់នៅ
ថាក់កាប់សម្ងាប់ត្រា	នាំមានពេរយុរអំដែង ។
ទីពីរ បានសុខសាន្ត	ដោយពុំមានទោសកំហែង
សម្រេចព្រមទេនង	វិតបំប្រឈមដោយទុចចិត្ត ។
ទីបី បានសុខសាន្ត	ដោយពុំមានទោសប្រព្រឹត្ត
ការមេអំពើក្សត់	ចិត្តស្អាមិប្រពន្ធគេ ។
ទីបួន បានសុខសាន្ត	ពុំដែលមានទោសព្រោះវេត
ភូតភាក់បាកកំក	នាំឱ្យគូចប្រយោជន៍ ។
ទីប្រាំ បានសុខសាន្ត	ពុំដែលមានទោសតុច
វិនាសប្រព្រមបិនហោច	ស្អារតិខូចព្រោះសុវា ។

នេះគីជាលទ្ធផល	រក្សាសិលវាល់វេណា
បានសុខគ្រប់ទត្តា	ទោះនៅនាមោកនេះភើិ ។
លូប់ដល់ខ្ពស់ស្អាប់ហើយ	ទោះនៅសោយសុខជាថី
ក្នុងភពលោកដៃទែ	ព្រោះបច្ចុប្បន្នសិលនេះណាស់ ។
និងបានសម្រេចគុណា	អានិសង្គមានច្ចាប់ប្រការ
ខាងមុខប្រាកដជាតា	ដួចប្រាញាំខាងឡើយ ។

គុណភិទ

សាចុជនទាំងឡាយ	ចូរខ្លល់ខ្សោយសម្ងាតសិល
ដម្រេអស់មន្ទិល	សញ្ញសុវិលិច្ឆួរដង់ ។
គីស្រុមប្រយ័ត្ន	បាត់ពត់ចិត្តប្រព័ន្ធដង់
វាទាកាយតម្រង់	ឱ្យដើរត្រង់ផ្ទុវសុចិត ។
និងបានសម្រេចដល	អានិសង្គដូលពិតប្រាកដ
អ្នកមានសិលបិសុទ្ធ	នាប់ចំហុតទាំងថ្វីយប់ ។
ព្រោះអ្នកដែលទោះកើត	នាកំណើតសុគតិភាព

ជាស្ថានសម្រេចត្រប់	សម្រេចពិនិត្យប្រើប្រាស់ប្រការ ។
គីឡូនដោយសារគណ	សិលដែលខ្ពស់ខ្លាំរក្សា
ព្យាយាមសាងវាំថា	ការយេចតនាស្ថាតម៉ែត់ចែត់ ។
អ្នកដែលបានការ់	ការ់ដោយភាគគ្រព្យូសម្បញ្ញត្តរាជ្យ
សុកសុមសិកិសមធុំត	ព្រោះសិលសុទ្ធនោះឯងខែន ។
អ្នកដែលដល់និញ្ញាន	សុខក្រុមក្រានតានទុក្ខកំយ
ដោយសារតែបច្ចុប្បន្ន	សិលច្បាប់ផ្ទើនេះប្រាកដ ។
ហេតុនេះអ្នកទាំងឡាយ	ប្រុងប្រែរបាយវាទាចិត្ត
ពុំងសិលឱ្យបិសុទ្ធ	ស្ថាតម៉ែត់ចែត់សព្វកាល ។

— ● —

ទូទាត់ទិន្នន័យ និងក្រុងក្រាមទាំងអស់

កិរិថ្នោតិសិដ្ឋ	ឧបត្ថម្ភចិត្តឱ្យអរៈនឹងខ្សោះ
ទុច្ចិវិតណាប្រទេះ	អៀវេសទ្វោះចាកប្រព័ន្ធដៃត្តិ ។
ឯត្តិប្បេះដូច្នោះដែរ	ធ្វើឱ្យគេកំយកកំសុំ
អំពើបាបទុច្ចិវិត	ខនប្រព័ន្ធបុសវេលា ។

អនុទេយេ:ការអាណិត	វាស្អារចិត្តបេញ្ញនានា
ចង់រស់ត្រប់ទ្វាតា	គួរចេរសោរកំហែរបៀន ។
ខនិការអត់ធ្លាត់	តាបសង្គត់កិច្ចកម្មាន
សម្រតិថ្យព្រមដើមមាន	កំណ្មានពានអ្នកដៃទេ ។
សតិការរលិក	ស្អារតិនិងដឹងម៉ែ
ទានសិលជាបច្ចីយ	កុំតប្បិចធិតោះតើយ ។
ធមិទាំងប្រាំនេះមាន	ក្នុងសត្តាននរណាបៀយ
ឡេវេត្ថានពុំខានឡើយ	ជាបច្ចីយកើតសិលបាន ។
សិលពុំទាន់កិតកិ	តែបច្ចីយដួយរូប្រាង
បើងប្រងត្រាកើតមាន	សិលជាស្អានពិតប្រាកដ ។
សិលណាមានស្រាប់បៀយ	តាំងនៅដោយស្អាតប្រុំតែង
មិនជាបច្ចីបិតិ	បិរសុទ្ទីវិទ្យប្រសិរកនើយ ។
ហេតុនេះអ្នករក្សាសិល	កុំបិទិលលើកតម្លើង
ធមិទាំងប្រាំនេះឡើយ	ទីបសិលយិងរុនរៀងបោក ។

សាសិលឡូនខ្លួនី ធម៌

ខ្ញុំសូមឱនកាយ លើកហត្ថលើងថ្នាប់ បង្កេរនា
វិលីកព្រះគុណា សម្រេចព្រះភតវា សូមជួយឈ្មោះមារ
សត្វវែងទ្វាប់ ។

គុណលិសទាំង ៥ សូមជួយថែទាំ ិត្តបាំងរាងកាយ
គុណសិល ៥ រសិត្រាងត្រាយ ជួយបាំងអបាយ
ក្នុងកំដើរក ។

គុណសិលទាំង ១០ មួលមកប្រសព្ត សូមជួយដោះទូក្រ
កំឃុំខ្សែយស់ ពីបាននរក ជាងជួយឱ្យសុខ
បរណាកណៈកើយ់ ។

កំឃុំមានបញ្ច អស់សត្វវែង ឱបខ្លាចបារមិ
គុណសិលប្រច្ឆេង ត្រប់ត្រងសព្តថ្វ ស្រែងរល់ជាតិ
កំហ្មាតទ្វិនបោង ។

↳ នឹងខ្សែជាទទួលូយក្នុងប៊ែនិត នៅក្នុងឯនី ធម៌
បិសុទ្ធិ ក្នុងឯកប៊ាទទួលូជាទទួលូ ឬ

សំនិតយេជ្ជវិទ្យា

បុគ្គលដៃលជាបណ្ឌិតពិត ម៉ឺលទៅហាក់ដូចជាមិន
មានការបោះដ្ឋានអីឡើយ ព្រោះហេតុពេជ្តាអ្នកស្រួលនិងមិន
មែនជាអ្នកអ្នកអាណាព ប្រុងបង្ហាញពីកដៃលទ្ធផោយទីក
គេវេរកទៅមិនទូរដឹងកែវិញ ។ សូម្បីបានទូលាការប្រមាណម៉ែល
ជាយើតអ្នកដែកជាយ បណ្ឌិតនៅតែរក្សាប្រក្រត់នៅបិត្តស្ថប់
ព្រោះបានដើរថា សេចក្តីលូបអារក្រ ការឡើងបិត្តរបស់ខ្លួន
មិនមែននៅលើការសរសើរ ប្រុនទុននោះទេ ម៉ោងទូទៅ មក
អំពីបណ្ឌិតបានដើរការពិតក្នុងសត្វហោក ទាំងន្ទាយដៃល
ធ្វើឱ្យបណ្ឌិតមានការព្យាព្យិមស្រស់ស្រាយ ចំពោះការពិត
នោះ ។ ។

៧. និងដីរបស់ខ្លួន

សំម្រួលអំពើនាមថា ឧបាសក និងដីរបស់ឧបាសក
ធ្វើឱ្យចុះ មានសិលជាថីម ។

៥៥

ធនដែលមានទាមប្បញ្ញត្តិថា ឧបាសក នៅ៖ ដោយ
ហេតុដែលបានចូលទៅដឹកជញ្ជូនបំន្តែព្រះរតនត្រូវ ជាទិន្នន័
រព្រក ដូចជាពុទ្ធភាសិតដែលព្រះសមាសមុខជាមួស់ ត្រូវ
ត្រូវសំណើដំឡោមបានទាមសក្សរាជជា ម្នាក់បានទាម
គ្របាស្ថាគារមួយបានដល់នៃព្រះពុទ្ធប្រជាធិបតេយ្យ ព្រះសង្កែ
ជាទិន្នន័រព្រក គ្របាស្ថានៅឯណ៌បាន ហើយ ឧបាសក,
ម៉ែត្រីហេតុថា ឧបាសក ។

មករាជទ័រ មានបានបីថា នៅនៅយំ ឧបាសក និង
ឧបាសក ធនដែលបានចូលទៅអនុយដឹកព្រះរតនត្រូវ ធន
នៅ៖ ហើយ ឧបាសក ។

អជិប្បាយថា ដនដៃលច្ចប់ទៅអង្គយដិតព្រះរតន-
ត្រីយនោះ គឺមិនមែនជាអ្នកចូលទៅអង្គយដិតព្រះពុទ្ធឌែល ព្រះ
ធមិ ព្រះសង្គ្រានិច្ចដោយរបកាយនោះទេគឺលោកស្រីនេះ
យកទាមកាយជាប្រមាណា, សូមវិធីនោះស្តិតនៅក្នុងទីន្ទាយ
បុន្ទាន តែមានស្ថានបិត្តប្រព្រឹត្តជាប់នៅក្នុងគុណាប្រះរតន-
ត្រីយជានិច្ច, បិត្តនោះខិនទៅតោះយកគុណាប្រះរតនត្រីយ
ជាទីតួនិកជានិច្ចហើយដននោះ ហើយ បានចូលទៅ
អង្គយដិតព្រះរតនត្រីយជានិច្ច, ហើយត្រាន់តែចូលទៅអង្គយដិត
ព្រះពុទ្ធដោយរបកាយ តែស្ថានបិត្តនោះស្តិតនៅក្នុងទីន្ទាយ
អំពីគុណាប្រះរតនត្រីយទេ ដននោះ ហើយ ស្តិតនៅន្ទាយ
អំពីគុណាប្រះរតនត្រីយ មិនមែនជាពាមិក ឧបាសិក
ទីន្ទាយ ។

សិទ្ធិផែនទីបានកម្ពុជាសិកា

បញ្ជីវិគិតធម៌ គឺ មេត្តនាដែលរៀបចំឡាក់កែង ឬ
រៀបចំឡាក់ ជាសិកដែលបានកម្ពុជាសិកា ដូចទូទាត់សិតិ
ដែលព្រះបារម្យគ្រឿងជាមួយ ន្រៀនត្រាស់សម្រោះមហាណាម
សក្សាបាន មានមហាណាម ឧបាសកម្មបានសិកាលើណា ៖

- ឯករៀបចំឡាក់ ឯករាជធម៌ គឺមិនសម្រាប់សត្វ ១
- រៀបចំឡាក់ អធិនាទន គឺមិនលើបច្ចេកទេសកុដៃទេ ១
- រៀបចំឡាក់ កាមសុមិថ្យារ គឺមិនប្រព័ន្ធខុសកុដៃ
កាមទំនួរយោ ១
- រៀបចំឡាក់ មុសាក់ទ គឺមិននិយាយកុហក ១
- រៀបចំឡាក់ សុរាមេរ៉យ គឺ មិនជីកនូវសុរាមេរ៉យ និង
មេរ៉យ ១ ។

ឧបាសកម្មនេះ រៀបចំឡាក់ ឧបាសកម្មនេះបានសិក ៤

សាខីតលេខ្មែរអនុញ្ញាតិកា

កិរូយាល់បន្ទីទីដំណឹងព្រះស ៥ ប្រការហើយ ប្រកប
កិច្ចការចិត្តមជ្ឈីតធ្វើដោយត្រួមត្រូវតាមដម្ពឺ ឈ្មោះថា អាជីវ
នៃឧបាសកឧបាសិកា ដូចមានពុទ្ធបញ្ញតិដែលព្រះសម្បាសម្បទុក
ឡើងបាយចំពោះកិកធម៌នឹងធ្វាយថា ៖

បញ្ញីមា កិកូរេ វិណីជ្រាតា ឧបាសគេន អគរលីហា

ម្នាលកិកធម៌នឹងធ្វាយ ដំណឹងព្រះសទាំងធ្វាយ ៥ ប្រការ
ឧបាសកមិនគប្បីផ្លើផ្លើយ ។

ចំណុច្បាច់ ៥ ប្រភាកេវនេះគឺ

១. **សតវណិជ្ជា** ដូច្បែក្រីនសស្រាកុដសម្រាប់
ប្រហារ គីធ្វើក្រីនសស្រាកុដនោះដោយខ្លួនឯង ប្រ ឱ្យអ្នក
ដឹងដើរឱ្យប្របានមកដោយហេតុជាណានីមយ ហើយលក់នូវ
ក្រីនសស្រាកុដនោះ ។

២. **សតវណិជ្ជា** ដូច្បមនុស្ស ។

៣. **មំសរណិជ្ជា** ដូច្បសាថ់ គី ចិត្តមនុសត្វាទាំង

ផ្លាយ មានគោលដៅដើម ហុំដល់សត្វាំនៃផ្លាយនៅចប្រើន
ដំឡើង ក៏សម្ងាប់យកសាច់លក់ ។

៥. មធ្យរណិត្ត ដ្ឋានទីកស្រើន តី ផ្សំត្រីនស្រើន
ឯណាមួយ ឱ្យកែត្រឹនដាច់កស្រើនដោយខាងជែង ប្រិញ្ញា
គេយកមក ហើយលក់ទីកស្រើននៅ ។

៥. វិសរណិត្ត ដ្ឋានថ្មានិស តីបាត់ចំនួនផ្សំថ្មានិស
ឱ្យកែត្រឹនដោយខាងជែង ប្រុធប្រុីត្រូវប្រុ ប្រ បានមកដោយ
ហេតុឯណាមួយ ហើយលក់ទីថ្មានិសនៅ ។

៥. ឧបាសក ឧបាសិកា កាលបរិច្ឆេទប្រាកដីនប្រាកដីស
ំនួន ៥ ប្រការនេះ ហើយចានប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធគារចិត្តឲ្យដើរដោយ
ធមិលឈ្មោះថា មានអាជីវិជ្ជមឺនេយប្រែះ ។

ពិចឆ្លើនិលិទ្ធភាពនិមីនិកា

ធមុជាតិដែលព្យំនសិរ និងអាជីវិជ្ជមឺនិនិងឧបាសកឱ្យ
និនាសរឈ្មោះថា និបត្តិ ។

ពិបត្តិនោះមាន និង យ៉ាទ្ធឌី

- ១- អស្សដ្ឋាន ហេរាលិ ឧបាសកម្មនៃគ្រឹះគារព្រះ
រាជនគ្រូយុ
- ២- ផ្ទុកឃីលោ ហេរាលិ ឧបាសកម្មនៃសិរី ឬ
- ៣- គោរពុបាលមួលលីគោរ ហេរាលិ ឧបាសកម្មប្រកប
ដោយមន្ត្រីប្រាក់ដើរ ឬ
- ៤- មួលលំ បច្ចុនិ នៅ គីឡូ ឬ ឧបាសកម្មប្រកាន់ដើរ
ថា មន្ត្រីប្រាក់ប្រកាន់ដើរ ឬ មួលលីគោរដែលមួលលីគោរ
ថា កម្មជាកសលនីងកម្មជាមកសលខ្សោយ ឬ
- ៥- សោរ ឬ ពហិត្តា ឯកិលាយំ គេសនិ នន្ទុ
បុព្វការ៖ គោរពិ ឧបាសកម្មនៃគ្រឹះគារព្រះប្រឹះប្រុណិត ឬ
ដើរនៃគ្រឹះគារព្រះប្រឹះប្រុណិត ឬ បានក្រោមគ្រឹះគារព្រះប្រឹះប្រុណិត

៤. ឧបាសកជណ្ឌប្រកបដោយវិបត្តិ ៥ យ៉ាននេះ
ត្រូវឱ្យបត្តិរាយមួយហើយ ឧបាសកនៅ៖ លេខៗថា ឧបាសក
ចណ្ឌាល គីឡូសកដូចជាមទុស្សបណ្ឌាលដៃនៅ លេខៗថា
ឧបាសកមលេះ គី ឧបាសកមានធមិជាមទុលសៀហ្គនដៃនៅ
លេខៗថា ឧបាសកបងិកិដី គីឧបាសកដែលអ្នកប្រាប្បីទាំង
ឡាយ លោកតី៖ដែរលិបដៃនៅ ។

សេច្ចូលិនិទ្ទេធមាសេច្ច

ធម្មជាតិដែលព្រំនៅក្នុង និងអាណីជាមិនឯែងឧបាសកឱ្យ
បរិបុណ្យ ឱ្យបរិស្សទ្រព័លេខៗថា សម្រាតិ ។

សេច្ចូលិនោះមាន ៥ ម៉ោងដី

- ១- សម្រោះ យោង ឧបាសកមានសេចក្តីដែរជាក់
ច្បាស់ភូនិកុណាព្រះនគន់ត្រូយ ។
- ២- សិលរាល យោង ឧបាសកមានសិល ។

៣- ន កោតុបាលមណ្ឌលិកោ ហេរតិ ឧបាសកម្មន
ប្រកបដោយមន្ត្រូលក្រាក់ដើរ ឬ

៤- គម្ពោះ បង្ហីតិ នៅ មណ្ឌល ឧបាសកប្រកាន់ដី
ថា មន្ត្រូលមានប្រក្សាររៀបរាជាដើម្បីជួលបន្ទីយា ឬ

៥- ន នៅ ពិភ័ណ្ឌ ឯកិលោយំ គសនិ នៃ
ច បុព្វការ៖ គកេតិ ឧបាសកម្មនស្ថិតិកិលោយំ
បុគ្គល គីបិតិកាបកកេខ្លួនបានអនក្រោះព្រះពុទ្ធសាសនា
ទីយ៉ា ហើយធ្វើនវិនិត្តកិត្តិកិលោយំបុគ្គលអនក្រោះ
ព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ឬ

៦. ឧបាសកនិណាប្រកបដោយសម្រាតិ ៥ យ៉ាន
នេះហើយ ឧបាសកនោះ ឈ្មោះថា ឧបាសករតនេះ គី
ឧបាសកដុបជារតនេះ វិតមានក្រោរដាតើមផែ ឈ្មោះថា
ឧបាសកបុម គីឧបាសកដុបជាយុកមានពណិប្រហាមផែ
ឈ្មោះថា ឧបាសកបុណ្យកិរិក គីឧបាសកដុបជាយុកមាន
ពណិសផែ ឬ

គុណផែនទិន្នន័យនិភាសា

ធមិសម្រាប់ឧបាសក ឧបាសិកាប្រព័ន្ធប្រចាំឆ្នាំមីនា
និងខ្សែក្រៀត ខ្សែក្រៀតនៃសម្បត្តិទំនើលិខិត រោងចាយ ឬ គុណ ឬ
គុណាណេះជាបស់ឧបាសកឧបាសិកា ហើយ ឧបាសកគុណា
មាន ១០ យ៉ាវគ៊ែ

១- សឡូន សុខ សមានសុខណ្ឌក្រា ហេរតិ
ឧបាសកអ្នកបុរាណសេចក្តីសុខុះ មួយអនឹងដោយកិត្តិសង្ឃ
គឺថា ប៉ីកិត្តិសង្ឃមានសេចក្តីសុខ កិត្តិក្រោម ប៉ីកិត្តិសង្ឃ
មានសេចក្តីក្រោមព្រឹមដោមយដ្ឋន៍ ឬ

២- ការឃើញការងារសំគាល់ សុវត្ថិត ហេរតិ
ឧបាសកមានការឃើញ និងរ៉ែកម្ពស់រក្សាប៉ីយដោយប្រព័ន្ធ ឬ

៣- ដោម្បា អធិបន្ទោយរោង ហេរតិ ឧបាសកមាន
ធមិជាមិបតិ គឺថា ប៉ីប្រព័ន្ធផ្លែង រៀមធនកាន់យកជមិ
ជាចំ ជាចិត្តាំន៍ ជាចិត្តាំន៍ មានមិនខ្សែខ្លួន មិនខ្សែយាតអំពីជមិ
ទិន្នន័យ ឬ

៥- យច្ចាមេន សវិភាគតោះ ន យោតិ ឧបាសកជាតិ
អ្នកត្រួតអរកន្លែងការបរិច្ឆេទទាន តាមសមត្ថរដល់កម្មាំងនៃ
នឹងគីឡូទានតាមត្ថរដល់ត្រព្យតិចនឹងប្រើន ហើយនានាតិចកីឡូ
តិច ហើយនានាប្រើនកីឡូប្រើន មិនមានមច្ចុធនិយធមិត្រប់សង្គត់
សន្ដានចិត្តឡើយ ។

៥- ជិនសាសនំ ជានិត្យញ្ញា វាយមតិ ឧបាសក
ឯស្មាប់ ព្យាយាមដើម្បីនិងខ្សែដើម្បីនិងច្បារសំនួរសាសន៖គិតករ
ប្រែប្រែង ពាក្យបណ្តាល់នៃព្រះជីនស្តី ។

៦- សមាជិជ្ជិកោ ន យោតិ ឧបាសកជាតិសមាជិជ្ជិ
គិតមានប្រាង្វាយឱ្យត្រួតតាមសេចក្តីពិត ។

៧- អបតោះ កោតុលាលមលីកោ ន យោតិ
ឧបាសកប្រាសបាកម្និលក្រាក់ដើរ ហើយជាអ្នកមិនប្រការទំ
រីចំណុច្បាបមានប្រក្បត្ររក្សាទុរាណក្នុងប្រើយ ប្រការទំ
រីតកម្មជាកុសលនឹងអកុសលប់ ខ្សែដល់ ។

៨- ជីវយោតុបិ អញ្ចាំ សត្វានំ ន ឧណ្ឌិសតិ

ឧបាសកហើយកដាមានហេតុ គ្រួសរូបនៃសេចក្តីផ្លាសជាតិត្រូវ
កំណើនលប់បង្កើតព្រះរាជនគ្រោះយ៍ ហើយត្រឡប់ទៅកាន់យកមនុស្ស^២
ដែលជាប្រធានាយកដាមាននឹងរបស់ខ្លួនប៉ា ប្រសើរជាន់ព្រះរាជន.
ត្រូវយកនោះទៀត ។

- ៤- សមភាពរោង នៃ ហេតុ ឧបាសកមានសេចក្តី
ត្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ការសាមគិតដី គឺ សេចក្តីព្រមព្រៀងឆ្នាំ ។
- ១០- សាសនេ នាន់ ឧបាសកប្រព័ន្ធទុក្រុងព្រះ
ពុទ្ធសាសនា គឺប្រព័ន្ធពាមពេជិតជិតវិនិយោជាតុទុក្រុងសាសនា ។

៥. ឧបាសកគុណាតាំង ១០ យ៉ាងនេះ ឧបាសក
ឧបាសិកាតប្បីប្រព័ន្ធពាមកំខ្លួយយោងយ្មាតទៀត ។
ព្រោះជាបង្កើតបាននឹងដ្ឋីបិត្តុខ្លួន ឧបាសិកា អ្នកប្រព័ន្ធដីសុបិត
ដ្ឋីរដ្ឋីក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយខ្លួនជាបច្ចុប្បន្ននិងពាណិជ្ជការ
សមភាពដី ។

តាំងនិតម្យល់បីទាំង

ព្រោះតែបិត្តកាបសាបារអាណក្រកំយោរយោ ហេកកនេះ
ពោញទៅដោយសត្វ់ គីជាសត្វ់រៀងបិត្តខនុវត្តនានសាន
ឡើង ម៉ោះហើយ ត្រូវកំយុទ្ធបាមយិនធអារម្ពណុវិញ្ញុន
សូម្បីដេកពនកនឹងឈមានកំដួចដេកកនឹងត្រឡប់ដោរ ឬ
បិត្តមានមេត្តាសានស្រោតិមិត្ត បិត្តយោរយោពិតសានសត្វ់
ស្ថូប់អ្នកដៃគីដើរ ពោកសត្វ់ខិញ្ញុនិង ឬ
ស្ថប់គេគីស្ថប់ខនុវត្តនានជាន បាបតាមឱរបាយនស្រោកដែល
មុខមាត់កាសាទុខេរតែក្រោម ដុំគិតបិត្តខនុវត្តនានបាត្រំអាត្រា ឬ

៤. នោរបាយចំណុះសិក្សា

នៅមេដ្ឋានប្រជាពលរដ្ឋនាមខែតុលា ៦ ឆ្នាំ២០១៩

និង និង បុរីស តាំង និង ឧណនិក ។

បុរស (ស្រី) កប់កំណាប់ព្រមទាំងកិច្ចិកជាតិ
បំផុតនៃការងារយុទ្ធសាស្ត្រ

១- អនុ គិធី សមុប្បន្ន អនាយក និវិស្សិត
កាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវការកើតឡើងហើយ ព្រមទេនឹងបាន
ជាប្រយោជន៍ដល់អាជ្ញាមព្យ ។

២- រាជនោ និង ឈានស្ស (ប្រកាលបរិច្ឆេទ) ត្រូវពិនិត្យ
បញ្ជាមិត្តពេលបរិច្ឆេទ និងបានដោះនឹងបញ្ចូនិស្ស ។

៣- យោរោន ចិនស្ស និង ប្រធានប្រឈរ ត្រូវយោរប្រឈរ
បញ្ជីនិងបានដោះនឹងបញ្ចូនិស្ស ។ (កំណាប់ព្រមទេ និង
ដួយការពារយិន) ។

៥- សេណាស្ត្រ នា បាយោក្នុង (ប្រ)និជ្ជបានដោះ
បំណុល ។

៥- ឯក្រឹម ប្រកួនធបេលទូរកិច្ច ។
៦- អាបធានស្ត្រ ប្រកួនធកាបអនុកាយទាំងឡាយ
(កំណាប់នេះនិជ្ជដ្ឋីយការពារយើង) ។
ធម្មតាកំណាប់ដែលគេកប់ទុកកួនិភោក ដើម្បី
ប្រយោជន៍នេះជន ។
បាក គម្ពីរយ្យាំងបរិយត្តិកាត ១, ទី៣ ៥៦១

ធម្មតាយើលការនេះត្រូវត្រួតពិនិត្យ ៩ ម៉ោងនី
តារស្ត្រ និងឈានេត្វាលោ ឥឡូវនៃ ឧបកាស្ទិក ន
សព្វ សព្វនាយក និងត្រួតពិនិត្យ ឧបកាល្យតិ ។
កំណាប់ត្រួយដែលបាត់បាត់កប់ទុកកួនិភោក មាននឹមួយៗ
នៃទីកន្លែងបំផុះ កំណាប់ត្រួយត្រួតពិនិត្យ សម្រាប់
ដែលបាត់បាត់កប់ទុកកួនិភោក និងត្រួតពិនិត្យ រៀមដៃ
១- និង នា បាន បាន កំណាប់ត្រួយ រៀមដៃ

ယာတဗ္ဗန္တော်မြို့။ ၅

၂- សູງ ນໍາສົງ ວິຊາຍັດຕື່ ເສດຖກີບໍ່ນຳຮບສົ່
ບຕົມເທຣະ: ຮຳເມັນໄດ້ຜົນເຫຼືອ: ຍ

៣- នាក់ រោ អបនាមេន្តិ ប្រ នាក់ទាំងនាយ
រំម៉ួននាំដោនឡើង ឬ

၆- ယက္ခာ ဘုရား ဟန့် နံ တိအေးဆာတ တက
ယက္ခာဘုရားမြတ်အေးဖြူး ဗ

៥- អប្ប័យា រាយ រាយ ធាយាន ឧទ្ធនិតិ
អបស្សនា ប្រអកទូលាមពីកដែលមិនជាទីស្របតាម រដ្ឋមន្ត្រី
គាល់យកនូវកំណាប់ព្រៃនោះ កាលវនមិនយើព្រៃនោះ ឬ

៦- យុទ្ធសាស្ត្រ បុរាណ លោក ស្រី វិនិស្សី
កាលវត្ថុអស់បុរាណ នៅក្នុងការ កំណត់ចំណាំអស់នៅ
រំមន៍នឹងសាធារណៈបង្កើត និងការ រំលែក នៅក្នុងការ រំលែក

ບາກ. ພັນຍິຕີກາດ ១, ໂຕ້າ ៥၁၂

កច្ចត្រព្យិស្តុលន្ទាល់ទាំងអស់រាយ

យស្ស នានេន ស៊ូលេន សញ្ញាមេន លមេន ច
ជិតិ សុវិជ្ជិតោ ហេរតិ តែត្បីយា បុរីស្ស រ ។
កំណាប់ថ្វីដែលស្រី បុ បុរសណាចានកប់ទុកល្អ
ហើយធោយាទាន សីល ធោយការស្រួចមនីដោយការ
ទទានទន ឬ

- ១- ចេតិយមិ ច កុងចេតិយកិ
- ២- សឡើ រ កុងសង្កកិ
- ៣- បុគល កុងបុគលដែលរាប់អាណភាក់
- ៤- អតិថិសុ រ កុងពុកក្រៀវកិ
- ៥- មាតិ ចិតិ រាជ កុងមាតាបិតាកិ
- ៦- អថោដែនមិ ភាពិ កុងបង្រុសស្រីដែលជា
ប្រឹងកិ

ឯសោ ជិតិ សុវិជ្ជិតោ អដើយកា អណុភាមិកោ

បាយ តម្លៃយេសុ ិតំ អាយ តច្ចនី ។
កំណាប់ទ្វានី៖ ហាត់ជាកំណាត់ទ្វានីដែលកប់ទុក
ប្រព័លហើយ នរណា ឬមិនអាបគ្គប្ប៉ែន្ទោះបានជាកំណាប់ទ្វានី
ដែលជាប់តាមទន្លេ កាលពេកចាត់នឹងផ្លាយដែលទន្លេលេខ៖
បង់ទន្លេហើយ ឯនវិមានការិយកនូវកំណាប់ទ្វានី តីបុណ្យ
នី៖ទន្លេ ។

អសាងារណមពេលៗ៖ អធារារណ៍ និង
គយិក និង បុញ្ញលិ យោ និង អនុកាមិកោ ។
កំណាប់ទ្វានី តី បុណ្យមិនទូទេដែលបំពុកដួងដែល
របស់ដែលបារបច្ចុមិនបាន កំណាប់ណាត់ប់តាមទន្លេ
បាន អ្នកប្រាប្រើប្រាស់នូវកំណាប់ទ្វានីបុណ្យនី៖ ។
ិស និរមនុស្សនិ សព្វកាមណោ និង ។
កំណាប់ទ្វានី តីបុណ្យនី៖ឱ្យនូវសេហក្តីប្រាប្រើប្រាស់
ដែលទន្លេតានិងមនុស្សនិនឹងផ្លាយ ។
យំ យំ និរភិបតេណិ សព្វមេន លពនី ។

ព្រកទេតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ប្រចាំរាជរដ្ឋបណ្តុះ
ឬ ឬ ដែលទាំងពួនខ្លោះ ឬ រៀមជានដោយកំណាប់ត្រូវ
គីបុណ្យទី៖ ឬ

សុវណ្ណាគា សុសរាគាសុសណ្ឌាគារំ សុវបាគា

អធិបញ្ចុះ បិរាណេ សព្វមេនេ លពតតិ ។

កាតជាអ្នកមានពណិសម្បរដ្ឋរដ្ឋ មានសម្រេចពីរោះ
ឡើងត្រូយប្រឈប់ ជាគជិបតិ មានយសហិរោ ដែលទាំង
អស់ រៀមជានមកដោយកំណាប់ត្រូវ គីបុណ្យទី៖ ឬ

បានសរដ្ឋ នៃស្សិរីយំ ចក្ខវត្ថិសុទ្ធដី បិយំ

នើរន្ទៃម្បី ឯព្រៃសុ សព្វមេនេ លពតតិ ។

កាតជាស្ថបប្រទេសការ តស្សិរីយយសសេបកិសុទ្ធដី
របស់ស្ថបប្រកេតិ ជាទីស្រីស្រីព្រៃសុ កាតជាស្ថបនៃទេតាកា
កិនិទេនិកាយទាំងឡាយ ដែលទាំងអស់ រៀមជានដោយ
កំណាប់ត្រូវ គីបុណ្យទី៖ ឬ

មនុស្សគា ច សម្បត្ថិ នើរលោកេ ច យារតិ

យា ច និញ្ញានសម្បត្តិ សព្វមេនន លពតតិ ។
សម្បត្តិរបស់មនុស្សទាំងឡាយណាងាចង សេចក្តី
ត្រូវអរក្និះទៅរៀបកណ្តាល សម្បត្តិ គីព្រះនិញ្ញានណាងាចង
សម្បត្តិទាំងអស់ រំមេងបានដោយកំណាប់ថ្ងៃគីបុណ្យទៀត់ ។
មិនសម្បជាមាត្រ យោនិសោ ច ចយុទ្ធសោ
វិធានីមុន្តិសីភាគេ សព្វមេនន លពតតិ ។
កាត់នេបុគ្គល កាលអារស្រីយមិត្តសម្បទា ហើប្រកប
សេចក្តីព្រាយមានដោយឧបាយដែលត្រូវ ជាអ្នកស្តាត់ក្នុងវិធានី
និងវិមុន្តិ តង្គផលទាំងអស់ បានដោយកំណាប់ថ្ងៃ គី
បុណ្យទៀត់ ។

បជីសម្បត្តិ វិមាគគ្មាន យា ច សារគុណារម្រឹង
បច្ចុកពេជិ ពុជ្យក្នុង សព្វមេនន លពតតិ ។
បជីសម្បត្តិ វិមាក្តិ សារកបារម៉ោង បច្ចុកពេជិ
ជិញ្ញាភាណនិងពន្លកមិណាន ។ តង្គផលទាំងអស់ រំមេងបាន
ដោយកំណាប់ថ្ងៃ គីបុណ្យទៀត់ ។

ឯវេ មហាថ្មីកា ឯសាយជិតំ បុញ្ញសម្បគា
ឯន្តា ដីក បសំសណិ បណ្តិតា គតបុញ្ញលណិ ។
បុញ្ញសម្បទាន់ ឱ្យសម្រចប្រយោជនឺជិំដោយ
ប្រការដូចខ្លះ ព្រោះហេតុទោះ អ្នកប្រាប់ទំនួរយោ ជាដីរដន
ទីបសរស់នឹងរកាតវិនបុគ្គល ជាអ្នកមានបុណ្យធ្វើទីក
ហើយ ។

សុតនបិដកភាគ ៥៧, ទំព័រ ១៥

ថវាទូរត្រូ

អីដែលបាតុកបានរារាំទៅមិនបាន
ទទួលបារាយបាន

គីសុ យារ ជក សាង
គីសុ សាង បនិច្ឆ័ំ
គីសុ នរណ៍ នរណ៍
គីសុ បោរិយី ឲ្យបានណិ ។

អើហ្មេ ជាតុណាចាតពញ្ហាំនប្រយោជន៍សម្រេច ដកប
ដល់ដក,

អើហ្មេ ដែលបុគ្គលិតមូលទុកហេរីយញ្ហាំនប្រយោជន៍
ឱ្យសម្រេចបាន,

អើហ្មេ ជាកេវរបស់ដនទាំងឡាយ,

អើហ្មេ ដែលពួកហោរនាំទៅមិនបាន ។

ពោះមានព្រះភាគទ្រួស់ត្រាសំពបថា

សីលំ យារ ជាន សាង្នុ

សញ្ញា សាង្នុ បតិដ្ឋិតា

បញ្ញា នាក់ នត់នំ

បញ្ញាំ ថោរហិ ធម្មានិ ។

សីល ជាតុណាចាតពញ្ហាំនប្រយោជន៍ឱ្យសម្រេចដកប
ដល់ដក,

សុខ ដែលបុគ្គលិតមូលទុកហេរីយញ្ហាំនប្រយោជន៍
ឱ្យសម្រេចបាន,

បញ្ជា ជាក់ករបស់ដនពំនិងទ្វាយ,
បុណ្យ ពួកមោរទាំងមិនបាន ។
សុតនបិដកភាគ ២៨, ទំព័រ ៩៤

នេះអ្នកឈរល្អនៃខ្លួនខ្លួន

បទ់ សាច់ សេចក្តីថា រំមនុសប្រមូលប្រយោជន៍
ដីលី ។ ព្រះមានព្រះភាគ រំមនុសទ្រដែលសំរើសម្រេចបាន
នេះ ធ្វើយបទ់ នឹងលំ យារ ឯក នេះ កើតឡើងប្រជាប់
ពំនិងទ្វាយមានកែវមួគា កែវមណី និងសំពតជាដើម រំមនុ
លីដល់បុគ្គលិកនឹងរៀលកែវដល់នៅ ជាកម្មាព ក្រម៉ា បុណ្យាពេ
កាលបុគ្គលិកនឹងក្រើនប្រជាប់ពំនិងនោះ កុវិកនឹងរៀលកែវដល់
អ្នកបាស់ត្រាំត្រាបៀយប្រោះឯក កើតនឹងប្រសព្ទពិភាក្សាដើម
បុគ្គលិកបុរីពោលថាបុគ្គលិកនេះ រំមនុសប្រជាប់ជាកេងសុម្រួគ្រឹង
ត្រូវនេះប្រាកដដូចជានៅ ដូច្នេះ ចំណោកសិលមិនជាដូច្នេះ
ទេ ប្រោះថា សីល រំមនុសបុអស់កាលជានិច្ច ជនពំនិង

ទ្វាយ រំមនុក្រុសិលក្នុងរៀយភ្លើនីតិ ក្នុងរៀយកណ្តាលក្នុង^៩
ក្នុងរៀយបាស់ក្នុង រំមនុមិនមានអ្នកដែលនិងពោលប៉ា មាន
ប្រយោជន៍អ្នក ធោយសិលរបស់បុគ្គលនេះ ដូចខែៗ ។

បទប៉ា ស្ទើតាំងមាំហើយញូវប្រយោជន៍ ឱ្យ
សម្រេច អធិប្បាយប៉ា លើម្នាព់ប៉ា ស្ទើតាំងមាំដែលមក
ហើយធោយមត្ត រំមនុញូវប្រយោជន៍ឱ្យសម្រេច ដូច
ស្ទារបស់ដនទាំងទ្វាយ មានហានកឧបាត់សក លោក
អាណ្យរក់ និងចិត្តគប់តីជាដើម ឬ ក្នុងពាក្យប៉ា បញ្ញាជា
រតន់របស់ដនទាំងទ្វាយ នេះបណ្តិតគប្បិជ្រាបប៉ា ជា
រតន់ ព្រោះដនទាំងទ្វាយធ្វើសេចក្តីកោតវេក្ខិន ឬ

សមជួចដែលប្រពេះមានប្រពេះកាត់ប្រពេះសំឡុកប៉ា បើប៉ា
រតន់ គឺ អ្នកដែលបុគ្គលគប្បិធ្វើសេចក្តីកោតវេក្ខិន ម៉ែន
នៅ៖ ប្រពេះមានប្រពេះកាត់បុរសប្រាកដកួចបុរសិរោះ កើដាម្នាក់
ដែលបុគ្គលគប្បិធ្វើសេចក្តីកោតវេក្ខិនមិនម៉ែន ប្រសិរម្បិជន
ទាំងទ្វាយ អ្នកគ្រោកោតវេក្ខិនក្នុងលោកមានដនទាំងនោះគ្នា
ធ្វើសេចក្តីកោតវេក្ខិនក្នុងប្រពេះមានប្រពេះកាត់ បើប៉ា រតន់ គឺ

បុគ្គលិោដែលប្រកបសេចក្តីព្រៃកអរមេននៅ៖ ព្រះមានព្រះភាគ
អ្នកជាបុរសប្រាកដកុងចសិំហេះ ក៏ដែម្នកដែលបុគ្គលិោចប្បរីធ្វើ
សេចក្តីព្រៃកអរ មិនមែនប្ប ព្រោះកាលប្រព័ន្ធទាមពាក្យ
របស់ព្រះអង្គ រំមួនអកិរម្យដោយសេចក្តីសុខ ដែលកែតិំ
សេចក្តីពេញចិត្តកន្លែងយាន និងសេចក្តីសុខដែលកែតិំសេចក្តី
ព្រៃកអរ បើបា រតនេះ គឺជាអ្នកមិនមានអ្នកឈានស្តីមេន
នៅ៖ ព្រះមានព្រះភាគ អ្នកជាបុរសប្រាកដកុងចសិំហេះ ក៏មិន
មានបុគ្គលិោ (មានគុណដែលបុគ្គលិោបីនេះមិនបាន) មិន
មែនប្ប ព្រោះព្រះមានព្រះភាគមានព្រះបារម៉ែដែលជាសេចក្តី
លូក្រកលូក្រជាន់សេចក្តីលូក្រទាំងឡាយ អ្នកឈាន ១ មិនអាច
ដើម្បីនិនស្តី (អ្នកឈាន ១មិនអាចដើម្បីបីនេះមិនបាន) បើបា
រតនេះ គឺជាបុគ្គលិោរកបានដោយលំបាក ព្រះមានព្រះភាគ
អ្នកជាបុរសប្រាកដកុងចសិំហេះ ក៏ជាបុគ្គលិោដែលរកបានដោយ
លំបាក មិនមែនប្ប បើបា រតនេះ គឺត្រូវប្រើប្រាស់របស់
សត្វ ដែលមិនខ្សោយព្រះមានព្រះភាគក៏ជាអ្នកមិនខ្សោយ
ដោយសិល សមាជិ បញ្ញា វិមុំតិ វិមុំតិព្រាណនស្របេះ

មិនមែនប្រ ឬ តែក្នុងទីនេះ ត្រាស់បាបញ្ញាតារពន៍: ព្រោះ
អត្ថបាត់ ជាសេចក្តីប្រាកដនៃព្រះមានព្រះរាជដែលបុគ្គលូរក
បានដោយលំបាក ឬ

បទបាត់ បុណ្យ បានដល់ បុណ្យបេតនា (បេតនា
ដែលជាបុណ្យ) ព្រោះបាត់ បេតនានៅដល់ការជាការ: មិន
មែនរូប ដែលអ្នកណា ឬ មិនអាចដើម្បីវាំទៅបាន ដូចខោះ
ជន ឬ

ថីផ្លូវត្រួត

អីជាមិត្តរបស់អ្នកដើរដូរ

ទោរតាពោលបាត់

កីសុំ បសរតោះ មិត្តំ

កីសុំ មិត្តំ សកែ យុទ្ធទី

កី មិត្តំ អនុជាលស្ស

កែវ មិត្ត សម្បាយិកនី ។

- អើហ្មេ ជាមិត្តរបស់អ្នកដើរជូន,
- អើហ្មេ ជាមិត្តកន្លែងដៃរបស់ទីន,
- អើហ្មេ ជាមិត្តរបស់អ្នកមានជុរៈកែតទ្រឹន,
- អើហ្មេ ជាមិត្តតាមទៅក្នុងកណ្តាលមុខ ។

ព្រះមានព្រះភាពទ្រន់ត្រាស់បា

សឡាតា យសរៀលោ មិត្ត

មានា មិត្ត សគេ ឃុំ

សហរោះ អនុជាណស្ស

យោតិ មិត្ត បុណ្យប្បុណ្យ

សយំ ការាលិ បុញ្ញានិ

តំ មិត្ត សម្បាយិកនី ។

- បកពួក ជាមិត្តរបស់អ្នកដើរជូន,
- មាតា ជាមិត្តកន្លែងដៃរបស់ទីន,

- អ្នកដែលមានចំពោតប្រព័ន្ធឌើស្តីត្រា ជាមិត្តរបស់
អ្នកដែលមានផ្ទះកែវិទ្យិវិធីរៀងរៀង ។
  - បុណ្យទាំងឡាយ ដែលគេធ្វើហើយដោយខ្លួន
ឯង ជាមិត្តជាប់តាមទៅក្នុងការបានមុន ។
សូតនបិដកភាព ២៨, ទី៣ ៩៥
-

សេចក្តីលវ្យល់នូវឥត្តិថ្លែង

បទថា សត្វា បានដល់ អ្នកធ្វើដំណើរមត្តា ប្រព័ន្ធ
ដំណើរដោយដើម្បីនឹង ប្រថា អ្នកធ្វើដំណើរដោយរទេៗ ។

បទថា មិត្ត បានដល់ កាលពេកកែវិទ្យិវិធីហើយ
បុគលេរហ៊ុវាឃ៊ា ជាមិត្ត ព្រោះទាំងដោយរយ្យ ប្រពេល
សំពិញណាណដើម្បីដល់ការរបស់ខ្លួន ។

បទថា ក្នុងផែរបស់ខ្លួន សេចក្តីថា កាលពេកបែប
នោះកែវិទ្យិវិធីហើយក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន ជនទាំងឡាយមាន

បុគ្គលិនករិយាជារើម រំមេដស្រៀបអំពីមាតា រំមេដសម្ងាប់
សម្បូនវិរបស់មិនស្ថាតរបស់បុគ្គ ហាក់បីដួងជាកំណត់
ចន្ទន៍ ព្រោះដូច្នោះ មាតានៅ៖ ទីបរិភេទៗថា ទំនិញមិត្តទាំង
សម្ងាត់កន្លែងដែលបាន ។

បទថា អនុញ្ញាលស្ស ត្រូវបាន របស់បុគ្គលិនដែលមាន
ផ្ទៃ:កែតទ្រឹន អធិប្រាយថា បុគ្គលិន រំមេដនាំកិច្ច
ទៅធ្វើឱ្យសម្រប បុគ្គលិន:រូបៗថា សម្ងាត់ រូបៗថា
មិត្ត ព្រោះសេចក្តីជាតិ ឱ្យកិច្ចទាំងឡាយសម្រប្បាមត្រា ។
ប៉ុណ្ណោះ ជនទាំងឡាយអ្នកជាសម្ងាត់ កន្លែករាជីកទីក្រសួង
មានសុវារណារើម មិនរូបៗថា ជាមិត្ត ។

បទថា សម្បូនយិកំ ធនដល់ ជាប្រយោជន៍កន្លែកព

មុខ ។

អាសិនុបេតែវិជ្ជាល ១៨ ម៉ោលគី

- ១- នានំ សត្វស្អែ សោចាងាំ ទនជាតិរៀងរៀង
ទីនឹងការបោនសុតិ
- ២- នានំ នេតិ ឬ ស្អូវិយ ទនរៀមនីធ្វើឱ្យចាន
តស្រីយយស
- ៣- នានំ បារេសណំ សត្វំ អ្នកឱ្យទនរៀមនីចូលទៅ
ការបោនសុតិ
- ៤- នានំ ឆ្នាំ វីរតំ ទនបាត់ទុកដុបជាបើកទារបោន
សុតិ
- ៥- នានំឯកជួលឯករាជំ ទនជាទីកំហាត់បង់នូវសេចក្តី
ពាណក្រ
- ៦- នានំនាថែមនុស្សណំ ទនជាទីពីនីរបសិមទុស្ស
ទំនួរយ
- ៧- នានំ និរយំ មោបតិ ទនធ្វើឱ្យរបាកអំពីទរក
- ៨- នានំ បនុតិ តោកំ ទនជាទីហរមកនៃការ
សម្រេច

- ៤_- នាន់ រក្សាទិដីតាំង ពាណធ្វើខ្លួនក្នុងដីពីទុកបាន
- ១០_- នាន់ ភោជ្ជ័យ ឧប្បជ្ជតិ អ្នកខ្លួនពាណមានភោជ្ជ
- សម្រាត់កែវិតដឹងជាញ
- ១១_- នាន់ សហរដ្ឋ សម្បតែ ពាណអាមេរិកចំណេះមិត្ត
សម្បាភ្លឺខ្លួន
- ១២_- សព្វគាមទៅ នាន់ ពាណអាមេរិកសម្រប
សេចក្តីប្រាប្រាប្រចប់យ៉ាន៍
- ១៣_- គប្បែក បម្រាំ យច្ច ពាណមានឧបមានបុរិយោប់
ដើមកប្បែក្រួយ (ព្រះអាមេរិកសម្របនូវសេចក្តីប្រាប្រាប្រចាំបាច់)
- ១៤_- នាន់ សម្បតែ ភាពនៃ ពាណជាការដនៈសម្រាប់
ទ្រួលដើរសម្រាត់ទាំងពីរ
- ១៥_- នាន់ អនុយាយី ឬ លោយឆ្លំ អ្នកខ្លួនពាណ
រំមនុបប្រទេសបុគ្គលអ្នកមានបិត្តណូប
- ១៦_- នាន់ មោកុបចរំ ពាណអាមេរិកសម្របនូវ

ព្រះនិញ្ញានបាន

១៧- នាង់ អន្តាយ សញ្ញានំ ទនអាបីមិនបានជួយ

នរអបាយបាន

១៨- នាង់ ពុជ្ជគោរា ទនជាទីគោរពនៃព្រះពុទ្ធគំនើងប្រាយ ។

ហាក. នានាមម្ពស់ល្អបាន

អាលិសឡូវបេស់ខាងក្រោមផតិតិ

- សុខានំ និង ទនជាថីមេហោត្ថែនសេចក្តីសុខ

គំនិធិ

- សម្បតីនំ មួលំ ទនជាប្រសគល់នៃសម្បតីទិន្នន័យ

- ក្រោាសានំ បន្ទិច្ចា ទនជាទីគំនិធិនៃកោត់

- តាមំ ទនជាប្រើប្រាស់ដ្ឋាកោន

- លេមំ ទនជាប្រើប្រាស់ពួនប្បជាប្រើប្រាស់ការពារកំយ

- បរាយនំ ទានជាច្រវេចការណ៍សុគត្តិ
- អវស្សាយោ ទានជាទីពំនាក់អាស្រែយ
- បតិដ្ឋា ទានជាទីព៉ុដ្ឋ
- អារម្មណំ ទានជាទីតោន់
- គតមត្តា ទានជាច្រវេចព្រះពុទ្ធចំនួនរាយ
- ពុទ្ធដែល ទានជារង្វវេចព្រះពុទ្ធចំនួនរាយ
- សត្វសម្បត្តិ ទានធ្វើឱ្យសម្របនូវសម្បត្តិព្រះពុទ្ធដែល
- មានសម្បត្តិ ទានធ្វើឱ្យបានសម្របនូវសម្បត្តិ

សំចមារ

- ព្រហ្មសម្បត្តិ ទានធ្វើឱ្យសម្របសម្បត្តិព្រហ្ម
- ចក្ខវតិសម្បត្តិ ទានធ្វើឱ្យសម្របសំចបច្ចុប្បន្ន
- សារគារមិញ្ញាណំ ទានធ្វើឱ្យសម្របជាសារក

បារមិញ្ញាណា

- បច្ចុកពេជ្ជញ្ញាណំ ទានធ្វើឱ្យសម្របជាបច្ចុក.

ពោជ្ជញ្ញាណា

- អភិសម្ងានិញ្ញាណា ទន្លេខ្លួន សម្របនុវត្តិក -
សម្ងានិញ្ញាណា ។
(ចាក. សារពិនិត្យ)

អាលិតល្បរបន់បុណ្យ ៤៧ គ្រប់គារ

១. អដយុ នរណាគិនមកដល់ជីថាន
  ២. អនុកាមិន ជាប់តាមទៅត្រប់ជំហាន
  ៣. ឯត់ អាទយ គុង បុណ្យទាំងការស្ថិតិ
- ទៅរៀបការ
៤. អសាធារណ៍ បុណ្យមិនជាសាធារណ៍: ដល់
ជនជំនួយ
  ៥. អចារ បុណ្យចារល្បចយកទៅមិនបាន
  ៦. សព្វកាមទេ បុណ្យខ្លួន សម្របតាមសេចក្តីប្រាត់
ទំនើប

៧. យំហែ ទេរកិបត្រួន ប្រចាំរបស់ណាន ។ រៀមន៍
បានរបស់នោះ

៨. សុវណ្ណតា មានសម្បរល្អ ព្រោះបុណ្យ
៩. សុសរតា មានសម្រួលៗពេក់ព្រោះបុណ្យ
១០. សុសណ្ឌា មានឡ្វ់ត្រាយល្អ ព្រោះបុណ្យ
១១. សុរបតា មានរបល្ស ព្រោះបុណ្យ
១២. អាជិប្បញ្ញែំ បានជាមួកជំព្រោះបុណ្យ
១៣. បិរិយោ មានបិរិយាដីស្រឡាត្រំ ព្រោះបុណ្យ
១៤. បទសរដ្ឋំ បានជាទំរង់រាជការ ព្រោះបុណ្យ
១៥. តស្សិរិយំ បានជាត់ស្សិរិយយស ព្រោះបុណ្យ
១៦. ចក្ខវតិ បានជាសំចចក្រពតិ ព្រោះបុណ្យ
១៧. មានុសកា បានសម្បតិមនុស្ស ព្រោះបុណ្យ
១៨. ទេរកិប បានសម្បតិទេរកិប ព្រោះបុណ្យ
១៩. ទិញនសម្បតិ បានសម្បតិពេនទិញន ព្រោះបុណ្យ
២០. មិត្តមាសម្បទមាតម្ម បានមិត្តលូ ព្រោះបុណ្យ

២១. វិធានវិមុត្តិ បានវិធានវិមុត្តិ ព្រោះបុណ្យ

២២. បជិសមិទា បែកដាយក្នុងបជិសមិទា ៦ ព្រោះ

បុណ្យ

២៣. ទទួលឯកសារ បានជាស្ថ័បទតាមព្រោះបុណ្យ

២៤. វិមានក្នុង បានវិមានក្នុង ៣ វិមានក្នុង ៤ ព្រោះបុណ្យ

២៥. សារកត្តាម៉ែន បានជាពួនសារកត្តាម៉ែនព្រោះបុណ្យ

២៦. បច្ចុកពេជ្រិ បានជាបច្ចុកពេជ្រិត្រូវការ ព្រោះ

បុណ្យ

២៧. ពួនក្នុង បានជាទ្វាប់ពួនក្នុងឱការ ១ព្រោះបុណ្យ

២៨. សុវត្ថិភាព និទាន ជាដើមហេតុនៃសរបភ័ណ្ឌសុវត្ថិភាព

គ្រប់យ៉ាង

២៩. សម្រេចិន មួល ជាប្រសិនសម្រេចិនចំនួន

៣០. កោតាត បតិថ្នា ជាទីតាំងនៃកោតាត

៣១. វិសមគតសូត្រាណា ជាក្រឹតការពារក្នុង

សង្គ្រាររដ្ឋ

៣២. ទនាសទិសោ អរស្រួល ទីពីអាស្រែយ
ដោមិនស្មើបុណ្យ

៣៣. សីហាសនទិសំ ជាទិអាស្រែយនៅជូចជាទិ
នៅរបស់សត្តវាជសីហ៍

៣៤. មហាវហីសទិសំ ជាទិអាស្រែយដែមហានី

៣៥. រដ្ឋសទិសំ ជូចជាទិខ្សោយប្រពាណ្ញុក

៣៦. នាក់សទិសំ ជូចជាដាកាតាកំផុតបាកទុក

៣៧. សង្កមសុវេ ជូចជាបុគុលភាបាយនកុងស្រោម

៣៨. សុស្អិតនរត ជូចព្រះនគរដែលគេគុបតែន

លូហីយ

៣៩. បទុមសទិសំ ជូចជាបទុមក្រអបមិនប្រឡាក់
ដោយកក់

៤០. អគ្គិសទិសំ ជូចជាកេដ្ឋិនដែលជូតបាបីរអស់ទៅ

៤១. អាសិរិសទិសំ ជូចអសិរិពិស់ដែលចិកបាប
ធ្លាប់បាល

៤២. សិកាសទិសំ ដូចជាការសិក៍អនុគម្យភាពការងារ
៤៣. សេតវសកសទិសំ ដូចជាគោខសករាជ ដែល
លួប្រសើរបំផុត
៤៤. ហត្ថិសទិស ដូចស្មើបាន ព្រះមានកម្លាំងប្រឹន
៤៥. រហាយកស្សករាជសទិសំ ដូចជាសេវរហាយក
នាទីរដ្ឋបានយ៉ាងល្អ
៤៦. គតមុគ្គំ ជាដ្ឋរដែលអ្នកប្រាប្រាប់បានដើរហើយ
៤៧. ពុទ្ធផិសំ ជារដ្ឋបាលសំព្រះពុទ្ធដាម្ចាស់ត្រប់ ១
ព្រះអណ្ត ៤
ចាក.គម្លីរយ៉ាំងបរិយតិកាត ២, ទីលេ ៩០៨

ពត្ញដែលបានឱ្យឈរដោយខ្លួន ទៅ យុវជន

- ១- សាកករ សព្វសរិតី ន ធម្មតា ។
មហាសម្បទ្រសាតរ មិនដែនឡាត់ដោយទីកដៃលបារ
មកអំពើសង្ខេះ ។
- ២- អតិ ឧបាទានេន ន ធម្មតា ។
ក្រីនមិនដែនឡាត់ដោយខ្លួន ។
- ៣- រាជា រដ្ឋន ន ធម្មតា ។
ពោះមហាក្សត្រ មិនដែនឡាត់ដោយរាជសម្រាត ។
- ៤- ពារោ ធាបន ន ធម្មតា ។
បុគ្គលពារោមិនដែនឡាត់ដោយបាប ។
- ៥- ត៊ិតិ មេឡុណដម្ចន អលញារេន វិជាយ-
នេនាន់ ត៊មេ តិលិ ន ធម្មតា ។
ស្រីមិនដែនយោរតិ ៣ យ៉ានិតិ មចុនធម្ម ១
ត្រីនប្រជាបកាយ ១ ការប្រសិទ្ធប្រតិ ១ ។
- ៦- ព្រោម្ពាយោ មណ្ឌលិ ន ធម្មតា ។

៣ក្រពាប្លុណិមិនខ្ចោត ទៅដោយមនុស្សជាយ ឬ
៤- ឈ្មាយី វិបាទសមាបត្រិយា ន ធម្មតិ ។
ហេកអ្នកពិនិត្យពិបាទរណា មិនខ្ចោតទៅដោយវិបាទ
សមាបត្រិ ។

៥- សេឡា អបច្ចូយន ន ធម្មតិ ។
សេក្តុបគលមិនខ្ចោតទៅដោយធ្វើ ដែលកិលសមិន
បានសន្យគិត្តិពេលិញ្ញាន ឬ

៦- អប្ប័ណ្ឌ ធម្មតិកុណុលោន ន ធម្មតិ ។
ហេកអ្នកប្រាប្រាតិច មិនខ្ចោតទៅដោយជុគ្គិន(អ្នក
គុណាភ្លើងកម្មាធិកិលស) ។

៧- អារីនីរីយោ វិរីយារមេន ន ធម្មតិ ។
ហេកអ្នកប្រាប្រាសបក្តិព្រាយាម មិនខ្ចោតដោយការ
ផើមសេបក្តិព្រាយាម ។

៨- ធម្មគិតិកោ សាក្សាយ និម្មតិ ។
ធម្មគិតិក មិនខ្ចោតដោយការពោលសន្យានាមិ ។

- ១២- វិសារតោ បរិសាយ ន ធប្បតី ។
 បុគ្គលូអុកភាពការ មិនត្រួតដោយការនៅក្នុងកណ្តាល
 បរិសិទ្ធិ ។
- ១៣- សង្គ សុចិញ្ចប់ដែន ន ធប្បតី ។
 លោកអុកមានស្អាត មិនត្រួតដោយការទាំងកប្រជុំ
 ព្រះសង្កែ
- ១៤- ឲាយកោ បរិច្ឆេទន ន ធប្បតី ។
 ឲយកមិនត្រួតទៅដោយការបរិច្ឆេទទាន ។
- ១៥- បណ្តុះតោ ធម្មសរៀនន ន ធប្បតី ។
 បណ្តុះមិនត្រួតទៅដោយការស្វាប់ព្រះជមិ ។
- ១៦- ចតេស្ស បរិសា ធចាត់តាញស្សីនន ន
 ធប្បតី ។
 បរិសិទ្ធិជីថុប្រព័ន្ធក មិនត្រួតទៅដោយការប្របាណការ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។
- ចាក. គម្ពីរយ៉ាងបរិយតិភាគ ២, ទំព័រ ២៨៤

សម្រេចនិងចាយក្រោម ៦ យ៉ែន

- ១- គតិសម្បត្តិ ការប្រាកដអគ្គភាពជាមនុស្ស
  - ២- គាលសម្បត្តិ ការប្រាកដកំពើមកក្នុងពេលមានពាក្យប្រហែលប្រជុំរបស់ព្រះពុទ្ធទី
  - ៣- បានសម្បត្តិ ការដែលប្រាកដស៊វនៅក្នុងប្រទេស ដែលមានព្រះពុទ្ធសាសនា
  - ៤- គុលសម្បត្តិ ការប្រាកដស៊វនៅក្នុងត្រូវបាល ប្រព័ន្ធដែលជាមួយប្រាកដប្រាកដព្រះពុទ្ធសាសនា
  - ៥- ឧបធិសម្បត្តិ ការប្រាកដអគ្គភាពពេញបរិបុណ្យ មិនវិកបារិការ គឺ នៅ ប្រជុំ ដើម្បីត្រូវការជាមួយប្រាកដបាន
  - ៦- ធម្មិសម្បត្តិ ជាមួយប្រាកដបានសម្រាតិជិំ ឬ
  ៧. មើលឱ្យបានសម្បត្តិទាំងអស់នេះហើយ គ្មានកំខ្លឹម ឱ្យការសេវានេះកន្លែងហូសឡើយ ព្រោះសម្បត្តិទាំងនេះរកកម្មនិងកំពើត្រូវនិងណាស់ ឬ
- បាក.គម្ពុជាយ៉ាងបរិយតិកាត ១, ទី៣ ៥៨៧

ធម្មប៊ែន ៣ ម៉ោង

១. អច្ចូយតិ អហារតា ព្រឹកធនយប់តេសកុនុស
  ២. ជីវិត ឧបរដ្ឋតិ ជីវិតតេសន្តរព្របយចុះមក
  ៣. អាយុ វិយតិ ម្នាក់ អាយុរបស់សត្វទាំង
ធ្លាយ រំមនុស្សទៅដួចជាទីកស្តីជំនួយ ។
គម្ពីរដម្មារលី ទំព័រ ១១៧
-

ឯកចេងយ្យេងថ្មី

គំរើដែលគ្រឿងបាន ៣ យ៉ាង

១. ឧបនីយតិ ជីវិតប្បញាយំ ជីវិត គំអាយុមាន
ប្រមាណភាពិច តេសត្រូវដែកនាំចុះលាទ់រកមរណៈ
២. ជុរបនីតស្ស ន សតិ តាម កាលប័ណ្ណុតុល
ដែលត្រូវដែកនាំទៅហើយ រំមនុស្សមិនមានវិធីការពារឡើយ
៣. ឯត់ កយំ មរណោ មហូមាងោ កាលប័ណ្ណុតុល
បានសម្រួលយើព្យូរកំហើយ ក្នុងសេចក្តីស្តាប់នេះហើយ គ្នរៀតាំង្វើ

បុណ្យពំនូយ ដែលជាតុណាតាតិទាំសេចក្តីសុខភូមិ
គម្ពុជាអារក្រឹម ទំព័រ ១០៦

នគរបាលិបត្រិ

គិតមិជាភ្លើនកន្លែង ៣ យ៉ាង

១. អធុណិត គាល់ កាលពំនូយពេទនកន្លែងទៅ
២. នាយក នគរបាលិបត្រិ ពេទនកន្លែងប្រសិទ្ធភាព

១៧

៣. នគរបាលិបត្រិ អនុបុរៃ ធម៌ ជំនាញនៃរួយ
ពំនូយ ពេទនលេប៊បង្កើនរៀបចំ ឬ

កាលបីបុគ្គលបានសម្រួលយើព្យូរកូលឈាន់ កូលសេចក្តី
ស្ថាប់ហើយគ្នា ពេទនបុណ្យពំនូយ ដែលជាតុណាតាតិ
ទាំសេចក្តីសុខភូមិ ឬ

គម្ពុជាអារក្រឹម ទំព័រ ១០៦

សណ្ឋិស្សប្រត្រ

ការសេតគប់សប្បរស

ខ្ញុំចានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។

សម្រួលយោ ព្រះមានព្រះភាគ ឡើងតីនៅក្នុងវត្ថុ
ដែតពន របស់អនាបិណ្ឌិស៊ី ឡើបក្រុងសារតី ។

ត្រានោះជន កាលក្រំបូមយាមកន្លែងទៅហើយមាន
ពួកគ្នាល្អប្បញ្ញកាយិកាទេតាតាតាប្រើន មានស្តីវិនិរោងព្រំនឹងវត្ថុ
ដែតពនទាំងមួលខ្សោយក្នុងវត្ថុ ចូលទៅគាលប់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្នាយបង្កើត្រៃមានព្រះភាគ ហើយរាយ
ក្នុងទីផ្សេះសមគ្គរ ។

លុះទៅតាមយអន្ត ឈរក្នុងទីផ្សេះសមគ្គរហើយ ឡើប
ពោលគាត់នេះ ក្នុងសំណាក់នៅព្រះមានព្រះភាគថា
សព្វិរោះ សមាស់

សព្វិកុព្វោច សណ្ឋិស្ស

សំ សុខមួយ

សេយ្យា ហេតិ ន ឌាយីយោ ។

បុគល គរអងីយរមជាមយនឹងពកសប្បរសបុរាណ៖
គរធ្វើសេចក្តីសិទ្ធិស្ថាបធោយពកសប្បរស ព្រះដីជប្បាស់
នូវព្រះសុខមួយបសពួកសប្បរស រៀមឱ្យបានជាបុគលប្រសិរ
មិនអាក្រកទ្វីយ ។

លំដាប់នោះនៅ ទីវត្តមួយអន្ត់ទីតណានពេល
ភាគីនេះក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគី

សព្វិរ៉េ សមានេច

សព្វិ គុព្វេច សណ្ឌា

សំ សុខមួយ

បញ្ញា លកតិ នាទ្វាវោតិ ។

បុគល គរពេតអងីយរមជាមយនឹងពកសប្បរស
បុរាណ៖ គរធ្វើសេចក្តីសិទ្ធិស្ថាបនឹងពកសប្បរស បុគល

ធនប្រាង ព្រះដើមប្រាស់នូវព្រះសង្គមរបស់ពួកសប្បុរស
មិនមែន ធនអំពីដែលទ្វីយេ ។

លំដាប់នោះនៅ ខែតាមឃយអន្ត់ទៀត ពោលគារាណេះ
ក្នុងសំណាក់នៅព្រះមានព្រះភាពថា

សព្ទីរ៉ែ សមានេច

សព្ទី គុព្យេច សណ្ឌាំ

សព្ទី សុខុមាលញ្ចាយ

បញ្ញាំ លក់ពី នាយកជាតិ ។

បុគ្គល គុរៈតអន្តីយរមជាមួយនឹងពួកសប្បុរស
បុគ្គល គុរដ្ឋិសប្តិកីសិទ្ធិស្ថាបជាយពួកសប្បុរស បុគ្គល
ធនដើមនូវព្រះសង្គមរបស់ពួកសប្បុរសហីយ រំមនុសា
សកកសរីកកណ្តាលពួកជន អ្នកសកកសរីទ្វីយេ ។

លំដាប់នោះខែតាមឃយអន្ត់ទៀត ពោលគារាណេះ
ក្នុងសំណាក់នៅព្រះមានព្រះភាពថា

សព្វើរ់ សមានេច

សព្វី គុព្យេច សណ្ឌាំ

សតាំ សុខុម្ភមញ្ញាយ

ញ្ញាតិមផ្លូវ វិហេចតិតិ ។

បុគ្គល គុរៈតែអង្គយរមជាមយនិទ្ធទកសប្បរស
បុគ្គល គុរដ្ឋិសេចកិត្តិវស្សាលដោយធនកសប្បរស បុគ្គល
បានដឹងច្បាស់នវត្រេសទួមរបស់ធនកសប្បរស រះមន្តរដ្ឋរៀន
កិច្ចកណ្តាលវិនញ្ញាតិ ។

សំដាប់នោះនេះ ទេរតាមូយអង្គទេត បានពេល
គារ នេះកុងសំណាក់វិនត្រេមានត្រេភាពបារ

សព្វើរ់ សមានេច

សព្វី គុព្យេច សណ្ឌាំ

សតាំ សុខុម្ភមញ្ញាយ

សត្វា ឥច្ចិន សុគតិនិន ។

បុគ្គល គ្រែរតអនីយរមជាមួយនឹងពួកសប្បរស
បុណ្យការ៖ គ្រែដើរសេចក្តីសិទ្ធិស្ថាបនដោយពួកសប្បរស សត្វ
ទាំងឡាយ បានដើរបញ្ចប់នូវព្រះសម្បូរបស់ពួកសប្បរស
ហើយ រៀមនឹងទៅកាន់សគគិតិបាន ។

លំដាប់នោះនៅ ទេរតាមយឡូត បានពោលភាពា
នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាពា

សព្ទិរ៉ែ សមាស់ច

សព្ទិ កុព្ទៃ សណ្ឋិវៈ

សព្ទិ សច្ចុម្លែមព្យាយ

សត្វា តិដ្ឋនិ សាតត្វនិ ។

បុគ្គល គ្រែរតអនីយរមជាមួយនឹងពួកសប្បរស
បុណ្យការ៖ គ្រែដើរសេចក្តីសិទ្ធិស្ថាបននឹងពួកសប្បរស សត្វ
ទាំងឡាយដើរបញ្ចប់នូវព្រះសម្បូរបស់ពួកសប្បរស រៀមនឹង
បិតទៅជាសុះអស់ការបយ្យ ។

លំដាប់នោះនៅ ទេរតាមយអនូឡូត បានក្រោប

ទូលាប្រោះមានព្រោះកាត់យើងនេះប៉ា បពិត្យប្រោះមានព្រោះ
កាត់ កាសិតអ្នកណាប្លើ ជាសុភាសិត ។

ព្រោះមានព្រោះកាត់ឡើងត្រាស់ប៉ា កាសិតរបសអ្នកទាំង
អស់ជាសុភាសិតដោយបិយាយដែរហើយ តែអ្នកទាំង
ធ្វាយចូរស្ថាប់ពាក្យរបស់តាតតវិញ្ញូប៉ា

សព្វីរ៉ែ សមានេច
សព្វី គុព្វេច សណ្ឌី
សតាំ សុខុម្មមញ្ញាយ
សព្វុជុគ្គា បម្ចុច្ចីតិតិ ។

បុគ្គលិក គួរពេអង្គយរមជាមួយនឹងពកសប្បរស
បុគ្គលិក គួរពេអង្គយរមជាមួយនឹងពកសប្បរសបុគ្គលិក
បុគ្គលិក គួរពេអង្គយរមជាមួយនឹងពកសប្បរសបុគ្គលិក
អស់ប្រាន ។

សុពិនធបិដកកាត ២៨, ទីព៉ែ ៤៣

សេចក្តីណល្បិនតែងតម្លិទ្ធក្រុត

បទថា សន្តូលបកាយិកា មានវិគ្រោះថា ខ្លោះ
ទាំងឡាយ ដែលរហូតដោយ សតុល្យបកាយិកា ព្រោះរហូត
តម្លៃនឹង ដោយអំណាចនៃការសមាទានជមិរបស់សប្បានស
ហើយកើតឡើងក្នុងសុទ្ធនឹង ឬ ក្នុងសេចក្តីនៅទោះ មានរៀនដូច
តាមទេនេះ ទេ

នើរឯណូនសេចក្តីសម្រេច

បានឡើង ដនប្រើបានការបោះឆ្នោតរបស់រត្សាមសម្បូរ
ប្រើបានការសម្បូរ ឬ ការបួនកន្លែងទាំងនេះទៅដោយ
រហូតដែលបានដែលបានបានឡើង ហើយក្នុងត្រូវឯណី ពី ទីប
កើតឡើងប្រើស្ថាប័ន្ទីកណ្តាលបានសម្បូរ តើរបកដំបានឡើង
ហើយ កំពុងទូកខ្សោយពេញទៅដោយទៅ ឬ ការបួនកកំពុង
និងលិចចុះ មហាជនទិបនិកដល់ រហូតដោយបស់ទេ ឬ
ហើយធ្វើកិច្ចដែលមានការអនុវត្តដើម្បី ទូរូបយំហើយ ឬ នៅ
កណ្តាលបានទាំងនេះទេ បុរសម្ងាត់នៅក្នុង យើងត្រូវប្រសព្ត

កំយើងសាបារបែបនេះពិត ទីបនីកដល់ធីរបស់នេះ យើង
ហើយនរសរណៈទាំងឡាយ និងសិលទាំងឡាយកំបុរីស្ថិតិ
ហើយ ទីបអនីយចម្លើនសមាជិជ្ជប្រព័ន្ធយោគិ ឬ ពួកជន
ទាំងឡាយទីបស្ថរគាត់ដល់ហេតុដែលមិនទានបាន៖ ឬ បុរស
ជាបណ្ឌិតនោះទីបពេលថា “ម្នាល់ហេកជីចម្លើនទាំងឡាយ
មែនហើយ យើងមិនខាចកំយើបបនេះ ព្រោះយើងថ្វាយទាន
ដល់ពួកភិកភិជ្ជប្រដែលទ្វីនូវទីក យើងបានទួលសរណៈ
ទាំងឡាយ និងសិលទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ យើងទីប
មិនខាច”ជូនេះ ឬ ដនទាំងនោះ ទីបពេលថា “បពិត្រហេក
ជីចម្លើន ក៏សរណៈនិងសិលទាំងនេះសម្រាប់ដនពួកដោទៃ
ខ្លោះប្រទេ” ឬ បណ្ឌិតនោះនៅឯថា “មែនហើយ ដមិតាំងនេះ
រម៉ែនសម្រាប់ពួកហេក” ឬ ដនទាំងនោះ ទីប
ពេលថា “បើយ៉ាន់នោះ សូមហេកបណ្ឌិត ចូរទីដល់ពួក
យើងទេ” ឬ

ដនអុកជាបណ្ឌិតនោះ ទីបចាត់ដើរពួកមនុស្សទាំង

នោះខ្សោចកម្មយរយ ឬ រមជាតិ ពី ពករមត្តា ឬ បទាប់
ពីនោះកើតឱ្យសិល ៥ ឬ ភុងបណ្តាចន ពី ចំនោះ ដន
បំនុំមួយរយនាក់ដំបូង តាំងនោះកុងទឹកត្រួមដីជំ
ទានទូលាសិល ឬ ពកទី ២ តាំងនោះកុងទឹកត្រួមដីជំ ...
ពកទី ៣ តាំងនោះកុងទឹកត្រួមចាប់ផ្តើម ... ពកទី ៤ តាំងនោះ
កុងទឹកត្រួមដីត ... ដនពកទី ៥ តាំងនោះកុងទឹកត្រួមដោះ ...
ពកទី ៦ តាំងនោះកុងទឹកត្រួម ក ... ពកទី ៧ ទឹកសម្រួល
កំពុងនឹងហ្មរប្បលមាត់ ទីបានទូលាសិល ៥ ហើយ ឬ
ដនអ្នកជាបណ្តិតនោះ ត្រាខ្សោសិល ៥ ដល់ដនតាំងនោះ
ហើយ ទីប្រកាសសំឡែងគីកកុងថា “វត្ថុដីជាទីពេជ្រ
ចំពោះរបស់ពក ហោកមិនមាន ពកហោកបូរក្សាសិល
បុណ្យការ៖”ជូនេះ ឬ ដនពេជ្រ ៧០០ នាក់នោះ ធ្វើកាល៖កុង
សម្រួលនោះហើយ ទៅកើតឡើងកុងកតតារតិន្យ ព្រោះ
អាស្រែយសិល ដែលទូលាយកកុងរៀបាជិតស្អាប់ ឬ
វិមានពេជ្រឡាយរបស់ទោះតាំងនោះ កើតឡើងជាតុកតែ
ម្មយ ឬ វិមានមាសរបស់អាភារ មានប្រមាណមួយរយ

យោធន៍ កើតឡើត្រួចកណ្តាលនៃវិមានទាំងអស់ ។ ទេតារ
ដែលសល់ ជាបុរាណបស់ទេរដែលជាមាត្រាយនោះ វិមាន
ដែលបាបជាន់ វិមានទាំងអស់នោះក៏នៅមាន ប្រមាណភាគល់
១២ យោធន៍ ។ ទេតាតាំងនោះ បានពិចារណាជលកម្ម^៤
ក្នុងឧណារដែលកើតហើយ ជ្រើបហើយនូវការបានសម្រេច
នោះ ព្រោះអាស្រែយមាត្រាយ ទីបាល់ត្រាប៉ា ពួកយើង
និងខ្លួន ពួកយើងនិងខ្លួនបាលសរសើរគុណនៃមាត្រាយរបស់
ពួកយើង ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទេសពល ដូចខ្លះ ហើយចូល^៥
ទេតាល់ព្រះមានព្រះភាគក្នុងរោបាបនោះមានឯមិយាម ។
ក្នុងបណ្តាលទេតាតាំងនោះ ទេតា ៦ អន្ត់ បានបាល
គោប់ មួយអន្តែមួយគោប់ ដើម្បីពណិតគុណមាត្រាយរបស់
នឹងដោយពាក្យបោប់

សព្វឱរ់ សមានេច សព្វឱ គុព្យេច សណ្ឌា

សព្វឱ សុខុម្ភោយ សេយោរោយ និង ឌាយិយោ ។

បុគ្គលិករអន្តែយរមនិងពួកសប្បរស គឺរដ្ឋិសបក្រី

ស្ថិទ្ធិនឹងពួកសប្បរស បុគ្គលប្រាបស្ថម្ពមរបស់ពួកសប្បរស
ហើយ មានពេតគុណដីប្រជុំមិនមានទោសហមកឡើយ ។

បណ្តាបទាំងនេះ បទថា សព្វា ព្រៃថា ពួកបណ្តិតគី
ពួកសប្បរស ។ ១ អក្សរធ្វើនាទីសន្តិ ។
បទថា សមាសេច ព្រៃថា គ្មានយរមក់ពាក្យថា
សមាសេច នេះ ជាគោលនៅទេសទាបូណែការ៖ ឬ អធិប្បាយ
ថា គប្បីសម្របតីយកបចំនឹងពី រមនីសប្បរសទាំង
ឡាយតែមនឹង ។

បទថា គុព្យោម ព្រៃថា គ្មានធ្វើ ។

បទថា សណ្ឌី ព្រៃថា សេចក្តីស្ថិទ្ធិ ។ បានដល់ សេចក្តី
ស្ថិទ្ធិដោយមេត្តិ តែសេចក្តីស្ថិទ្ធិដោយគុណរាងបែងអូកណា ។
មិនគ្មានធ្វើ ។ សេចក្តីនេះ ព្រះមានព្រះភាគព្រោះសំដើរក
ពាក្យថា បុគ្គលគប្បីធ្វើសេចក្តីស្ថិទ្ធិ មេត្តិចំពោះព្រះសម្បា-
សមទ ព្រះបច្ចេកទួនិនធភ្រះសារីកទាំងឡាយ ដូចខ្លះ ។

បទថា សតាំ ព្រៃថា របស់ពួកសប្បរស ។

បទថា សុខ្មែម៖ ចានដល់ សុខ្មែមផ្លូវ និង មានសីល
៥ សីល ១០ និងសតិប្បញ្ញត្តិន ៤ ជាជីម ឬ តែកដឹសុត្រ
នេះ ហេរក្របាយកសិល ៥ ឬ

បទថា សេយោរោរាណ ត្រូវប្រថា មានពេគ្រុណាទីប្រសិរ
គីមានតែសេចក្តីប្រមួន ឬ

បទថា ន ធាចិយោ ចានដល់ សេចក្តីលាយក (សេចក្តី
ក្រាមយើត) អើ ឬ រំមនុមិនមាន ឬ

លំដាប់នោះ ទេវតាងវិទ្វទីតានពោលគាត់នេះក្នុង
សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា បុគ្គលិករអនុយនុមនុស្សក
សប្បុរស ឬ ឬ រំមនុជានបញ្ញា មិនជានបញ្ញាពីអ្នក
ដែល (ជនពាល) ទេ ជុចេះ ឬ

បទថា នាយកោ ត្រូវប្រថា មិនជានពីអ្នកដែលទី គី
ក្រុង បញ្ញា ដែលបុគ្គលិកមិនជានពីអ្នកដែលជាបាល ជុច
ប្រជុំស្ថាជីម ដែលបុគ្គលិកមិនជានប្រើជានដោយត្រូស ឧរចំ
ជាជីម ឬ កុបុគ្គលិកបងមិរបស់សប្បុរសទាំងឡាយ

ហេីយ សែរកតប់រកនុវបណ្ឌិតប៉ុណ្ណោះ ទីបានបញ្ចូចប្រជនតាំងផ្លាយ មានប្រជនល្អជាដើម ដែលបុគ្គលបានធ្វាយគ្រាប់ក្រុជាដើម ។

លំដាប់នោះនេះ ទេរតាងទៅទៀតបានពេលភាពថា នេះ

កុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាពថា បុគ្គលគ្រាមនឹងពួកសប្បន្តរស ។ ល ។ រំមនីមិនសោកសែរត្រីកណ្តាលវិន្ទ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីសោកសែរ ដូចខ្លះ ។

បទថា សោកមដ្ឋី អធិប្បាយថា បុគ្គលដែលទៅហេីយត្រីកណ្តាលវិន្ទ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីសោកសែរ ប្រចាំថ្ងៃ ទៅហេីយត្រីកណ្តាលនៃស្តុតាំងផ្លាយ ដែលមានសេចក្តីសោកសែរ ដូចឧបាសិកា (មលិកា) របស់ពន្លាសេទាបតី និងដូចសង្កិចសមាយណ៍រាយអ្នកជាសុទ្ធផិបារិករបស់ព្រះជម្លោសេទាបតី អ្នកទៅត្រីកណ្តាលវិន្ទ័យ ៥០០រំមនីមិនសោកសែរ ។

លំដាប់នោះនេះ ទេរតាងទៅទៀត បានពេលភាព

នេះក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា បុគ្គលិតអង្គយរមនីជី
ពួកសម្បារស ឬ ឬ រំមនុវត្តក្រឹងនៅកណ្ឌលវិនិញ្ញាតិ
ដូចខ្លះ ឬ

បទថា ព្រោតិមណ្ឌល វិរោះ ប្រជាតិ រំមនុវត្តក្រឹង
នៅកណ្ឌលវិនិញ្ញាតិគឺថា រំមនុវត្តសាមណោរណ៍ហើរ៖
ថា អធិមុត្តកៈ អ្នកជាសម្បិតវិរោះករបស់ព្រះសង្ឃឹម្តោរ ឬ

ស្រីអងិមុត្ត ធម៌សាមណោរ

បានព្រោតិ សាមណោរនោះជាក្នុយរបស់ព្រះសង្ឃឹម្តោរ
ត្រូវនោះ ឬ ក្នុងកាលត្រានោះ ព្រះមេរោះពោលនិងសាមណោរ
ថា ម្នាលសាមណោរ សោកជាអ្នកជំហើយ សោកចូរឡើ
សរដល់អាយុរបស់សោកហើយ ចូរមកយើងនិងខបសម្រាត
ឱ្យ ដូចខ្លះ សាមណោរទួលបាទក្រោម ឬហើយក្នុងការសំព័ះ
ព្រះមេរោះហើយកាន់បាននិងចិរឡើស្រកបនស្រី ដែលតាំង
នៅជិត្រីព្រោតិដែលជាធិអាស្រែយនៅរបស់ពួកខ្សោយ ហើយត្រូវ
ឡើបិណ្ឌបាត ឬ បានស្រីយើព្រោតិសោកហើយសំព័ះហើយ

ទីបន្ទិមនឹងទៅអង្គយកដែក ឱ្យនាន់កតាបារហេីយ ឬ
សាមណែរធ្វើកិច្ចវត្ថុរចប្រសិទ្ធភាព ទីបស្ថុរដល់អាយុ
របស់ខ្លួន ឬ នាន់នេះយូរ ទុក្ខមាសំមិនជ្រាប ម្នាយរម៉ែន
ជ្រាប ឬ សាមណែរពោលប៉ា នាន់ចូរឡើត្រួចតែនេះ យើង
និងទៅស្រុកព្រោមមាតា ហេីយកិរុយនចូលទៅការនៃព្រៃ ឬ
បុរសជាបោរយឱ្យសាមណែរពិចម្តាយ ទីបបានសញ្ញា
ដល់ពុកបោរ ឬ ពុកបោរឱ្យសញ្ញាណាដោយពាក្យប៉ា បាន
ពួរប៉ាសាមណែរមួយអង្គ ចូលកុងត្រូវ ពុកហោកចូរទៅទាំង
សាមណែរទោះមកដូចខ្លះ ឬ បោរពួរទេសប៉ា យើងនិង
សម្បាប់ ពុកទេសប៉ាយើងនិងនឹងរំលែង ឬ សូម្បីសាមណែរ
កិតិតប៉ា យើងជាទោះសក្ខែះ នៅមានកិច្ចដែលគូរធ្វើដល់ខ្លួន
យើងប្រក្បាសិនិច្ឆ័កបោរទាំងនេះហេីយ និងធ្វើសេចក្តីសុស្សិត
ជាប្រមាណ ទីបហោកប្រជានបោរមកពោលប៉ា ម្នាលហោក
អ្នកមានអាយុ យើងនិងធ្វើសេចក្តីខ្លួន (ប្រុបធ្វុប)
ដល់ហោក ដូចខ្លះ ហេីយបានពោលគោប៉ា ទាំងនេះប៉ា

កុដអតិតាលបីយរអន្តែន ដែលពួកយើកុដពេញចាំ
ខ្លួនបងីមួយត្រាប់ស្ថាកំបាប់ចាំណូតមជ្ជការ កុដកាលនោះ
វាតានសម្ងាប់សត្វទ្វាយមួយ ម្រឹត និងបក្សិតាំនៃទ្វាយ
យើក្រុងទ្វាយស្ថាប់ហើយ សតបិតាច នាំគាត់គេបានៗស
ឡើកុដពេលភាគត្រី ទីបមិនកែតប្រយោជន៍ដល់ការយកឈណា
លោកសម្ងាប់សមណោះល្អាង៖ អធិមុតកអ្នកមិនមានកិលស
ជាប្រើប្រាស់ក្នុងប៉ិត កើដបញ្ហានោះនៅ ធនទាំនៃទ្វាយអ្នកដ្ឋី
ដីណែនីនិងមិនមក ពួកលោកកិនជាប់ទ្វាយ សមណោះល្អាង៖
ថា អធិមុតក៖ អ្នកមិនមានកិលសប្រើប្រាស់ក្នុងប៉ិតពេល
ពាក្យពិតប្រាកដ ធនទាំនៃទ្វាយអ្នកដ្ឋីដីណែនីនិងមិនមក
សែចក្តីសាបសុទ្ធនៃទ្វាយនិងមាន ។

នយាយពារពេលថា ប៉ែលោកយើក្រុងទ្វាយអ្នកដ្ឋីដីណែនីនិងមិនមក
យើក្រុងទ្វាយអ្នកដ្ឋីដីណែនីនិងមិនមក ។ បពិតលោកជីបម្រីន
កាលលោកតាមរក្សាសច្ចោះនេះបាន កូចរឡើតាមសប្បាយ
ចុះ ។

សារណារនោះ អ្នកដែលពិភាក្សាថាពំនេះដោះស្រាយ
ទៅនៅ សូម្បីយើញ្ញាតិចាំងផ្លាយកំមិនបានប្រាប់ ពេល
នោះ កាលបរិច្ឆេទសំសាមណោរនោះមកដល់ហើយ ពួក
យោរកីដុយត្រាងាប់ហើយខ្លួននៅ ពួកយោរបានពោលនឹង
មាតារបស់សាមណោរ ដែលនានកំពុងខ្លួចបិត្ត គត់ត្រួច
ឡាយំបា

អធិមុត្តកៈ និងសូរហោកបា អធិមុត្តកៈតិច្បរវនេមាន
កាលកែវិនបុន្តោ មេខ្លួនសូរហើយសូមប្រាប់ពួកយើងនឹង
ជីវិតបានយ៉ាងណារ ។

មាតារបស់អធិមុត្តកៈពោលនឹងពួកយោរបា

យើងនេះជាមាតារបស់អធិមុត្តកៈ អ្នកនេះ ជន
ជាបិតា អ្នកនេះជាបន្ទូស៊ី អ្នកនេះជាបន្ទូប្រស ជនពំនេះ
អស់កុងទីនេះ ជាប្រើបាស់អធិមុត្តកៈ ។ អធិមុត្តកៈ មាន
ប្រក្រតិថីកិច្ចដែលមិនសមគ្រាលើយ៉ា យើញ្ញាតិអ្នកណារ
មកហើយកំមិនហាម នេះជារត្តបងិបតិរបស់សមណោះពំនេះ

ន្នរយអុកជាព្រះអរិយៈ អុកមានធមិជាតិវិតបូប្បា[†] ។

នាយករាជពលថា

អធិមុត្តកេមានប្រក្រតីពោលពាក្យទិត យើត្រញ្ញតិ
អុកណាគេហីយក់មិនបាម ព្រះសេចក្តីប្រព្រឹត្តសេចក្តីលី
របស់អធិមុត្តកេ: អុកជាកិត្យ អុកមានប្រក្រតីពោលពាក្យ
ទិត ។ ដនទាំងអស់ អុកជាភ្លាតិរបស់អធិមុត្តកេ: របដុត
កំយកេយ សុមាចោកនៃសេចក្តីសុស្សី ។

ព្លាតិទាំងនេះ ដែលបារាំងឡាយដោះស្រាយ និងខ្សោយ
និងកេហីយដោយអាការយ៉ាន៍នេះ ទៅកេហីយពោលនឹងអធិ-
មុត្តកេ: ។ កូនដនទាំងអស់របដុតកំយកេយ ត្រួរបំមកការ
សេចក្តីសុស្សី ព្រះការប្រព្រឹត្តលីរបស់លោកជាកិត្យដែល
ពោលភាសច្បៃ: ។

ពួកបារាំងថ្វីយដ្ឋានកំយកេយ ទីបាសុមបុសកិន
សំណាក់របស់សាមណោរណ៍រួម្រេះ អធិមុត្តកេ: ។ សាមណោរ
ទីបានសិស្សទាំងនេះទោកនៃសំណាក់ព្រះឧបដ្ឋរយ៍ កំយ

និងការឧបសម្បទម្ខុន នានក្រោយទីបង្កើរឧបសម្បទ ឱ្យ
អនេរកសិករបស់ខ្លួន មានប្រមាណ ៥០០ ពាត់នោះ ឬ
អនេរកសិកពាត់នៃអស់នោះ ពាត់នេះនឹងឱ្យទរបស់អធិមត្ត-
កត្តរហើយ កីសមេចឡើវ្រោះអរហត្ថមានដល់ប្រសិរ
ជូនេះ ឬ ទេរតាកាន់យកសេចក្តីនោះហើយ ក្របច្ចុប្បន្ន៖
មានព្រោះភាគថា សន្និសិទ្ធិ សម្រួលិក សម្រាប់បញ្ជាផ្ទៃ និងការបង្កើរ
ប្រចាំបីថ្ងៃ ប្រចាំសប្តាហិរញ្ញវត្ថុ ឬកសប្បរសហើយ រំមនុន្ត
រៀន នៅកណ្តាលនៃព្រៃតិ ជូនេះ ឬ

ក្នុងលំដាប់នោះនេះ ទេរតាងនៅទីតាំង បានពេលភាគថា
នោះក្នុងសំណាក់ព្រោះមានព្រោះភាគថា ប្រចាំបីថ្ងៃអនុយរមនិន
ឬកសប្បរស ឬល ឬ រំមនុន្តនៅសប្បរយរៀន ឬ

ពាក្យថា សាសន់ នោះ ប្រចាំបី រៀន ឬ គីទេរតា
រំមនុន្តពេលថា ធនតាំនុញ្ញរំមនុន្តតាំនុយនៅសប្បរយរៀន ឬ
ប្រចាំមានសេចក្តីសុទ្ធដែលយើនយូរ ឬ

លំដាប់នោះនេះ ទេរតាងនៅទីតាំងបានពេលភាគថានេះ

ក្នុងសំណើរកត្រៃមានព្រះភាគចា បាទិត្រព្រះមានព្រះភាគ
ពាក្យរបស់អ្នកណាប្លើជាសុភាសិត ។

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពាក្យរបស់ពួកលោកទាំង
អស់ជាសុភាសិតដោយបរិយាយ គឺបូន្តែពួកលោកចូរស្ថាប់
ពាក្យរបស់យើងខ្លះបា

បុគ្គលិតរអង្គយរមនីនឹងពួកសប្បរស គ្មានដើម្បីសេបកី
ស្ថិទ្ធិនឹងពួកសប្បរស បុគ្គលប្រាបស្ថិមរបស់ពួកសប្បរស
ហើយ រំមនុស្សតិចុកទាំងពីនឹង ។

បទបា សព្វសំ នៅ ព្រះបា របស់ពួកលោកទាំង
អស់ ។

បទបា បិយាយនឹងបានដល់ ដោយការណារៈ ។

បទបា សព្វធម្មាត្រា បម្លុបតិត្រប៉ុលិត ព្រះបា រំមនុស្សតិចុកទាំង
ពីនឹង អធិប្បាយបា មិនមែនមានលោកតិចុណាបានដើម្បីប្រសើរតែ
មួរកន្លែកណារៈ រំមនុមិនបានបញ្ជាផែមួរកន្លែកណារៈ រំមនុមិនសោក
សោក នៅកណ្តាលវិនាក់ស្រីជាទាំងនៅសេបកីសោកតែមួរកន្លែកណារៈ

រំមនុស្សនឹងព្រៃនទៅកណ្តាលវិនេយ្ញតិ ... រំមនុស្សកែតកុនីសុគតិ
... រំមនុស្សតាំងទៅសប្បាយអស់កាលយុរតែម៉ានី កូប្រុគ្គល
នោះជន រំមនុស្សម្បីអំពើរដ្ឋទួរតាំងអស់ ដូចខ្លះជន ។
អង្គភាពភាគទ ២៤, ទីពារ ១៩៣

---

២ ឧបតាថម្មនៃខ័ណ្ឌ ៧ ម៉ោង
ការប្រែបង់បង្កើត ជាមួយរបស់ដែលយើញពិត
តាមដម្គានតិច

១. ជើន ប្រែបង់ចដំណើកកសនឡើមជាប់លើ
ចុងស្អោះ កាលដួនសុរីយាប់ចនបំនុរស្សីមកដំណើកកំទៀក រំមនុ
ស្សីបែនិនទៅជើន មនុស្សកូដូចខ្លះដែរ រំមនុស្សនៅមិនយុរ
គ្នាទស្សីហេរិសានបុណ្យក្នុងក្រសួងប្រុក ត្រូវមានសតិបញ្ជាដ្ឋានតិច៖
ត្រួតពិនិត្យ ។

២. ជើន ប្រែបង់ចពុះទិកកាលក្រោមផ្លាក់ចុះមក

ពួកគេ រំមន់បែកលេងរហូតដោយចិត្ត ឬ

៣. ជីវិត ប្រុបដូចស្អាមរៀលឯកសារ៖ ទៅក្នុងទីក្រុង រៀលឯកសារ ឬ ទៅក្នុងទីក្រុងរៀលឯកសារ រំមន់រម្រត្យប៊រកត្រា ឬនៅ យ៉ាងលេងរហូត សម្រាប់ជីវិតក្រោមធមិត្ត ឬ

៤. ជីវិត ប្រុបដូចទីក្រុងរាជ្យរាជ្យ ឬ ជីវិត មិនអាចនិនិយប់បាន រំមន់បានរូបទៅមុខនោះទៅរកទីទាបបន្ទាប់ ជីវិតក្នុងខ្លោះមិនអាចតាំងនៅបាន រំមន់បាននោះទៅការទីបំផុត គឺសេចក្តីស្ថាប់ ឬ ដូចមាន ពាក្យថា (ទីបំផុត បែមិនធុរកក់កែប់ ទីបុងបញ្ហាប់ បែមិនកំកែកែប់ដែរ) ឬ

៥. ជីវិតប្រុបដូចជាជុំស្សស្ស កាលជុំស្សស្សនៅក្នុងមាត់រស់បុគ្គលិក ហើយក្នុងរស្សារៈហើយដោយមិនលំបាក មិនមាននរណាបង់ទីកស្សស្សឡើយ សម្រាប់ជីវិតក្នុងខ្លោះដែរ ឬ

៦. ជីវិត ប្រុបដូចជាចំណិតសាច់ដែលបិតនៅក្នុងខ្លោះ ត្រូវបំអិនពេញមួយច្បាប់ រំមន់រូបយុទ្ធយ៉ាដោយ

នាប់រហៀស មិនអាចបិតទៅយុរដាន សូម្យជីវិតកើតដោយខ្លះ
ដែរ ឬ

៧. ជីវិតប្រពុជជាសញ្ញគោ ដែលនិន្ត្រាសម្បាប់
ដែលត្រូវទាំងការទិន្នន័យ គោដើររួមានជំហានមួយ ។
ចុលទៅ កើតុជជាមួយការដើរឡាងទៅការសេចក្តីស្តាប់ដែល
អ្នកសម្បាប់កំពុងនៃបំជីវិតយើង កើតុធ្លានដើរទៅការសេចក្តី
ស្តាប់បញ្ហា ឬ

ឯងខ្លះ កាលមានជីវិតទៅគ្នាដើរដើរសេចក្តីណាប់រាក
ការធ្វើអាណក្រកំ ឡាងជីវិតខិណាស់ ការស្តាប់ទៅមានតែបុណ្យ
និងបាបជាប្រពិនិត្យនាំការសុគតិ ប្រទួគតិ ឬ

ហាក.គម្ពីរយុវជបិយតិភាគ ១, ទីពីរ ៦២៧

ត្រោមនាគវិនិត្យនានីលូលិន

គោលការណ៍ដែលបញ្ជាក់ថា និនមានទិន្នន័យ

១. មិនប្រព័ន្ធមាត្រាយមុខ ដែលអាចធានាខ្សែយ៉ាង

រៀសផ្តើតពីកិច្ចការយកដំណើរដី ឡាភាស់នៅម្នាក់ជន
កី ជាមួយសង្គមកី បុ ដើរឡាយកិដិត្រកី ឬ

២. រៀនសុគ្រែល៖ដីល្អប្រឈរៈ មានតីវិជ្ជាលីនីស់ ឬ

៣. ចំណោះដីនៅ៖ ត្រូវបែល៖ខ្សែកដស្តីតំនាក់
មិនមែនបែល៖ប្រាក់ ឬ ស្ថាន ឬទេ ដូចប្រកាសិតពេលថា
បែល៖ស្តី លើក្រឹតតប់បែល៖បែល៖ប្រាក់រំពោមហោរ ឬ

៤. សេពតបំមិត្តូល មានអត្ថបិតសមរម្យសុភាពរប
សាសតបតជាមនុស្សដែលយ៉ាង អាចពិនិត្យបាន ឬ

៥. នាយប្រធ់ឯ គីស្តុលប្រាប់ស្តុលហេរនំមិនវិន
រសមិនប្រការទេ ឬ

៦. អាចដួយកិច្ចការនារអ្នកដើម្បីបានទេ នៅពេល
ដែលគេពិនិត្យបាន ឬ

៧. ចំណាត់ក្នុងកាយទន ជាមនុស្សរបស់ខ្លួន ដែល
គេ ស្រឡាញចូលចិត្តគោរពការងារមិនចង់ឱ្យគេស្ថាប់ទេ ។

៨. សន្តែស គីមេស្ថុមព្រមទាំងសមត្ថភាព ដែល
នឹងអាចធ្វើបាន មិនល្អកសាងកសាងនៃបាសហេតុពេក ។

៩. ព្យាយាមពុះពារក្នុងការងារ ប្រការស្ថិតិវិធីប្រអស់ ។

១០. មានសតិបញ្ជាស្តារតីក្រុក ន្នាតរៀននៃ អារ
កវិធីដោះស្រាយបញ្ជាផោយជាយ ។

យើបុគ្គលិកប្រកបដោយលក្ខណៈទាំង ១០ នេះ
បានបាននៅ៖ ឈ្មោះថា មានទីពីរក្នុងនេះ ទៅបីនៅក្នុងទីណា
កើតុទៅកំយបានរម្យអីឡូយ អាចរស់នៅបានដោយស្រួលដោយ
មិនធ្វើឱ្យគេបំបាតកហើយ ថែមទាំងអាចចិត្តយកចានទៅតិច
ជន ។ យើងមិនត្រូវធ្វើជាមនុស្សស៊ែនគ្រាន់តែជួនដែនដី
ឡូយ ត្រូវសារធម៌តាមសម្រាប់នេះ កំឡើម៉ែនិងបំបាតក
យុវជន ដើរដោក្រាន់តែរៀន រៀនសូត្រទៅនេះឡូយ ត្រូវ
មានស្តារតីដោយទនជន ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ដោយទនជន ។

କ୍ଷୁଦ୍ର ଉପରେ ଗ୍ରେଟ ଫଲ୍ଲୋ ଏନ୍ଡ୍ରାଇଫ୍ଳେଣ୍ସ୍ ପେଜ୍‌ଜାରୀ ହେବାରେ ଏହାରେ ଥିଲା ଏହାରେ ଥିଲା

- ១- សុវរបស់អ្នកត្រូវប៉ែនដ្ឋោះ
  - ២- សុវរបស់មនុស្សមួយរូប ៤
  - ៣- សុវរបស់អ្នកមានចិត្តប្រព័ន្ធ
  - ៤- សុវរបស់អ្នកជាមាត្រាបិតានិងកូនប្រសស្រី
  - ៥- សុវរបស់អ្នកជានាយក់ប្រាយឱ្យនិងកូនឯកល្អ
  - ៦- សុវរបស់គ្រូអាជារក្រុមសិស្ស ៤

ଟ୍ରେନ୍‌ଡିନ୍‌ ୦

☞ ឯកឧបនៃខ្លួនដើរត្រូវបានចិត្ត។

ធនជាត្របាស្ថុអូរមានធ្វេះសំបែង ក្រុមត្រួសរនៅទីកន្លែ
ស្រក ភូមិ ៧នៅ៖ លុះត្រាដែនប្រព័ន្ធ យករាសធិនី
ទីបៀវីតស្ទើ ឬ

យករសជម្រើនេះមាន ៤ យ៉ាងតិច

៩. សច្ច័ន់: ត្រូវប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្នរក្សាសេចក្តីពង្រាត់ត្រួស់ និងមិន

ក្តុបាកក្រោកបញ្ជាផ្លាច្ញា ដោយផ្លូវបក់ ឬវ ជំនួញធម្មល ត្រូវ
ធ្វើនេះ ឬជាដីម ។

២- ទំនាក់: ត្រូវប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃការយកចាប់ពីខ្លួនខ្លួន
និងមិនរំលែកបំពន់ទៅរកគ្នា ដោយកម្មាធិការកំណែរំលែក៖
ជាដីម ។

៣- ទី៣ ត្រូវមានអំណោតអតិថិជន មិនវិនិច្ឆ័យៗអ្នក
នៅរម និងអតិថិជនបំពេះការធ្វើដីលើប្រាក ឬដែលឧនេត្តក្រឹម
ជួចកសិកម្មប្រពាណិជ្ជកម្មជាដីម ។

៤- ចាត់: ត្រូវបានរំភូមិខ្លួនប្រយោជន៍ដល់អ្នកនៅជា
មួយដែលគ្រប់ចំណែកជាដីម ។

ឡូ ឧបស៊ិទ្ធិល្បូនុយ្យរុប្បា

មនុស្សមាក់ ៧ ដែលតាំងចិត្តមជីវិតអនុរស់នៅ
បានសុខបច្ចុប្បន្ននៅ៖ លុះត្រាត់ព្រកបដោយសុខរបស់អ្នក
រស់នៅ ៦ យ៉ាងតី

១- សុខភ័យមកអំពីមានទ្វេសម្បត្តិ ឯទ្ធម៌
សម្បត្តិរបស់បុគ្គលមាក់ ៧ ដែលពេញបរិបុណ្យបាននៅ៖ លុះ
ត់ព្រកបដោយសម្បទា ៦ យ៉ាងទៀត តីត្រូវមានការប្រើប្រាស់
ប្រើប្រាស់ខ្លះខ្លួន ស្ថិតិរកគោតសម្បត្តិឱ្យបានប្រើប្រាស់តាមដឹង
សម្បអាជីវេ ១ ត្រូវបេះក្សាប់ទ្វេសម្បត្តិដែលរកបាន
មកនោះឱ្យគឺជំនួយនៅបិតបេរលូ ១ ត្រូវបេះបាយជនជាន
មានឱ្យប្រយោជន៍ និងបេះបាយក បាយឱ្យសម្រួលតាម
កម្មាធិនិយោគ តី មិនចំណាយ បាយកយុទ្ធជាយឱ្យ
ហ្មសកម្មាធិនិយោគ ដែលរកបាន ៤

២- សុខភ័យមកអំពីបានបាយទ្វេ ឯនុខេះមាន
ទ្វេបេះបាយ ត់និងបាយទំនិកប្រើប្រាស់ហេកអ្នកមាតាបិតា

របស់នឹងមានខ្សោយការការិយាល័យដែលបានបង្កើតឡើង ហើយបិញ្ញាមគ្រប់សារ
ខ្សោយការការិយាល័យដែលបានបង្កើតឡើង ហើយក្នុងការដែលបង្កើតឡើងមានទេសគ្រោះ
ផ្តាក់ដែន ។

៣. សុវត្ថិភាពធមិនមានជំពូកបំណុលទៅ ការ
ដែលមិនជំពូកគោលទោះ ឬ វិតបុគ្គលិកទោះរៀបដៃទេសពីរ
យ៉ាង គឺជាអ្នកមិនបានបង្កើតខ្សោយការការិយាល័យដែលបង្កើតឡើងត្រា ១
មិនប្រព្រឹត្តអាមេរិកអាមេរិកដែលជាប្រចាំនាសប្តាស មានលេខស្រី
ស្រី ម៉ែរ ព្រៃ ជាដើម ១ ។

៤. សុវត្ថិភាពធមិនប្រយោជន៍ ការនោរប្រាសហាក
ទេស ការដែលប្រកបការនោរប្រាសហាកទេសទោះ ឬ ឬ
គឺជាអ្នកប្រព្រឹត្តបានបង្កើតខ្សោយការការិយាល័យដែលបង្កើតឡើង មិន
ប្រព្រឹត្តហោរកម្មល្អប្រចាំនាសប្តាស ជាដើម ១ ។

☞ ស្តីឈរសំខ្លួនមានបណ្ឌិត ព្រៃណន៍

បុរសស្រីដែលបានគ្មានជាតិស្រករហើយត្រូវប្រព័ន្ធបាត់
ធមិត្តប្រចាំ ៧ម៉ាក ទីបាក់តិសុវត្ថិភាព តី បី ត្រូវទំនួក
បំរុងប្រពន្ធរបស់ទីនេះយើងមិ ៥ យ៉ានីតី

១. ត្រូវការបំអានហើរកម្មុទ្ទប្រពន្ធដោយប្រពន្ធផិត្តប្រាកដ
២. ត្រូវកុំម៉ែនយើងប្រពន្ធរបស់ទីនេះ ដូចតាសី
៣. ត្រូវកុំភ្លេចចិត្តប្រពន្ធដោយមានស្រីដើម្បីត
៤. ត្រូវប្រគល់ការនោរភ្លើងផ្លូវប្រពន្ធព្យាតត្រា
៥. ត្រូវរកត្រូវឱ្យអបអ្នករួមប្រពន្ធ ។
៦. ចំណែកប្រពន្ធ ត្រូវប្រព័ន្ធបាតិស្សាមីដូចជា
ទោរតាកិនិងដុំស្រីត្រូវគោរពស្សាមីដោយយើងមិ ៥ យ៉ានីតី
៧. ត្រូវបេះតាក់តែនកោដនាការបារា ឱ្យមានឱ្យជា
រសន្តាច្រោះតីសាច្រួនស្សាមី ដូចជា នាងអមក កាលបាត់ចំនួន
បំរើត្រោះមហាសម័ ជាស្សាមីរបស់នាងដូចខាងក្រោម៖

- ៤- ត្រូវការបំអាតស្វោគមិត្តរវិធីត្រួតពាណិជ្ជកម្ម,
- ៥- ត្រូវកំណត់ចិត្តថី ដោយមានប្រសិទ្ធភាព,
- ៦- ត្រូវបេះចំនួយសម្បត្តិដែលស្ថាមីរកចានមកយក,

៥- ត្រូវជាស្រើរឃាតវិភាគការគ្រប់គ្រងផែនការ និងជាអ្នកមិនឱ្យប្រអប់ស្ថាមីរកចាន គឺជាសង្គម ដោយប៉ែប ប្រាក់ ហាក់ អនុវត្ត ត្រូវពីរ, ការទានស្រើរឃាត បុន្ណាន ត្រូវឱ្យបេះស្ថាត់ទាំងអស់ ឬ ទៅទុកជាក់ឱ្យស្រួលបាលប្រឈម និងជាអ្នកមិនឱ្យប្រអប់ស្ថាមីរកចាន ការគ្រប់គ្រងផែនការ និងជាអ្នកមិនឱ្យប្រអប់ស្ថាមីរកចាន គឺជាសង្គម ដោយប៉ែប ប្រាក់ អនុវត្ត ត្រូវពីរ, ការទានស្រើរឃាតបុន្ណានត្រូវ ឱ្យបេះស្ថាត់ទាំងអស់ ឬ

 សុខរបស់អ្នកលើមាត្រាសាមិត្តនិទ្ទេនឹងប្រើប្រាស់
មាត្រាបិតាអាបឡូលសុខ ពីក្នុងប្រសិទ្ធភាពនៅ
បុរាណសង្គ្រោះកុណដោយជម្លើង ឬ យ៉ាងគី

៩- ត្រូវបារមយានក្នុងកំខ្លួចដើម្បីអំពើអាណាព្យាកំខ្លួចសោះត្រូវ
ខ្លួចជាតិ នាត់ បង្កើកក្នុងតាំងធម៌នៅតួចប ៧ ខ្លួចមានសណ្ឌាប់
ជាកំប្រាំ,
ខ្លួចជាតិ

២- ត្រូវដឹកនាំកន ឱ្យតាំងនៅក្នុងសុប្រិតពាំង ១០
មានការយសច្បរតាមដើម,

៣- ត្រូវដឹកទាំងឱ្យប្រសស្រីម្ខារ៉ិនតម្លៃវិធាន ផ្ទា
លោកដ្ឋានចំណុច ឱ្យបានចេះដើរ ត្រូវទំនួរប្រមូលក្នុងឱ្យចូល
សាលាសិក្សាអ្នកប្រជាពលរដ្ឋ ការសាស្ត្រ លោខាងក្រោម
ក្នុង និង ដៅនិងនាបហាម ន្វោស់ ន្វោប់ ក្នុងច្បាស់
សមាថ់លោកិយគ្រប់ដែល ត្រូវស្រឡាញ់ត្រូវដែលបានពិនិត្យ
កន្លែងបាន ត្រូវដែលចំណុច ការរាយដល់ត្រូវបានក្នុងនៅៗ តាម
រដ្ឋនាមការបានដឹក

៥. ហុះក្នុងប្រសស្រីដំបែម៉ីនទ្វីន ហុមរកស្តាម
កវិយាទីគ្រប់ដឹងជំខ្សោយបុម តាមវិធីត្រួតពិនិត្យបានស្ថិត ។

៥. ត្រូវបែងចេកទ្វាយមានការក្រុងប្រសស្រី ឱ្យ
មានក្រឹត្យសម្រាប់ជាព្យាករ ឱ្យក្នុងមានហេន់ប្រព័ន្ធដំបូងពីនឹង
នៅវស់ដើម្បីការពារសេចក្តីស្ថិតុជាប់ក្នុង

✧. ចំណោកក្នុងប្រសស្រី ត្រូវគោរព
មាតាបិតាដោយកិច្ចបញ្ហាណាបការធំ ៥ យ៉ាវតី

១. ត្រូវចិត្តឲ្យមាតាបិតា ឱ្យបានវស់នៅជាសុខឱ្យ
ជូចជាបោកចិត្តមួន,

២. ប៉ូមាតាបិតា កំពុងប្រកបកិច្ចការណាង យើងជាក្នុងត្រូវការកំណើនយដ្ឋិកិច្ចការនៅដូនលោក ប៉ូលោកបាល់ដក
ត្រូវបែងចំក្រុង បម្រើដោយទៅក្រោមត្រូវបែងចំក្រុងបែងចំយ៉ាវ, នៅលើ
មាតាបិតាថ្មូលដំណោកត្រូវកក់ប្រាប់ ដកដើសដែល និងត្រូវ
ស្ថិតុជាប់ក្នុងលោក នៅលើលោកមានដម្លៃត្រូវម៉ែន ឱ្យបាន
ដោយច្បាប់ពេញប្រចាំការ,

៣. ត្រូវរក្សារដ្ឋីត្រូវបារបស់មាតាបិតាជ្លាតំនេះនៅល្អ
៤. ត្រូវប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្នខ្លួនបានសមរម្យ ល្អមួយ មាតាបិតាដំនឹកបម្រើដុកបច្ចុប្បន្ន ជាមួកគ្រឿងនូវបយកទ្រព្រៃកែវ
មតគណនល្អមេហកថែកខ្លួយជាយជាយ,

៥. រៀបរាប់ដោយរណការលទ្ធផល ក្នុងប្រសស្រី
ត្រូវទាំងត្រូវដោយរីរ៉ែកិច្ចតាមដនធនគនត្រប់ត្រាន នូវត្រូវដោយរីបុណ្យ
ទៅកិច្ចនាយកដ្ឋានខ្លួន ដ្ឋានយដលជនដល់លោក ។
ឯកចុចាំនេះ ៥ យ៉ាននេះ បើក្នុងប្រសស្រីបានដោយហើយ
ក្នុងប្រសស្រីនោះ លោកលោកជាមួកគ្រឿង ។

---

៥. សូមបង់បញ្ជាណាយកដ្ឋានយដលជនខ្លួនដិច្ឆាស់នូវឯកចុចាំនេះ
ពីកដនធនដែលនៅថ្ងៃបាន ប្រចាំថ្ងៃ ដោយការស្តីរួមឱ្យបាននៅថ្ងៃ
ក្រោមបង្ហាញប៉ែក ជាទាយចោរប្រាយទាយចោរប្រាយនោះ
ត្រូវសង្ឃឹមដល់បានថ្ងៃប្រចាំថ្ងៃក្នុងការបង់បញ្ជាណាយកដ្ឋានយដលជនខ្លួនដិច្ឆាស់នូវឯកចុចាំនេះ

១- ត្រូវបេះចាត់ពេធការងារខ្សោតជំនាញ ហើយ
ចែងរៀលសម្រួលរាល់កម្មាំង និង តម្លៃវិជ្ជាដែលបានរៀល^២
ក្នុងក្រុងប្រព័ន្ធបាន,

២- ត្រូវតាំងចិត្តអាណាពិតាររៀល ក្នុងក្រុងស៊ី ឬ
ត្រូវចែករដ្ឋានទ្វាក់កាសខ្សោយបរិភោគ ចាយកាយប្រព័ន្ធ
ត្រប់ត្រាន់,

៣- ត្រូវចែតាំបានរៀល ក្នុងក្រុងក្នុងរៀលមួយ
ឬថាប់ត្រូវដោយព្យាបាលថ្មីនិងរកពេញលូ ដួយការពារក្នុង^៤
រៀលទីកន្លែងបានស្រោះថ្មាក់ផ្សេង ឬ ត្រូវចែកលាកសក្តារ៖
និង អាបាររៀលមានខិជ្ជាសប្បែក ឬខ្សោររៀល ក្នុងក្រុង
បរិភោគដែល,

៤- ត្រូវចែកលាកសក្តារ និងអាបាររៀលមានខិជ្ជាស
សប្បែក ឬខ្សោររៀលក្នុងក្រុងប្រព័ន្ធដែល

៥- ត្រូវបៀកខ្សោររៀល ក្នុងក្រុងប្រព័ន្ធសប្តាយតាម
រដ្ឋិនិមានពេលរូបសម្រាក មានរដ្ឋិនិមានដឹង ឬ

៤. ចំណែកប្រាក់ត្រូវកុន្តិយត្រូវប្រព័ន្ធទំនាក់
លោកនាយកដៃប្រាប់ជាមួយ ៥ យ៉ាងដែរគឺ

១- ត្រូវក្រោកឡើងផ្លូវការមុននាយកដៃប្រាប់ជាមួយ និង
អ្នកមិនទិន្នន័យប្រជាសប្តឺប្រចាំថ្ងៃ និងនាយកដៃប្រាប់ឡើង,

២- ត្រូវផ្លូវការធ្វើរាជការជាពេលនាយកដៃប្រាប់ជាមួយ ឬ៖តែការណាន
ដែលលោកអនុញ្ញាតឱ្យ ទិន្នន័យនៅពេលនាយកដៃប្រាប់ជាមួយ ឬ៖តែការណាន

៣- ត្រូវទិន្នន័យក តែរបស់ដែលនាយកដៃប្រាប់ជាមួយខ្លួន

៤- ត្រូវផ្លូវការធ្វើរាជការខ្លួនត្រូវត្រូវប្រចាំថ្ងៃ ដូចនាយកដៃ
ប្រាប់ជាមួយ,

៥- ប្រាក់ត្រូវកុន្តិយត្រូវការពិនិត្យសម្រាតិ និង
សមត្ថភាពរបស់នាយកដៃប្រាប់ជាមួយ ពេលសរសើរអត្ថប្រាប់កន្លឹម
ប្រជុំជន និងមិត្តភាមាព្យាប់ ១ជាជីម ៤

☞ នៅទីបង្កើត ក្នុងសាធារណជនីយវិស្វែរ

គ្រឹះដៃរោច្ញេណូលសុខ អំពើកនសិស្សប្រាការនៅ៖ លុះ
តែសេវ្យាជកនសិស្សដោយធមិ ៥ យ៉ាន់តី

- ១- គ្រឹះដៃកនសិស្សខ្លួនរៀនដោយល្អ គ្រឹះព្រំនិ
សិស្សខ្លួនប្រាការដោយសុចរិត យុត្តិធម៌យ៉ាន់ចំណានប្រចាំថ្ងៃ,
- ២- គ្រឹះដៃកនសិស្ស ខ្លួនច្បាប់ផ្ទេរការដែលមិន
មែនចំណានដែលវិរក្សាតាតិសាសនាមហាក្សត្រ,

៣- គ្រឹះបន្ទាត់បន្ទាត់សិស្ស និងដែលសិស្សខ្លួនអស់
តម្លៃ ពីនឹងមនុស្សកំណើមទុក្ខ,

៤- គ្រឹះលើកម្រិតសិស្ស ក្នុងទីប្រជុំមតិអាមេរិកិន
បានឱ្យសប្តាហ៍សិស្សក្នុងទីប្រជុំដែន,

៥- គ្រឹះដែលសេចក្តីការពារសិស្ស ក្នុងទីសាទំនួនបាន
មិនខ្សោយសិស្សលំបាកដោយអាបារជាថីម ក្នុងការការពារ
ដែលក្នុងទីការណ៍ទីសាទំនួនបាន ។

៦. ចំណេរកយុវជនយុវជនសិស្សទាំង

ទ្វាយ ត្រូវនាំត្តាប្រពិបត្តិគោរពគ្រែសាធារក្របស់ ឧនដោយធមី ៥ យ៉ាវតី

១- សិស្សត្រូវនាំត្តា ធ្វើសេចក្តីគោរពចំពោះត្រូវ អាហារក្របស់ឧនមានការបង្ហាញក្រកទួលប្រគល់ជាដោដៅដើម,

២- សិស្សត្រូវនាំត្តា ធ្វើសេចក្តីបារម្មត្រូវដោយកិច្ចការផ្លូវ ៧កីឡា មិនមានកិច្ចការអីកីឡា មានទឹកក្រោត្រគជ្រាកកំណើនប្រជាត់ដើម,

៣- សិស្សត្រូវនាំត្តាចំនួកប្រមូលត្រូវ, ពេលណាណែលប្រគល់ជាដោដៅដើម្បី សិស្សត្រូវរកច្បាប់ប្រពៃណីមកព្យាពាលប្រពិនិត្យជនបំណើអាហារផ្លូវ ៧ដល់ត្រូវបស់ឧនជាក្រីយ ៧កីឡាដូរមួនមយកាល បុរីកិរិយាបន្ទាប់ប្រជាត់ដើម្បី

៤- សិស្សត្រូវដើរីនិភ័ទ ដែលត្រូវប្រពៃណីប្រជាត់ តីត្រូវយកចិត្តទុកដាក់សាប់ខ្សោនការ ដើម្បីយកទៅធ្វើជាប្រាប់ទម្ងាប់របស់ឧនខ្សោន ចេះចំប្រាកដចូលចិត្តខ្សោនសំហាស់ពាក្យថា ក្រុងសូត្រដោយគោរពនេះ តីត្រូវទាំប្រើប្រាស់ប្រជាត់ខ្លះ

ខ្លួនរៀនសុទ្ធ មិនធិបប្រអសកុដ្ឋការសិក្សា បើសិក្សានឹង
ណា ឬត្រូវឱស្ឍាប់ទេនូឡូខ្សោយេះចាំស្អាត់ ព័មាត់ចូលបច្ចុប្បន្ន
បញ្ជាស់ហាសកុដ្ឋការសិក្សានឹងនោះ ឬ ទីបណ្តុះបាន រៀន
សុទ្ធដោយគោរព

៥. សិស្សត្រូវទាំងត្រូវរៀនសុទ្ធដោយគោរព ពាក្យថា
រៀនសុទ្ធដោយគោរពនោះ គឺត្រូវប្រើប្រាស់ប្រជ ឧបនឹងរៀន
សុទ្ធ មិនធិបប្រអសកុដ្ឋការសិក្សា បើសិក្សានឹងណា ឬ
ត្រូវឱស្ឍាប់ទេនូឡូខ្សោយេះចាំស្អាត់ព័មាត់ ចូលបច្ចុប្បន្នបញ្ជាស់
ហាសកុដ្ឋការសិក្សានឹងនោះ ឬ ទីបណ្តុះបាន រៀនសុទ្ធ
ដោយគោរព ឬ

(ធមកស្រដែលរៀនកម្មដាសុវិយា)

ផតិ៍ទាននា

- ១- ធ្វើគុណទៅហើយ ប៉ីគេតបមកវិញ្ញាត់ទុកដូចជាតំបានធ្វើគុណ ។
- ២- ធ្វើគុណទៅហើយ ប៉ីបានដល់អារក្រវិញ្ញា ត្រូវទទួលការពិសោធន៍ជាយើងពីរ ។
- ៣- អំពើណា ដែលអ្នកពំបានខ្លួនឯងគេធ្វើមកលើក្រុបអ្នក ប្រអ្នកកំង់អំពើនោះទៅលើអ្នកដោយ ។
- ៤- អំពើណា ដែលអ្នកស្រឡាត្រង់បានខ្លួនឯងគេធ្វើមកលើប្រអ្នក ប្រអ្នកធ្វើអំពើនោះទៅអ្នកដោយជាមុនសិន ។
- ៥- អំពើណា ដែលអ្នកធ្វើទៅហើយ បានទទួលដល់ជល់ហើយ ហើយបានទុកដល់អ្នកដោយ សូមធ្វើសរុប កំង់អំពើនោះជាដាហាត ។
- ៦- បង្កើយអ្នកដោយ បែរជាព្យាប័នមកទទួលទុកទោសទៅវិញ្ញា ប្ររត់គេបីជុំផុំពីទុកទោសនោះ ខ្លួនមុនទុកនោះមកដល់ ។

៤_- បៀធ្ញីគុណប្រយោជន៍ហើយ សូមកាំរាបកគុណ
ទំនួនៗនៅចំពោះមុខគេខ្សោះសោះ បៀមិនដឹងថ្ងៃអេឡិចត្រូនិក
ភ្នំនិងត្រូវរោលាយ ។

៥_- ត្រូវឱ្យអ្នកដែលឈាយ ពីគុណប្រយោជន៍
របស់អ្នកវិញ ទិបប្រសើរជាន់ ។

៦_- អ្នកដែលអ្នកមិនសង្កាយចិត្ត ចំពោះអ្នកដែល
មកលើរបអ្នក កុំយកភាពអនុវត្តន៍កែមទុស្សក្រោមបង្ហាញ
អ្នក ។

គ្មានលោកខ័យផ្លូវតិន ១០ នូវ

១_- ត្រូវឱ្យអ្នកដែលលើអ្នកដែល ដូចអ្នកដែលយើដ
ចង់ខ្សោះអ្នកដែលដែលមកលើយើដ ។

២_- ត្រូវគោរពអ្នកដែល ដូចដែលយើដចង់ខ្សោះអ្នក
ដែលគោរពមកលើយើដ ។

៣_- ត្រូវឱ្យអ្នកដែលខ្សោះមានអារម្មណ៍សង្កាយជានិច្ច នៅ៖

ស្ថិតនៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទ នៃការដោយ ។

៥- ត្រូវធ្វើអ្នមួយធ្វើឱ្យហើយ មិនត្រូវបន្ទាប់ទីកន្លែងថ្មីស្ថិត ។

៥- ត្រូវតែកំណត់គោលដៅក្នុងជីវិតខ្សោយ តើ
ត្រូវតែរៀបចំប្រាក់ជីវិត ។

៦- ត្រូវតែមានសេចក្តីដោយជំនួយជន នៅ
ស្ថិតនៅក្នុងពេលណាក់ដោយ ។

៧- រាប់បញ្ជាចាំនអស់ក្នុងជីវិត ស្ថិតមានចំណុច
ដែលអាចដោះស្រាយបាន ។

៨- រាប់ការបរាណចាំនុញ្ញាយ ស្ថិតមានពុំ
រាយនៅក្រកាតដោគជំយិញ ។

៩- រាប់ជំយិនដែលជំ ។ រាយនៅឆ្នាយពីយើដីទេគឺ
រាយដីមែនទៀន បុន្ថែមើដីមិនមែនបែងបាន បែរជាបរាណ ។

១០- ត្រូវតាំងបិត្តុទីនឹងបាន ទុក្ខុម្ភៈដោយ
កាតព្យោត្រីម ។

ក្នុងដោគជំយក្នុងជីវិតចាំនុញ្ញាយ ១០ នេះ ប្រសិទ

ប៊ីបុគ្គលិកមួយ ទៅជាបញ្ជីតកី ត្របស់កី ឬន
បងីបតិ បុ អនុវត្តន៍តាមហេរីយនោះ ព្រាកដជាអ្វីដើរីត
របស់ខ្លួន ឱ្យសម្រេចតាមគោលបំណើនដែលប៉ុន្មានប្រាថ្ញានោះ
មិនានឈ្មោះ ឬ

ត្រួតតម្លៃសម្រួលិកប្រឹបត្តិតាមលក្ខណៈ

- ១- កំសង្គមការយកបិតិយកបើមពិអ្នកដោទ ឬ
- ២- កំសង្គមការដែលអ្នកដោទ ត្រូវដើរគុណរបស់
យោង ឬ
- ៣- កំសង្គមពាក្យសរសើរ និងការរំលែកតម្លៃជា
ដើម ឬ
- ៤- កំសង្គម ការដែលអ្នកនេះទៅជាយ៉ាងនោះអ្នក
នោះមកជាយ៉ាងនេះ ឬ

សន្និដ្ឋានមនុស្សមិនដូចគ្នាទេ គឺមែនប្រព័ន្ធទៅតាម
សន្និដ្ឋានរបស់គេ មិនមែនតាមដែលយើនបន្ថែមឯធម៌ ម្នាក់
ទៀត សត្ថរោករមែនប្រព័ន្ធទៅតាមកម្ពុជាហ្វេន ឬទីនេះ ឬទីនែ

☞ ត្រួតបង្កើតនៅក្នុងចំណែក

១- កាត់បន្ទយសេចក្តីព្រោកររបស់ខ្លួន ឱ្យនៅសល់
ត្រូមតែរបស់ដែលចាំបាច់ពិត ។

មនុស្សដែលមានសេចក្តីព្រោក ជាមុកមានបាន
ជានិមនុស្សដែលមានតែរបស់ប្រែន,

២- វិស្វែងរកការបេះដឹងនិងសេចក្តីស្ថូប់ក្នុងជីវិត

៣- វិស្វែងរកទីកាសសម្រាប់ធ្វើសេចក្តីណា និង ធ្វើ
សេចក្តីណា ឱ្យសម្រាប់មនុស្សទីកាសដែលមាន ។

បើមិនបានបាន និង ឬមិនបានបាន

អ្នកព្រោបដិបត្តិទៅមានការ បានឯងឯងបានបានប់ព្រះ
សារឲ្យប្រព័ន្ធដោព្រះអគ្គសារកែងការនៃព្រះសម្បាសម្បទ ដែល
ហេកបានសម្រេចការឈោះ នៅចំពោះព្រះព្រះកំព្រឹងព្រះមាន
ព្រះភាគ ដោយមានសេចក្តីថា

**១- បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ! ពួកអ្នកដឹងជាករវត្ថុ
ស្អាតកី ជាករវត្ថុមិនស្អាតកី ជាករហាមកកី ជាករមួត្រកី ជាករ
ទិកមាត់កី ជាករខោះកី ជាករយាមកី លើផែនដីកី ផែនដី មិន
ធុញ្ច្រាន់ មិនទីយណាយមិនទីមរអ៊ីមដោយវត្ថុនេះទេ
យ៉ាងណាមិញ្ញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ខ្លួនព្រះអង្គមានចិត្ត
ស្មើដោយផែនដី ជាបិត្តុណាយប្រមាណមិនបាន មិនមាន
ពេរ មិនមានព្យាបាន យ៉ាងនោះជន ។**

**២- បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ! ពួកអ្នកដឹង ហានវត្ថុ
ស្អាតកី ហានវត្ថុមិនស្អាតកី ហានហាមកកីមួត្រកី ទិកមាត់
កីខោះ កីយាមកី កុងទិក ទិករម៉ែងមិនធុញ្ច្រាន់ បុ ទីយ
ណាយបុកទីមរអ៊ីមដោយវត្ថុនេះទេ យ៉ាងណាមិញ្ញ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏បម្រើន ខ្លួនព្រះអង្គមានចិត្តស្មើដោយទិក ជាបិត្តុ
ណាយប្រមាណមិនបាន មិនមានពេរ មិនមានព្យាបាន កី
យ៉ាងនោះជន ។**

៣- បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ! ក្រីនតែងនេះវត្ថុស្អាត

កែវ នេះវត្ថមិនសាតកែវ នេះលាមកែវ នេះមុត្រកែវ ទីកមាត់កែវ
ខែកែវ លាមកែវ ព្រៃនរមេដឹងមិនធ្វូឡាន់ ប្រទេរីយណាយ
ប្រកែវឱមរអើមដោយវត្ថុនោះ យ៉ានុណាមិញ្ញ បពិត្រព្រះអង្គ
ជីចម្លើន ខ្សែព្រះអង្គមានបិត្តស្រីដោយព្រៃន ជាបិត្តជំទុលាយ
ប្រមាណមិនបាន មិនមានពោរ មិនមានពាក្យាទុន កើយ៉ានុ
នោះដីរ ។

៥- បពិត្រព្រះអង្គជីចម្លើន ! ឧបលបកវត្ថុសាតកែវ
បកវត្ថុមិនសាតកែវ បកវលាមកែវ មុត្រកែវ ទីកមាត់កែវ ខែកែវ
លាមកែវ ឧបរមេដឹងមិនធ្វូឡាន់ ប្រទេរីយណាយ ប្រទេរី
រអើមដោយវត្ថុនោះយ៉ានុណាមិញ្ញ បពិត្រព្រះអង្គជីចម្លើន
ខ្សែព្រះអង្គមានបិត្តស្រីដោយឧប ជាបិត្តជំទុលាយប្រមាណ
មិនបាន មិនមានពោរ មិនមានពាក្យាទុន កើយ៉ានុនោះដីរ ។

៥- បពិត្រព្រះអង្គជីចម្លើន ! បុគ្គលបដុតវត្ថុសាតកែវ
ជុតវត្ថុមិនសាតកែវ ជុតលាមកែវ មុត្រកែវ ទីកមាត់កែវ ខែកែវ
លាមកែវ ដោយសមតសម្រាប់ជុតផ្លូវ ។ រមេដឹងមិនធ្វូឡាន់

ប្រទីយណាយ ប្រក់ទីមរអីយនិងវត្ថុនោះទេ យ៉ាងណាមិញ
បពិច្ចពេលអនុដីបម្រើន ខ្ញុំពេលអនុមានចិត្តស្តីដោយសម្បតែ
សម្រាប់ជួយបាយ ជាបិតដីទូលាយប្រមាណមិនបាន មិនមាន
ពេរ មិនមានពាក្យាទាទ កើយ៉ាងនោះជន ។

៦- បពិច្ចពេលអនុដីបម្រើន ! ចណ្តាលកុមារភី
ចណ្តាលកុមារភី មានដែកនាំកញ្ចឹម ស្រីកពាក់សម្បត់រេច
ជាយច្ចាល់ទៅកាន់ស្រីកភី និគមភី រៀមនឹងជាក់ទន្លឹកបាប
ហើយច្ចាល់យ៉ាងណាមិញ បពិច្ចពេលអនុដីបម្រើន ខ្ញុំពេល
អនុមានចិត្តស្តីដោយចណ្តាលកុមារ ជាបិតដីទូលាយ
ប្រមាណមិនបាន មិនមានពេរ មិនមានពាក្យាទាទ កើយ៉ាង
នោះជន ។

៧- បពិច្ចពេលអនុដីបម្រើន ! គោលសក្តាក់ស្អួល
ជាសត្វសត្វដែលគេទូទានហើយ បង្ហាញតែលហើយដើរទៅកាន់
ប្រកតាមប្រក ដើរទៅកាន់ដៃប្រកតាមដៃប្រកមិនដែលបៀវត
បៀវអី ។ ដោយដើរភី ដោយស្អួលភី យ៉ាងណាមិញ

បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ទីព្រះអន្តមានបច្ចាស្ទស្ទើដោយគោលសក
ធាកស្ទើស្ទើ ជាបិតិបំទុលាយប្រមាណមិនបាន មិនមានពេរ
មិនមានព្យាបាន កើយ៉ាងនោះជន ។

៥- បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ! ស្ទើ បុរសរកំហែ៖
បុ ដំឡើប្រកបដោយជាតិជាមកសិតសាង គប្បិជ្ជញ្ចាញ
នៅឯណាយទីមរអីម និងសាកសពពេស ប្រសាកសពកន
សុទាដដែលជាប់ត្រួចក យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអន្តដី
បម្រីន ទីព្រះអន្តរមជនជ្ជញ្ចាញនៅឯណាយ ទីមរអីម
និងកាយសយនេះ កើយ៉ាងនោះជន ។

៦- បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ! បុរសរក្រកាត់
សម្រាប់ជាក់ខាងពីដែលមាននន្លៅបចាំ ហ្មរបេញបូយ៉ាងណា
មិញ បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រីន ទីព្រះអន្តរក្រកាយនេះ ដែល
មាននន្លៅបចាំហ្មរបេញបូយ៉ាងណា កើយ៉ាងនោះជន ។

សុតនបិដកភាគ ៤៩, ទំព័រ ២៦

ពិធីបច្ចុបណ្ឌិត្រូវការជ្រើនលើកម្ពុជា

- ត្រូវបេះទី ដូចជា ទីក្រោម ទីពេជ្រ ទីពេជ្រ ឬកាស និងទីក្រោមបិត្តដល់មនុស្សដែលគួរនិងទី
- ត្រូវបេះនិយាយស្ថិទន់ភាគទៅកាន់អ្នកដោទ
- ត្រូវបេះដូយស្រោះអ្នកដោទ
- មនត្រូវម៉ែលនាយអ្នកដោទ និងមិនប្រើអំណាចគម្រោមអ្នកដោទ

គម្រោមអ្នកដោទ

- ត្រូវមានភាពស្អាតៗត្រូវបំពេះអ្នកដោទ
- ត្រូវមានព្រហ្មវិបារជមិ តិ ធមិជាបំពេះនៃបិត្តដែលបាន ៤ យ៉ាង

- ១- មេត្តា ផ្សាយសេចក្តីបំរុងពេរកសព្វសត្វ
- ២- ករុណា ផ្សាយសេចក្តីអាណាពិតពេរកសព្វសត្វ
- ៣- មុទ្ទា ផ្សាយអំណារពេរកសព្វសត្វ ឱ្យបានសេចក្តីសុខបំរើន

៤-ឧប៉ា ផ្សាយសេចក្តីស្អាតៗស្អឹកស្អឹកស្អឹកស្អឹក

- ត្រូវមានបច្ចុបៗការពាល់ដែលអាចទាក់ទងបច្ចុបៗអកដោយ គេង គំនិតរបស់មួយមាត់ ការតែងទេន ការមានតីរិយាប័ប ផ្សេងៗ ឱ្យសមរម្យ

- ត្រូវបែងចិត្តអកដោយបច្ចុបៗ
- ត្រូវបែងដោរចិត្តខ្លួនរួចរាល់ការយកប្រហែល
- មិនត្រូវបាបីនឹង មិនដឹកជញ្ជូននិងមិនបាយសរីរស មិនអាចធ្វើឱ្យបាន
- ជាមនុស្សក្នុងពាណិជ្ជកម្ម
- ត្រូវតែជាមនុស្សបែងចិត្តការបារាំង ឬសេវាអ្នកបាន
- ត្រូវតែជាមនុស្សបែងចិត្តការបារាំង ឬសេវាអ្នកបាន
- ត្រូវតែជាមនុស្សបែងចិត្តការបារាំង ឬសេវាអ្នកបាន

មុន ៤

ពិធីបណ្ឌិតអនុសាស្ត្រិយាល័យ ១៧ យ៉ាន

១. ធ្វើការជាប្រជាធិបី
  ២. មិនសន្យាំរៀង
  ៣. មិនកែចិត្តក្នុងការជាមួន
  ៤. ទទួលយកការពិត
  ៥. មិនជាទាស់របស់អតិថតកាល
  ៦. បាត់វិគ្រោះបំពេះទូក
  ៧. កម្មាត់ហេតុនៃទូកបោល
  ៨. មិនជាទាស់នៃមាយាចម្លើ
  ៩. ភាពជាមួកមានហេតុផែល
  ១០. ការសម្រួលគុណភាពធនធាន
  ១១. ចែកចាយដែលមិនមេគឺជាប្រជាធិបី
  ១២. អប់រំចិត្តឱ្យសុប្បន្ន
- សមសាងដន្លឹកការយកកិច្ចការអារម និង បងិបតិតាមការគ្រប់ប្រជាធិបី ដើម្បីឱ្យបានស្ថិតិកិច្ចដីវិត្តរបស់ខ្លួន ។

ធម្មុណេះនៅប្រចាំឆ្នាំ នៃស៊ីអាសនិយោម្យ

អកទិញាយដែលបាន គម្រោងលកណា៖សម្រតិជចតទេ

នេះ ៩

១. មួននឹងនិយាយត្រូវតិចខ្លួនលើតណ្ហនៃជាមួនសិន
ថា ពីពាក្យសម្រួល់នេះនឹងផ្តល់លទ្ធផលយ៉ាងណា ?

២. មិនត្រូវនិយាយអាណក្រកំពុកណា ដោយសារតែ
ការប្រែកែវ និងមិននិយាយដែរ មិនត្រូវទម្ងាក់កំហុស
ទៅលើអ្នកដែទេ ដែលវាគារបង្ហាញព្យារាយៗសិលជមិនិង
បង្ហាញពិទិកបិតមិនល្ថាបស់អ្នកនិយាយ ។

៣. នៅពេលដែលកំពុងឱ្យ ប្រុមិនពេញបិតិនិងអ្នក
ណាម្ងាក់ អ្នកត្រូវតែអត់ធ្លាត់ សង្គត់បិតិទុកសិន ព្រោះក្នុង
ពេលឱ្យអាចយើព្យាយា សដ្ឋានៗ អាណក្រកំ ជាល្អ ហើយ
អាចនឹងបង្ហើមានអំពើហេង្សរាង។

ទៅបីជាការនៅក្នុងពេលសុទ្ធនាតី ប្រុងការដែរកំ
រៀករាលក្នុងអង្គប្រជុំការណ៍នេះ យើងត្រូវតែអត់ធ្លាត់និង

ពិបារណាខ្សែទានលិតនុវត្តដោចបំផុត ឬ

៥. មិនត្រូវឱយរាយចំអកទេ ពោះបីជាធិយាយលេខ
ក៏ដោយ ព្រះនឹងធ្វើឱ្យអ្នកស្ថាប់អាក់អន់បិត ឬ

៥. បីពោះបីជាមានការយកប់យើញុសត្រា ក៏ដោយ
យើនក៏មិនគ្រប់នឹងដំឡាស់ដោរ បុន្ផេន គ្ររកវិធីឱយឱ្យ
ធានសុភាពដោយបញ្ចូការយកប់យើញុបស់ទីន ឬ ទីនឹង
ធម្មនេះ ក៏ជាការបង្ហាញឱ្យគេយើញូបា យើនមានការយកប់
យើញុុសតីគេខែះដោរ ឬ

៦. ប្រើពាក្យពេចន៍សុភាពសមរម្យទេ នឹងអ្នកស្ថាប់
ដួចជាធិយាយជាមួយបាស់ទីប្រឈមីនឹងដឹកនាំដើម ឬ

៧. មិនឱយរាយអនុទានអតិថិជន ចំណោះដើរ ប្រុតម្រាមអ្នក
ដែន ឬ

៨. បើនៅក្នុងការសន្ដាន ត្រូវធ្វើជាអ្នកស្ថាប់ខ្លះ ដន្ត
បើនៅក្នុងអនុប្រជុំត្រូវតែគោរពរោងដែល ឬ

៩. ត្រូវចេះស្ថាប់យកប់បស់អ្នកដែលដើរ ឬ

១០. គ្រូវិយាយតែរីនីដែលអ្នកដែលពេញបិត ឬ

១១. មិនទិញយាយរីន្តផ្ទាល់ ហើកលេងតែមានអ្នក

ស្រ ។

១២. មិនប្រើអារម្មណកែវនាំ ក្នុងការនិយាយហើយ
គ្រិយាយធោយ៉ាហេតុផល និងសតិបញ្ជាផ្ទៃ ។

១៣. បើចង់និយាយនៅពេលដែលអ្នកជោះ គេ
និយាយមិនទាក់ចប់ ត្រូវសូមអភិយាទសជាមុនសិន បើទេ
តាមគោលការណ៍ ត្រូវត្រឡប់បាំខ្សោយគ្រិយាយប៉ែសិន ទិន្ន
ល្អ ។

១៤. បើសិនយកសម្រាបស៊ាអ្នកជោះមកនិយាយត្រូវ
តែប្រាប់ឈ្មោះដែន ព្រោះវាគារសម្រេចនឹងនរស់បាត់គោរព ។

១៥. មានទីកម្មធម្មព្រៃម្មព្រៃម្មកាយវិការករបសានិន
តែងទេនសមរម្យ ។

ប្រព័ន្ធទេរសភាគនិយាយមធាន ២៥

- ១- ត្រួមទន្លេរច្ឆាមស្រប
- ២- ទទួលទុក្ខស្រីត្រួមអនុប្រជុំ
- ៣- មានការប្រើប្រាស់ដែលនឹងនិយាយខ្លួនជាប៉ានិជ្ជកម្ម
- ៤- មានការដំឡើងប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង ចំណោះការនិយាយដែលបានត្រួមមក
- ៥- ត្រួមទន្លេសមរម្យមិនទ្វាយនាយក ប្រធានកំអប់រំប្រើប្រាស់ពេក
- ៦- ចាំបាច់ប្រាស់ថា និង និយាយប្រយោគដំបូងយ៉ាងដូចមេបាន
- ៧- ចាំគោលបំនុះរបស់ទីនាយកពេលនោះយ៉ាងជាក់ច្បាស់
- ៨- ត្រួមឧបករណ៍ដែលចាំបាច់ត្រួមការនិយាយរបស្រប

៨- កំបង់របាយនៃ នៅពេលត្រូវបានអញ្ជីញ្ញូម្រើនឹង^ឯ
និយាយ

- ១០- មានភាពស្អិតស្អាតជាមួយអ្នកស្ថាប់
- ១១- កំពុងកំពុងករនិងអ្នកស្ថាប់បានត្រូមត្រូវ
- ១២- កំដើមនិយាយដោយសំអក់យោទាស បុ ពាក្យ
- ពេចន៍ ដែលវិនិយោគនិងច្បាស់ហាស់
- ១៣- កំនិយាយសម្រាប់ពិចារណាសពេក
- ១៤- កំដើមការរិការបុរាណៗដែលគ្មានឡើងត្រាន់
- ១៥- កំគេចពីខ្សែករបស់អ្នកស្ថាប់
- ១៦- កំប្រើពាក្យពេចន៍ដែងជាបុមិលជ្ជាយអ្នកស្ថាប់
- ១៧- កំសែសិរប្បុអ្នកស្ថាប់
- ១៨- កំបង់លម្អិតអ្នកស្ថាប់
- ១៩- កំនិយាយវិនិយោគនិយោទាសពេក
- ២០- មិនណាកំបាននៅក្នុងប៊ូលីស្វោះត្រូវ
- ២១- បញ្ចប់ការនិយាយជាទីត្រូវឡើងចិត្ត

២៤- ដើរចុះពីក្រុមការងារយកពាណិជ្ជការ ប្រចាំខែមិនប្រចាំ
កិរិយាដែលមិនលូម៉ែលដោយត្រួតពិនិត្យ ១៤

២៥- ធ្វើបច្ចុប្បន្នស្ថិស្ថិកដល់ការនិយាយភូមិត្រានេះ

២៦- កត់ត្រាកំហុសនុវត្តន៍ ដើម្បីពិចារណាកំរែបរក
ផ្លូវជូនឱ្យការនៃគេលូប្របសីរីទ្រួតពិនិត្យ

២៧- កំណើនកំណើននឹងពាក្យសរសើរបញ្ចាររបស់ជន
ដែលត្រូវការងារយកពាណិជ្ជការសេរាប់ខ្លួន ១

ចិនយោគុទ្ទ និង ចិនយោយ

ជាទីដីបង្កើតរសម្រេចនឹងការពិករាយ និង ស្តីពីមនុស្សជាតិ
មេត្រិការរាជត្រានិងត្រាន៍ ១ បន្ទាប់មក ទីបង្កើមសនុទ្ទោះ
ដោយប្រជុំប្រយោត្ត ដូចតទៅនេះ:

- មិនគឺនិយាយប្រើនៃម្នាក់ជន
- មិនគឺនិយាយនៃក្រុងជាតុល់ខ្លួន
- មិនគឺជាសំគាល់សុទ្ធនាកោយមិនបំបាត់ ប្រជុំពាក់

ព្រម ១

- មិននិយាយភាពពេលស្តាប់មិនទាន់ប៉ា
- មិនគ្រែនិទ្ទេមនុស្សក្នុងត្រូវសារ
- មិនគ្រែអត្ថភាពពីច្រព្យសម្រាតិ
- មិនគ្រែអត្ថភាពសមត្ថភាព
- មិនគ្រែរីះគន់អ្នកមានគុណា
- មិនគ្រែនិយាយដល់ត្រោះកម្មរបស់ខ្លួន
- មិនបងិស់ដបំណងលារបស់គូសន្តនា ដោយមិនយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ប្រើមិនសំមែនអំណរគុណា
  - ត្រូវតាមបំណងពីគឺនិយាយដោយយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងពិត ប្រាកដជាមយគូសន្តនាតាំងពីដើម រហូស ដល់បច្ចេកទេស

ត្រូវបង់ធម្មតាលើនរណាលិយាយ

យើងអាចចែកគោលបំណងនៃការនិយាយជា ៧

ចំណុច

- ១- ដើម្បីបង្កើតចំណោះដឹង
- ២- ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការយេត្តិការណ៍រវាងភ្នានិន្ទនា
- ៣- ដើម្បីបញ្ជាញទីកន្លែងលក្ខណៈបិត ធ្វើអារម្មណ៍ជារ

ស្រាល

- ៤- ដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាពសម្រាយរួចរាល់
- ៥- ដើម្បីបង្កើតភាពជាក់ច្នាស់បំបាត់ភាពសុកស្សាថ្មី និង បង្កើតភាពជាក់ច្នាស់បំបាត់ភាពសុកស្សាថ្មី ដែលកំពុងប្រើប្រាស់
- ៦- ដើម្បីលើនុវត្តិការណ៍ទីកន្លែងបិត
- ៧- ដើម្បីធ្វើឱ្យអ្នកស្សាប់មានទំនួរបិតធ្វើជាក់ហើយ ដ្ឋាសបំបានស្រួលដែលមានការបង្កើតប្រចាំខែ ៤

មន្ទីរនគរបាល ៣៨ ក្រសួង

បុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋ នគរបាល នគរបាល
បច្ចុប្បន្ន និងទៅបរាងហកនោះ គប្បីប្រតិបត្តិទៅតាមមធ្យល
ទាំង ៣៨ ប្រការ ដូចខាងក្រោមនេះចុះ ៖

១. កិរិយាយិនសេពគប្បន្នរបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋ,

២. កិរិយាសេពគប្បន្នរបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៣. កិរិយាប្រជាធិបតេយ្យរបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៤. កិរិយាថោកនឹងប្រទេសជីសមគ្គ

៥. ការវិនិច្ឆ័យបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការបង្កើតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៦. កិរិយាផលប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការបង្កើតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៧. ការវិនិច្ឆ័យបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៨. សិក្សាសាស្ត្រគិតថ្លែងនៃក្រសួងបាត់ប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

៩. វិនិច្ឆ័យដែលបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

១០. ការវិនិច្ឆ័យបុគ្គលិករាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ,

១១. កិរិយាប្រមិនរមាតា

- ១៧- កិរិយាប្រមើនរបីតា
- ១៨- សេចក្តីសង្ក្រោះដល់បុគ្គលិន និងកិរិយា
- ១៩- ការធ្វើរាជធានីភ្នាយដែលមិនប្របុគ្គបាល
- ២០- កិរិយាបិញ្ញាតទាន
- ២១- កិរិយាប្រព័ន្ធឯុដមិ (កុសលកម្មបចំ១០)
- ២២- សេចក្តីសង្ក្រោះដល់ព្រៃតិទាំងភ្នាយ
- ២៣- ការធ្វើរាជធានីភ្នាយដែលមិនមានទោស
- ២៤- កិរិយាមិនគ្រកអរកួនដូចនឹងកិរិយាប្រព័ន្ធផ្លាចបាប
- ២៥- សេចក្តីសង្ក្រោះកួនកិរិយាជីវិតក្នុងស្រីវិន
- ២៦- សេចក្តីមិនប្រមាណទុកឈឺជមិទាំងភ្នាយ
- ២៧- សេចក្តីគោរពដល់បុគ្គលិនដែលគូរគោរព
- ២៨- កិរិយាប្រព័ន្ធបន្ទាប់នីមួយៗទៅក្នុងកន្លែង
- ២៩- សេចក្តីសន្លោសចំពោះវត្ថុតាមមានតាមបាន
- ៣០- កត្តុការដីនូវគុណាដែលបានធ្វើហើយ
- ៣១- កិរិយាស្តាប់នូវជមិតាមកាល

- ២៧- សេចក្តីអតិថត់ (ឧទិសបំរែ :)
- ២៨- ភារ់នៃបុគ្គលដែលប្រជែងបានដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ២៩- កិរិយាបានយើង្ហានដូចនេះរសមណ៍៖ អ្នកសូប់រម្យាប់នៃបានទាំងឡាយ
- ៣០- កិរិយាសន្ទានួនដីជិតិតាមកាលវេលា
- ៣១- កិរិយាបាយមួយដុល្លារបានមិនកិត្តិសន្តាន
- ៣២- កិរិយាប្រព័ន្ធឌ្ឋានបានរិយាយជិតិ
- ៣៣- កិរិយាបៀនិត្យនូវអវិយសច្ចុដីជិតិទាំងឡាយ
- ៣៤- កិរិយាបាកំច្ចាស់នៃព្រះនិញ្ញន (អរហត្ថដែល)
- ៣៥- ចិត្តដែលរោគជិតិពាណិជ្ជរៀបីយមិនកម្រិតឡាចំព្រៃន
- ៣៦- មិនមានសេចក្តីសោកស៊ោ
- ៣៧- ប្រាសបាកនូវកិលេសទាំងពីរ
- ៣៨- សភាពនៃចិត្តដែលក្រោមក្រឹត ។

គុណវត្ថេសំប្តូរនាមថាម ២៩ ម៉ោទ

- ១- មទិន្នន័យ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើនក្នុងរៀបចំសេចក្តី
ស្រីនដ្ឋី ១
- ២- ចិត្តសវនយោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលបានឡាយ
ចេញនូវការស្រក្តីអារម្មណ៍ជាកាមគុណា
- ៣- អាហយសមុត្ត្រកោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលដក
ចេញនូវសេចក្តីអាហយក្តីអារម្មណ៍ជាកាមគុណា
- ៤- រដ្ឋបញ្ជី ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើកាត់ចេញនូវការវិល
ទៅក្នុងរដ្ឋទាំង ៣ ឱ្យដាច់
- ៥- តណ្ហីយោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលអស់តណ្ហា
- ៦- វិភកោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលប្រាសហាកកត់
- ៧- និភកោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលរំលប់នូវតណ្ហា
- ៨- ធុវិ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលតាំងនៅម៉ាជានិច្ច
- ៩- អដាំ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលមិនមានដក
- ១០- និច្ចបញ្ចាំ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលប្រាសហាក

បបពុធមិត្តគណ្តាល ទិន្នន័យ មានកំណើនដែលធ្វើសង្ការខ្សោយ

១១- សច្ចេក្រាមជាជម្រើដែលមានសភាពពិត

១២- ធាន ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលនឹងផុតបាកប្រាប់

នៃរដ្ឋបាក

១៣- សុទ្ធសំ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលអូកមានបញ្ហា
គិចយើញ្ញាណដោយកម្រិតក្រោមក្រោលដែន

១៤- សីវិ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលសប្តាយប្រាសហាក
គិលសប្តា

១៥- អមតាំ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលមិនស្ថាប់

១៦- ឡេម៊ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលប្រាសហាកកំយោ

១៧- អុពតាំ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើមហាស្ត្រាយក្រោលដែន

១៨- អណីតិកាំ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលមិនមានកំយោ

ដីអំពុំក្រោដែល(កំយោនោះ)នាំនូវសេចក្តីនាសម្ពិះ

១៩- តាមាំ ព្រះនិញ្ញាណជាជម្រើដែលជួយរក្សាសត្វ
មិនខ្សោយការក្នុងសង្ការ

- ២០- លោក ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើនពីកំយេដ្ឋ្ឋន៍ ៧
- ២១- ទីបំ ព្រះនិញ្ញានជាកេរវេដលប្បុតបាកការណិច
លដ្ឋានបស់ខ្លួន:ទាំង ៤
- ២២- វិស្វុទិ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលបានស្តីដ្ឋាសបាក
កិល់បស
- ២៣- វេរិ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលសហគ្រប់សាធារណៈ
គិតប្រវត្តិ
- ២៤- និបុណ្ណោះ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលសុវត្ថិភាព
- ២៥- អសន្នតាំ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលមិនត្រូវការតែ
តែធ្វើដោយបច្ចុប្បន្ន
- ២៦- មោក្យា ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលបានបាកកិល់បស
- ២៧- សេរ្យា ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលប្រាសីរោ ដោយ
វិស្វុស្រ
- ២៨- អនុត្តកោ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលប្រាសីរោក្រោក
កំលងកអូមកប្រព័បមិនបាន

២៩- លោកស្រីនៅ ព្រះនិញ្ញានជាចម្លើដែលបាត់
ស្រឡែកអំពីលោកទាំង ៣ ។

សូច ឯណិតិរយក សកាយស្ស និង
បច្ចនិកមិនំ ហេតិ សព្វលោកន បស្សតំ ។
កុំសេចក្តីរបាទនវសកាយទិន្នន័យ
បានយើង្ហារសំបាន ជាសុខ សេចក្តីសុខនេះ តែនមាន
ដល់បណ្តិតទាំងន្ត្រាយ ដែលយើង្ហារសំ(ដោយប្រាប់)
បុន្ណែនសត្រវិនិលោកទាំងមួយ ។

ចង្វែលិយាជ ៣០ របៀបត្រួតពិនិត្យការងារ

សូមក្រាបបង់	ប្រណាមរ៉ានា
ផ្សោះព្រះភទវា	ពុទ្ធពន្លក្រាស់
ធម្យិយាម	ទំនៃំមលូលុះ
សាមសិបមុខថ្នាក់	ខ្សែមពាណិជ្ជា ។
មួយ រព្យូយភព	ជាតិគ្រប់ចុងក្រាយ
បារមិនាំខីរ	ដឹងពេលវេលា
ត្រង់យាងកាន់ខ្សោ	ស្ថារតិលូជា
ដើងខ្ពនគ្រប់គ្រា	ក្នុងតារិមាតា ។
ពីរ គិត្រះភក្តុ	វរលក្ខណីក្នុងតារិ
ស្តីដើរស្ថាដីក្នុងដិចិ	បនៅការយា
ព្រះភក្តុបែរដុយ	ពីខ្ពសមាតា
ផ្សោះដើរភ្លាទា	មាតារំពោ ។
ិ គិរិយាបច	វិនព្រះមាតា
ពេលគ្រប់មាសា	សាស្ត្រមាតាកំដែ

មាតាប្រជែងយរ	ខសស្រីដៃទេ
ប្រសុទបុត្រវ៉ែន	ហប្បទេយប្រែះឆ្នាំ។
ប្លន ស្វនុទ្វក្រាន	ទីបានប្រសុទ
ភូងវ៉ែនរបុត	ឈើស្រីចេញផ្ទាត់
ទេវតានិងមនុស្ស	ច្បាយសាងគុករ
ចក្រវាទ្វបញ្ហាតា	ខ្មែរខាងអូអរ
ប្រាំ ព្រះប្រសុទ	ធម៌ស្រីចេញយោន
ប្រាំពីរជីបាន	ផ្លោះទិសខត្ត
ត្រួតត្រួតប័ណ្ណ	ភាហានបរុរ
ទីបានបន្ល	បន្លឹសិបនាទេ។
ប្រាំមួយ ប្រមិល	ចតមិលនិមិត្ត
ទេវទូទប្បនពិត	ចិត្តគិតលេខាព្យាតិ
បុត្រកើតវ៉ែនឈាតា	វ៉ែនោះប្រជែងយ្យាត
ចិត្តតតរវាត	យាត្រាសាងផ្ទិស។
ប្រាំពីរ ធិរោ	ផ្ទាច់ផ្ទូរព្រាយាម

ពតមានទាក់ទាម	កងនាមអ្នកប្លស
កំណត់វេលា	មិនអាចតិចប្បស
ប្រាំពីរថ្ងៃនៅ៖	នឹងបានត្រាស់ដើង ។
ប្រាំបី មហ៊ុលិតង់	សាយបាយាស
កងថ្ងៃបានត្រាស់	ទ្រង់ឆ្លាស់ទិញ
បាយាស់ចាសមាស	ច្បាយព្រះថ្វីបីង
ហែរបាយត្រាស់ដើង	បានបុណ្យមហិមា ។
ប្រាំបីនាតុនក៉ែ	ទ្រង់ត្រាប់ស្សរវភ័យ
ភ្លាយជាបល្ឃ់ង	គង់តាំងការវនា
នៅគោលពេធពិត្រក្ស	នាទិសបុពុពិ
បល្ឃ់នកគរវា	មកត្រាសាយ់ណ្ឌ ។
ដប់ តាប់ហប្បុទ្ធយ	អនាបាលេះ
បិរកម្ពប្រចក្ស	សតិដើងទាន់
ខ្សែចេញខ្សែចូល	ចិត្តមួលមិនកាន់
ដីលើរដ្ឋវន	ជាន់ផ្លូងកាមា ។

ដប់មួយ	ជនយុត្តិព្រះបារមិ
ផ្ទាត់មារអបីយី	ព្រមទាំងសេវា
ពុទ្ធប្បវត្ថិ	ត្រដែន៖អស្សាយ
បរិស័ទដ្ឋោះឆ្នា	បាចផ្តាមភីសេក ។
ដប់ពីរ មុនិអង្គ	ទ្រង់សម្រេចព្រោណ
ត្រូវឱ្យជាមាន	ទ្រង់ព្រោណអនេក
ពិសាខបុណ្យមិ	កើតព្រោណរំបៀកទៅ
ពោធិ៍ព្រោណខស់ងក	ករើកិកធរណិ ។
ដប់បី ក្បួត្រេច្រោ	តង់ក្នុងមហាបាំន
វិមុត្តិក្បួមក្បាល	អស់បាំនប្រាតិរ
សុប្បាហ៊ីបាំនមួយ	លើកសុំយស្សានទិ
ចេតិយព្រះមុនិ	ប្រាំពីរកំន្លែង ។
ដប់បុន ជួនព្រហ្ម	ជុំអារាងនា
សូមព្រះភតវា	យាយត្រាស់សំម៉ែង
ព្រះជមិប្រេពេ	វិស័យសូររៀសង

ក្រោងព្រមសម្រេច	ដោយព្រាប្រិហារ ។
ដប់ប្រាំ ថាំឆ្នាំស់	ក្រោងត្រាស់ផ្លូវចក្ខ
តសិបតន់	ត្រូវបានប្រាកដ
បានត្រូវប្រាកតន់	អាស្វាញូប្បាយជាតា
ថ្វីព្រះវាកតវា	ទូនាបនាប្រាង់សែរ្យ ។
ដប់ប្រាំមួយក្រោង	គង់ត្រាស់ឱវាទេ
បាតិមោកស្មានស្អាត	ឱវាទេដូរដង់
បែលដូងព្រះផមិ	ពន្លឹមតុរណី
ថ្វីនោះត្រូវត្រង់	មាយបុណ្ណោមិ ។
ដប់ប្រាំពីរ ក្រោង	គង់វត្ថុដេតននៅ
ប្រាសដល់មហាផន	និរន្តរប្រកតិ
ក្រោងយកអរុណា	ដែតពនស្សសិ
ដែតពនដិនសិ	អាស្រ័យជានិច្ច ។
ដប់ប្រាំឬ ក្រោង	សម្រេចបានបារែ
យមកៈអស្សាយ	និគ្រន្តរត់គេច

នោរក្រុងសារត្តិ	ប្រសស្រីមិនពិច
នេះគឺពុទ្ធកិច្ច	លិប្បញ្ញាមេការ។
ដប់ប្រាំបូន ត្រែង	គង់បានត្រួយត្រឹងឱ្យ
ត្រីវិវំពីៗ	ធ្វើឱ្យគុណមាតា
សិម្បុងអភិធ្មូ	សិក្សិសមអស្សារ្យ
ថ្វាយព្រះមាតា	សុខាមេត្ត៖ ។
ផែុ គីព្រះអង្គ	ត្រែងបាកចេវេលោក
សេចប្រាប់ចុះមក	ដែនសង្គស្រួយ
មហាផន្លេត្រឹនពិត	យកចិត្តទុកដាក់
បុជាតារវេះ	អចលបចេតិយ៖ ។
ផែុម្មយ គីត្រែង	គង់ក្នុងសមាបត្តិ
ព្រះព្រាណណសូប់ស្អាត់	លោកាត់លោកីយ៉ែ
អរបាត្តិដល	តម្លៃប្រក្រតិ
ដាប់កូយូរកិ	វិស័យពុទ្ធប្រាណៗ ។
ផែុពីរ ប្រមិល	មិលគ្រប់រែនយ៍

ឧបនិស្សីយ	សព្វសត្វដែលមាន
ដោយព្រះករុណា	សមាបត្តិព្រាសា
ត្រួតសត្វកោដិលាន	មានពិរវារៈ
ខេមបី ទ្រង់លេ	វិនិយកាង្មោះ
បញ្ញាតសិកា	តាមការជ្រាបជាក់
មានវីរីងកើតមុន	ខូចគុណសារីក
មានហេតុជាក់លាក់	ទីបជាកវិនិយ ។
ខេមបុន អង្គន	ហប្បុទីយករុណា
ជាតកទេសនា	សាស្ត្រាលក់លេ
ដើម្បីវីរីងជាបេតុ	បង្កើតអត្ថន័យ
ជាតកប្រែតែ	លេតាមហេតុការណ៍ ។
ខេមប្រាំ ទ្រង់ប្រាស់	ជល់ពួកក្សុត្រព្រះព្រាតិ
អង្គព្រះលោកនាថ់	សខេមបដិហរ្ស
កម្មាធ័មាន៖	ព្រះព្រាតិវិង្វា
ទីបត្រាស់	ទេសនាគម្ពិរពុទ្ធដៃង្ស ។

ខេមប្រាំមួយ	ត្រូវដំឡើងជាបន្ទុកដី
បិស់ទណាលូ	មានដីត្រូវប្រើប្រាស់
ស្មោះបាយទឹកលូ	ស្មោះបាយអង្គី
គាររៀនដំឡើង	ពេញចិត្តនូវការរៀនដំឡើង
ខេមប្រាំពីរ	ត្រូវដំឡើងជាបន្ទុកដី
បិស់មាននរណា	មិនមែនជាបាយលូ
ពេលថែរស្សារ	មុនយាយដែរស្សារ
ត្រូវដំឡើងព្រៃនពរ	ព្រាស់លាម្បកនៅរៀន
ខេមប្រាំបី	ត្រូវដំឡើងហូតំចត់
មុនភត្តក្រាយភត្ត	ត្រូវភាពតំភ្លើងសោះ
បំពេញពុទ្ធកិច្ច	គ្រប់យាមចាំងអស់
ពុទ្ធកិច្ចស៊ិន្យារៈ	មនុស្សនិងទោរតា។
ខេមប្រាំបូន	ត្រូវដំឡើងសោះមំស់
ភត្តិថ្វីត្រូវដោក	អនុដ្ឋានកាយា
បិណ្ឌុបាតចុងក្រាយ	ជាទានថ្វីថ្វា

ពេជ្យយវរសមំសា	បច្ចុប់យូបិសុទ្ធ ។
សាមសិប អវសាន	ត្រដែងបានចូលឈាន
មុ ននីងនិញ្ញាន	ឈានធ្វើនឹងបំផុត
ឯម្មបនសេនកោដិ	សមាបត្តិបិសុទ្ធ
រួចហើយត្រដែងផុត	រលាតសង្ហារ ។
អហាំវីខុំ	បង្កំវន្ទា
ផ្លោះព្រោះភតវា	ព្រោះធិថែថ្វា
ព្រមទាំងព្រោះសង្ឃ	ផ្ទរដង់សិល្ងា
ចិត្តាបំអុត	ព្រោះពុទ្ធនិបាយ ។
សូមឱ្យសញ្ញសញ្ញ	បដិបត្តិតាមធិ
សាសនាបវវា	លួងចព្រោះនាម
អរបំសម្ងាត់	គ្មានការទាក់ទាម
កិលេសរវាម	រវាតសូន្យបង់ ។
សូមឱ្យសាសនា	សម្ងាត់មុទ្ធ
បិសិទមោះមុត	រមចិត្តត្រដែង
បិតចេរចិរកាល	អភិបាលដោយសង្ឃ

ព្រមប្រែងស្ថានជន	ដីតង់សិក្សា ។
សូមមនុស្សទេរតា	មានការគោរព
ទាំងឡើទាំងយប់	ក្នុងព្រះសាសនា
សូមបានសម្រេច	ដួចកីឡាប្រាញា
អស់នូវតណ្ហា	ទុក្រាប់បោង ។

ឧបាសមិល និងភោលុយ ជីត្តុរសិក្សា មហ៌

តម្លៃទំនួចការធៀតស្ថិតិយោប់នៅលេខ៖

- គម្រិរប្រែងប្រជុំពុទ្ធសាសនបណ្តិត ៧.ស ២៥៩៩

ចាន់តាម ៥៥,៥៥,៥៥,៥៥,៥៥,៥៥,៥៥,៥៥,

- អដ្ឋកចាបន្ទូលសេចក្តីនៃគម្រិរប្រែងប្រជុំពុទ្ធសាសន ៧.ស ២៥២២

ចាន់តាម ៥៥,៥៥,

- គម្រិរិសុទិមត្តបាលិ

- គម្រិរអភិវឌ្ឍមន្ត្រីសេដ្ឋហៈទីបិទ្ធេ លោកត្រួត កន្លែង សុមិត្ត

- គម្រិរយ៉ាងបរិយុត្តិភាព ១_២

- គម្រិរធម្មារិលិ

- បកិណ្ឌកែវ របស់លោកត្រួត កន្លែង សុវណ្ណោះ

- កហដ្ឋសិល របស់សាមណែរ នៅ ខេត្ត

- រៀបនានុក្រមសម្រេច ព្រះសង្ឃរាជ ឱ្យន ណាតត

- ព្រមទាំងមាននកសារមួយចំនួនឡើត,

ក្រោះនាមតិអ្នកស្ថាបនបេដ្ឋាបជម្លែង

១. ភីរី. នាយក កន.....90000\$
២. ភីរី. គុណី សុមិត្ត .....1២,0000\$
៣. ភីរី. វស៊ី វីរី .....90000\$
៤. ភីរី. សិន សុភា .....90000\$
៥. ភីរី. ធម៌ វិបុល .....90000\$
៦. សារ. ធាតុ សេជ្ជ .....90000\$
៧. សារ. ទួរ សេហកំណា .....90000\$
៨. សារ. សេជ្ជ សុធម៌ .....90000\$
៩. សារ. បុន ឃុនជា .....90000\$
១០. សារ. ពុំ ឱ្យក .....90000\$
១១. សារ. ហេង ដៀរ .....1៥០០០\$
១២. សារ. ធៅន ចុំលប .....90000\$
១៣. សារ. ធាន លីណា .....៥០០០\$
១៤. សារ. ឃុន ឃាតូល័យ .....៥០០០\$
១៥. សារ. សេជ្ជ ឱ្យប .....៥០០០\$

១៦. សារ. ដែល នឹងដាក..... ៩០០០ដ
 ១៧. កិច្ច. ខេត្ត ប្រជុំបាន..... ៥០០ដ
 ១៨. សារ. ដីម សុទាធទ..... ១៦០០ដ
 ១៩. សារ. អិន ដោត..... ៩០០០ដ
 ២០. សារ. ពីរ សុខ..... ៥០០ដ៥
 ២១. សារ. សេវ ពេញស..... ៥០០ដ
 ២២. សារ. តិច វិចិត្រ..... ៤០០០ដ
 ២៣. សារ. ទុន ស្រីន..... ៩០០០ដ
 ២៤. សារ. សិនសលី ចំណេះ ១៦០០ដ
 ២៥. សារ. កែវ សន..... ៩០,០០០ដ
 ២៦. កិច្ច. សុទិន សុដីរ..... ៩០០០ដ
 ២៧. សារ. រណ្ឌ គិមសាន ៤០០០ដ
 ២៨. សារ. ដៀន ចិត្តា ៩០០០ដ
 ២៩. សារ. ហេវ សុទិម..... ៥០០ដ
 ៣០. សារ. ក្រីន ទាន..... ១៦,០០០ដ
 ៣១. សារ. សាត សុទិប៉ុំ..... ៥០០ដ

၃၇. សារ. ចុះ ត្រួវក្រសាន..... ៥០០០ដ
 ၃၈. សារ. ស្អាត ធាក់ ៥០០០ដ
 ၃၉. សារ. ឈាក រោមីន ១៦០០០ដ
 ၄၀. សារ. ជ័យ សុបាទ ៥០០០ដ
 ၄၁. សារ. ទ្វាន មុនធបាន ១៦០០០ដ
 ၄၂. សារ. ជុប គុនិត ៥០០០ដ
 ၄၃. សារ. ទ្វា មិចុន ៥០០០ដ
 ၄၄. ភីកុ. វី សារបៀត ៩០០០០ដ
 ၄၅. សារ. រោម រោត ៩០០០០ដ
 ၄၆. សារ. រោមីប ន្លាម ១៦០០០ដ
 ၄၇. ហង្ស សុភីក ១៦០០០ដ

☞ សូមអនុមោទនាគម្ពុទាន !!!

សញ្ញាណលំ ចម្លាយលំ ថីលាសិ
 ធម្ពុទាន ឲ្យខាងមិនទានទាំងពួរ ។

ខ្សោយ

ສາທິກຳພູມຄູ່ແນະໜາລະບົດຕົວກາ

ລ ສັນ් ທຸ້າ ສາຂາເຍ ລ ຕີ່ສາ ອັບ ຕົ້ນຫາ

ອຸ້ນເຄືອບິຫຼຸ້ນຫຼັງ ດັ່ງ ຫຼຸ້ນ ໄກສີ້ຫຼຸ້ນ ສາຂາສາຍ

ບົດສູ່ຫຼັງ ໄກສີ້ຫຼຸ້ນ ຕີ່ບົດຫຼັງຫຼັງ

ສົມຕູ້ຈັດພົນ ທັສ ອິຫຼາຍແຫຼ່ຍ

ກາລບຸດລົດຕຽວມັງກຸດຕົກບັນດູດຕົກບັນດູດ ຖົນຈຳໜູນຍົມມີມານ ເພີ້ມີຝຶ້ນ
ໂຕີ່ຟ ບິຕາກີມີມານ ຈຳໜູນເຜີ່ຕັ້ງກີມີມານເພີ້ມີຝຶ້ນໂຕີ່ຟເຮົ້າຍ ເສີມກີ
ຕີ່ຟກຸ້າຕົກຈຳໜູນຍົມກີມີມານ ບໍລິຫຼັກກົມໍມາຕະປະເຍັນຄື່ເບີຍ
ຕົກຜົນມຸກສູນມັງກຸດສົມ ຕົກປະຕູບປະຕູບລົດຜະມະ:ຜູ້ວິຝຶ້ນໂຕີ່ຟການໆ ປະ
ນິຕູານຊີງມານ ພ

ປະ:ຜູ້ວິຝຶ້ນບິ່ນກ ພູ້ວິຝຶ້ນຮົມກາຍກາຕ ແລ້ວ, ອົ່ວ່າ ແລ້ວ

